

155.41824

พ 751ก

ร 2

การสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

ทิศสมัย อรทัย

155.41824
พ751ก
ร.2

21 ต.ค. 2540

48967

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

พฤษภาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

68843

การสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย
ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
พิศสมัย อรทัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
พฤษภาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับ เด็กปฐมวัยอีกทั้งเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติทางการวัด และหาเกณฑ์ปกติของแบบวัดนั้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1-3 ของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,582 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ได้แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 3-6 ปี จำนวน 147 ข้อ แบ่งเป็นด้านหลัก 4 ด้านคือ ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ซึ่งด้านหลักด้านนี้แบ่งออกเป็น 3 ด้านย่อยคือ ด้านการแสดงออก ด้านการรับรู้ และด้านการเขียนขึ้นพื้นฐาน พร้อมเกณฑ์ปกติแยกเป็น 3 ระดับอายุ คือ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

2. ค่าความเชื่อมั่นของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมของแบบวัดในแต่ละกลุ่มระดับอายุ (3 กลุ่มระดับอายุ) มีพิสัยอยู่ระหว่าง .9258 ถึง .9445 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรายด้านของแบบวัดในแต่ละกลุ่มระดับอายุ (3 กลุ่มระดับอายุ) มีพิสัยอยู่ระหว่าง .6778 ถึง .9356

3. การตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบวัด พบผลสนับสนุนดังนี้

3.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวทั้ง 4 ด้านหลัก วัดองค์ประกอบร่วมกัน 1 องค์ประกอบ โดยอธิบายความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรม การปรับตัวของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่มระดับอายุได้ร้อยละ 55.7 ถึง 67.3

3.2 แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยมีความสัมพันธ์กับแบบ วัดพฤติกรรมการปรับตัวของวายน์แลนด์โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ .3684

4. พฤติกรรมการปรับตัวมีความเกี่ยวข้องกับอายุและเพศของกลุ่มตัวอย่าง และระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นบิดาและมารดาของกลุ่มตัวอย่าง

**A CONSTRUCTION OF ADAPTIVE BEHAVIOR QUESTIONNAIRE
FOR THE EARLY CHILDHOOD IN BANGKOK**

**AN ABSTRACT
BY
PISAMAI ORATHAI**

**Presented in partial fulfilment of the requirements for the
Master Education degree in Developmental Psychology
of Srinakharinwirot University
May 1997**

The purpose of this study was to construct an adaptive behavior questionnaire for the early childhood. It was also to evaluate the psychometric properties and to create norms of the questionnaire. One thousand five hundred and eighty two pupils in level one to three from private kindergarten school in Bangkok were multi-stage randomized as a sample group during the first semester, 1996 academic year.

The conclusions were:

1. An adaptive behavior questionnaire for three to six year old was created. It consisted of one hundred and forty seven items and divided into four domains : self-help skills, motor skills, interpersonal skills and cognitive/communication skills which this domain was further divided into three subdomains including expression language skills, receptive language skills and basic writing skills. The norms were formed in three age groups which were 1) from 3 years 1 month to 4 years, 2) from 4 years 1 month to 5 years and 3) from 5 years 1 month to 6 years

2. The reliability coefficients of adaptive behavior questionnaire in each age group were between .9258 to .9445 and those of domain scores in all age groups were between .6778 to .9356

3. Validity of the questionnaire was supported by the results as follow;

- 3.1 Concerning factor analysis, four domains of the adaptive behavior had only one common factor which explained variance of adaptive behavior scores in all age groups as 55.7 to 67.3 per cent

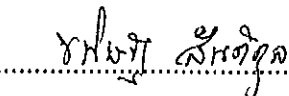
- 3.2 The questionnaire was related to the Vineland adaptive behavior scales (VABS) ; Survey form with the Pearson's product moment correlation coefficient of .3684

4. Adaptive behavior was found to be related with age and sex of the sample and education level of parents who provided about the sample.

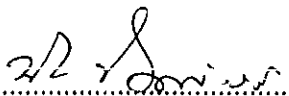
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

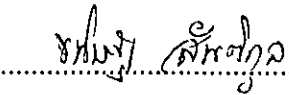
คณะกรรมการควบคุม

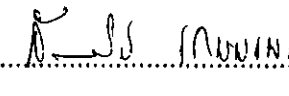
.....ประธาน
(ดร.นิษดา จิตต์จรัส)

.....กรรมการ
(อาจารย์ชนิษฐา สันติกุล)

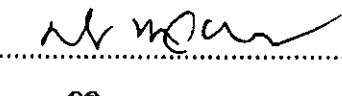
คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ดร.นิษดา จิตต์จรัส)

.....กรรมการ
(อาจารย์ชนิษฐา สันติกุล)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2540

ประกาศคุณูปการ

การทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาอย่างสูงจาก คร.นิยะดา จิตต์จรัส ประชนทวชมุขวิทย์ นิพนธ์ และอาจารย์ขนิษฐา สันติภูต กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาและช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำปริญญานิพนธ์จนกระทั่งสำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รศ. อัจฉรา สุขารมณ และผศ. ถัดดาวัลย์ เกษมเนตร จากสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ รศ. พูลสุข สรียาภรณ์ และผศ. ภัทรอำไพ พิพัฒนานนท์ จากภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ที่ได้ให้คำปรึกษาเรื่องการสร้างเครื่องมือและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ขอกราบขอบพระคุณอีกครั้งสำหรับ ผศ. ถัดดาวัลย์ เกษมเนตร จากสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ที่ให้คำปรึกษา และความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ด้วยความเต็มใจยิ่ง

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่และอาจารย์ทุกท่านของโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียนที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ เพื่อนๆ วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการและห้องผ่าตัดตา หู คอ จมูก คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือและกำลังใจด้วยดีตลอดมา

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดามารดา และพี่น้องทุกคนที่ได้ให้ความรักและความห่วงใย ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ได้สำเร็จด้วยดี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษา.....	4
ความสำคัญของการศึกษา.....	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	5
นิยามปฏิบัติการ.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย.....	12
ความหมายของเด็กปฐมวัย.....	12
ความสำคัญของเด็กปฐมวัยในทัศนะของนักจิตวิทยา.....	12
ลักษณะเด่นของเด็กปฐมวัย.....	18
พัฒนาการของเด็กปฐมวัย.....	19
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว.....	21
คำจำกัดความของพฤติกรรมกรรมการปรับตัว.....	21
ประวัติการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว.....	24
ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว.....	28
องค์ประกอบของพฤติกรรมกรรมการปรับตัว.....	40
พัฒนาการของพฤติกรรมกรรมการปรับตัว.....	48
ลำดับขั้นของพฤติกรรมกรรมการปรับตัว.....	50
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว.....	51
การวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัว.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว.....	70
บทสรุป.....	85

สมมุติฐานในการศึกษา	87
3 วิธีดำเนินการวิจัย	88
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	88
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	92
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	95
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	99
การวิเคราะห์ข้อมูล	100
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	102
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	102
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	104
ตอนที่ 1 การทดลองแบบวัดครั้งที่ 1	
การวิเคราะห์รายชื่อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก	104
การคัดเลือกข้อวัด และรวบรวมเป็นฉบับใหม่	128
ตอนที่ 2 การทดลองแบบวัดครั้งที่ 2	
การวิเคราะห์รายชื่อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก	130
การคัดเลือกข้อวัด และรวบรวมเป็นฉบับใหม่	151
ตอนที่ 3 การทดลองแบบวัดครั้งที่ 3	
การหาคุณภาพของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับ	
เด็กปฐมวัย	154
การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด	154
การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัด	155
การวิเคราะห์องค์ประกอบ	155
การหาความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดพฤติกรรม	
การปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยกับแบบวัด	
พฤติกรรมการปรับตัวของวัยรุ่น	159

การหาคะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัด	
พฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย.....	160
การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการปรับตัวตาม	
ตัวแปรต่างๆ.....	187
การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการปรับตัวตามตัวแปรอายุ....	187
การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการปรับตัวตามตัวแปรเพศ ...	190
การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการปรับตัวตามตัวแปรระดับ	
การศึกษาของผู้ให้ข้อมูล.....	192
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	208
ความมุ่งหมายของการศึกษา.....	208
กลุ่มตัวอย่าง.....	208
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	209
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	209
สรุปผลการวิจัย.....	210
อภิปรายผล.....	215
ข้อเสนอแนะ.....	232
บรรณานุกรม.....	233
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	241

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงพัฒนาการปกติของพฤติกรรมด้านการปรับตัวของเด็ก อายุระหว่าง 8 สัปดาห์ ถึง 6 ขวบ.....	31
2 รายชื่อโรงเรียน ระดับชั้นเรียน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง และครั้งที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	91
3 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบวัดพฤติกรรม การปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี.....	105
4 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบวัดพฤติกรรม การปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี.....	113
5 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบวัดพฤติกรรม การปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี.....	121
6 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบวัดพฤติกรรม การปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี.....	131
7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบวัดพฤติกรรม การปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี.....	138
8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบวัดพฤติกรรม การปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี.....	145
9 แสดงค่าความเชื่อมั่นแบบ KR-20 ของพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก ด้านย่อยและรวมของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็ก ปฐมวัยในระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี.....	154
10 เมตริกสหสัมพันธ์ระหว่างด้านหลัก 4 ด้าน ของคะแนนพฤติกรรม การปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี.....	156
11 เมตริกสหสัมพันธ์ระหว่างด้านหลัก 4 ด้าน ของคะแนนพฤติกรรม การปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี.....	156

12	เมตริกสหสัมพันธ์ระหว่างด้านหลัก 4 ด้าน ของคะแนนพฤติกรรม การปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี.....	157
13	จำนวนองค์ประกอบ ค่าไอเกนและค่าร้อยละของความแปรปรวนของ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่าง ระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี.....	157
14	น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) เมื่อจำนวนองค์ประกอบเท่ากับ 1 ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่าง ระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี.....	158
15	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่แสดงถึงความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย.....	159
16	เกณฑ์ปกติชนิดคะแนนที่-ปกติ (T-scores) ของแบบวัดพฤติกรรม การปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี.....	161
17	เกณฑ์ปกติชนิดคะแนนที่-ปกติ (T-scores) ของแบบวัดพฤติกรรม การปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี.....	170
18	เกณฑ์ปกติชนิดคะแนนที่-ปกติ (T-scores) ของแบบวัดพฤติกรรม การปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี.....	179
19	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวจำแนกตาม ด้านหลัก ด้านย่อยและรวมของกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี.....	187
20	ค่า F ของการทดสอบความแตกต่างและการทดสอบรายคู่ของค่าเฉลี่ย ของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก ด้านย่อยและรวมระหว่าง กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี	189

21	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัว ด้านหลัก ด้านย่อยและรวมระหว่างเพศชายกับเพศหญิงใน กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี.....	191
22	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก ด้านย่อยและรวมจำแนกตามระดับการศึกษา 5 ระดับ (1-5) ของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดาในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี.....	194
23	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัว ด้านหลัก ด้านย่อยและรวมตามระดับการศึกษา 5 ระดับ (1-5) ของผู้ให้ ข้อมูลที่เป็นบิดาในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี	197
24	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก ด้านย่อยและรวมจำแนกตามระดับการศึกษา 5 ระดับ (1-5) ของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดาในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี.....	200
25	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัว ด้านหลัก ด้านย่อยและรวมตามระดับการศึกษา 5 ระดับ (1-5) ของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดาในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี.....	204

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	โมเดลความสามารถทางสังคม (Models of social competence)	
	ตามแนวความคิดของเกรทแฮมและเอลเลียต.....	38

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เด็กคืออนาคตของประเทศชาติ จึงจำเป็นต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง มีจิตใจมั่นคง อารมณ์แจ่มใส สติปัญญาเฉลียวฉลาด และมีความสามารถในการปรับตัวได้ดีในสังคม หน้าที่ความรับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูและถ่ายทอดประสบการณ์การเรียนรู้ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยจึงเป็นของบิดามารดา ครู และทุกคนที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

เด็กปฐมวัยที่มีอายุอยู่ระหว่าง 2 ปี ถึง 6 ปี มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางร่างกาย ทางสังคม-อารมณ์ ทางจิตใจและทางสติปัญญาไปพร้อมๆ กัน เป็นระยะที่พัฒนาการทุกด้านเป็นไปอย่างรวดเร็ว (Bracken, 1991:177; citing Mcmann and Bennett 1984) วัยนี้จึงเป็นวัยที่สำคัญต่อการเรียนรู้ และการส่งเสริมพัฒนาการในทุกๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ فروยด์ (จันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์, 2533:1; อ้างอิงมาจาก Freud 1951.3) ที่กล่าวว่า พัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุคคลในระยะ 5 ปีแรกของชีวิต เป็นระยะที่สำคัญที่สุด เพราะพัฒนาการของเด็กในวัยนี้จะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการในวัยต่อมา มา นอกจากนั้นบลูม (จันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์, 2533.1; อ้างอิงมาจาก Bloom, 1966.359) ยังได้กล่าวเสริมไว้ว่า ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดในชีวิต เพราะเป็นช่วงที่เด็กพัฒนาความสามารถที่จะเรียนรู้มากที่สุด คำกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของ อิริคสัน (ถวิล รัชชลธิ์, 2526.2, อ้างอิงมาจาก Erikson, 1950:222) ที่ว่า ปฐมวัยนี้เป็นวัยของการเรียนรู้ มีการพบสิ่งแปลกใหม่ เริ่มมีการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การฝึกฝนให้เด็กในวัยนี้ได้รู้จักช่วยเหลือตนเองโดยเฉพาะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน จะเป็นการปลูกฝังบุคลิกภาพที่เป็นอิสระให้กับเด็ก อันจะทำให้เด็กมีความสามารถที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพได้ นอกจากนี้การเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้การติดต่อทางสังคม และการคบหาสมาคมกับผู้อื่นจะเป็นการวางรากฐานของการปรับตัวในการเข้าสังคม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมต่อไป

สำหรับความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันหรือความสามารถในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม รวมถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่บุคคลแสดงออกในสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมนั้น นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านต่างลงสรุปเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า เป็นคำจำกัดความของคำว่า พฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) (Bracken 1991:168; citing Harrison 1987) และแฮริสัน (Bracken. 1991:168; citing Harrison. 1987) ได้กล่าวไว้ว่า ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในการกระทำกิจกรรมต่างๆที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมถึงความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีในสังคมนั้น เป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการดำเนินชีวิตของบุคคลทุกคนโดยไม่คำนึงถึงระดับอายุหรือการมีภาวะบกพร่องต่างๆ นอกจากนี้พฤติกรรมการปรับตัวยังเป็นการรวมส่วนต่างๆของพัฒนาการในด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านภาษา และด้านสังคม-อารมณ์เข้าด้วยกัน (Bracken. 1991:170; citing Ballard and Colleagues 1987) การส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ ดังกล่าวของเด็กปฐมวัยจึงมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยด้วย ดังนั้น พฤติกรรมการปรับตัวจึงมีความสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเด็กปฐมวัย โดยเป็นการช่วยเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะมีชีวิตที่ดี มีลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ทองคำ บุญประเสริฐดี (2535:3) ที่ว่า การฝึกเด็กให้รู้จักช่วยเหลือตนเอง เรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นมีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน โดยฝึกระเบียบอันดีงามของสังคมหรือที่เรียกว่าการอยู่ร่วมกันตามระบอบประชาธิปไตยควรเริ่มฝึกตั้งแต่ในวัยเด็กเล็กเพื่อเป็นพื้นฐานของผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้สอบถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักจิตวิทยาพัฒนาการ นักจิตวิทยาคลินิก ตลอดจนแพทย์ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการตรวจวัดพัฒนาการเด็กในหน่วยงานต่างๆ อาทิเช่น หน่วยวัดพัฒนาการเด็ก ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และศูนย์สุขวิทยาจิต ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบว่า ปัจจุบันนักจิตวิทยาพัฒนาการ นักจิตวิทยาคลินิก ตลอดจนแพทย์ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กต่างก็ให้ความสนใจศึกษาในเรื่องของพฤติกรรมการปรับตัวกันมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวร่วมกับการประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็กทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในด้านของการประเมินภาวะบกพร่องเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย เพื่อวางแผนในการให้ความช่วยเหลือ แก้ไขปรับปรุงภาวะบกพร่องดังกล่าว ตลอดจนวางแผนในการส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยให้ดีขึ้น

นอกจากนี้ปัจจุบันประเทศไทยยังขาดแคลนเครื่องมือวัดที่มีประสิทธิภาพสำหรับการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ จึงทำให้การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวมีน้อยมาก อีกทั้งเรายังไม่สามารถจะนำแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของต่างประเทศมาใช้ในประเทศไทยได้โดยตรงเพราะสภาพของสังคมและวัฒนธรรมมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านภาษารวมถึงความเป็นมาตรฐานด้านเกณฑ์ปกติและคุณสมบัติที่สำคัญของแบบสอบวัดทางจิตวิทยาได้แก่ ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง ก็ไม่สามารถนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กไทยได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของอนาสตาซี (Anastasi, 1968) ที่ว่า แบบวัดทางจิตวิทยาที่ใช้วัดความสามารถของบุคคลจะประสบผลดีและวัดได้แน่นอนเฉพาะใช้วัดบุคคลในวัฒนธรรมที่แบบวัดนั้นพัฒนาขึ้นมาเท่านั้น วัฒนธรรมที่ต่างออกไปในกิจกรรมเฉพาะอย่างและค่านิยมบางอย่างอาจทำให้กระบวนการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในวัฒนธรรมหนึ่งมีค่าสูง แต่สำหรับในกลุ่มตัวอย่างอีกวัฒนธรรมหนึ่งแล้วค่าที่สูงนั้นขเจต่งสูงหรือไม่มีค่าเลยก็ได้

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญในการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ประกอบกับปัญหาการขาดแคลนเครื่องมือวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่มีประสิทธิภาพ จึงสนใจที่จะสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กไทยช่วงปฐมวัยโดยให้มีความเหมาะสมกับสภาพทางสังคม วัฒนธรรมและภาษาของประเทศไทย ตลอดจนพัฒนาให้เป็นแบบวัดที่มีความเป็นมาตรฐาน และมีคุณสมบัติของแบบวัดทางจิตวิทยาอย่างครบถ้วนอันจะเป็นประโยชน์ต่อบิดามารดา ครู-อาจารย์ นักจิตวิทยา นักการศึกษา นักตรวจวัดพัฒนาการเด็ก แพทย์ ตลอดจนผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กในการใช้แบบวัดที่สร้างขึ้นนี้เป็นเครื่องมือในการวัดพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย เพื่อนำผลของการสอบวัดมาใช้ในการอบรมเลี้ยงดู แก้ไขปรับปรุง ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมการปรับตัวของเด็ก เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมการปรับตัวอย่างเหมาะสมและเป็นการวางรากฐานของการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม ตลอดจนมีความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมั่นคงปลอดภัย และมีความสุขต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการศึกษา

- ✓ 1. เพื่อสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีมาตรฐาน
ดังรายละเอียดต่อไปนี้
 - ✓ 1.1 สร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณสมบัติของ
แบบวัดทางจิตวิทยาอันได้แก่ คุณสมบัติด้านความเชื่อมั่น (Reliability) และคุณสมบัติด้าน
ความเที่ยงตรง (Validity)
 - 1.2 เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็ก
ปฐมวัย ซึ่งเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของ
โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
 - ✓ 1.3 สร้างคู่มือการใช้ (Manual) ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็ก
ปฐมวัย
- ✓ 2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยที่มีอายุอยู่ระหว่าง 3 ปี 1
เดือน ถึง 4 ปี 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี
- ✓ 3 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยตามตัวแปร เพศ และ
ระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล

ความสำคัญของการศึกษา

1 ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะได้แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็ก
ปฐมวัยที่มีมาตรฐาน โดยเป็นแบบวัดที่มีคุณสมบัติที่สำคัญของแบบวัดทางจิตวิทยา อันได้
แก่ คุณสมบัติด้านความเชื่อมั่น (Reliability) คุณสมบัติด้านความเที่ยงตรง (Validity) และ
เป็นแบบวัดที่มีเกณฑ์ปกติ (Norms) ของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย รวมถึง
การมีคู่มือการใช้ (Manual) ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย อันจะ
ก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1.1 ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อครู นักจิตวิทยา แพทย์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง
กับเด็กปฐมวัยในการนำไปใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย รวมถึงการ
นำไปใช้ในการวางแผนให้ความช่วยเหลือและวางแผนด้านโปรแกรมการพัฒนาพฤติกรรม
การปรับตัวให้กับเด็กปฐมวัยที่มีภาวะบกพร่องในด้านของพฤติกรรมปรับตัว

1.2 การสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีมาตรฐานสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบวัดตัวแปรทางจิตวิทยาอื่น ๆ ได้

1.3 แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีมาตรฐานสามารถใช้เป็นพื้นฐานของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวต่อไปได้ในอนาคต

2. การทราบถึงระดับของพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยที่มีอายุแตกต่างกันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยการส่งเสริม และพัฒนาพฤติกรรมการปรับตัวของบุตรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับระดับอายุของเด็ก

3. การทราบถึงระดับของพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยตามตัวแปรเพศ และระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล จะทำให้ทราบถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ซึ่งสามารถจะนำความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปรับตัวมาใช้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวต่อไปได้

ขอบเขตของการศึกษา

✓ 1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งหมด 124,702 คน

✓ 2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,582 คน ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบวัดครั้งที่ 1 จำนวน 217 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน

การสอบวัดครั้งที่ 2 จำนวน 166 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบวัดครั้งที่ 3 เพื่อนำมาสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยจำนวน 1,199 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 ระดับอายุ แบ่งออกเป็น 3 ระดับได้แก่

3.1.1.1 อายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี

3.1.1.2 อายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี

3.1.1.3 อายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

3.1.2 เพศ แบ่งออกเป็น 2 ระดับได้แก่

3.1.2.1-เพศชาย

3.1.2.2 เพศหญิง

3.1.3 ระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล แบ่งออกเป็น 5 ระดับได้แก่

3.1.3.1 ระดับประถมศึกษา

3.1.3.2 ระดับมัธยมศึกษา

3.1.3.3 ระดับอนุปริญญา

3.1.3.4 ระดับปริญญาตรี

3.1.3.5 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

3.2 ตัวแปรตาม พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย

นิยามปฏิบัติการ

1 พฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) หมายถึง ความสามารถส่วนบุคคลและความสามารถทางสังคมของบุคคลเพื่อกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงพฤติกรรมต่างๆที่บุคคลแสดงออกใน

สังคมเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม พฤติกรรมการปรับตัวที่ศึกษาในครั้งนี้ประกอบ ด้วย

1.1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง (Self-help skills) หมายถึง ความสามารถของ บุคคลเพื่อกระทำกิจกรรมต่างๆที่ตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐานของการดำเนินชีวิต และความสามารถช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การรับประทานอาหาร การขับ ถ่าย การแต่งตัว การดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคล ฯลฯ

1.2 ด้านการเคลื่อนไหว (Motor skills) หมายถึง ความสามารถของบุคคลใน การใช้กล้ามเนื้อใหญ่และมัดเล็กกระทำกิจกรรมต่างๆได้แก่ การยืน การวิ่ง การกระโดด การขึ้น-ลงบันได การขี่จักรยาน การใช้กรรไกร การวาดรูปต่างๆ ฯลฯ

1.3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal skills) หมายถึง ความ สามารถของบุคคลในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ได้แก่ การกล่าวคำทัก ทาย การรู้จักให้และรับ การช่วยเหลือเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น การแบ่งปันส่วนอย่างเหมาะสม การเข้าเล่น/ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น การให้ความร่วมมือต่างๆ ฯลฯ

1.4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย (Cognitive/Communication skills) ด้านหลักนี้แบ่งออกเป็น 3 ด้านย่อยได้แก่

1.4.1 ด้านการแสดงออก (Expressive language skills) หมายถึง ความ สามารถของบุคคลในการใช้ภาษาและท่าทางในการแสดงออกเพื่อตอบสนองหรือติดต่อสื่อ ความหมายกับบุคคลอื่น ได้แก่ การพูดประโยคสั้นๆ การใช้สรรพนามแทนตัว การพูดได้ อย่างชัดถ้อยชัดคำ การบอกซ้าย-ขวา การนับจำนวน การเล่าประสบการณ์ต่างๆ การเปรียบเทียบขนาด รูปร่าง ระยะทาง ปริมาณ ฯลฯ

1.4.2 ด้านการรับรู้ (Receptive language skills) หมายถึง ความ สามารถของบุคคลในการเข้าใจความหมายของภาษา และท่าทางที่บุคคลอื่นแสดงกับตนเอง ได้แก่ การตอบคำถามต่างๆ การเข้าใจความหมายของคำที่แสดงตำแหน่ง การเข้าใจคำสั่ง และทำตามคำสั่งได้ การฟังนิทานแล้วบอกใจความสำคัญของเรื่องได้ การรู้ความหมายของ คำ การเข้าใจเวลาในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ฯลฯ

1.4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน (Basic writing skills) หมายถึง ความ สามารถของบุคคลในการลากเส้นตามคำสั่ง การเขียนตัวอักษรและตัวเลขต่างๆ ได้แก่ การ ลากเส้นและการเขียนรูปทรงเรขาคณิตตามแบบ การเขียนพยัญชนะ สระ ตัวเลข การเขียน ชื่อ-นามสกุลของตนเอง การเขียนคำตามแบบ ฯลฯ

พฤติกรรมกรรมการปรับตัววัดได้จากแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวความคิดของ แฮริสัน (Harrison, 1987) โดยมีลักษณะเป็นการสอบถามบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเด็กเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กตามด้านหลักและด้านย่อยของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวตามนิยามที่กำหนดโดยให้บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเด็กพิจารณาว่าเด็กสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมในแต่ละข้อวัดได้หรือไม่แล้วประเมินความสามารถในการกระทำพฤติกรรมของเด็กตามเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

: ถ้าเด็กกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ได้	ให้ 1 คะแนน
ถ้าเด็กกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ไม่ได้	ให้ 0 คะแนน

โดยแบ่งคะแนนที่ได้จากการตอบแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

- 1 คะแนนด้านการช่วยเหลือตนเอง (Self-help skills scores)
2. คะแนนด้านการเคลื่อนไหว (Motor skills scores)
- 3 คะแนนด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal skills scores)
- 4 คะแนนด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย (Cognitive/Communication skills scores)
- 5 คะแนนที่ได้จากผลรวมของคะแนนด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ซึ่งเรียกว่าคะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวรวม (Adaptive behavior scores)

ซึ่งระดับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กเป็นรายบุคคลว่าอยู่ในเกณฑ์สูง-ต่ำเพียงใดสามารถพิจารณาได้ตั้งแต่เกณฑ์ที่สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร กำหนดไว้ดังนี้

ตั้งแต่ T_{65} และสูงกว่า	หมายถึง พฤติกรรมการปรับตัวอยู่ในระดับสูงมาก
ตั้งแต่ $T_{55} - T_{64}$	หมายถึง พฤติกรรมการปรับตัวอยู่ในระดับสูง
ตั้งแต่ $T_{45} - T_{54}$	หมายถึง พฤติกรรมการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง
ตั้งแต่ $T_{35} - T_{44}$	หมายถึง พฤติกรรมการปรับตัวอยู่ในระดับต่ำ
ตั้งแต่ T_{34} และต่ำกว่า	หมายถึง พฤติกรรมการปรับตัวอยู่ในระดับต่ำมาก

(ชวาล แพรัตกุล และคณะ 2520 :53)

2. ระดับอายุ หมายถึง อายุของเด็กนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งทราบได้จากการสอบถามผู้ให้ข้อมูล
3. เพศ หมายถึง เพศของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งทราบได้จากการสอบถามผู้ให้ข้อมูล
4. ระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล หมายถึง วุฒิก่อนศึกษาชั้นสูงสุดของผู้ให้ข้อมูลของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งทราบได้จากการสอบถามผู้ให้ข้อมูล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย (Early childhoods) หมายถึง เด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ความคงที่ (Stability) หรือความคงเส้นคงวา (Consistency) ในการวัดสิ่งของสิ่งเดียวกันในระยะเวลาต่างๆ กัน และในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะประเมินความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้การประเมินความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) ด้วยวิธี KR-20
3. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณภาพของเครื่องมือวัดชนิดต่างๆ ในการที่จะวัดสิ่งที่ต้องการได้ตรงกับวัตถุประสงค์และในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) และการหาความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัด (Intertest method)
4. เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึง ข้อเท็จจริงทางสถิติที่บรรยายการแจกแจงของคะแนนตัวแทนประชากรที่นิยามไว้ซึ่งได้จากการตอบแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย และคะแนนตัวแทนนี้แสดงในลักษณะของตารางคะแนนดิบเชื่อมโยงกับคะแนนมาตรฐานที่-ปกติ (Normalized T-scores)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญก็คือเพื่อสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีมาตรฐาน ดังนั้นในการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมรายละเอียดของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยโดยเฉพาะพัฒนาการในด้านต่างๆของเด็กปฐมวัยและผู้วิจัยยังได้รวบรวมรายละเอียดของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวรวมถึงงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวนี้ เสนอเพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบถึงแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวได้อย่างชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำเสนอเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของพัฒนาการในด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการปรับตัว ตลอดจนความสำคัญของการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ดังนั้นในการนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอเนื้อหาต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วในข้างต้นเรียงตามลำดับดังนี้ คือ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ประกอบไปด้วยเนื้อหาดังนี้

- ความหมายของเด็กปฐมวัย
- ความสำคัญของเด็กปฐมวัยในทัศนะของนักจิตวิทยา
 - . ความสำคัญของเด็กปฐมวัยในทัศนะของฟรอยด์
 - : ความสำคัญของเด็กปฐมวัยในทัศนะของอิริคสัน
 - : ความสำคัญของเด็กปฐมวัยในทัศนะของเปียเจท์
 - : ความสำคัญของเด็กปฐมวัยในทัศนะของบลูม
- ลักษณะของเด็กปฐมวัย
- พัฒนาการของเด็กปฐมวัย
 - : พัฒนาการทางร่างกาย
 - . พัฒนาการทางสติปัญญา
 - : พัฒนาการทางภาษา
 - . พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม

ดังนี้

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว ประกอบด้วยเนื้อหา

- ความหมายของพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
- ประวัติการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
- ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
- องค์ประกอบของพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
- พัฒนาการของพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
- ลำดับขั้นของพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
- ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
 - อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
 - ความเฉพาะเจาะจงของสถานการณ์กับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
- การวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
 - วัตถุประสงค์ในการวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
 - เครื่องมือวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
 - The Vineland Adaptive Behavior Scales (VABS)
 - Scales of Independent Behavior (SIB)
 - Normative Adaptive Behavior Checklist (NABC)
 - Development Profile II
 - Adaptive Behavior Scales - School Edition (ABS-SE)
 - Battelle Development Inventory
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
 - งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและคิดแปลงแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
 - งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการหาเหตุผลเฉพาะของแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
 - งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวต่างๆ
 - งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของบิดามารดากับครู
 - งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว

- งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมปรับตัวกับประเภทของการจัดจำแนกเด็กพิเศษ
- งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมปรับตัวกับวิธีการจัดการเรียนการสอน
- บทสรุป

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย

ความหมายของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัย (Early childhood) หมายถึง เด็กที่มีอายุระหว่าง 2-6 ปี โดยถือเกณฑ์ตามที่เซอร์ลอค (จันทรเพ็ญ กาญจนรัตน์, 2533:6; อ้างอิงมาจาก Hurlock 1960:5) ได้แบ่งไว้ คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกับคำว่า เด็กปฐมวัยมีหลายคำได้แก่ เด็กก่อนวัยเรียน วัยเด็กตอนต้น และเด็กอนุบาล เป็นต้น

ความสำคัญของเด็กปฐมวัยในทัศนะของนักจิตวิทยา

ความสำคัญของเด็กปฐมวัยนั้นเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปอยู่แล้ว เพราะเด็กปฐมวัยเป็นวัยพื้นฐานของชีวิตที่จะพัฒนาขึ้นเป็นผู้ใหญ่หรือทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ ถ้าเด็กปฐมวัยได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่ให้มีควมเจริญงอกงามในพัฒนาการทุกๆ ด้านก็จะพัฒนาขึ้นเป็นผู้ใหญ่ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ แต่ถ้าเด็กปฐมวัยไม่ได้รับการพัฒนาให้มีความเจริญงอกงามในพัฒนาการทุกๆ ด้านเท่าที่ควรก็จะกลายเป็นปัญหาของสังคมต่อไปในอนาคต

นักจิตวิทยาที่ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กต่างก็ให้ความสำคัญกับเด็กปฐมวัยทั้งสิ้น แต่ในที่นี้จะได้กล่าวถึงนักจิตวิทยาบางท่านที่ได้ให้ความสนใจกับความสำคัญของเด็กปฐมวัยเป็นพิเศษ

ความสำคัญของเด็กปฐมวัยในทัศนะของ فروید (Sigmund Freud)

ฟรอยด์ (จันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์. 2533:6; อ้างอิงมาจาก Freud. 1951:3) เป็นผู้สร้างทฤษฎีจิตวิเคราะห์ที่อธิบายถึงโครงสร้างและพัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุคคล และกล่าวว่าพัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุคคลในระยะ 5 ปีแรกของชีวิตเป็นระยะที่สำคัญที่สุด เพราะพัฒนาการของเด็กในวัยนี้จะมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพัฒนาการในวัยต่อมา ฟรอยด์กล่าวถึงโครงสร้างทางบุคลิกภาพไว้ว่า โครงสร้างทางบุคลิกภาพประกอบด้วย

1. Id หมายถึง ความต้องการทางร่างกาย
2. Ego หมายถึง สิ่งที่จะทำให้ความต้องการของ Id บรรลุลงหน่วงหมาย
3. Superego หมายถึง ส่วนที่คอยควบคุม Id ในด้านที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรม มโนธรรม ที่ได้รับมาจากการอบรมสั่งสอน

ทฤษฎีพัฒนาการของฟรอยด์จะเกี่ยวข้องกับ Id, Ego และ Superego โดยที่ Id จะเกิดความต้องการทางร่างกายและจะมีการตอบสนอง ซึ่งจะแสดงออกทางอวัยวะต่างๆ ได้แก่ ปาก อวัยวะขับถ่าย อวัยวะสืบพันธุ์ ที่เรียกว่า Erogenous zones

ฟรอยด์ (เวราภรณ์ รักวิจัย. 2527:51; อ้างอิงมาจาก Freud. 1951) ได้เน้นถึงชีวิตเพศที่เริ่มต้นมาตั้งแต่วัยเด็ก โดยมีพลังงานพื้นฐานทางจิต ซึ่งเกิดมาพร้อมชีวิตมนุษย์ พลังงานนี้เป็นแหล่งของแรงขับเคลื่อนทางเพศที่ต้องการมุ่งแสวงหาความสุขความสำเร็จของชีวิตเพศ ถ้าขั้นต่างๆ ของพัฒนาการได้รับการพัฒนาที่สมบูรณ์ ซึ่งขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ เด็กก็จะผ่านขั้นตอนต่างๆ ไปได้ ก็จะทำให้บุคลิกภาพพัฒนาไปตามปกติ แต่ถ้าเด็กไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอในขั้นใด ก็จะทำให้เกิดการชะงัก (Fixation) เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะทำให้มีผลของพฤติกรรมถดถอย (Regression) เข้าสู่วัยเด็ก เช่น เด็กโตที่ยังดูดนิ้ว ซึ่งฟรอยด์ถือว่าเป็นการแสดงออกถึงความคับข้องใจอันเป็นผลจากในระยะของขั้นการใช้ปากที่ไม่ได้รับการตอบสนองอย่างพอเพียง

พัฒนาการทางเพศของ ฟรอยด์ (Psychosexual development theory) แบ่งออกเป็น 5 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นความพอใจอยู่บริเวณปาก (Oral stage)

เป็นช่วงที่เด็กอายุ 0-1 ปี เด็กจะมีความสนใจที่บริเวณปาก ปากจะนำความสุขมาให้ ทารกมากที่สุด เมื่อได้ดูดอาหารตอบสนองความหิว เด็กก็จะคลายความตึงเครียดทางร่างกาย และมีความสุข ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองก็จะทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจ (Frustration) และความตึงเครียดทางร่างกาย ซึ่งจะทำให้เด็กพัฒนาบุคลิกภาพไปเป็นคนที่ชอบกินจุบกินจิบ ชีบ่น สูบบุหรี่ ฯลฯ

ขั้นที่ 2 ขั้นความพอใจอยู่บริเวณทวารหนัก (Anal stage)

เป็นช่วงอายุ 1-2 ปี เป็นระยะที่เกี่ยวข้องกับการขับถ่าย เด็กจะเกิดการเรียนรู้เรื่องการขับถ่าย ถ้าเด็กไม่ได้ถูกบังคับกับเด็กก็จะเกิดความพอใจ ไม่เกิดความรู้สึกขัดแย้ง และไม่เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์ แต่ถ้าเด็กถูกบังคับ เด็กก็จะเกิดความไม่พอใจ มีความรู้สึกขัดแย้ง มีความตึงเครียดทางอารมณ์ ซึ่งจะทำให้เด็กพัฒนาบุคลิกภาพไปเป็นคนที่ทำอะไรเอาแต่ใจตนเอง ไม่มีเหตุผล ตระหนี่ถี่เหนียวมาก ท้องผูกเป็นประจำ ฯลฯ

ขั้นที่ 3 ขั้นความพอใจอยู่บริเวณอวัยวะเพศ (Phallic stage)

เป็นช่วงอายุ 3-5 ปี เป็นระยะที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะสืบพันธุ์ คือเด็กจะเกิดความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสภาพทางร่างกาย ซึ่งแตกต่างกันไปตามเพศ เด็กจะเรียนรู้ถึงบทบาททางเพศของตน โดยเลียนแบบบทบาทของพ่อแม่ของตน ดังนั้นช่วงอายุในตอนนี้ เด็กจึงต้องการความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่มากถ้าเด็กขาดความรักความอบอุ่นตลอดจนตัวแบบที่เหมาะสมกับเพศของเด็กจะทำให้เด็กพัฒนาบุคลิกภาพไปเป็นคนที่มีความวิตกกังวลสูง ใจแคบ จู้จี้ ขาดความรับผิดชอบ ฯลฯ

ขั้นที่ 4 ขั้นก่อนวัยรุ่น (Latency stage)

เป็นช่วงอายุ 6-12 ปี เป็นระยะที่เด็กเริ่มสนใจสังคม เพื่อนฝูง ระวังนี้พลังต่างๆ ในขั้นทั้ง 3 ยังแฝงอยู่ไม่แสดงออกมาอย่างชัดเจน เด็กจะพยายามปรับตัวให้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นวัยรุ่น (Genital stage)

เป็นช่วงอายุ 13-18 ปี เป็นระยะที่เด็กมีความสนใจในเพศตรงข้ามมากขึ้น เป็นระยะเริ่มต้นของความรักระหว่างเพศ

ในระยะปฐมวัยเป็นระยะที่เด็กมีพัฒนาการตามลำดับขั้นของทฤษฎีพัฒนาการทางเพศของ فروยด์ อยู่ 3 ขั้น คือ Oral stage, Anal stage และ Phallic stage และ فروยด์ เชื่อว่าเด็กทุกคนจะมีการพัฒนาการเป็นไปตามลำดับขั้น นอกจากนี้ فروยด์ ยังได้นับบทบาทของประสบการณ์ในวัยเด็กและความสำคัญของการตอบสนองความต้องการทางร่างกายที่แสดงออกทางอวัยวะต่างๆ ซึ่งจะส่งผลต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กเป็นอย่างมาก

ความสำคัญของเด็กปฐมวัยในทัศนะของอีริกสัน (Eric Erikson)

อีริกสัน (วรารณ รักวิชัย 2527:54; อ้างอิงมาจาก Erikson. 1963:42) อธิบายว่าวัยเด็กเป็นวัยที่สำคัญ เป็นวัยที่กำลังเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบๆตัว ถ้าสิ่งแวดล้อมดีเด็กรวมองโลกในแง่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง และเกิดความไว้วางใจต่อผู้อื่น ถ้าเด็กพบสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เด็กก็จะขาดความสุขและมองโลกในแง่ร้าย

อีริกสัน เน้นสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบๆตัวเด็กโดยเฉพาะสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดากับเด็ก ซึ่งเขาเชื่อว่าจะมีผลต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กไปในทางบวกหรือทางลบ

ทฤษฎีจิตสังคมของอีริกสัน (Erikson's Psychosocial Theory) มีอยู่ 8 ขั้น ดังนี้คือ

1. ความไว้วางใจหรือความไม่ไว้วางใจ (Trust VS. Mistrust) เกิดขึ้นในระหว่างที่เด็กมีอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 2 ขวบ เป็นวัยที่เด็กเริ่มเรียนรู้สภาพแวดล้อม ถ้าสิ่งแวดล้อมดี เด็กจะเกิดความอบอุ่นเป็นมิตรกับทุกคน มีความไว้วางใจบุคคลอื่น (Trust) แต่ถ้าสิ่งแวดล้อมไม่ดี เด็กจะไม่ไว้วางใจใคร (Mistrust) และเป็นศัตรูกับทุกคน

2. ความเป็นตัวของตัวเอง หรือความไม่มั่นใจในตนเอง (Autonomy VS. Doubt) เกิดขึ้นระหว่างที่เด็กมีอายุ 2-3 ปี เป็นวัยที่เด็กเริ่มเรียนรู้ที่จะช่วยตนเอง (Autonomy) ผู้ใหญ่ต้องให้ความร่วมมือในการฝึกเด็กให้รู้จักช่วยตนเอง ไม่ควรบังคับเด็ก ควรจะให้ความเอาใจใส่ดูแลไม่ให้เกิดอันตรายต่างๆ แต่ถ้าผู้ใหญ่บังคับเด็ก หรือไม่เอาใจใส่ดูแลเด็ก ทำให้เด็กช่วยเหลือตนเองได้น้อยซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความสงสัยและความละอาย (Doubt and Shame)

3. ความคิดริเริ่มหรือความรู้สึกผิด (Initiative VS. Guilt) เกิดขึ้นระหว่างที่เด็กมีอายุ 3-6 ปี เด็กในวัยนี้จะมีการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative) โดยการเล่นเลียนแบบบทบาทสมมุติ ถ้าสภาพจิตใจไม่ดีก็จะทำให้เกิดความคับข้องใจ แล้วมักจะคิดว่าตัวเองมีความผิด (Guilt) ในระยะนี้ถ้าเด็กได้รับการสนับสนุนให้ใช้ความสามารถของตนเอง เด็กจะเริ่มมีการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพราะเด็กปกติจะมีความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองทำสิ่งต่างๆ ตามความคิดของตน สิ่งนี้จะทำให้เด็กมีความคิดจินตนาการสูง แต่ถ้าหากผู้ใหญ่ไม่让孩子ทำตามความคิดของตนเอง เด็กก็จะเกิดความคิดว่าสิ่งนั้นผิด และมักคิดว่าตนเองทำผิดเสมอ ทำให้เด็กไม่กล้าทำอะไร จะทำเฉพาะที่ผู้ใหญ่บอกให้ทำเท่านั้น ซึ่งเป็นการไม่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็ก

4. ความต้องการที่จะกระทำกิจกรรมอยู่เสมอ หรือความรู้สึกด้อย (Industry VS Inferiority) เกิดขึ้นในระหว่างที่เด็กมีอายุ 6-12 ขวบ เป็นวัยที่เด็กมีเพื่อนมากอยู่ในสังคมโรงเรียน และจากการที่เด็กมีรากฐานในการเป็นคนที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เด็กก็จะเกิดความขยันหรือความต้องการที่จะทำกิจกรรมอยู่เสมอ แต่ถ้าเด็กประสบกับความล้มเหลวเด็กก็จะเกิดความรู้สึกด้อย

5. ความเป็นเอกลักษณ์หรือความสับสน (Identity VS Role Diffusion) เกิดขึ้นในช่วงที่เด็กอายุ 12 ปีขึ้นไป เป็นวัยที่เด็กจะเริ่มพัฒนาความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ต้อง การเป็นที่ยอมรับของเพื่อนๆ และสังคม ต้องการความเป็นอิสระจากผู้ใหญ่ เด็กจะพยายามแสวงหาสิ่งเหล่านี้ ถ้าบิดามารดาของเด็กวัยนี้เอาใจใส่ให้คำแนะนำ ตลอดจนการดูแลแบบไม่บังคับหรือปล่อยจนเกินไป เด็กก็จะพัฒนาความเป็นเอกลักษณ์ขึ้นมาได้ แต่ถ้าเด็กไม่ได้รับการตอบสนองในวิถีทางที่ถูกต้อง เด็กก็จะพัฒนาไปในทางลบ เกิดความรู้สึกสับสนวุ่นวาย ไม่เข้าใจบทบาทที่ถูกต้องของตนเอง และจะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางถดถอย หรือก้าวร้าว

6. ความใกล้ชิดผูกพัน หรือความอ้างว้างตัวคนเดียว (Intimacy VS. Isolation) วัยนี้เป็นวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เป็นวัยที่พัฒนาความรู้สึกรักใคร่ที่ลึกซึ้ง พร้อมจะมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อนสนิทที่จะเสียสละให้กันและกันได้ ถ้าพัฒนาในเชิงลบและก็จะทำให้เป็นคนแยกตัว เก็บตัว ชอบอยู่โดดเดี่ยว

7. ความเป็นห่วงอนุชนรุ่นหลัง หรือความถดถอยถึงแต่ตนเอง (Generativity VS. Stagnation) วัยนี้เป็นวัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีครอบครัว มีฐานะสร้างความมั่นคงให้กับชีวิต มีความรู้สึกชื่นชมกับชีวิต รู้สึกชีวิตมีความสุข ส่วนคนที่มึปัญหาในวัยนี้จะรักตนเองมากกว่ารักคนอื่น ชอบอยู่คนเดียว มักเกิดความเบื่อหน่ายเฉื่อยชาไม่เป็นมิตรกับใคร

8. ความพอใจในตนเอง หรือความสิ้นหวัง (Ego integrity VS. Despair) เป็นวัยสุดท้ายของชีวิต ซึ่งจะพัฒนามาตามลำดับขั้น ถ้ามีการพัฒนามาอย่างถูกต้อง ก็จะทำให้จิตใจเกิดความมั่นคง รู้และเข้าใจถึงภาวะความเป็นไปของมนุษย์ ในทางตรงกันข้าม การพัฒนาไปในทางลบก็จะรู้สึกถดถอยและหมดหวังในชีวิต

อีริกสันได้อธิบายว่า ในระยะปฐมวัยเป็นระยะที่เด็กจะพัฒนาลักษณะบุคลิกภาพที่สำคัญในทางบวกหรือทางลบ 3 ขั้นแรก

ทฤษฎีของอีริกสันเน้นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้ได้รับความรัก ความอบอุ่น และความใกล้ชิดจากบิดามารดา นอกจากนี้อีริกสันยังกล่าวแน่ว่า วัยเด็กเล็กหรือเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีความสำคัญมาก ถ้าเด็กได้รับความอบอุ่นตลอดจนได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องจะเป็นการวางรากฐานบุคลิกภาพที่ดีให้กับเด็ก เด็กจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มองโลกในแง่ดี และมีสุขภาพจิตดี

ความสำคัญของเด็กปฐมวัยในทัศนะของปิแยจท์ (Piaget)

ปิแยจท์ (จันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์, 2533:8; อ้างอิงมาจาก Piaget, 1950) ให้ความสำคัญเห็นว่าพัฒนาการทางสติปัญญาเป็นไปตามลำดับขั้นและพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยจะเป็นรากฐานให้แก่พัฒนาการทางสติปัญญาในระดับต่อไป ดังนั้นการจัดสิ่งแวดล้อมให้แก่เด็กปฐมวัยจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงความสามารถทางสติปัญญาของเด็กในวัยนี้ด้วย การจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมพร้อมกับการเปิดโอกาสให้เด็กได้สัมผัส และคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง จะทำให้เด็กในวัยนี้เกิดการเรียนรู้และเกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง อันจะเป็นรากฐานที่ทำให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นอย่างผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักประดิษฐ์ และค้นคว้าแสวงหาความรู้ มิใช่เป็นแต่ผู้คอยลอกเลียนแบบผู้อื่น

ความสำคัญของเด็กปฐมวัยในทัศนะของบลูม (Bloom)

บลูม (จันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์ 2533 :7-8; อ้างอิงมาจาก Bloom. 1966) ให้ความสำคัญเห็นว่า การศึกษาของเด็กในช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของชีวิต เพราะเป็นช่วงที่เด็กพัฒนาความสามารถที่จะเรียนรู้ได้มากที่สุด กล่าวคือ ในช่วงนี้ถ้าบ้านและโรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมที่สร้างเสริมการเรียนรู้ เด็กก็จะเกิดการเรียนรู้ทั้งโดยทั่วไป และการเรียนรู้ในเรื่องเฉพาะอย่างได้ดีที่สุดด้วย

จากการวิเคราะห์ผลงานการวิจัยของสถาบันที่ศึกษาในเรื่องสติปัญญาด้วยการศึกษาระยะยาว (Longitudinal study) หลายๆ สถาบันตามที่บลูมได้เสนอไว้ในหนังสือชื่อ Stability and Change in Human Characteristics นั้นทำให้บลูมสรุปได้ว่า เมื่อกล่าวถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล สติปัญญาของเด็กเมื่ออายุ 1 ปี จะพัฒนาร้อยละ 20 สติปัญญาของเด็กเมื่ออายุ 4 ปี จะพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50 และในระหว่างอายุ 4-8 ปี สติปัญญาของเด็กจะพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 30 เป็นร้อยละ 80 ส่วนอีกร้อยละ 20 ที่เหลือจะพัฒนาในช่วงที่เด็กมีอายุตั้งแต่ 8 ปีขึ้นไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลมีพัฒนาการทางสติปัญญามากที่สุดในช่วงปฐมวัย

จากที่กล่าวมานักจิตวิทยา ต่างก็ให้เหตุผลสนับสนุนแก่เด็กปฐมวัยด้วยเหตุผลที่ว่า วัยนี้เป็นวัยพื้นฐานของการพัฒนาบุคคลให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ โดยถ้าเด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีให้การอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องและเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความสามารถที่เขาได้อย่างเต็มที่ตามวัยก็จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กปฐมวัยไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้อง ขาดประสบการณ์ที่ควรจะได้รับหรือไม่มีโอกาสได้ใช้ความสามารถตามวัยอย่างเต็มที่ ก็จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ด้อยคุณภาพ

ลักษณะเด่นของเด็กปฐมวัย

บุปผา สุขรัตนปรีชา. (2531:61) ได้กล่าวถึง ลักษณะเด่นหรือลักษณะเฉพาะวัยของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. เป็นวัยก่อนเรียน (Preschool age) ถึงแม้ว่าเด็กในวัยนี้ส่วนมากจะเข้าเรียนในระดับชั้นอนุบาลแล้วก็ตาม แต่ก็ยังถือว่าเป็นวัยก่อนเรียน ทั้งนี้เพราะลักษณะตามพัฒนาการของเด็กวัยนี้ยังไม่มีความพร้อมในที่จะเรียนรู้ เขียน อ่าน แต่การที่เด็กได้เข้าเรียนใน

ระดับอนุบาลหรือเด็กเล็กนั้น จะเป็นการเตรียมความพร้อมให้เกิดกับเด็กในการเรียนรู้ทักษะที่สูงๆ ขึ้นไป หรือเป็นการฝึกทักษะเบื้องต้นในการปรับตัวทางสังคมของเด็ก

2. เป็นวัยเริ่มต้นรู้จักคบเพื่อน (Pregang age) เด็กวัยนี้เริ่มที่จะรู้จักเล่นรวมกลุ่มกับเพื่อน พยายามเรียนรู้การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนเล่น บางครั้งจึงเรียกเด็กวัยนี้ว่า “วัยเล่น”

3. เป็นวัยแห่งการสำรวจสิ่งใหม่ๆ (The age of explorations) ธรรมชาติของเด็กวัยนี้มีความอยากรู้อยากเห็นสูง ชอบสำรวจ และซักถามในทุกสิ่งทุกอย่าง หรือในทุกเรื่องราวที่ตนเองได้พบเห็น

4. เป็นวัยแห่งปัญหา (Problem age) เด็กวัยนี้มักจะสร้างปัญหาให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองอยู่เสมอๆ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาทางพฤติกรรม เช่น คื้อร้น ไม่เชื่อฟัง มีอารมณ์รุนแรง มีความอิจฉาริษยาสูง

5. เป็นวัยน่ารักน่าชัง (Pretty age) ความน่ารักของเด็กวัยนี้ดูเหมือนจะลดน้อยลงไปเพราะชอบขัดขืนต่อคำสั่งของบิดามารดา ปฏิเสธไม่ยอมทำตามคำสั่ง หรือในบางครั้งก็ทำในลักษณะที่ตรงกันข้ามกับที่บิดามารดาสั่งให้ทำ แต่ในบางครั้งเด็กจะรู้จักประจบประแจงเอาใจเพื่อเรียกร้องความสนใจหรือความรักจากบิดามารดา

พัฒนาการของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการหมายถึง การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่มีลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกันไปตลอด เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและทางจิตใจผสมผสานกัน ซึ่งกระตุ้นให้บุคคลมีความสามารถที่จะจัดการควบคุมกับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ (Hurlock, 1968)

วราภรณ์ รักวิชัย. (2527:58-59) กล่าวว่า พัฒนาการของเด็กเป็นเรื่องที่สำคัญมาก บิดามารดา ครู หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง จำเป็นจะต้องมีความรู้ในเรื่องนี้ ปกติเด็กจะมีการเจริญเติบโต และพัฒนาเป็นระยะๆ เป็นแบบแผนขั้นตอนเหมือนกับธรรมชาติ แต่อัตราการเจริญเติบโตและพัฒนาการจะเร็วหรือช้าจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ซึ่งขึ้นอยู่กับ พันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนวุฒิภาวะ และอัตราการเรียนรู้ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยให้มากขึ้น จึงจะกล่าวถึงพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ของเด็กปฐมวัยได้แก่ พัฒนาการทางร่างกาย พัฒนาการทางสติปัญญา พัฒนาการทางภาษา และพัฒนาการทางสังคม และอารมณ์ ตามลำดับ (วราภรณ์ รักวิชัย. 2527:59-62) ดังนี้

พัฒนาการทางร่างกาย

เด็กปฐมวัยการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายยังมีอยู่แต่จะเจริญช้ากว่าวัยทารก กล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็กมีเกรเจริญเติบโตไปเรื่อยๆ การประสานงานของกล้ามเนื้อดีขึ้น เด็กวัยนี้ชอบทำกิจกรรมที่ต้องใช้กล้ามเนื้อมาก เช่น ขอบกระโดด ปีนป่าย วิ่ง สามารถทรงตัวได้ดีขึ้น และสามารถยืนขาเดียวได้นานขึ้นกล้ามเนื้อต่างๆ ทำงานประสานกันดีขึ้น จึงทำให้เด็กวัยนี้หิบบีบ และใช้เครื่องใช้ต่างๆ ได้ดีขึ้น เด็กในวัยนี้ชอบช่วยบิดามารดาทำงานบ้าน

พัฒนาการทางสติปัญญา

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่เด็กเดินได้คล่องแล้วจึงมีประสบการณ์มากขึ้นการใช้ประสาทสัมผัสคิดว่าวัยทารก เด็กสามารถเลียนแบบได้ทุกอย่าง เช่น ท่าทาง กิริยา นิสัย และภาษา ซึ่งเน้นให้เห็นถึงการเจริญเติบโตทางด้านสติปัญญา เด็กเริ่มเข้าใจในหน้าที่และประโยชน์ของสิ่งของที่อยู่รอบๆ ตัว ตลอดจนความสัมพันธ์ของของใช้ รู้จักตั้งชื่อและอธิบายสิ่งต่างๆ ง่ายๆ ได้ รู้จักการตั้งคำถาม รู้จักชื่อ นามสกุลของตัวเอง รู้จักสังเกตและชอบค้นคว้าสำรวจในสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัว แต่ระยะนี้ยังมีสมาธิในการทำงานอยู่ในช่วงสั้นๆ เด็กจะเริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับพื้นฐานทางวิชาคณิตศาสตร์ได้แก่ การเปรียบเทียบขนาด การจัดหมวดหมู่โดยการสังเกต และการเรียนรู้โดยการค้นพบด้วยตนเอง

พัฒนาการทางภาษา

เด็กปฐมวัยจะรู้จักใช้คำพูดที่เกี่ยวข้องกับตนเองก่อน เช่น รู้จักชื่อและนามสกุลตัวเอง ต่อมาก็มีการเลียนแบบคำพูดของผู้ใหญ่ เด็กเริ่มมีคำศัพท์ใช้มากขึ้น แต่การออกเสียงยังไม่ค่อยชัดและถูกต้อง พออายุประมาณ 5 ปีย่างเข้า 6 ปี เด็กจะมีคำถามบ่อยๆ เพราะเด็กจะมีความสนใจต่อสิ่งใหม่ๆ รอบๆ ตัวเด็กมากขึ้น ถ้าพ่อแม่มีความอดทนในการตอบคำถามเหล่านี้จะช่วยเด็กให้มีโอกาสได้พัฒนาความคิดความอ่านมากขึ้น นอกจากนี้เด็กจะสามารถเล่าเรื่องที่พบเห็นผ่านมาได้ เข้าใจลำดับเหตุการณ์เมื่อเล่าให้ฟัง และสามารถใช้อุปมาที่บอก เหตุผล เช่น “เพราะว่า” ได้

พัฒนาการทางสังคม และอารมณ์

เด็กปฐมวัยนี้เริ่มเล่นใกล้ชิดกับเด็กอื่นการเล่นกับคนอื่นเป็นการเล่นระยะสั้นๆ เด็กยังชอบที่จะอยู่ใกล้ชิดกับมารดา มากกว่า เด็กมักทวงของเล่นของใช้ที่เป็นของตนเอง รู้จักความแตกต่างระหว่างชายและหญิง เมื่อเด็กโตขึ้นเด็กเริ่มมีบทบาทกับเด็กอื่นๆ มากขึ้น เริ่มเลือกเพื่อนของตน สามารถเล่นเกมสับนโต้ะง่ายๆ ได้ พออายุได้ 6 ปี เริ่มเล่นเกมที่มีการแข่งขัน และรู้จักรวมกลุ่มกับเด็กอื่นๆ ในการเล่นด้วยกัน รู้จักการตัดสินใจในการเล่นร่วมกัน เด็กในวัยนี้ต้องการการยอมรับจากผู้ใหญ่ ชอบฟังนิทานหรือเรื่องที่มีลักษณะบุคคลที่เป็นวีรบุรุษ หรือผู้มีอำนาจ เริ่มห่างจากผู้ใหญ่แต่ยังต้องการความช่วยเหลือและเรียกร้องคำชมเชย

สำหรับในเรื่องของอารมณ์ เด็กวัยนี้มักจะเป็นคนเจ้าอารมณ์ หงุดหงิดและโกรธง่าย โมโหร้ายโดยปราศจากเหตุผล มักจะแสดงความขัดแย้งและต่อต้านต่อบิดามารดาอยู่เสมอ เป็นวัยที่เรียกกันว่า ชอบปฏิเสธ ซึ่งเป็นลักษณะธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ เรียกว่า Negative stage เมื่อเด็กได้คบหาสมาคมกับเพื่อนๆ อาการดังกล่าวจะค่อยๆ หายไป เช่นเมื่อเด็กเข้าโรงเรียนมีเพื่อนเล่นมากๆ แล้วได้พบปะสนทนากับเพื่อนๆ เด็กจะมีอารมณ์สงบลง

จากคุณลักษณะด้านพัฒนาการของเด็กปฐมวัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีความสำคัญที่สุดในชีวิตในการพัฒนา ของบุคคลทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม และอารมณ์ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กอย่างใกล้ชิดอาทิ บิดามารดา ครู และผู้เลี้ยงดู ควรจะเล็งเห็นความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการทุกๆ ด้านของเด็กปฐมวัย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว

คำจำกัดความของพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior)

การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาทั้งหลาย ได้พบปัญหาอย่างเดียวกันคือ การให้คำจำกัดความที่ชัดเจนของคำว่า “พฤติกรรมการปรับตัว” ซึ่งมีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลายคำจำกัดความด้วยกัน โดยส่วนใหญ่แล้วมีความสอดคล้องกัน (Coulter and Morrow, 1978:7) ดังต่อไปนี้

คอลล (Doll. 1953:10) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า พฤติกรรมการปรับตัวไว้ว่า เป็นความสามารถในการทำหน้าที่ด้านการพึ่งตนเองและการมีความรับผิดชอบทางสังคมของบุคคล

เฮเบอร์ (Coulter and Morrow. 1978:5; citing Heber. 1971:61) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า พฤติกรรมการปรับตัวไว้ว่า เป็นความสามารถในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม

บัลธาสาร์ (Coulter and Morrow. 1978:6; citing Balthazar. 1973:5) ให้คำจำกัดความของคำว่า พฤติกรรมการปรับตัวไว้ว่า พฤติกรรมการปรับตัวเป็นกลุ่มของพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อสถานการณ์เฉพาะอย่าง

กรอสแมน (Reschly. 1991:30; citing Grossman. 1973) ให้คำจำกัดความของคำว่า พฤติกรรมการปรับตัวไว้ว่า เป็นความมีประสิทธิภาพหรือระดับความสามารถของบุคคลที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการพึ่งตนเองและความรับผิดชอบทางสังคมตามระดับอายุ และวัฒนธรรมหรือสภาพของสังคมที่บุคคลนั้นดำเนินชีวิตอยู่

President's Committee on Mental Retardation (Coulter and Morrow. 1978:6; citing President's Committee on Mental Retardation. 1975) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า พฤติกรรมการปรับตัวไว้ว่า พฤติกรรมการปรับตัว หมายถึงวิถีทางที่บุคคลกระทำพฤติกรรมต่างๆที่เป็นไปตามความคาดหวังของสังคมตามระดับอายุและรูปแบบของวัฒนธรรมที่บุคคลนั้นดำเนินชีวิตอยู่

Office of Civil Rights (Coulter and Morrow. 1978:6; citing Office of Civil Rights. 1976:2) ให้คำจำกัดความของคำว่า พฤติกรรมการปรับตัวไว้ว่า เป็นระดับความสามารถของบุคคลในการทำกิจกรรมต่างๆและการมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมนั้น

นิฮิรา (Nihira. 1976:869) ให้คำจำกัดความของคำว่า พฤติกรรมการปรับตัวไว้ว่า เป็นประสิทธิภาพของบุคคลในการปรับตัวให้สอดคล้องกับธรรมชาติและสังคมที่แวดล้อมตัวบุคคลนั้นอยู่

เมอร์เซอร์ (Coulter and Morrow. 1978:5; citing Mercer. 1977) ให้คำจำกัดความของคำว่า พฤติกรรมการปรับตัวไว้ว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการกระทำพฤติกรรมตามบทบาททางสังคมได้อย่างเหมาะสมกับระดับอายุ และเพศ รวมถึงเป็นการกระทำพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความคาดหวังของระบบทางสังคมที่บุคคลดำเนินชีวิตอยู่

สปาร์โรว์, บาลลา และซิกเซติ (Sparrow, Balla and Cicchetti, 1984:6) ให้คำจำกัดความของคำว่าพฤติกรรมการปรับตัวไว้ว่าพฤติกรรมการปรับตัวเป็นการกระทำกิจกรรมต่างๆในชีวิตประจำวัน ซึ่งต้องอาศัยความสามารถส่วนบุคคลและความสามารถทางสังคม

แบรเคน (Bracken, 1991:168; citing Harrison 1987) ให้คำจำกัดความของคำว่าพฤติกรรมการปรับตัวไว้ว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการดูแลตนเองและการเข้ากันได้กับบุคคลอื่น

ไรเดินฮอร์, ซูซานเน, บราวน์โลว์ และไชลา (Ridenhour, Suzanne, Brownlow, Sheila, 1993) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าพฤติกรรมการปรับตัวไว้ว่า พฤติกรรมการปรับตัวเป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความสามารถในการปรับตัวและความเป็นอิสระที่เหมาะสมกับระดับอายุ ภายใต้วัฒนธรรมที่บุคคลนั้นดำเนินชีวิตอยู่

จากคำจำกัดความต่างๆที่กล่าวมาแล้ว พบว่า มีข้อโต้แย้งอย่างน่าสนใจเกี่ยวกับความของคำว่า พฤติกรรมการปรับตัวยังไม่ชัดเจนเหมือนกับโครงสร้างอื่นๆ อาทิเช่น สติปัญญา และผลสัมฤทธิ์ (Bracken, 1991:169, citing Clauser, 1972, Zigler et al 1984; Gresham and Elliot, 1987) ข้อโต้แย้งดังกล่าวถูกวิพากษ์วิจารณ์ไปในประเด็นที่เกี่ยวกับความคงที่ของการให้คำจำกัดความและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆของพฤติกรรมการปรับตัว (Bracken, 1991:169; citing Meyer et al. 1979; Reschly 1982; Holman and Bruninks, 1985; Kamphaus, 1987) นอกจากนี้ ลีแลนด์ (Coulter and Morrow, 1978: 21; citing Leland, 1978) ยังได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้คำจำกัดความของคำว่า พฤติกรรมการปรับตัวไว้ว่า ยังมีความคลุมเครืออยู่ ทั้งนี้เพราะยังมีองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการปรับตัวอีกหลายองค์ประกอบที่ยังไม่เป็นที่ประจักษ์ แต่อย่างไรก็ตาม จากคำจำกัดความต่างๆที่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ไว้นั้น พบว่ามีแนวคิดที่สอดคล้องกันพอที่จะสรุปได้ว่า พฤติกรรมการปรับตัวหมายถึง ความสามารถส่วนบุคคลและความสามารถทางสังคมของบุคคลเพื่อกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นต่อชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่บุคคลแสดงออกในสังคมเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

ประวัติการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว

ฮอร์น และ ฟัชท์ (Horn and Fuchs. 1987.12-18) ได้สรุปประวัติการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวไว้พอสังเขปดังนี้คือ

ประวัติการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวแบ่งออกได้เป็น 4 ยุคคือ

1. ยุคต้นหรือยุคเริ่มแรก (ก่อน คศ 1820)
2. ยุคศตวรรษที่ 19 ตอนกลาง (คศ.1820 ถึง คศ 1890)
3. ยุคศตวรรษที่ 20 ตอนต้น (คศ.1890 ถึง คศ.1940)
4. ยุคศตวรรษที่ 20 ตอนกลางถึงปัจจุบัน (คศ.1940 ถึงปัจจุบัน)

1. ยุคต้นหรือยุคเริ่มแรก (ก่อน คศ.1820)

ในสมัยนี้สังคมเริ่มรับรู้ว่ามีบุคคลที่มีภาวะปัญญาอ่อน (Mental retardation) ในระดับเล็กน้อยจนถึงระดับที่รุนแรงอยู่ แต่ในวงการศึกษาและวงการแพทย์ยังไม่ได้ให้ความสนใจกับสาเหตุของภาวะปัญญาอ่อนดังกล่าว บุคคลที่มีภาวะปัญญาอ่อนมักจะถูกละทิ้งจากสังคม (Horn and Fuchs. 1987 12: citing Kanner 1964) แต่อย่างไรก็ตามก็มีนักการศึกษาอยู่จำนวนหนึ่งที่มีความสนใจและมีความพยายามที่จะให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่มีภาวะปัญญาอ่อน โดยได้ริเริ่มทำ การศึกษา เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของบุคคลปัญญาอ่อน แต่ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของบุคคลปัญญาอ่อนในยุคนี้ยังมีความจำกัดอยู่มาก ดังนั้น ในยุคต้นนี้จึงยังไม่มีวิธีการที่เป็นระบบแบบแผนในการประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของบุคคลปัญญาอ่อน (Horn and Fuchs. 1987.12; citing MacMullan. 1982)

2. ยุคศตวรรษที่ 19 ตอนกลาง (คศ.1820 - 1890)

ยุคนี้ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่เป็นระบบ โดยการประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัว ดังกล่าวเป็นการประเมินเกี่ยวกับทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมของบุคคล โดยเฉพาะบุคคลที่มีภาวะปัญญาอ่อน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องในด้านของทักษะต่างๆที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคม หรือมีความบกพร่องในด้านพฤติกรรมกรรมการปรับตัวอย่างชัดเจนถึงแม้ว่าในยุคนี้เริ่มมีการ

ประเมินพฤติกรรมการปรับตัวที่เป็นระบบ แต่อย่างไรก็ตามทักษะต่างๆที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมที่นำมาใช้ประเมินนั้นยังไม่ได้รับการทดสอบในเชิงประจักษ์ว่าเป็นองค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัว ดังนั้นการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคลในยุคนี้ จึงเป็นเพียงการประเมินความสามารถในการทำหน้าที่ต่างๆ ทางสังคมของบุคคลที่มีภาวะปัญญาอ่อน

ต่อมาในช่วงท้ายของยุค พบว่า นักการศึกษาเริ่มให้ความสนใจอย่างมากมาอย่างต่อเนื่องที่ว่าเมื่อบุคคลที่มีภาวะปัญญาอ่อนมีความบกพร่องในด้านของพฤติกรรมการปรับตัวแล้วจะอย่างไรที่จะพัฒนาพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคลที่มีภาวะปัญญาอ่อนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น

3. ยุคศตวรรษที่ 20 ตอนต้น (คศ.1890 - 1940)

ในยุคนี้เป็นการเริ่มต้นของการสร้างเครื่องมือวัดความสามารถทางสมองที่สำคัญ กล่าวคือ ราวปีคศ.1890 นักจิตวิทยาชาวฝรั่งเศสชื่อ Alfred Binet ได้เริ่มสนใจว่าเด็กฉลาดกับเด็กโง่ต่างกันอย่างไร โดยพยายามศึกษาจากการวัดแบบต่างๆ เช่นการวัดขนาดกระโหลกศีรษะ การแยกแยะความแตกต่างทางประสาทสัมผัส การจำเรื่องราวเกี่ยวกับตนเองได้หมด แต่บินด์ก็พบว่า การวัดเหล่านี้ให้ความรู้ถึงความสัมพันธ์กับการทำงานของสมองโดยทั่วไปน้อยมาก ต่อมาในปีคศ.1904 บินด์ ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการบริหารการศึกษาแห่งกรุงปารีส ให้ค้นหาวิธีการแยกเด็กนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาจากเด็กที่มีสติปัญญาเป็นปกติ เพื่อนำเด็กเหล่านั้นไปเรียนในโรงเรียนที่จัดสอนให้เหมาะสมกับระดับความสามารถทางสติปัญญาของพวกเขา บินด์ได้ร่วมกับ ไชมอน (Simon) สร้างแบบทดสอบวัดสติปัญญาขึ้นเป็นฉบับแรกเมื่อปี คศ.1905 มีชื่อว่า 1905 SCALE หรือ BINET-SIMON SCALE ซึ่งต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบ 1905 SCALE ในปี คศ.1908 และในปี คศ.1908 นี้เอง ก๊อดดาร์ด (Goddard) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้นำ BINET-SIMON'S 1908 SCALE เข้ามาใช้เป็นครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยได้นำเครื่องมือวัดดังกล่าวมาสร้างเกณฑ์ปกติมาตรฐานสำหรับเด็กอเมริกัน ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างในการสร้างเกณฑ์ปกติมาตรฐานจำนวนทั้งสิ้น 2,000 คน จากนั้นมาการใช้เครื่องมือวัดสติปัญญาในประเทศสหรัฐจึงได้แพร่หลายและเพิ่มความสำคัญขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในปี คศ.1910 นักจิตวิทยาชาวอเมริกันชื่อ เลวิส. เอช. เทอร์แมน (Lewis H. Terman) ได้เริ่มนำแบบทดสอบของ

บินด์ มาใช้กับเด็กอเมริกัน และในปี ค.ศ.1916 Terman ก็ได้สร้างแบบทดสอบวัดสติปัญญา โดยดัดแปลงแก้ไขแบบทดสอบของบินด์ แล้วใช้ชื่อว่า “STANFORD-BINET” หรือ “THE STANFORD REVISION OF BINET SCALE” ต่อมาแบบทดสอบฉบับนี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นแบบทดสอบที่เหมาะสมที่สุดในการวินิจฉัย หรือวัดจำแนกว่าบุคคลมีภาวะปัญญาอ่อนหรือไม่ (Horn and Fuchs 1987:15, citing Kauttman and Payne. 1975)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ยุคนี้เป็นยุคของการใช้คะแนนของสติปัญญา เป็นตัววินิจฉัยว่าบุคคลมีภาวะปัญญาอ่อนหรือไม่ โดยที่การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรม การปรับตัวได้รับความสนใจลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจนพฤติกรรมปรับตัวจึงมีบทบาทเป็นรองคะแนนของสติปัญญา (IQ score) ในการใช้วินิจฉัยภาวะปัญญาอ่อน และถูกนำมาใช้ประเมินพฤติกรรมของบุคคลที่มีภาวะปัญญาอ่อนในวงจำกัดเท่านั้น

4. ยุคศตวรรษที่ 20 ตอนกลาง (ค.ศ.1940 - ปัจจุบัน)

จากประวัติการศึกษา เกี่ยวกับพฤติกรรมปรับตัวในช่วง 3 ยุคที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า โครงสร้างของพฤติกรรมปรับตัวมีรากฐานมาจากการศึกษาเกี่ยวกับการให้คำจำกัดความของภาวะปัญญาอ่อน (Mental Retardation) แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมปรับตัวในปัจจุบันก็เป็นผลสืบเนื่องมาจากความพยายามที่จะอธิบายเกี่ยวกับภาวะปัญญาอ่อนในระยะเริ่มแรกนั่นเอง จากที่กล่าวมาแล้วในศตวรรษที่ 20 ตอนต้นว่า ยุคนี้เป็นยุคของการใช้คะแนนของสติปัญญา (IQ score) เพียงอย่างเดียวในการวินิจฉัยว่าบุคคลมีภาวะปัญญาอ่อนหรือไม่ แต่ในระยะต่อมาได้มีข้อโต้แย้งจากนักจิตวิทยาและนักการศึกษาจำนวนมากที่ได้วิพากษ์วิจารณ์ว่าการใช้คะแนนของสติปัญญาเพียงอย่างเดียวเป็นเกณฑ์ในการตัดสินว่าบุคคลมีภาวะปัญญาอ่อนนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ (Sparrow, Balla and Cicchetti 1984 6; citing Meyers, Nihira, and Zetlino 1979) ในปี ค.ศ.1959 The American Association on Mental Deficiency (AAMD) หรือ The American Association on Mental Retardation (AAMR) ในปัจจุบัน โดย เฮเบอร์ (Coulter and Morrow. 1978 12; citing Heber 1959) ได้เสนอความคิดเห็นว่าแบบทดสอบวัดสติปัญญาให้ข้อมูลที่ไมเพียงพอสำหรับการวินิจฉัยหรือจัดจำแนกบุคคลว่ามีภาวะปัญญาอ่อน กล่าวคือ บุคคลที่มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอาจจะมีทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมในระดับที่เหมาะสมได้ และการใช้แบบทดสอบวัดสติปัญญาในการวินิจฉัยเพียงอย่างเดียวทำให้เกิดอคติต่อชนกลุ่มน้อยต่างๆ ที่มักจะได้รับการวินิจฉัยจากแบบทดสอบวัดสติปัญญาว่ามีภาวะ

ปัญญาอ่อนในสัดส่วนที่มากกว่าชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ เช่น บุคคลผิวดำมักจะได้รับการวินิจฉัยว่ามีภาวะปัญญาอ่อนมากกว่าชนสีขาวในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งการประเมินที่มีอคติดังกล่าวก่อให้เกิดความไม่ยุติธรรมต่อบุคคลในสังคมโดยสิ้นเชิง นอกจากนี้ เฮเบอร์ ยังได้กล่าวเพิ่มเติมไว้อีกว่า เมื่อมองย้อนกลับไปดูแนวความคิดเกี่ยวกับสติปัญญาของ บินด์ (Binet. 1909) ซึ่งมีมุมมองว่าบุคคลปกติคือ บุคคลที่มีความสามารถในการทำงาน สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ และมีความสามารถในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่ง เฮเบอร์ กล่าวว่า มุมมองของ บินด์ (Binet. 1909) เกี่ยวกับความสามารถของบุคคลปกติดังกล่าวในปัจจุบันก็คือ คำจำกัดความของคำว่า “พฤติกรรมการปรับตัว” ซึ่งความคิดดังกล่าวนี้สอดคล้องกับความคิดของ คามิน และโอ๊คแลนด์ (Coulter and Morrow 1978:12; citing Kamin. 1974; Oakland. 1976) ที่ว่า แนวความคิดเกี่ยวกับสติปัญญาในระยะเริ่มต้นของบินด์ (Binet. 1909) จัดได้ว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวเป็นอย่างมาก ดังนั้น The American Association on Mental Deficiency (AAMD) หรือ The American Association on Mental Retardation (AAMR) ในปัจจุบันจึงได้สร้างกรอบแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวให้เป็นแนวทางเลือกอีกทางหนึ่งในการวินิจฉัยหรือจัดจำแนกบุคคลที่มีภาวะปัญญาอ่อน และได้มีการขยายคำจำกัดความของภาวะปัญญาอ่อนว่า ภาวะปัญญาอ่อน หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถทางสติปัญญาในระดับต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยร่วมกับการมีภาวะบกพร่องในด้านพฤติกรรมการปรับตัว (Sparrow, Balla and Cicchetti. 1984:6; citing Coulter and Morrow. 1978:12; Grossman. 1973, 1977, 1983; citing Heber. 1961:3)

จากคำจำกัดความของ The American Association on Mental Deficiency (AAMD) ดังกล่าวทำให้มีการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการให้คำจำกัดความดังกล่าวจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านจิตวิทยา, ด้านการศึกษา และด้านคลินิกว่า การให้คำจำกัดความดังกล่าวยังขาดการทดสอบในเชิงประจักษ์เกี่ยวกับโครงสร้างของพฤติกรรมการปรับตัว ตลอดจนยังขาดหลักฐานที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา (Coulter and Morrow. 1978:12; citing Clauser. 1972 a; Dayan. 1963; Leland, Shellhaas, Nihira and Foster. 1967) ต่อมา ลีแลนด์ (Leland. 1972) จึงได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา พบผลการศึกษาที่สำคัญว่า บุคคลที่มีคะแนนของสติปัญญาดำกว่า 70 จะเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมการปรับตัวบกพร่องด้วย และจากการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญาอีกหลายๆ ชิ้นพบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของสติปัญญากับคะแนนของพฤติกรรมการปรับตัวมีค่าอยู่ใน

ช่วงระหว่าง .03 ถึง .91 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง (Harrison. 1987 38-43) ดังนั้นในปัจจุบันจึงได้มีการนำพฤติกรรมการปรับตัวมาใช้ประเมินร่วมกับสติปัญญาเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และความเที่ยงตรงในการวินิจฉัยภาวะปัญญาอ่อนเพิ่มมากขึ้นรวมถึงการนำพฤติกรรมการปรับตัวใช้เป็นโครงสร้างด้านเนื้อหาในการจัดโปรแกรมการศึกษาและโปรแกรมการฝึกฝนให้กับบุคคลที่มีภาวะบกพร่องด้านพฤติกรรมการปรับตัวด้วย

นอกจากนี้ในปัจจุบันยังได้มีการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวในกลุ่มบุคคลปกติ โดย แฮริสัน (Harrison 1991 170) ได้แสดงความคิดเห็นว่าความสามารถในการดูแลตนเอง และการเข้ากันได้ดีกับบุคคลอื่น ซึ่งเป็นคำจำกัดความของคำว่า พฤติกรรมการปรับตัวตามแนวความคิดของแฮริสันเองนั้น เป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการดำเนินชีวิตของบุคคลทุกคนโดยไม่คำนึงถึงระดับอายุ หรือภาวะบกพร่องต่างๆและแฮริสันยังได้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมไว้ว่า พฤติกรรมการปรับตัวยังเป็นพฤติกรรมที่มีความสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก เนื่องจากคุณลักษณะด้านพัฒนาการและความต้องการต่างๆ ของเด็กปฐมวัยมีความแตกต่างไปจากบุคคลในวัยอื่นๆ กล่าวคือ เด็กปฐมวัยมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญาไปพร้อมๆ กัน เป็นระยะที่พัฒนาการทุกด้านเป็นไปอย่างรวดเร็ว (ทองคำ บุญประเสริฐดี 2535:1) ซึ่งพฤติกรรมการปรับตัวนั้นเป็นการมีส่วนร่วมของพัฒนาการในด้านต่างๆ ของเด็กเข้าด้วยกัน (Bracken. 1991.170, citing Ballard and Colleagues. 1987) ดังนั้น การประเมินพฤติกรรมการปรับตัวในเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญต่อบิดามารดา ครู นักจิตวิทยา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กในการวางแผนให้การช่วยเหลือ ปรับปรุง หรือแก้ไขภาวะบกพร่องด้านพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยได้ตั้งแต่ในระยะเริ่มต้นเมื่อประเมินได้ว่าเด็กมีภาวะบกพร่องด้านพฤติกรรมการปรับตัว (Bracken. 1991.170, citing Harrison 1987)

ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัว

จากการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว ผู้วิจัยพบว่าทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวโดยตรงยังไม่ชัดเจนแต่มีแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวที่สอดคล้องกันในทฤษฎีพัฒนาการเด็กบางทฤษฎี ซึ่งได้แก่ การเจริญเติบโตตามทศนะของกิเซล (Gesell's growth gradients) โดยกิเซลได้กล่าวถึงพฤติกรรมการปรับตัวว่า เป็นพฤติกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และเป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็น

เห็นถึงระดับพัฒนาการของเด็กอีกด้วย ดังจะได้กล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป นอกจากนี้ยังพบแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวที่สอดคล้องอยู่ในทฤษฎีความสามารถทางสังคม ได้แก่ โมเดลความสามารถทางสังคมของเกรสแฮม และเอลเลียต (Gresham and Elliot's models of social competence) ซึ่งเป็นโมเดลที่อธิบายเกี่ยวกับโครงสร้างของความสามารถทางสังคม รวมถึงองค์ประกอบของความสามารถทางสังคมอื่น ได้แก่ พฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) และทักษะทางสังคม (Social skills) รายละเอียดของเนื้อหาดังที่กล่าวมาทั้งหมดมีดังต่อไปนี้

1. การเจริญเติบโตตามทักษะของกิเซล (Gesell's growth gradients)

อาร์โนลด์ กิเซล (คศ.1880-คศ.1961) นักจิตวิทยาเด็ก และแพทย์แห่งมหาวิทยาลัยเยลได้ศึกษาพัฒนาการเด็กโดยใช้วิธีการพรรณนา และวิธีการหาภาวะปกติ โดยกิเซลและเพื่อนร่วมงานได้ศึกษาเด็กจากตระกูลนิวอิงแลนด์ซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน เด็กเหล่านี้เป็นเด็กที่มามีผลสืบเนื่องจากการเด็กของเขาจำนวนกลุ่มตัวอย่างไม่ได้ระบุไว้ รายละเอียดอื่นมีเพียงแต่ว่า เด็กเหล่านี้มีสติปัญญาอยู่ในระดับปกติและสูงกว่าปกติ (ดวงเดือน ศาสตราจารย์. 2535:113; อ้างอิงมาจาก Gesell and Zig. 1949:xx) กิเซลและผู้ร่วมงานได้สร้างแบบทดสอบ วิธีการวัดและเทคนิคการสังเกต ซึ่งสามารถบรรยายเด็กได้ถูกต้องเที่ยงตรงในเรื่องการเจริญเติบโตด้านต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง ทีมวิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและสัมพันธภาพบิดามารดาถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่เด็กกระทำที่บ้าน บิดามารดาของเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับสามารถบรรยายการเจริญเติบโตในขั้นต่างๆ ของเด็กได้

นอกจากนี้กิเซลยังได้เขียนหนังสือสรุปรวบรวมพฤติกรรมซึ่งแสดงพัฒนาการในวัยต่างๆ (ดวงเดือน ศาสตราจารย์. 2535:115; อ้างอิงมาจาก Gellsell and Zig. 1949:2) ซึ่งในเนื้อหาของพฤติกรรมมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยกิเซลได้แบ่งพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. พฤติกรรมด้านการเคลื่อนไหว (Gross motor behavior) พัฒนาการด้านนี้เป็นความสามารถของร่างกายในด้านการเคลื่อนไหวเป็นความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่พฤติกรรมส่วนนี้เกี่ยวข้องกับการเจริญของระบบประสาทส่วนกลางพฤติกรรมด้านนี้ได้แก่ความสามารถในการยืน การเดิน การนั่ง การก้ม การคลาน การคว่ำ การกระโดด เป็นต้น

2. พฤติกรรมด้านภาษา (Language behavior) พฤติกรรมกลุ่มนี้ครอบคลุมด้านการสื่อสาร เช่น การแสดงออกทางใบหน้า การใช้วืยวะต่างๆ เช่น มือ หรือศีรษะถ่ายทอดความคิด การออกเสียง การใช้ภาษาพูด รวมทั้งความเข้าใจจากการสื่อสารของผู้อื่นด้วย

3 พฤติกรรมด้านสังคมและนิสัยส่วนตัว (Personal social behavior) พฤติกรรมกลุ่มนี้ครอบคลุมถึงการตอบสนองของเด็กต่อบุคคลอื่นในด้านวัฒนธรรมและสังคมแบบของพฤติกรรมในกลุ่มนี้เช่น การเลี้ยงดู การฝึกขับถ่าย การตอบสนองต่อการฝึกหัดในสังคมต่างๆ การเล่น พัฒนาการทางด้านความเป็นเจ้าของ การยิ้ม และการตอบสนองต่อวัตถุบางอย่าง เช่น กระเจ๊กงา เป็นต้น

4 พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive behavior) พฤติกรรมกลุ่มนี้ครอบคลุมทางด้านความเชื่อมโยงของการใช้มือและสายตา การถือวัตถุ การแก้ปัญหาในด้านการปฏิบัติ การสำรวจ และการจัดกระทำต่อวัตถุตัวอย่าง การจัดกล่องรูปลูกบาศก์ การสั้นระฆัง การวาดภาพ เป็นต้น

สำหรับตารางพัฒนาการปกติของพฤติกรรมด้านการปรับตัว(Adaptive behavior) ของเด็กอายุระหว่าง 8 สัปดาห์ จนถึง 6 ขวบ ที่กิลเซลบรรยายไว้ในหนังสือของเขามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงพัฒนาการปกติของพฤติกรรมด้านการปรับตัวของเด็กอายุระหว่าง
8 สัปดาห์ ถึง 6 ขวบ

อายุ	พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive behavior)
8 สัปดาห์	- มองตามของที่แกว่งผ่าน - สามารถใช้มือจับปลายเชือกได้ - สนใจของเล่นชั่วคราวหนึ่ง - เมื่อสิ้นกระดิ่งจะแสดงปฏิกิริยาที่สีหน้า
12 สัปดาห์	- มองตามวัตถุทันที - เคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา ทำมุม 180° - จ้องมองของเล่นที่ให้ถือในมือ - จับก้อนไม้และถ้วยที่ส่งให้เล่นชั่วคราว
16 สัปดาห์	- ได้ยินเสียงจะหันมองตรงวัตถุทันที - เอื้อมมือคว้าของเล่นทันที และมักจับเข้าปาก - จับของเล่นมาตรงกลางข้างหน้า - มองดูเท้าและมือของตนเอง - สนใจเมื่อถูกกวาดและจับได้
20 สัปดาห์	- ใช้ 2 มือช่วยกันจับของเล่น - มองหาของที่ห่างไปจากสายตา - ขยับก้อนไม้ เปลี่ยนมือจับได้ - เลือกหยิบก้อนไม้ที่วางกองอยู่ได้ทีละอัน
24 สัปดาห์	- หยิบคว้าของเล่น เช่น ห่วงวงแหวน กระดิ่ง ก้อนไม้ได้ - ถือของเล่นได้อย่างถนัด - จะมองตามของเล่นที่หล่น และไขว่คว้าจับต้อง - ถือก้อนไม้ 3 ก้อน ทั้ง 2 มือ - เล่นของเล่นและจับเข้าปาก - ถือของเล่น 1 ชิ้น และยังสามารถหยิบได้อีก 1 ชิ้น

ตาราง 1 (ต่อ)

อายุ	พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive behavior)
32 สัปดาห์	- ถือแท่งไม้ 2 อันในมือเดียว - สันกระดิ่งได้ถนัด - ถือก้อนไม้อยู่ในขณะเดียวกัน 2-3 ก้อน (2 มือ) - จับก้อนไม้ 2 ก้อนม แเข้าแถวได้
36 สัปดาห์	- กำก้อนไม้ 3 ก้อนในมือทั้งสอง - เอาแท่งไม้ดัน ผลักดันอีกก้อนหนึ่งให้เคลื่อนไหว - เอาแท่งไม้มาเกาะกับถ้วย - เวลาเล่นขุดลูกกวาดจะหยิบทั้งขุดก่อน - แกว่งเชือกที่ผูกวงแหวน
40 สัปดาห์	- เอาวัตถุสองชิ้นมาเข้าคู่ตรงกลาง - เวลาเล่นแท่งไม้และถ้วย เอาแท่งไม้ใส่ถ้วย - แกว่งกระดิ่งทำจังหวะได้
44 สัปดาห์	- หยิบก้อนไม้ออกจากถ้วย - หยิบก้อนไม้ในถ้วยแต่ไม่ปล่อยมือ - ซี่ลูกกวาดที่ใส่ในขวดได้ถูก - เล่นกระดิ่ง และเล่นลูกตุ้มอย่างสนใจ - เวลาเล่นวงแหวนที่แขวนเชือกจะจับเชือกก่อนแล้วแกว่ง
48 สัปดาห์	- เล่นก้อนไม้สี่เหลี่ยม โดยหยิบและวางเรียงทีละอัน - เล่นลูกกวาดในขวดโดยเทจากขวด - เล่นรูปแท่งไม้ในช่องได้ เช่น แกะรูปกลมออกจากแบบได้

ตาราง 1 (ต่อ)

อายุ	พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive behavior)
52 สัปดาห์	- เล่นก้อนไม้ต่อสูงขึ้น แต่มักจะพังลงมา - เล่นถ้วยและก้อนไม้โดยหยิบใส่ถ้วย - เล่นลูกกวาดโดยพยายามจะใส่ขวดแต่ไม่สำเร็จ - แกว่งวงแหวนที่ผูกเชือกโดยจับเชือกมันคง - เล่นใส่รูปแบบในช่อง โดยมองหยิบรูปกลมได้
56 สัปดาห์	- เล่นก้อนไม้ใส่ถ้วยได้เอง ไม่ต้องทำตัวอย่างให้ดู - เลียนแบบการวาดโดยลากเส้นหยักๆ ขึ้นลง - ใส่ช่องไม้รูปกลมได้เอง (โดยทำตัวอย่างให้ดู)
15 เดือน	- เดินได้ 2-3 ก้าว - เดินเองได้แต่มักจะล้ม - ไม่ยอมคลาน เดิน - คลานขึ้นบันได้ได้เอง - เล่นแท่งไม้ต่อสูง 2 ก้อน โดยไม่ล้ม - เล่นลูกกวาดหยิบใส่ขวดเองได้ - เปิดพลิกหนังสือได้ - ต่อก้อนไม้สูง 3-4 ก้อนได้
18 เดือน	- เล่นลูกกวาดใส่ขวดโดยใส่และเอาออกได้เอง - ลากเส้นไปมาไม่เป็นรูปร่าง - ทำตามโดยลากเส้นขีดยาวๆ ได้ - ใส่แท่งไม้ลงช่องได้ 3 ช่อง

ตาราง 1 (ต่อ)

อายุ	พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive behavior)
21 เดือน	- ต่อก้อนไม้สูง 5-6 ก้อน - ต่อก้อนไม้เป็นแถวแบบรถไฟแล้วดันให้เลื่อนตามแบบตัวอย่างที่ทำให้ - ใส่รูปแท่งไม้ในช่องได้ถูกต้อง 2-3 ช่อง - ในกล่องของเล่นจะมองหาและดึงลูกบอลออกมาได้ - เวลาเล่นก้อนไม้ ใส่กล่องใส่รูปจตุรัสได้พอดี
24 เดือน	- สร้างหอคอยโดยใช้ก้อนไม้ 6-7 ก้อนมาต่อกัน - รู้จักใช้แท่งไม้สั้เหลี่ยมมาวางเข้าแถวอาจทำแบบรถไฟ - ลากเส้นตรงและเส้นโค้งตามแบบได้ - พูดยตามได้ 3-4 พยางค์ติดต่อกัน - ใส่รูปสามเหลี่ยมในช่องที่กำหนดได้ถูก
30 เดือน (2 1/2 ขวบ)	- ต่อเรียงก้อนไม้เป็นรูปรถไฟ เติมปล่องไฟบนหลังคา - เขียนแบบเขียนเส้นตรงได้ - รู้จักสีอย่างน้อย 1 สี - พูดยตามตัวเลขได้ 2 ตัวติดกัน - ต่อก้อนไม้ได้สูง 9 ก้อน - ต่อก้อนไม้เป็นรูปสะพานได้ - หยิบลูกกวาดใส่ขวดได้ 10 เม็ด ในเวลา 30 วินาที

ตาราง 1 (ต่อ)

อายุ	พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive behavior)
36 เดือน (3 ขวบ)	- เมื่อให้วาดภาพจะบอกได้ว่าเป็นภาพอะไร - เมื่อให้ดูภาพคนที่ไม่สมบูรณ์จะบอกส่วนที่ขาดหายไปได้ - เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ - เขียนรูปกากบาทได้ - รู้จักสีอย่างน้อย 3 สี - ให้ดูภาพรูปสี่เหลี่ยมต่างๆ จี้ได้ถูก 4 รูป - จัดรูปเหลี่ยมใส่ช่องทำได้ถูกต้องตามแบบ - พูดยตามตัวเลขได้ 3 หลัก - ใช้ภาษาพูดเป็นประโยคได้ 6-7 คำติดต่อกัน
42 เดือน (3 1/2 ขวบ)	- ทำตามแบบวางก้อนไม้เป็นรูปสะพาน - จี้รูปสี่เหลี่ยมต่างๆ ซึ่งเหมือนแบบได้ 6 รูป - พูดยตามตัวเลขได้ 3 คำ - รู้ความแตกต่างเรื่องน้ำหนัก
48 เดือน (4 ขวบ)	- เขียนแบบวางก้อนไม้เป็นรูปประตู - วาดรูปคนมีส่วนสำคัญ 2 ส่วน - วาดรูปกากบาท - เติมต่อภาพคนที่ไม่สมบูรณ์ได้ 3 แห่ง - พับกระดาษได้ 3 ทบ (ตามแบบ) - พูดยตามประโยคที่มี 12-13 คำพูด - หาส่วนที่หายไปได้ถูก 1 แห่ง - นับของได้จำนวน 3

ตาราง 1 (ต่อ)

อายุ	พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive behavior)
54 เดือน (4 1/2 ขวบ)	- ต่อก่อนไม้ทำรูปประตูดตามแบบ - วาดรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสตามแบบได้ - บอกภาพเหมือนแบบต่างๆ ได้ถูก 1 ภาพ - วาดวงกลมได้ถูก 3 คน เค - นับได้ถึงจำนวน 4 - ต่อบุคคลที่ไม่สมบูรณ์ได้ 5 แห่ง - พุดตัวเลขตามได้ 4 ตัว
60 เดือน (5 ขวบ)	- ต่อก่อนไม้ทำชิ้นบันไดได้ 2 ชิ้น - วาดรูปคนมีส่วนของร่างกายครบถ้วน - วาดรูปสามเหลี่ยมเหมือนแบบ - ต่อบุคคลที่ไม่สมบูรณ์ได้ 7 แห่ง - นับเลขและสิ่งของได้ถูกต้องถึงจำนวน 10 - บอกน้ำหนักวัตถุ ว่าหนักเบาเท่ากัน ได้ถูก 4 อย่าง (ในจำนวน 5 อย่าง อาจผิด 1 อย่าง)
72 เดือน (6 ขวบ)	- เล่นต่อก่อนไม้ทำบันไดได้ 3 ชิ้น - วาดรูปคน มีส่วน คอ มือ และใส่เสื้อผ้า - วาดรูปคนทำขามีส่วนกว้างขาแบบ 2 มิติ - ต่อบุคคลที่ไม่สมบูรณ์ได้ 9 แห่ง - บอกความหนักเบาของวัตถุได้ถูกต้อง 5 อย่าง - คิดเลขนับมือใช้มือเดียวได้

ที่มา ดวงเดือน ศาสตรภัทร 2535. 117-129

ตารางพัฒนาการปกติของกิเซลมีความสำคัญต่อบิดามารดาของเด็กในช่วงศตวรรษที่ 20 ตอนกลางเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะเนื้อหาของพฤติกรรมในแต่ละด้านล้วนแต่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันถ้าบิดามารดาต้องการทราบว่าบุตรของตนมีพฤติกรรมปกติเหมาะสมกับระดับอายุหรือไม่ ก็สามารถหาคำตอบได้จากหนังสือของกิเซล (ดวงเดือน ศาสตรภัทร. 2535.114)

จากแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) ของ กีเซล ที่สอดคล้องอยู่ในทฤษฎีพัฒนาการเด็กของเขานั้น จะเห็นได้ว่า กีเซลมองการเจริญเติบโตของเด็กหลายแง่หลายมุม โดยไม่เจาะจงพัฒนาการในด้านใดด้านหนึ่ง และพฤติกรรมต่างๆ ของเด็กที่จัดว่าเป็นพฤติกรรมการปรับตัวนั้นก็เป็ผลรวมของพัฒนาการในหลายๆ ด้าน ซึ่งแนวความคิดของกีเซลดังกล่าวนี้ พบว่ามีความสอดคล้องกับแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม การปรับตัวในปัจจุบันที่ว่าพฤติกรรมการปรับตัวเป็นการรวมส่วนต่างๆ ของพัฒนาการใน ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านภาษา และด้านสังคม-อารมณ์เข้าด้วยกัน (Bracken 1991:170; citing Ballard and Colleagues 1987)

2. โมเดลความสามารถทางสังคมของเกรสแฮม และเอลเลียต (Gresham and Elliot's models of social competence)

เกรสแฮมและเอลเลียต (Bracken 1991 169; citing Gresham and Elliot. 1987) ได้เสนอโมเดลความสามารถทางสังคม (Models of social competence) ซึ่งเป็นโมเดลที่ระบุว่าพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) เป็นองค์ประกอบ 1 ใน 2 องค์ประกอบของ ความสามารถทางสังคม ซึ่งแสดงให้เห็นดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 โมเดลความสามารถทางสังคม (Models of social competence) ตามแนวความคิดของ เกรสแฮม และเอลเลียต (Gresham and Elliot 1987)

•(Gresham and Elliot. 1987: 167-170)

จากโมเดลความสามารถทางสังคมดังภาพประกอบ 1 จะเห็นได้ว่า ความสามารถทางสังคม (Social competence) ประกอบไปด้วย

1. พฤติกรรมปรับตัว (Adaptive behavior)

2. ทักษะทางสังคม (Social skills)

โดยเกรสแฮม และเอลเลียต. (Bracken. 1991:170; citing Harrison.1987; citing Gresham and Elliot. 1987 :171-172) ได้กล่าวถึงความแตกต่างของพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) กับทักษะทางสังคม (Social skills) เอาไว้ว่า แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) มุ่งเน้นไปในการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลว่า “บุคคลมักจะทำอะไร” ซึ่งเป็นการพิจารณาในด้านของปริมาณของพฤติกรรมที่บุคคลกระทำ บุคคลมักจะได้รับการพิจารณาว่ามีภาวะบกพร่องทางพฤติกรรมการปรับตัวถ้าบุคคลมีความสามารถหรือมีทักษะในการกระทำพฤติกรรมแต่ไม่กระทำพฤติกรรมนั้นอยู่เป็นประจำ ยกตัวอย่างเช่น เด็กคนหนึ่งมีความสามารถในการผูกเชือกรองเท้าแต่ไม่ค่อยทำด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะไม่ชอบทำหรือชอบให้บิดา มารดาทำให้ จากตัวอย่างนี้ การบอกว่าเด็กมีพฤติกรรมการปรับตัวบกพร่องด้านการช่วยเหลือตนเองจึงเป็นการให้ความสำคัญกับปริมาณหรือความถี่ของพฤติกรรมมากกว่าการพิจารณาด้านความสามารถของเด็ก

แต่สำหรับแนวความคิดเกี่ยวกับทักษะทางสังคม (Social skills) นั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานของพัฒนาการด้านการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ หรือเป็นการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าเฉพาะอย่าง ซึ่งมุ่งเน้นไปในด้านคุณภาพหรือความสามารถในการกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งของบุคคล บุคคลที่มักจะได้รับการพิจารณาว่ามีภาวะบกพร่องด้านทักษะทางสังคมถ้าบุคคลนั้นไม่มีความรู้เกี่ยวกับทักษะต่างๆหรือไม่มีความรู้เกี่ยวกับลำดับขั้นตอนที่สำคัญในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เหมาะสม ยกตัวอย่างเช่นเด็กคนหนึ่งไม่ทราบว่าจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกลุ่มเพื่อนของเขาได้อย่างไร แสดงว่าเด็กไม่มีความรู้เกี่ยวกับการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมในการคบเพื่อน และไม่คบเพื่อนคนใดเลย ดังนั้นเด็กคนนี้จึงมีภาวะบกพร่องด้านทักษะทางสังคม

กล่าวโดยสรุป จากทฤษฎีการเจริญเติบโตตามทัศนะของกิเซล และโมเดลความสามารถทางสังคมของเกรสแฮมและเอลเลียต จะเห็นได้ว่าเป็นความพยายามอย่างยิ่งของ นักการศึกษาและนักจิตวิทยาในการศึกษากันคว้าเพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้นในด้านเนื้อหาของพฤติกรรมการปรับตัว แต่อย่างไรก็ตามทฤษฎีที่ใช้อธิบายเนื้อหาและโครงสร้างของพฤติกรรมการปรับตัวก็ยังไม่สมบูรณ์ ประเด็นนี้เองที่ทำให้มีการศึกษาเนื้อหาและโครงสร้างของพฤติกรรมการปรับตัวกันอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ซึ่งผลจากการทบทวนวรรณกรรมตลอดจนการวิจัยต่างๆ พบว่า นักการศึกษา และนักจิตวิทยารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้ององค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัวไว้ดังนี้

องค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัว

คอตและนิฮิรา (Salvia and Hughes 1990 213-217, citing Doll. 1935; Nihira. 1969.) ได้เสนอว่า องค์ประกอบหลักของพฤติกรรมการปรับตัวมีอยู่ 8 องค์ประกอบได้แก่

1 ทักษะในการดำรงชีวิตประจำวัน (Daily living skills) เป็นการรวบรวมทักษะต่างๆ ที่มีความจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของบุคคล องค์ประกอบหลักนี้แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบย่อยดังนี้

1.1 ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง (Self-help skills) เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรับประทานอาหาร การเตรียมอาหาร การแต่งตัว การขับถ่าย การดูแลสุขภาพอนามัยส่วนบุคคล

1.2 ทักษะด้านการดำรงชีวิตภายในบ้าน (Domestic skills) เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาความสะอาดและความเรียบร้อยภายในบ้าน อาทิเช่น การซัก-รีดเสื้อผ้า การล้างจานชาม การจัดโต๊ะอาหาร การดูแลสิ่งของที่เป็นของตน

1.3 ทักษะด้านการเล่นและการใช้เวลาว่าง (Play and leisure-time skills) เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสันทนาการต่างๆ อาทิเช่น ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์หรือกติกาของเกมสื่อกีฬาประเภทต่างๆ ความรู้เกี่ยวกับสถานที่และวิธีการไปยังสถานที่สำหรับสันทนาการต่างๆ

1.4 ทักษะด้านการจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินและเวลา (Resource management skills) เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการจัดการด้านเวลาและงบประมาณด้านการเงิน

2 ทักษะด้านการสื่อความหมาย (Communication skills) เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการแสดงออกซึ่งความคิดและความรู้สึกของบุคคลตลอดจนการเข้าใจความคิดและความรู้สึกของบุคคลอื่น องค์ประกอบหลักนี้แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อยดังนี้

2.1 ทักษะด้านการแสดงออกในการติดต่อสื่อสาร (Expressive skills in communication) เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการพูด การเขียน การวาดรูป การแสดงท่าทางและการใช้เครื่องมือสื่อความหมาย เช่น กระดานสื่อภาษา (Language boards)

2.2 ทักษะด้านการรับรู้การสื่อความหมาย (Receptive skills in communication) เป็นทักษะที่เกี่ยวกับการเข้าใจภาษาพูด การเขียน (ทั้งตัวอักษรและรูปภาพ) ตลอดจนท่าทางต่างๆ

2.3 การปฏิบัติเกี่ยวกับการสื่อความหมาย (Pragmatic aspects of communication) เป็นการรวบรวมปัจจัยต่างๆ ที่สัมพันธ์กับภาษา อาทิเช่น การสัมผัสทางตา ทางน้ำเสียง การเปลี่ยนแปลงคำพูด อารมณ์ ตลอดจนการแสดงท่าทางที่สอดคล้องกับคำพูด

3. ทักษะด้านการเคลื่อนที่และการขนส่ง (Locomotion and transportation skills) เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเดินทาง และการขนส่งของบุคคล องค์ประกอบหลักนี้แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อยดังนี้

3.1 การใช้ยานพาหนะที่ต้องใช้กำลังคน (Use of person-powered vehicles) เป็นทักษะเกี่ยวกับการเลือกใช้นพาหนะที่ต้องใช้กำลังคนได้อย่างเหมาะสมและมีความปลอดภัย อาทิเช่น จักรยาน เรือแจว

3.2 การใช้ยานพาหนะที่ต้องใช้เครื่องยนต์ (Use of motorized personal vehicles) เป็นทักษะเกี่ยวกับการเลือกใช้นพาหนะที่ต้องใช้เครื่องยนต์ได้อย่างเหมาะสมและมีความปลอดภัย สำหรับการเดินทางและการพักผ่อน

3.3 การใช้ระบบขนส่งสาธารณะ (Use of public transportation) เป็นทักษะเกี่ยวกับการทราบที่ตั้งของสถานีขนส่ง การขึ้นรถ การลงรถ การจ่ายค่าโดยสาร การวางแผนการเดินทางเข้าและออกจากสถานีขนส่งได้ตามเวลาการเดินทางของสถานี รวมถึงการใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมเมื่อใช้ระบบขนส่งสาธารณะ

4. ทักษะด้านการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ และการประกอบอาชีพ (Prevocational and vocational skills) เป็นทักษะที่เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อเตรียมตัวทำงานและการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับการพึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ องค์ประกอบหลักนี้แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบย่อยดังนี้

4.1 ทักษะการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ (Prevocational preparation) เป็นทักษะทั่วไปที่จำเป็นสำหรับการเข้าทำงาน อาทิเช่น ทักษะด้านการอ่านออกเขียนได้ ทักษะด้านการคำนวณ รวมถึงทักษะทางสังคมต่างๆ อาทิเช่น การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเกี่ยวกับการทำงาน ความตรงต่อเวลา การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

4.2 ทักษะการเตรียมตัวทำงาน (Job preparation) เป็นการเรียนรู้ทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพเพื่อให้ได้มาซึ่งใบแสดงสิทธิการเข้าทำงานอาทิเช่น หมายเลขผู้เสียภาษีอากร

4.3 ทักษะการสมัครงาน (Job application) เป็นการรวบรวมทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการสมัครเข้าทำงานอาทิเช่น การกรอกแบบฟอร์มใบสมัครงาน การแต่งตัว และการสนทนาอย่างเหมาะสมในการสมัครงาน

4.4 ทักษะในการปฏิบัติงาน (Job performance skills) เป็นทักษะเฉพาะสำหรับบุคคลในการทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนจากการปฏิบัติงานนั้น

5. ทักษะด้านการควบคุมตนเอง (Self-Control skills) เป็นทักษะที่เกี่ยวกับการยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ต่างๆ และการเลือกแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมภายใต้สภาพการณ์ต่างๆ องค์ประกอบหลักนี้แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบย่อยดังนี้

5.1 การเลือกพฤติกรรมที่เหมาะสมตามสภาพการณ์ (Selective exhibition) เป็นการกระทำพฤติกรรมในที่สาธารณะที่สอดคล้องกับความคาดหวังของสังคมมีพฤติกรรมอยู่หลายพฤติกรรมที่ได้รับการพิจารณาไม่มีความเหมาะสมเมื่อบุคคลแสดงออกในที่สาธารณะ อาทิเช่น การแคะฟัน การคัดเล็บ และมีพฤติกรรมบางอย่างได้รับการพิจารณาว่าเป็นความเบี่ยงเบน อาทิเช่น การสำเร็จความใคร่ในที่สาธารณะ เป็นต้น

5.2 การรู้จักยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (Inhibiting undesirable behavior) เป็นการทราบว่าพฤติกรรมใดควรทำพฤติกรรมใดไม่ควรทำในสภาพการณ์ใด พฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในที่สาธารณะได้ พฤติกรรมใดควรเป็นส่วนตัว รวมถึงการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ

6 มรรยาททางสังคม (Social graces) เป็นการกระทำพฤติกรรมต่างๆ รวมถึงการใช้ถ้อยคำที่สุภาพ มีกิริยาดี สงบเย็น อ่อนโยน ละมุนละม่อม องค์ประกอบหลักนี้แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบย่อยดังนี้

6.1 ด้านภาษาพูด (Verbal) เป็นการใช้ถ้อยคำและวลีที่มีความสุภาพ (เช่น คำว่าขอบคุณ ขอความกรุณา ขออนุญาต ขอโทษ) การให้คำชมเชยที่เหมาะสม เช่น คุณดูสวยมากค่ะ คุณแต่งตัวดูดีมากค่ะ) และการหลีกเลี่ยงคำวิพากษ์วิจารณ์ (เช่น ทำไมอ้วนจัง)

6.2 ด้านการกระทำ (Actions) เป็นการกระทำพฤติกรรมที่สุภาพ มีกิริยาดี เช่น การเคารพประตูก่อนเข้าห้อง การแสดงความเคารพต่อบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคม เหนือกว่าตลอดจนการให้ความร่วมมือต่างๆ

7. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Civic responsibility) เป็นการปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับกฎหมายของบ้านเมือง

ในเด็กเล็ก	เป็นการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของครอบครัว
ในเด็กโตและเด็กวัยรุ่น	ได้ขยายเพิ่มเติมต่อจากการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของครอบครัว เป็นการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของโรงเรียน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน อาทิ เช่น การเป็นลูกเสือ
ในบุคคลที่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมาย	ความรับผิดชอบต่อบ้านเมืองได้รวบรวมเรื่องของการเคารพเชื้อพังกฎหมาย ประชาติ การปฏิบัติตามแนวทาง การปฏิบัติที่ถูกต้องของสังคม

8. การปราศจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (Absence maladaptive behavior) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมการปรับตัว หรือเป็นพฤติกรรมที่ทำให้บุคคลมีโอกาสที่จะถูกคัดออกจากสังคมเพิ่มมากขึ้น องค์ประกอบหลักนี้แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

8.1 พฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมการปรับตัว (Behavior incompatible with adaptive behavior) พฤติกรรมดังกล่าวอาจเป็นพฤติกรรมแบบซ้ำๆ ซากๆ (เช่น การตีแขนตนเอง การแกล้งแวน) เป็นพฤติกรรมที่แสดงอาการขัดขึ้นต่อต้าน ไม่ยินยอม เป็นการกระทำกิจกรรมที่มากเกินไป การเหยียดชาติพันธุ์ รวมถึงการทำร้ายตนเอง เช่น การตีแขนตนเอง การฆ่าตัวตาย)

8.2 พฤติกรรมที่ทำให้ถูกตัดขาดออกจากสังคม (Behavior that leads to social isolation) พฤติกรรมดังกล่าวอาจเป็นพฤติกรรมที่สร้างความรบกวนให้กับผู้อื่น (เช่น การส่งเสียงอื้ออึงตลอดเวลา) พฤติกรรมที่แปลกประหลาด(เช่นการแต่งตัวที่แปลกประหลาด

การมีพฤติกรรมหายาก) พฤติกรรมที่เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ (เช่นการแสดงกิจกรรมเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ในที่สาธารณะ)

บัลธาสาร์ (Coulter and Morrow 1978:7; citing Balthazar 1973) ได้เสนอว่า องค์ประกอบหลักของพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) มี 2 องค์ประกอบได้แก่

1 ความสามารถในการพึ่งตนเอง (Functional independently) เป็นความสามารถที่จำเป็นสำหรับบุคคลเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของร่างกาย อาทิเช่น การรับประทานอาหาร การขับถ่าย การดูแลด้านสุขอนามัยส่วนบุคคล การแต่งตัว เป็นต้น รวมถึงความสามารถในการมีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชน เช่น การเดินทาง การใช้เงิน การเสียภาษี การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2 ความสามารถในการรักษาสัมพันธภาพทางสังคม (maintaining responsible social relationships) อาทิเช่น การเข้าไปมีส่วนร่วมและการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคม (Prosocial behavior) เป็นต้น

นอกจากนี้ เรสชีย์ (Alex. 1990:33, citing Reschly 1987, 1988) ได้กล่าวว่า ในการกำหนดองค์ประกอบหลักของพฤติกรรมการปรับตัวนั้นเป็นการกำหนดขึ้นเอง จากการทบทวนวรรณกรรมและจากการตรวจสอบเครื่องมือวัดพฤติกรรมการปรับตัวต่างๆ เรสชีย์ เสนอว่า องค์ประกอบหลักของพฤติกรรมการปรับตัวที่ทราบกันอย่างกว้างขวางมีอยู่ 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง (Independent functioning) ซึ่งเป็นการรวม

- ความสามารถในการพึ่งตนเอง (Personal independent) เช่น การรับประทานอาหาร การขับถ่าย การดูแลสุขภาพและอนามัยส่วนบุคคล การแต่งตัว ฯลฯ

- ความสามารถต่างๆที่มีความซับซ้อนมากขึ้น (Complex competencies) เช่น การเดินทางตามลำพัง ทักษะด้านการบริโภค การใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2. ความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆทางสังคม (Social functioning) เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการทำหน้าที่ และการมีความรับผิดชอบทางสังคม ซึ่งเป็นการรวบรวมเรื่องของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal relationships) กับทักษะทางสังคม (Social skills) เข้าไว้ด้วยกัน ตัวอย่างของพฤติกรรมต่างๆ ในองค์ประกอบหลักนี้ได้แก่

การให้ความเอาใจใส่ต่อบุคคลอื่นอย่างเหมาะสม การยอมรับแนวทางการปฏิบัติงานในสังคม การพยายามสื่อความหมายกับบุคคลอื่น การรู้จักให้และรับ การแสดงความรู้สึกต่างๆออกมา ในลักษณะเป็นที่ยอมรับของสังคม การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น การตระหนักเกี่ยวกับความต้องการ และความรู้สึกของผู้อื่น การหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ฯลฯ

3. ความสามารถด้านการศึกษา (Functional academic competencies) เป็นความสามารถทางสติปัญญาที่จำเป็นต่อการพึ่งตนเอง และการมีความรับผิดชอบทางสังคม อาทิเช่น ความรู้ด้านความถี่รอบของเวลา จำนวน ตลอดจนทักษะด้านการอ่านออกเขียนได้ ซึ่งทักษะต่างๆ เหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเด็กในวัยเรียน

4 ความสามารถด้านการงานและอาชีพ (Vocational/Occupational competencies) เป็นองค์ประกอบหลักที่มีความสำคัญมากในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ องค์ประกอบหลักนี้แบ่งเป็นองค์ประกอบย่อยได้ 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

1. ความรู้เกี่ยวกับงานและอาชีพ (Knowledge about work and careers)
2. การมีทัศนคติและค่านิยมที่ดีต่องานและอาชีพ (Appreciate attitudes and values concerning work and careers)
3. การมีทักษะเฉพาะอย่างที่เป็นจำเป็นสำหรับการประสบความสำเร็จในการทำงาน (Specific skills required for successful job performance)

นอกจากนี้ แฮริสัน (Bracken 1991:169; citing Harrison 1987) ยังได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักของพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคลในวัยต่างๆ ไว้ดังนี้

สำหรับเด็กปฐมวัย องค์ประกอบหลักของพฤติกรรมการปรับตัวที่ควรได้รับการประเมินมีดังนี้คือ

1. ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง (Self-help skills) หมายถึง ความสามารถในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่ตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐานของการดำเนินชีวิต และความสามารถช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การรับประทานอาหาร การขับถ่าย การแต่งตัว การดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคล ฯลฯ

2. ทักษะด้านการเคลื่อนไหว (Motor skills) หมายถึง ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็กกระทำกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การยืน การวิ่ง การกระโดด การเดิน ขึ้น-ลงบันได การขี่จักรยาน การใช้กรรไกร การวาดรูปต่างๆ ฯลฯ

3 ทักษะด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal skills) หมายถึง ความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ได้แก่ การกล่าวคำทักทาย การรู้จักให้และรับ การแบ่งปันส่วนอย่างเหมาะสม การเล่น การให้ความร่วมมือต่างๆ ฯลฯ

4. ทักษะด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย (Cognitive/Communication skills)

4.1 ทักษะด้านการแสดงออก (Expressive language skills) หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาและท่าทางในการแสดงออกเพื่อตอบสนองหรือติดต่อสื่อความหมายกับบุคคลอื่น ได้แก่ การพูดประโยคสั้นๆ การใช้สรรพนามแทนตัว การพูดได้อย่างชัดเจน ชัดคำ การนับจำนวน การบอกซ้าย-ขวา การเปรียบเทียบ ขนาด รูปร่าง ปริมาณ ระยะทาง ฯลฯ

4.2 ทักษะด้านการรับรู้ (Receptive language skills) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความหมายของภาษาและท่าทางที่บุคคลอื่นแสดงกับตนเอง ได้แก่ การเข้าใจคำสั่งและทำตามคำสั่งได้ การฟังนิทานแล้วบอกใจความสำคัญของเรื่องได้ การรู้ความหมายของคำ การเข้าใจเวลาในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ฯลฯ

4.3 ทักษะด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน (Basic writing skills) หมายถึง ความสามารถในการเขียนตัวอักษรและตัวเลขต่างๆ ได้แก่ การเขียนพยัญชนะในภาษาอังกฤษ การเขียนชื่อ-นามสกุลของตนเอง การเขียนคำตามแบบ ฯลฯ

สำหรับในเด็กโต วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ องค์ประกอบหลักของพฤติกรรมการปรับตัวที่ควรได้รับการประเมินมีดังนี้

1 ความรับผิดชอบด้านการงานและอาชีพ (Vocational responsibility) หมายถึง ทักษะต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการทำงานและการประกอบอาชีพ อาทิเช่น ความรู้เกี่ยวกับงานและอาชีพ ทักษะคิดและคำนวณที่คั่งต้องงานและอาชีพรวมถึงการมีทักษะเฉพาะอย่างสำหรับงานและอาชีพต่างๆ

2 ทักษะด้านการดำรงชีวิตภายในบ้าน (Domestic skills) หมายถึง ความสามารถในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตภายในบ้าน รวมถึงการปรับตัวเพื่อดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในบ้านได้อย่างมีความสุข ได้แก่ การช่วยเหลืองานบ้าน การช่วยเหลือบิดามารดาในการจัดเตรียมอาหาร การจัดเก็บข้าวของเครื่องใช้ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย การรับ-ส่งข้อมูลข่าวสารภายในบ้าน ฯลฯ

3 ทักษะด้านการดำเนินชีวิตในสังคม (Community skills) หมายถึง ความสามารถในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคม รวมถึงการปรับตัวเพื่อดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ได้แก่ ทักษะด้านการบริโภค การใช้จ่ายเงิน การใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย การเดินทางตามลำพัง ทักษะด้านความปลอดภัยต่างๆ ฯลฯ

ซึ่งแนวความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัวตามวัยต่างๆ ของแฮร์สัน สอดคล้องกับแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวตามวัยที่ American Association on Mental Deficiency (Sparrow, Balla, and Cicchetti 1984:6; citing AAMD, 1959) ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็น American Association on Mental Retardation (Middleton, Keene, and Brown, 1990 669; citing AAMR) เสนอไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมการปรับตัวในวัยทารกและวัยเด็กตอนต้น พิจารณาได้จาก
 - 1.1 ทักษะด้านประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว
 - 1.2 ทักษะด้านการสื่อความหมาย
 - 1.3 ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง
 - 1.4 ทักษะด้านสังคมประกิต
2. พฤติกรรมการปรับตัวในวัยเด็กตอนปลายและวัยรุ่นตอนต้น พิจารณาได้จาก
 - 2.1 ความสามารถทางการเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย
 - 2.1.1 ทักษะด้านวิชาการ
 - 2.1.2 ความรอบรู้ในสิ่งแวดล้อม
 - 2.2 ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม
3. พฤติกรรมการปรับตัวในวัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ พิจารณาได้จาก
 - 3.1 ทักษะในการประกอบอาชีพ
 - 3.2 ความรับผิดชอบต่อสังคม

เนื่องจากแฮร์สันได้สรุปรวบรวมข้อมูลมาจากการทบทวนวรรณกรรม ตลอดจนจากการตรวจสอบเครื่องมือวัดพฤติกรรมการปรับตัวต่างๆ ในเชิงประจักษ์ อีกทั้งยังสอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณาพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยของ American Association

on Mental Retardation (Middleton, Keene, and Brown, 1990:669; citing AAMR.) ซึ่งเป็นสมาคมที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวของสหรัฐอเมริกาที่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย โดยพิจารณาองค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวความคิดของแฮริสัน (Bracken. 1991:169; citing Harrison. 1987)

พัฒนาการของพฤติกรรมการปรับตัว (Development of adaptive behavior)

แฮริสัน (Bracken. 1991:169; citing Harrison 1987) กล่าวว่า จากคำจำกัดความของพฤติกรรมการปรับตัวต่างๆ ได้ชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมการปรับตัวก็คือ พัฒนาการ ในธรรมชาตินั่นเอง กล่าวคือพฤติกรรมการปรับตัวมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้นเมื่อเด็กมีการเจริญเติบโตหรือมีอายุมากขึ้น ดังคำบรรยายเกี่ยวกับระดับความคาดหวังของสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวในแต่ละช่วงวัยของเมอร์เซอร์ (Coulter and Morrow 1978:5-9; citing Mercer. 1973:134-136) ดังนี้ ,

วัยทารก (แรกเกิด-2 ขวบ)

เมอร์เซอร์กล่าวว่าการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวในช่วงวัยทารกนี้ไม่สามารถประเมินพฤติกรรมของเด็กได้อย่างแท้จริง แต่อย่างไรก็ตามก็มีความเป็นไปได้ในการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กเพื่อระบุว่าเด็กมีวุฒิภาวะและพัฒนาการเป็นไปตามปกติหรือไม่ นอกจากนี้การประเมินพฤติกรรมการปรับตัวยังเป็นการประเมินทักษะทางสังคมต่างๆ ซึ่งเด็กในวัยนี้ควรจะได้ทำทั้งยังเป็นการวางรากฐานพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กในวัยต่อมาอีกด้วย

เด็กก่อนวัยเรียน (3 ขวบ- 5 ขวบ)

เมอร์เซอร์ กล่าวว่า สังคมได้สันนิษฐานไว้ว่าเด็กในวัยนี้มีความรับผิดชอบมากขึ้นในเรื่องเกี่ยวกับ

- การรับประทานอาหาร
- การขับถ่าย
- การรักษาความสะอาดของร่างกาย
- การแต่งตัว

- การช่วยเหลืองานบ้านง่ายๆ
- การเดินทางในระยะใกล้ๆ
- การใช้อุปกรณ์ต่างๆ อาทิ กรรไกร, ดินสอสี ฯลฯ

นอกจากนี้ สังคมยังคาดหวังไว้ว่าเด็กมีความสามารถในการพึ่งตนเอง หรือมีความเป็นตัวของตัวเองในด้าน

- การสื่อสารเกี่ยวกับความต้องการของตนเองกับบุคคลอื่น
- การเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเอง
- การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น

ฯลฯ

เด็กวัยเรียน (6 ขวบ- 15 ขวบ)

เมอร์เซอร์ กล่าวว่า สังคมคาดหวังไว้ว่าพฤติกรรมการปรับตัวที่เด็กในวัยนี้ควรทำได้ก็คือ

- การมีความเข้าใจในโครงสร้างทางสังคม ที่ประกอบไปด้วยความแตกต่างด้านบทบาททางสังคม เช่น แพทย์ ครู พ่อค้า ฯลฯ
- เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาท และคุณค่าของการเป็นสมาชิกในกลุ่มเพื่อน
- กระทำพฤติกรรมตามบทบาทของการเป็นสมาชิกครอบครัวได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนมีการเรียนรู้บทบาทใหม่ๆ ของการเป็นสมาชิกในสังคมที่มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น

ฯลฯ

วัยผู้ใหญ่ (16 ขวบขึ้นไป)

เมอร์เซอร์ กล่าวว่า บทบาทใหม่สำหรับบุคคลในวัยนี้คือ การประกอบการทำงานอาชีพ ดังนั้นพฤติกรรมการปรับตัวที่บุคคลในวัยนี้ได้รับการคาดหวังไว้ว่าสามารถทำได้ก็คือ

- การสร้างบทบาทใหม่เกี่ยวกับการงานและอาชีพ
- การจัดการและดูแลด้านสวัสดิภาพทางเศรษฐกิจของตนเอง และครอบครัว

ฯลฯ

คำบรรยายของเมอร์เซอร์ดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับความคิดของกรอสแมน (Bracken, 1991:169, citing Grossman 1983) ในเรื่องเกี่ยวกับความซับซ้อนของพฤติกรรม การปรับตัวที่เพิ่มขึ้นตามระดับอายุของเด็ก โดยกรอสแมนกล่าวว่า

พฤติกรรมการปรับตัวในช่วงวัยทารกและวัยเด็กตอนต้น ได้เน้นหนักในด้าน

- ทักษะด้านประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensori-motor skills)
- ทักษะด้านการสื่อความหมาย (Communication skills)
- ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง (Self-help skills)
- ทักษะด้านสังคมประภิต (Socialization skills)

พฤติกรรมการปรับตัวในช่วงวัยเด็กตอนปลาย และวัยรุ่นตอนต้น ได้เน้นหนักใน ด้าน

- ทักษะด้านการศึกษาเบื้องต้น (Basic academic skills)
- ทักษะทางสังคมต่างๆ (Social skills)

พฤติกรรมการปรับตัวในช่วงวัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ ได้เน้นหนักในด้าน

- ทักษะด้านการทำงานและอาชีพ (Vocational skills)
- ทักษะทางสังคมต่างๆ (Social skills)

ลำดับขั้นของพฤติกรรมการปรับตัว (Sequence of adaptive behavior)

ซัลเวีย และฮักส์ (Salvia and Hughes 1990:218) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ลำดับขั้นของพฤติกรรมการปรับตัวเอาไว้ว่าพฤติกรรมการปรับตัวบางอย่างมีการเปลี่ยนแปลงตามลำดับขั้นของพัฒนาการ ยกตัวอย่างเช่น

- การเคลื่อนไหวร่างกาย โดยเริ่มจาก การคืบ การคลาน การเดิน การวิ่ง ตามลำดับ
- การเล่น โดยเริ่มจาก การเล่นตามลำพัง การเล่นแบบคู่ขนาน และท้ายสุดก็พัฒนาไปเป็นการเล่นแบบรวมหมู่รวมพวกตามลำดับ

แต่ยังมีพฤติกรรม การปรับตัวอีกหลายพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่เป็นไปตามลำดับขั้นของพัฒนาการพฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้มักเป็นพฤติกรรมที่มีความซับซ้อนและบุคคลได้รับการสอนมาโดยตรง ยกตัวอย่างเช่น ทักษะในการใช้รถประจำทางสาธารณะเป็นทักษะที่มีความซับซ้อน โดยแบ่งออกเป็นทักษะย่อยๆ ได้แก่

- การทราบถึงสถานีขนส่ง สถานีรถประจำทาง ที่หยุดรถประจำทาง
- การจ่ายค่าโดยสาร
- การมีพฤติกรรมที่เหมาะสมขณะอยู่บนรถประจำทาง
- การให้สัญลักษณ์กับคนขับรถเพื่อจะลงจากรถ

ซึ่งทักษะย่อยต่างๆ เหล่านี้ สามารถจะนำมาใช้สอนให้กับบุคคลได้โดยตรง โดยไม่ต้องคำนึงถึงลำดับขั้นของทักษะ

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การปรับตัว

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การปรับตัว พบว่าตัวแปรสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การปรับตัวของบุคคล ได้แก่

1. อิทธิพลของวัฒนธรรม
2. ความเฉพาะเจาะจงของสถานการณ์

ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรม การปรับตัว (Cultural influence)

แฮริสัน (Bracken. 1991:169; citing Harrison. 1987) ได้แสดงความคิดเห็นว่า โครงสร้างของพฤติกรรม การปรับตัวขึ้นอยู่กับความคาดหวังของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ เรสชีย์ (Reynolds. 1987:99; citing Reschly. 1982) ที่ว่า พฤติกรรม การปรับตัวมีองค์ประกอบต่างๆ ทางวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยและยังสอดคล้องกับความคิดของลีแลนด์ (Bracken. 1991:169; citing Leland. 1983) ที่ว่า ในสภาพวัฒนธรรมที่แตกต่างกันความคาดหวังที่มีต่อพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลก็มีความแตกต่างกันไปด้วย โดยลีแลนด์ได้ยกตัวอย่างว่า ในบางประเทศการปีสสาวะในที่สาธารณะถือว่า

เป็นพฤติกรรมที่ยอมรับได้แต่ในอีกบางประเทศพฤติกรรมเดียวกันนี้กลับไม่เป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ ทีแดนค์ ยังได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่า ความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลยังมีความแตกต่างกันภายใต้วัฒนธรรมย่อยที่ต่างกัน แม้ว่าจะอยู่ในประเทศเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น การแต่งตัว การดูแลด้านอนามัยส่วนบุคคล เป็นต้น

2. ความเฉพาะเจาะจงของสถานการณ์กับพฤติกรรมการปรับตัว (Situational specific)

ฮอร์น และฟิชส์ (Bracken 1991:169; citing Horn and Fuchs 1987) กล่าวว่า พฤติกรรมการปรับตัวของบุคคลได้รับอิทธิพลอย่างมากจากสถานการณ์เฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เป็นไปตามความคาดหวังของสังคมภายใต้สภาพการณ์นั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ เรสชีย์ (Reynolds 1987-99, citing Reschly 1982) ที่ว่า พฤติกรรมการปรับตัวเป็นพฤติกรรมที่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะอย่างยกตัวอย่างเช่น เด็กที่เป็นบุตรคนเดียวของครอบครัวอาจไม่จำเป็นต้องมีพฤติกรรมการเข้าก๊วแต่เมื่อเด็กคนเดียวกันนี้เข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาล เด็กจำเป็นต้องอย่างซึ่งจะต้องมีพฤติกรรมการเข้าก๊วจึงจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนๆ ในโรงเรียนได้

การวัดพฤติกรรมการปรับตัว

วัตถุประสงค์ในการวัดพฤติกรรมการปรับตัว

เรสชีย์ (Alex 1991 33-34, citing Reschly 1987,1988) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ในการวัดพฤติกรรมการปรับตัวคือ

1. เพื่อจัดจำแนกหรือวินิจฉัยภาวะบกพร่องด้านพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคล (Classification/Placement) ซึ่งแบ่งออกเป็นวัตถุประสงค์ย่อยได้ 4 วัตถุประสงค์คือ

- 1.1 เพื่อกำหนดระดับของภาวะบกพร่องด้านพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคล
- 1.2 เพื่อกำหนดความแตกต่างจากเกณฑ์เฉลี่ยด้านพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคล
- 1.3 เพื่อกำหนดความมีประสิทธิภาพหรือความมีภาวะบกพร่องด้านพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคล

1.4 เพื่อเลือกสรรแนวทางเลือกต่างๆ ในการกำหนดระดับภาวะบกพร่องด้านพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของบุคคล

2. เพื่อวางแผนการจัดโปรแกรมการให้ความช่วยเหลือ/การจัดโปรแกรมด้านการศึกษา/การจัดโปรแกรมด้านการฝึกฝนต่างๆ (Program planning/Interventions) ซึ่งแบ่งออกเป็นวัตถุประสงค์ย่อยได้ 3 วัตถุประสงค์ คือ

2.1 เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการวางแผนให้ความช่วยเหลือ การจัดโปรแกรมด้านการศึกษา การจัดโปรแกรมด้านการฝึกฝน

2.2 เพื่อติดตามความก้าวหน้าของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวภายหลังได้รับการช่วยเหลือ หรือได้รับการฝึกฝนไปแล้ว

2.3 เพื่อประเมินผลการจัดโปรแกรมการให้ความช่วยเหลือ การจัดโปรแกรมด้านการศึกษา และการจัดโปรแกรมด้านการฝึกฝนต่างๆ

เครื่องมือวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัว

ปัจจุบันเครื่องมือวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่ใช้กันอยู่มีมากกว่า 100 เครื่องมือ (Bracken 1991:172; citing Meyer et al. 1979) ซึ่งประกอบไปด้วยเครื่องมือวัดที่มีมาตรฐาน และเครื่องมือวัดที่ยังไม่มีมาตรฐาน เนื่องจากในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอนำเสนอเฉพาะเครื่องมือวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับใช้กับเด็กปฐมวัยดังต่อไปนี้คือ

1. The Vineland Adaptive Behavior Scales (VABS)

เป็นแบบวัดที่พัฒนาขึ้นใหม่โดยดัดแปลงจากแบบวัดเดิมคือ The Vineland Social Maturity Scale ของ Edgar A. Doll. (ซึ่งสร้างขึ้นในปี 1930 และดัดแปลงอีกครั้งในปี 1965) Vineland ฉบับพัฒนาใหม่นี้สร้างขึ้นในปี 1980 โดย S.S. Sparrow, D.A. Balla และ D.V. Cicchetti และพิมพ์เผยแพร่ออกใช้ทั่วประเทศสหรัฐอเมริกาในปี 1984 แบบสอบวัดพัฒนาการทางด้านการปรับตัวทั้ง 2 ฉบับนี้ สร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อประเมินความสามารถของบุคคลตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยผู้ใหญ่ (Maturity) โดยมุ่งวัดในด้านพฤติกรรมที่

เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม (Adequate social behavior) The Vineland Adaptive Behavior Scales ประกอบด้วยมาตรวัดต่างๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับผู้ที่มีความพิการและคนปกติได้ โดยสอบวัดเป็นรายบุคคล Vineland ฉบับพัฒนาใหม่นี้จะแบ่งออกเป็น 3 ฉบับ (3 versions) ซึ่งจะมีความแตกต่างกันออกไปในด้านจำนวนข้อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ วิธีดำเนินการ ตลอดจนข้อมูลเฉพาะที่ต้องการวัดเป็นต้น

1 The Interview Edition Survey Form ประกอบด้วยข้อกระทงคำถามจำนวน 297 ข้อ ใช้ประเมินพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) ทั่วไปของบุคคลเพื่อศึกษาถึงลักษณะเด่นและลักษณะด้อยของพฤติกรรมนั้นๆ ดำเนินการทดสอบโดยนำเสนอแบบวัดต่อบิดามารดา หรือพี่เลี้ยงของผู้รับการทดสอบและใช้กับผู้รับการทดสอบที่มีช่วงอายุระหว่างแรกเกิด ไปจนถึงอายุ 18 ปี 11 เดือน หรือผู้ใหญ่ที่มีอายุมากกว่านี้ แต่เป็นผู้ที่มีความสามารถในการประกอบกิจกรรมต่ำ (Low functioning) การสัมภาษณ์จะใช้เวลาประมาณ 20-60 นาที ขึ้นอยู่กับอายุและระดับความสามารถของแต่ละบุคคล มีเกณฑ์ปกติ (Norm-reference) ไว้เทียบ ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวอเมริกันทั้งที่มีความพิการและไม่มีความพิการจำนวน 4,800 คน โดยทำการสอบวัดเป็นรายบุคคล

2 The Interview Edition: Expanded Form ประกอบด้วยข้อกระทงคำถามจำนวน 577 ข้อ โดยที่มี 297 ข้อที่มาจากฉบับ Survey Form. The Expanded Form ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการจัดโปรแกรม เช่น ระบบพื้นฐานสำหรับการเตรียมการศึกษา หรือโปรแกรมการช่วยเหลือ The Expanded Form จะนำเสนอในรูปแบบของการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semistructured interview) โดยสัมภาษณ์กับพ่อแม่ หรือผู้ที่เลี้ยงดูเด็ก และเช่นเดียวกับ The Survey Form ที่ใช้ประเมินบุคคลที่มีช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 18 ปี 11 เดือน หรือผู้ใหญ่ที่มีความสามารถต่ำกว่าวัย ใช้เวลาในการสอบวัดประมาณ 60-90 นาที แม้กระนั้นการสอบวัดจะดำเนินเช่นเดียวกับ The Survey Form แต่จะมีบางส่วนที่มีคำแนะนำเพิ่มเติมซึ่งใน The Survey Form ไม่มี เช่น มีการเตรียมอุปกรณ์เสริมสำหรับด้านการกระทำ กิจกรรม และการเขียนโปรแกรมทางการศึกษา หรือโปรแกรมการให้ความช่วยเหลือ The Expanded Form ไม่ได้หาเกณฑ์ปกติ แต่ใช้เกณฑ์ปกติของ The Survey Form

3. The Classroom Edition: ออกแบบมาเพื่อใช้ในชั้นเรียน ผู้ทำหน้าที่ประเมินคือครูประจำชั้นเรียน ซึ่งจะต้องเฝ้าดูพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) ในชั้นเรียน ประกอบด้วยข้อกระทงคำถามทั้งจาก The Survey Form และ The Expanded Form จำนวน 244 ข้อ และเพิ่มเติมข้อกระทงคำถามอีกหลายข้อเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ การปรับตัวในชั้นเรียน The Classroom Edition ไม่ใช้การสัมภาษณ์ (เหมือน The Survey Form กับ The Expanded Form) แต่จะเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ใช้กับเด็กอายุ 3 ขวบ ถึง 12 ขวบ 11 เดือน มีรูปแบบเป็นแบบรายการตรวจสอบ (Checklist) ใช้เวลาในการประเมินประมาณ 20 นาที มีเกณฑ์ปกติ (Norm-reference) ไว้เทียบ ซึ่งได้จากคะแนนของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนจำนวน 2,984 คน

เนื้อหาที่ใช้วัด

The Vineland Adaptive Behavior Scales ทั้ง 3 ฉบับ (3 versions) จะวัดลักษณะของ Adaptive behavior ใน 4 ด้านต่อไปนี้คือ

1. ด้านการสื่อความหมาย (Communication domain) จะมี 3 องค์ประกอบย่อย (Subdomains) คือ

- The receptive subdomain เนื้อหาที่ใช้วัดเช่น "การเริ่มเข้าใจภาษา" และ "การฟังและความตั้งใจ"
- The expressive subdomain เนื้อหาที่ใช้วัดเช่น "เสียงก่อนการพูด" "การพูดที่ชัดเจน"
- The written subdomain เนื้อหาที่ใช้วัด เช่น "การอ่านและการเขียน"

2 ด้านทักษะกิจวัตรประจำวัน (Daily living skills domain) จะประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย (Subdomains) คือ

- ด้านส่วนบุคคล (Personal) เช่น การรับประทานอาหาร และการเข้าห้องน้ำ เป็นต้น
- ด้านการดำรงชีวิตภายในบ้าน (Domestic) เช่น การทำความสะอาดบ้านและการเตรียมอาหาร เป็นต้น

- ด้านสังคม (Community) เช่น การรู้จักความปลอดภัยและการใช้เงิน เป็นต้น

3. ด้านทักษะการเรียนรู้ทางสังคม (Socialization domains) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย (Subdomains) คือ

- ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal relationships) เช่น การแสดงออกทางอารมณ์ และการสังสรรค์ทางสังคมเบื้องต้น เป็นต้น

- ด้านการเล่นและใช้เวลาว่าง (Play and leisure time) เช่น การเล่นของเล่น และการแบ่งและเล่นร่วมกัน เป็นต้น

- ด้านทักษะการร่วมมือ (Coping skills) เช่น การปฏิบัติตามกฎ เป็นต้น

4 ด้านทักษะการเคลื่อนไหว (Motor skills domain) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย (Subdomains) คือ

- ด้านการทำงานของกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ (Gross motor) เช่น การนั่ง การยืน การเดิน และการวิ่ง เป็นต้น

- ด้านการทำงานของกล้ามเนื้อเล็ก (Fine motor) เช่น การขีดเขียน และการหยิบจับวัตถุชิ้นเล็กๆ เป็นต้น

การประเมินพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบ 11 เดือน 30 วัน จะประเมินลักษณะของพฤติกรรมการปรับตัวทั้ง 4 ด้าน คะแนนรวมของ พฤติกรรม การปรับตัวทั้ง 4 ด้าน เรียกว่า Adaptive behavior composite แต่สำหรับเด็กที่มีอายุมากกว่า 5 ปี 11 เดือน 30 วัน จะประเมินลักษณะของพฤติกรรมการปรับตัวเพียง 3 ด้าน ได้แก่ ด้าน Communication ด้าน Daily living skills และด้าน Socialization ยกเว้นด้าน Motor skills ซึ่งคะแนนรวมของพฤติกรรมการปรับตัวทั้ง 3 ด้าน ก็เรียกว่า Adaptive behavior composite

ความเป็นมาตรฐาน (Standardization)

แบบสอบวัด VABS 2 ฉบับได้แก่ The Survey Form และ The Classroom Edition ได้มีการหาเกณฑ์ปกติ (Norms) ในรูปของคะแนนมาตรฐาน (Standard scores: มัชฌิมเลข

คณิตเท่ากับ 100 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 15) ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile rank) สเตโนล (Stanines) ระดับของการปรับตัว (Adaptive level) และเกณฑ์ปกติอายุ (Age equivalents) ส่วนแบบวัด VABS ฉบับ The Expanded Form นั้นไม่ได้หาเกณฑ์ปกติแต่ใช้เกณฑ์ปกติของ The Survey Form

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างมาตรฐานของ The Vineland Adaptive Behavior Scales ฉบับ Survey Form ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งคนปกติและคนพิการที่เป็นตัวแทนจำนวน 3,000 คน โดยแบ่งออกเป็น 30 กลุ่มช่วงอายุ (ช่วงอายุระหว่างแรกเกิดถึง 18 ปี 11 เดือน) กลุ่มละ 100 คน โดยพิจารณาการเป็นตัวแทนที่เหมาะสมของประชากรของประเทศสหรัฐในปี ค.ศ.1980 โดยมีเกณฑ์ในการเลือกพิจารณาจากตัวแปรดังนี้คือ เพศ เชื้อชาติ ขนาดของชุมชน ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดา ซึ่งผลที่ได้ของกลุ่มตัวอย่างมาตรฐานนี้จะมีแนวโน้มใกล้เคียงกับประชากรของประเทศสหรัฐจากสำมะโนประชากรในปี 1980

ส่วนลักษณะของกลุ่มตัวอย่างมาตรฐานของฉบับ Classroom Edition นั้นใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนจำนวน 2,984 คน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกพิจารณาจากตัวแปรเช่นเดียวกับ Survey Form

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

1. การหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายใน (Internal consistency reliability)

The Survey Form	มีค่าอยู่ระหว่าง	83 ถึง 94
The Expanded Form	มีค่าอยู่ระหว่าง	86 ถึง 97
The Classroom Edition	มีค่าอยู่ระหว่าง	.80 ถึง 98

2. การหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการสอบซ้ำ (Test-retest reliability)

The Survey Form	มีค่าอยู่ระหว่าง	.81 ถึง 88
-----------------	------------------	------------

3. การหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องระหว่าง ผู้ประเมิน (Interrater reliability coefficients)

The Survey Form	มีค่าอยู่ระหว่าง	62 ถึง .75
-----------------	------------------	------------

ค่าความเที่ยงตรง (Validity)

The Vineland Adaptive Behavior Scales ได้รับการยอมรับว่าเป็นแบบวัดที่มีความเที่ยงตรง โดยได้ดำเนินการหาความเที่ยงตรงไว้ดังนี้

- 1 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity)
- 2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) โดยใช้
 - 2.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis)
 - 2.2 การศึกษาการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาการ (Developmental progression of scores)
- 3 ความเที่ยงตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion-Related validity)
 - 3.1 การหาความสัมพันธ์กับเครื่องมือวัดพฤติกรรมการปรับตัวอื่นๆ
 - 3.2 การหาความสัมพันธ์กับเครื่องมือวัดสติปัญญา

2. Scales of Independent Behavior (SIB)

เป็นแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่พัฒนาขึ้นโดย Bruininks, Woodcock, Weatherman และ Hill ในปี คศ.1984 แบบวัด SIB ใช้ประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคลตั้งแต่อายุ 3 เดือนจนถึง 44 ปี ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 294 ข้อ

เนื้อหาที่ใช้วัด

แบบวัด SIB จะวัดลักษณะของพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) ใน 4 ด้านคือ

- 1 ทักษะด้านการเคลื่อนไหว (Motor skills) แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบย่อยคือ
 - 1.1 การใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (Gross motor) 17 ข้อคำถาม
 - 1.2 การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก (Fine motor) 17 ข้อคำถาม

2 ทักษะด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและทักษะในการสื่อความหมาย (Social interaction and communication skills) แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อย คือ

- 2.1 ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social interaction) 16 ข้อคำถาม
- 2.2 ความเข้าใจภาษา (Language comprehension) 16 ข้อคำถาม
- 2.3 การแสดงออกทางภาษา (Language expression) 17 ข้อคำถาม

3 ทักษะด้านการพึ่งตนเอง (Personal living skills) แบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบย่อยคือ

- 3.1 การรับประทานอาหาร และการเตรียมอาหาร (Eating and meal preparation) 16 ข้อคำถาม
- 3.2 การขับถ่าย (Toileting) 14 ข้อคำถาม
- 3.3 การแต่งตัว (Dressing) 18 ข้อคำถาม
- 3.4 การดูแลตนเอง (Self-care) 15 ข้อคำถาม
- 3.5 ทักษะในการดำรงชีวิตภายในบ้าน (Domestic skills) 16 ข้อคำถาม

4. ทักษะด้านการดำเนินชีวิตในสังคม (Community living skills) แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบย่อยคือ

- 4.1 เวลาและความตรงต่อเวลา (Time and punctuality) 15 ข้อคำถาม
- 4.2 เงินและคุณค่า (Money and value) 17 ข้อคำถาม
- 4.3 ทักษะในการทำงาน (Work skills) 16 ข้อคำถาม
- 4.4 การทำงานให้เข้ากับบ้านและสังคม (Home/Community orientation) 16 ข้อคำถาม

องค์ประกอบหลักทั้ง 4 องค์ประกอบรวมกันเรียกว่า The broad independence scale ซึ่งเป็นคะแนนรวมจากองค์ประกอบทั้ง 4

การดำเนินการสอบวัด

ใช้เทคนิค Third-party techniques ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลายๆ คน ผู้ทดสอบนำเสนอแบบวัดต่อบิดา มารดา หรือครู ของผู้รับการทดสอบในรูปของการสัมภาษณ์ นอกจากนี้ยังสามารถนำเสนอแบบวัดต่อผู้รับการทดสอบได้โดยตรงถ้าผู้รับการทดสอบให้ความร่วมมือดี

ความเป็นมาตรฐาน (Standardization)

แบบวัด SIB ได้มีการหาเกณฑ์ปกติ (Norms) ในรูปของคะแนนมาตรฐาน (Standard scores, มีขัณมีเลขคณิตเท่ากับ 100 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 15) ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile rank) เกณฑ์ปกติอายุ (Age equivalents) และเส้นโค้งปกติที่สมมูลกัน (Normal curve equivalents)

กลุ่มตัวอย่างมาตรฐานของแบบวัด SIB ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทน 1,764 คน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกพิจารณาจากตัวแปร เพศ เชื้อชาติ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของบิดามารดา ขนาดของชุมชน และที่ตั้งทางภูมิศาสตร์

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

1. การหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) มีค่าอยู่ระหว่าง .64 ถึง .95
2. การหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการสอบซ้ำ (Test-retest reliability) มีค่าอยู่ระหว่าง .78 ถึง .91
3. การหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Interrater reliability coefficients) มีค่าระหว่าง .74 ถึง .86

ค่าความเที่ยงตรง (Validity)

แบบวัด SIB ได้รับการยอมรับว่ามีความเที่ยงตรง โดยได้ดำเนินการหาความเที่ยงตรงไว้ดังนี้

1. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาการ
2. การศึกษาความแตกต่างระหว่างคะแนนของบุคคลปกติกับบุคคลที่มีภาวะบกพร่องในด้านต่างๆ
3. การหาความสัมพันธ์กับแบบสอบวัดพฤติกรรมการปรับตัวอื่นๆ
4. การหาความสัมพันธ์กับเครื่องมือวัดสติปัญญา

3. Normative Adaptive Behavior Checklist (NABC)

เป็นแบบวัดที่พัฒนาขึ้นโดย Gary L. Adams ในปี ค.ศ.1984 แบบวัด NABC นี้ใช้ประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคลตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 21 ปี ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 120 ข้อ

เนื้อหาที่ใช้วัด

แบบวัด NABC จะวัดลักษณะของพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) ใน 6 ด้านคือ

1. ด้านการช่วยเหลือตนเอง (Self-help skills) จำนวน 25 ข้อคำถาม
2. ด้านการดำรงชีวิตภายในบ้าน (Home-living) จำนวน 25 ข้อคำถาม
3. ด้านการดำรงชีวิตได้อย่างอิสระ (Independent living) จำนวน 25 ข้อคำถาม
4. ด้านทักษะทางสังคม (Social skills) จำนวน 15 ข้อคำถาม
5. ด้านประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensory motor) จำนวน 15 ข้อคำถาม
6. ด้านทักษะทางการศึกษา และภาษา (Language concepts academic skills) จำนวน 15 ข้อคำถาม

การดำเนินการสอบวัด

ผู้ทดสอบนำเสนอแบบวัดต่อบิดามารดา ผู้ปกครอง ผู้เลี้ยงดู รวมถึงครูของผู้เข้ารับ
การทดสอบในรูปของแบบสอบถาม

ความเป็นมาตรฐาน (Standardization)

แบบวัด NABC ได้มีการหาค่าเกณฑ์ปกติ (Norms) ในรูปของคะแนนมาตรฐาน
(Standard scores; มีขั้วมีเลขคณิตเท่ากับ 100 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 15)
ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile rank) เกณฑ์ปกติอายุ (Age equivalents) และ
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด (Standard error of measurement)

กลุ่มตัวอย่างมาตรฐานของแบบวัด NABC ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคลปกติและ
บุคคลที่มีภาวะปัญญาอ่อน จากส่วนต่างๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวนมากกว่า 12,000
คน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกพิจารณาจากตัวแปรเพียงตัวแปรเดียวคือ เพศ

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

การหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายใน (Internal
consistency) มีค่าอยู่ระหว่าง .21 ถึง .99

ค่าความเที่ยงตรง (Validity)

หลักฐานเกี่ยวกับการหาความเที่ยงตรงของแบบวัด NABC ยังมีไม่มากนัก แต่
อย่างไรก็ตาม ได้มีการดำเนินการหาความเที่ยงตรงไว้ดังนี้

1. การหาความสัมพันธ์กับแบบสอบวัดพฤติกรรมการปรับตัวอื่นๆ
2. การหาความสัมพันธ์กับแบบสอบวัดสติปัญญา

4. Developmental Profile II

เป็นแบบวัดที่พัฒนาขึ้นโดย Alpern, Boll และ Shearer ในปี ค.ศ.1980 แบบวัดนี้ใช้ประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 9 ปี

เนื้อหาที่ใช้วัด

แบบวัด Developmental Profile II จะวัดลักษณะของพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) 5 ด้านคือ

1. ทักษะทางร่างกาย (Physical skill)
2. การช่วยเหลือตนเอง (Self help)
3. สังคม (Social)
4. การศึกษา (Academic)
5. การสื่อความหมาย (Communication)

การดำเนินการสอบวัด

ผู้ทดสอบนำเสนอแบบวัดต่อบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เลี้ยงดูของเด็กในรูปของการสัมภาษณ์และผู้ทดสอบยังสามารถประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมของเด็กโดยตรง

ความเป็นมาตรฐาน (Standardization)

แบบวัด Development Profile II ได้มีการหาเกณฑ์ปกติ (Norms) ในรูปของเกณฑ์ปกติอายุ (Age equivalents)

กลุ่มตัวอย่างมาตรฐานของแบบวัดนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างของแบบวัด Development Profile I ที่สร้างขึ้นในปีค.ศ.1972 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจากรัฐอินเดียนาและวอชิงตันของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยไม่มีเกณฑ์ในการเลือกพิจารณาตัวแปรใดๆ ทั้งสิ้น

ความเชื่อมั่น (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity)

หลักฐานเกี่ยวกับการหาความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบวัด Development Profile II ยังมีไม่มาก ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการหาความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงมานำเสนอได้

5. Adaptive Behavior Scales-School Edition (ABS-SE)

แบบวัดนี้พัฒนาขึ้นโดย Lambert and Windmiller ในปี ค.ศ.1981 แบบวัดนี้ใช้ประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคลตั้งแต่อายุ 3 ปี ถึง 17 ปี

เนื้อหาที่ใช้วัด

แบบวัด ABS-SE จะวัดลักษณะของพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) 5 ด้านคือ

1. ความสามารถส่วนบุคคล (Personal self-sufficiency) แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบย่อยคือ

1.1 ความสามารถในการพึ่งตนเอง (Independent functioning)

1.2 พัฒนาการทางร่างกาย (Physical development)

2. ความสามารถทางสังคม (Community self-sufficiency) แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อยคือ

2.1 ความสามารถด้านการเงิน (Economic activity)

2.2 พัฒนาการด้านภาษา (Language development)

2.3 ความถี่รวบยอดเกี่ยวกับจำนวนและเวลา (Numbers and time)

3. ความรับผิดชอบส่วนตัว-สังคม (Personal-social responsibility) แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อยคือ

3.1 การแยกตัว (Withdrawal)

3.2 การกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง (Self-direction)

3.3 การมีความรับผิดชอบ (Responsibility)

4. การปรับตัวทางสังคม (Social adjustment) แบ่งออกเป็น 7 องค์ประกอบย่อย

คือ

4.1 ความก้าวร้าว (Aggressiveness)

4.2 การต่อต้านสังคม กับพฤติกรรมสังคม (Antisocial versus social behavior)

4.3 การต่อต้านขัดขืน (Rebelliousness)

4.4 ความไว้วางใจ (Trustworthiness)

4.5 นิสัย (Habits)

4.6 ระดับของกิจกรรม (Activity level)

4.7 พฤติกรรมที่แสดงออก (Symptomatic behavior)

5. การปรับตัวส่วนบุคคล (Personal adjustment) แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ

ย่อยคือ

5.1 กิริยาท่าทางที่ปฏิบัติอยู่เสมอ (Mannerisms)

5.2 ความเหมาะสมของพฤติกรรมที่แสดงออกระหว่างบุคคล
(Appropriateness of interpersonal manners)

5.3 นิสัยในการพูด (Vocal habits)

คะแนนจากด้าน Personal self-sufficiency ด้าน community self-sufficiency และด้าน
Personal-social responsibility รวมกันเป็น Comparison scores

การดำเนินการสอบวัด

ดำเนินการสอบวัดโดยผู้ทดสอบนำเสนอแบบวัดต่อบิดามารดา ครู หรือผู้เลี้ยงดูของผู้เข้ารับการทดสอบในรูปของแบบสอบถาม นอกจากนี้ ผู้ทดสอบยังสามารถใช้วิธีการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูล

ความเป็นมาตรฐาน (Standardization)

แบบวัด ABS-SE ได้มีการหาเกณฑ์ปกติ (Norms) ในรูปของตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile rank) คะแนนองค์ประกอบ (Factor scores: มีขั้วมีเลขคณิตเท่ากับ 10 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3)

กลุ่มตัวอย่างมาตรฐานของแบบวัด ABS-SE นี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กปกติ เด็กปัญญาอ่อนที่สามารถเรียนรู้ได้ และเด็กปัญญาอ่อนที่สามารถได้รับการฝึกฝนได้จากรัฐแคลิฟอร์เนีย และรัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวนทั้งสิ้น 6,523 คน โดยไม่มีเกณฑ์ในการเลือกพิจารณาตัวแปรใดๆ ทั้งสิ้น

ความเชื่อมั่น (Reliability)

จากการหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) มีค่าอยู่ระหว่าง .27 ถึง .97

ความเที่ยงตรง (Validity)

แบบวัด ABS-SE ได้รับการยอมรับว่ามีความเที่ยงตรง โดยมีข้อมูลที่แสดงการหาความเที่ยงตรงไว้ดังนี้

1. การหาความสัมพันธ์กับแบบวัดสติปัญญาและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. การเปรียบเทียบคะแนนระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีภาวะบกพร่อง
3. การวิเคราะห์องค์ประกอบ

6. Battelle Development Inventory

แบบวัดนี้ได้รับการพัฒนาขึ้นโดย Newborg และคณะ. ในปีคศ.1984 ใช้ประเมินพัฒนาการของเด็กๆ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 8 ปี

เนื้อหาที่ใช้วัด

แบบวัด Battelle development inventory จะวัดลักษณะของพัฒนาการเด็ก (Adaptive behavior) 5 ด้านคือ

1. ด้านบุคคล-สังคม (Personal-social)
2. ด้านการปรับตัว (Adaptive)
3. ด้านการเคลื่อนไหว (Motor)
4. ด้านการสื่อความหมาย (Communication)
5. ด้านการรู้คิด (Cognitive)

การดำเนินการสอบวัด

วิธีดำเนินการสอบวัดมี 3 วิธีได้แก่

1. การทดสอบเป็นการดำเนินการสอบวัดกับผู้เข้ารับการทดสอบโดยตรง
2. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้ารับการทดสอบ
3. การสัมภาษณ์บิดามารดา หรือครู

ความเป็นมาตรฐาน (Standardization)

แบบวัด Battelle development inventory มีการหาเกณฑ์ปกติ (Norms) ในรูปของตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile rank) เกณฑ์ปกติอายุ (Age equivalents) คะแนนมาตรฐาน (Standard scores) เส้นโค้งปกติ (Normal curve equivalents)

กลุ่มตัวอย่างมาตรฐานของแบบวัด Battelle development inventory ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนจำนวนทั้งสิ้น 800 คน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกพิจารณาตัวแปร เพศ เชื้อชาติ และที่ตั้งทางภูมิศาสตร์

ความเชื่อมั่น (Reliability)

1. การหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการสอบซ้ำ (Test-retest reliability) มีค่าอยู่ระหว่าง 84 ถึง 99
2. การหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Interrater reliability coefficients) มีค่าอยู่ระหว่าง .85 ถึง .99

ความเที่ยงตรง (Validity)

หลักฐานเกี่ยวกับการหาความเที่ยงตรงของแบบวัด Battelle development inventory ยังมีไม่มากนัก แต่อย่างไรก็ตามได้มีการดำเนินการหาความเที่ยงตรงไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis)
2. เปรียบเทียบคะแนนระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีภาวะบกพร่อง

แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวทั้ง 6 แบบวัดนี้ เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะแบบวัด The Vineland Adaptive Behavior Scales (VABS) ซึ่งเป็นแบบวัดที่ได้รับความนิยมในการนำไปใช้ประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคลปกติและบุคคลที่มีภาวะบกพร่องมากที่สุด นอกจากนี้ยังมี แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยอื่นๆที่ไม่ได้กล่าวรายละเอียดไว้ในที่นี้ อาทิเช่น Pyramid Scales (Cone, 1984), The Adaptive Behavior Inventory for Children (ABIC; Mercer and Lewis, 1978), Comprehensive Tests of Adaptive Behavior (CTAB; Adams, 1984), The Children's Adaptive Behavior Scale (CABS; Richmond and Kicklighter, 1980), The Learning Accomplishment Profile (LAP; LeMay et al., 1983) เป็นต้น

จากแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นแบบวัดที่พัฒนาความเป็นมาตรฐานโดยใช้กลุ่มตัวอย่างชาวตะวันตก ซึ่งสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของสังคมตะวันตกกับสังคมไทยมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมาก ดังนั้นการที่จะนำแบบวัดที่มีมาตรฐานจากวัฒนธรรมตะวันตกมาใช้กับสังคมไทยย่อมทำให้ความมีมาตรฐานและคุณสมบัติของเครื่องมือวัดทางจิตวิทยาอันได้แก่ ความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรง ค่อยลง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เวอร์นอน (ศรีสมบัติ ศิริโรจน์. 2524:37; อ้างอิงมาจาก Vernon 1973) ในเรื่องเกี่ยวกับข้อจำกัด 2 ประการในการนำแบบวัดทางตะวันตกมาใช้กับประเทศที่มีใช้ประเทศตะวันตก ได้แก่

1. แบบวัดนั้นอาจไม่ครอบคลุมการวัดค่านิยมบางอย่างในวัฒนธรรมของคนที่มิได้อยู่ในวัฒนธรรมตะวันตก

- 2 ความคิดรวบยอด (Concept) และความคิดบางอย่างที่แบบวัดนั้นต้องการวัดบางทีก็เป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับลักษณะของวัฒนธรรมมาก ฉะนั้นคนที่ไม่คุ้นเคยกับวัฒนธรรมตนเองที่แบบวัดนั้นวัดย่อมไม่สามารถสื่อ หรือตอบคำถามนั้นๆ ได้ดี

นอกจากนี้ อนาคตาชี (ศรีสมบัติ ศิริโรจน์. 2524:34; อ้างอิงมาจาก ประดิษฐ์ อุปรมย์. 2520; อ้างอิงมาจาก Anastasi. 1968) ได้กล่าวไว้ว่า แบบวัดทางจิตวิทยาที่ใช้วัดความสามารถของบุคคลจะประสบผลดีและวัดได้แน่นอนเฉพาะใช้วัดบุคคลในวัฒนธรรมที่แบบวัดนั้นพัฒนาขึ้นมาเท่านั้น วัฒนธรรมที่ต่างออกไปในกิจกรรมเฉพาะอย่าง และค่านิยมบางอย่างอาจทำให้กระบวนการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในวัฒนธรรมหนึ่งมีค่าสูง แต่สำหรับกลุ่มตัวอย่างในอีกวัฒนธรรมหนึ่งแล้วค่าที่ได้สูงนั้นอาจต่ำลงหรือไม่มีค่าเลยก็ได้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดของ บลูม (ศรีสมบัติ ศิริโรจน์. 2524:36-37; อ้างอิงมาจาก Bloom. 1964) ที่ว่า ความรู้เกี่ยวกับโลกและสิ่งแวดล้อมได้รวมตัวกันเป็นส่วนหนึ่งของแบบวัด สิ่งนี้ทำให้นุคคลต่างวัฒนธรรม มีประสบการณ์ต่างกัน ดังนั้น ถ้านำเอาประสบการณ์ในวัฒนธรรมหนึ่งมาวัดบุคคลในอีก วัฒนธรรมหนึ่งซึ่งแตกต่างกัน การวัดก็หาความหมายอันใดมิได้ นอกจากนี้ บลูมยังกล่าวไว้อีกด้วยว่า บิดามารดาที่ต่างการศึกษา ต่างอาชีพกัน แม้ว่าจะอยู่ในวัฒนธรรมเดียวกัน ก็ยังมีวิธีการช่วยเหลือให้เด็กแก้ปัญหาได้ต่างกัน ดังนั้นบิดามารดาที่มีการศึกษาและอาชีพที่ต่างกัน สภาพสังคมและวัฒนธรรมต่างกันก็ย่อมจะมีส่วนช่วยเหลือให้เด็กแก้ปัญหาได้ต่างกันด้วย

จากที่กล่าวมาแล้วในตอนต้นเกี่ยวกับเรื่องอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมการปรับตัวว่า โครงสร้างของพฤติกรรมการปรับตัวขึ้นอยู่กับความคาดหวังของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมต่างๆของบุคคล และในสภาพวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ความคาดหวังที่มีต่อพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคลก็มีความแตกต่างกันไปด้วย จากความสำคัญของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมการปรับตัวดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กไทยปฐมวัยขึ้น โดยให้มีความเหมาะสมกับสภาพทางสังคมและ วัฒนธรรมไทย ตลอดจนพัฒนาให้เป็นแบบวัดที่มีความเป็นมาตรฐานและมีคุณสมบัติของแบบวัดทางจิตวิทยาได้แก่ ความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรง อันจะเป็นประโยชน์ต่อบิดามารดา ครู นักจิตวิทยาและผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยในการนำไปใช้สำหรับประเมินและการพัฒนาพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว

จากการทบทวนงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว ผู้วิจัยพบว่าได้มีการศึกษาวิจัยกันหลายแห่งหลายมุม ซึ่งผลงานวิจัยต่างๆ เหล่านั้นล้วนก่อให้เกิดความก้าวหน้าในการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวเป็นอย่างยิ่งสำหรับงานวิจัยที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นงานวิจัยที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอเรียงตามลำดับดังนี้

- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการดัดแปลงแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการหาคุณภาพของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวต่างๆ
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวต่างๆ
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบิดา มารดากับครู
- งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว ซึ่งได้แก่
 - :งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา
 - :งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - :งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับประเภทของการจัดจำแนกเด็กพิเศษ

:งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับวิธีการจัดการ
เรียน การสอน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการดัดแปลงแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว

ทอมโบคาน และนิทโก (Tombokan and Nitko. 1992:481-501) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง
การดัดแปลงแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว The Vineland Adaptive Behavior Scales,
Survey Form (VABS) สำหรับเด็กอินโดนีเซียโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1 พัฒนาแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว The Vineland Adaptive Behavior
Scales, Survey Form ให้มีความเหมาะสมกับสภาพทางวัฒนธรรม และความเหมาะสมด้าน
ภาษาของประเทศอินโดนีเซีย

2 เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติของแบบวัดทางจิตวิทยาได้แก่ความเชื่อมั่นและความ
เที่ยงตรงของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวฉบับดัดแปลง

ผู้วิจัยได้ดัดแปลงข้อคำถามต่างๆ จากแบบวัด The Vineland Adaptive Behavior
Scales, Survey Form ให้มีความเหมาะสมกับสภาพทางสังคม วัฒนธรรม และด้านภาษาของ
ประเทศอินโดนีเซีย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กปกติที่มีอายุอยู่ระหว่าง 6 ถึง 18
ปี จำนวน 43 คน และเด็กปัญญาอ่อนอยู่ระหว่าง 6 ถึง 18 ปี จำนวน 43 คน รวมจำนวน
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 86 คน แบบวัดฉบับใหม่ดัดแปลงนี้เรียกว่า The Indonesia Adapted
Version of The Vineland Adaptive Behavior Scales (IVABS) ผลการศึกษาที่สำคัญมีดังนี้
คือ

1. แบบวัด IVABS มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) จากการ
หาความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัด IVABS กับแบบวัด VABS, Survey Form.

2. แบบวัด IVABS มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง จากการหาค่าความเชื่อมั่นโดย
วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายใน (Internal consistency)

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยว่า แบบวัด IVABS เป็นแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่มี
ความเหมาะสม และสามารถนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กอินโดนีเซียได้

นอกจากนี้ ฮามาด้าห์ (Hamadah. 1993:3399) ก็ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดัดแปลงแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว The Vineland Adaptive Behavior Scales, Classroom Edition (VABS) สำหรับเด็กนักเรียนคูเวต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. พัฒนาแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว The Vineland Adaptive Behavior Scales, Classroom Edition ให้มีความเหมาะสมกับสภาพทางสังคมวัฒนธรรมและความเหมาะสมด้านภาษาของประเทศคูเวต

2 เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติของแบบวัดทางจิตวิทยาได้แก่ ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวฉบับดัดแปลง

ผู้วิจัยได้ดัดแปลงข้อคำถามต่างๆ จากแบบวัด The Vineland Adaptive Behavior Scales, Classroom Edition ให้มีความเหมาะสมกับสภาพทางสังคมและวัฒนธรรม และด้านภาษาของประเทศคูเวต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กนักเรียนอายุระหว่าง 4 ปีถึง 12 ปี 11 เดือน จำนวน 373 คน โดยสุ่มมาจากเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนปกติจำนวน 325 คน และสุ่มมาจากเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษจำนวน 48 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมดแบ่งออกได้เป็น 9 ช่วงระดับอายุ ช่วงละ 1 ปี นอกจากนี้ยังมีการศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรต่างๆ คือ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว, เพศ และเชื้อชาติ แบบวัดฉบับใหม่ที่ดัดแปลงนี้เรียกว่า A Kuwaiti Version of The Vineland Adaptive Behavior Scales, Classroom Edition. (KVCE) ผลการศึกษาที่สำคัญมีดังนี้คือ

1. แบบวัด KVCE มีความเที่ยงตรงในเชิงโครงสร้าง (Construct validity) จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัด KVCE กับแบบวัด VABS, Classroom Edition

2 แบบวัด KVCE มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงจากการหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) และการหาค่าสัมประสิทธิ์ของความคงที่ (Test-retest stability)

3. พฤติกรรมการปรับตัวที่วัดโดยแบบวัด KVCE มีความสัมพันธ์กับระดับอายุ

4. แบบวัด KVCE มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในระดับสูงระหว่างเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนปกติ กับเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ

5. พฤติกรรมการปรับตัวในกลุ่มตัวอย่าง เพศหญิงกับเพศชายไม่แตกต่างกัน

6. พฤติกรรมการปรับตัวในกลุ่มตัวอย่างที่มีเชื้อชาติต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

7. พฤติกรรมการปรับตัวในกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

8. พฤติกรรมการปรับตัวในกลุ่มตัวอย่างที่ครอบครัวมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยว่า แบบวัด KVCE เป็นแบบสอบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่มีความเหมาะสม และสามารถนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กนักเรียนในประเทศอุเวตได้ จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการดัดแปลงแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า นักการศึกษาของประเทศอินโดนีเซียและประเทศอุเวตได้เล็งเห็นความสำคัญของการประเมินพฤติกรรมการปรับตัว จึงได้ทำการศึกษาดัดแปลงแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่มีมาตรฐานอันได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว The Vineland Adaptive Behavior Scales ให้มีความเหมาะสมกับสภาพทางวัฒนธรรมและด้านภาษาของประเทศของตน ตลอดจนตรวจสอบคุณสมบัติของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวฉบับดัดแปลง เพื่อให้มีคุณสมบัติของแบบวัดทางจิตวิทยาอย่างครบถ้วน เพื่อนำมาใช้ประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กในประเทศของตนได้อย่างมีมาตรฐาน ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กไทยเช่นเดียวกัน จึงเกิดความสนใจ ที่จะสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่มีความเป็นมาตรฐานสำหรับเด็กไทยขึ้น เพื่อประโยชน์ในด้านของการประเมินพฤติกรรมปรับตัว ตลอดจนประโยชน์ในด้านของการวางแผนให้ความช่วยเหลือและพัฒนาพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กที่มีภาวะบกพร่องในด้านของพฤติกรรมการปรับตัว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการหาคุณภาพของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวต่างๆ

สแปร์โรว์ และคณะ (Harrison. 1987:59-60; citing Sparrow et al. 1984) ได้ศึกษาหาคุณภาพของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวด้านความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Interrater reliability coefficients) และค่าความเชื่อมั่นแบบวัดซ้ำ (Test-retest reliability) กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลปกติ แบบวัดที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ The Vineland Adaptive Behavior Scales, Survey Form ผลการศึกษาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินและค่าสัมประสิทธิ์ความคงที่ของแบบสอบวัด The Vineland Adaptive Behavior Scales, Survey Form มีค่าเท่ากับ .75 และ .88 ตามลำดับ

มิดเดิลตัน, คีนเน่ และบราวน์ (Middleton, Keene and Brown. 1990:669-673) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความเที่ยงตรงรวมเข้าด้วยกัน (Convergent validity) และความเที่ยงตรงแยกออกจากกัน (Discriminant validity) ของแบบวัด The Scales of Independent Behavior (SIB) กับแบบวัด The Vineland Adaptive Behavior Scales, Expanded Form (VABS) โดยการใช้การประเมินความเที่ยงตรงแบบเมตริกัลักษณะประจำซ้อน วิธีซ้อน (Multitrait-Multimethod matrix) คุณลักษณะ (Trait) ที่ประเมินมี 6 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการเคลื่อนไหว (Motor skills) ทักษะด้านสังคมประกิด (Socialization skills) ทักษะด้านการสื่อความหมาย (Communication skills) ทักษะด้านการดำเนินชีวิตส่วนบุคคล (Personal living skills) ทักษะด้านการดำเนินชีวิตภายในบ้าน (Domestic living skills) และทักษะด้านการดำเนินชีวิตในชุมชน (Community living skills) วิธีการที่ใช้มี 2 วิธี ได้แก่ Semi-Interview techniques และ The third-party techniques กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กที่มีภาวะบกพร่องในด้านต่างๆของชนชั้นระดับกลางในชุมชนแถบชานเมืองของประเทศสหรัฐอเมริกาฝั่งตะวันตก อายุระหว่าง 3-7 ปี จำนวน 53 คน ผลการศึกษาพบว่า การประเมินความเที่ยงตรงแบบเมตริกัลักษณะประจำซ้อน วิธีซ้อน (Multitrait-Multimethod matrix) แสดงให้เห็นถึงการมีความเที่ยงตรงรวมเข้าด้วยกัน (Convergent validity) และความเที่ยงตรงแยกออกจากกัน (Discriminant validity) สำหรับองค์ประกอบต่างๆ ของพฤติกรรม การปรับตัว และองค์ประกอบของพฤติกรรม การปรับตัวที่มีความเที่ยงตรงมากที่สุด ได้แก่ Personal living skills, communication skills และ community living skills นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบวัด SIB กับแบบวัด VABS; Expanded form มีค่าเท่ากับ .83

วิดามัน และคณะ (Widaman et al. 1993:219-234) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเที่ยงตรงในเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบต่างๆ ของพฤติกรรม การปรับตัว โดยการใช้การประเมินความเที่ยงตรงแบบเมตริกัลักษณะประจำซ้อน วิธีซ้อน (Multitrait- Multimethod evaluation) คุณลักษณะ (Trait) ที่ประเมินมี 4 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางความรู้คิด (Cognitive competence) ความสามารถทางสังคม (Social competence) การปรับตัวผิดปกติทางสังคม (Social maladaptation) การปรับตัวผิดปกติส่วนบุคคล (Personal maladaptation) วิธีการวัดที่ใช้มี 3 วิธี ได้แก่ Standardized assessment instrument, Day shift staff ratings และ Evening shift staff ratings กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นบุคคลที่มีภาวะปัญญาอ่อนจำนวน 157 คน ผลการศึกษาพบว่า การประเมินความเที่ยงตรงแบบเมตริกัลักษณะประจำซ้อน วิธีซ้อน (Multitrait-Multimethod evaluation) แสดงให้เห็นถึงการมีความเที่ยงตรงรวมเข้าด้วยกัน

(Convergent validity) และความเที่ยงตรงแยกออกจากกัน (Discriminant validity) อย่างชัดเจน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการหาคุณภาพของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวต่างๆ จะเห็นได้ว่าเป็นการตรวจสอบคุณสมบัติในด้านของความเชื่อมั่น (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว เพื่อแสดงให้เห็นถึงการมีคุณภาพที่ดีของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวต่างๆ อันจะทำให้เกิดประโยชน์ในด้านการนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ก็เช่นกัน ผู้วิจัยได้ทำการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวฉบับนี้ให้เป็นแบบวัดทางจิตวิทยาที่มีคุณภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวต่างๆ

แบรคเคน และคณะ (Harrison. 1987:46; citing Bracken et al. 1984) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัด The Adaptive Behavior Inventory for Children กับแบบวัด The Vineland Adaptive Behavior Scales, Survey Form กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติจากส่วนต่างๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดทั้งสองมีค่าเท่ากับ .58 ($r = .58$)

สเปร์โรว์ และคณะ (Harrison. 1987:46; citing Sparrow et al 1984) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัด The Vineland Adaptive Behavior Scales, Survey Form กับแบบวัด The Vineland Social Maturity Scales กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติจากส่วนต่างๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดทั้งสองมีค่าเท่ากับ .55

มีเลอร์ (Harrison. 1987:45; citing Mealer. 1984) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัด The Adaptive Behavior Scales, School Edition กับแบบวัด The Vineland Adaptive Behavior Scales, Classroom Edition กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติจากส่วนต่างๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดทั้งสองมีค่าอยู่ในช่วง .22 ถึง .45

บรูว์อิงค์, วิตค็อก, เวทเธอร์แมน และฮิลล์ (Harrison. 1987:46; citing Bruininks, Woodcock, Weatherman and Hill. 1985) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัด The Scales of Independent Behavior กับแบบวัด The Adaptive Behavior Scales. School Edition กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติจากส่วนต่างๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดทั้งสองมีค่าอยู่ในช่วง .27 ถึง .87

ชอยสเตอร์ และเอชลีย์ (Harrison. 1987:46; citing Soyster and Ehly 1986) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัด The Adaptive Behavior Inventory For Children กับแบบวัด The Behavior Rating Profile กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติจากส่วนต่างๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดทั้งสองมีค่าเท่ากับ .31

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวต่างๆ จะเห็นได้ว่าเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวต่างๆ ดังกล่าวก็เป็นอีกวิธีหนึ่งในการหาคุณภาพของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวในด้านของความเที่ยงตรง (Validity) ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญมากที่สุดของแบบวัดทางจิตวิทยานั้นเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบิดามารดา กับของครู

แคปแลน และอลาติสซ์ (Harrison 1987:57; citing Kaplan and Alatishe 1976) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบิดามารดากับของครู กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติก่อนวัยเรียน แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ The Vineland Social Maturity Scales (VSMS) ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบิดามารดากับของครูมีค่าเท่ากับ .24 และคะแนนเฉลี่ยของการประเมินของบิดามารดากับของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วอล และพาราไดซ์ (Harrison. 1987:57; citing Wall and Paradise. 1981) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบิดามารดากับของครู กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ The Adaptive

Behavior Inventory for Children ผลการศึกษาพบว่า บิดามารดาประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กสูงกว่าที่ครูประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

✓ บรูว์นิงค์, วิตค็อก, เวทเธอร์แมนและฮิลล์ (Harrison. 1987:57; citing Bruininks, Woodcock, Weatherman, and Hill. 1985) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบิดามารดากับของครู กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติกับเด็กที่มีภาวะบกพร่องต่างๆ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ The Scales of Independent Behavior (SIB) ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการประเมินของบิดามารดากับของครูในกลุ่มตัวอย่างเด็กปกติมีค่าเท่ากับ .91 ($r = .91$) ส่วนในกลุ่มตัวอย่างเด็กที่มีภาวะบกพร่องต่างๆ มีค่าเท่ากับ .41

✗ ฟอสเตอร์ และแพรทท์ (Foster and Pratt. 1987:177-181) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบิดามารดากับของครูกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปัญญาอ่อนจำนวน 22 คน แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ The Adaptive Behavior Scales, School Edition ผลการศึกษาพบว่าคะแนนเฉลี่ยของการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวในแต่ละองค์ประกอบย่อยของแบบวัดของบิดามารดากับของครู ไม่แตกต่างกัน

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบิดามารดากับของครู ของแคปแลนและอลาติสซ์ (Harrison. 1987:57; citing Kaplan and Alatishe. 1976) และผลงานวิจัยของวอลล์ และพาราไดซ์ (Harrison. 1987:57; citing Wall and Paradise. 1981) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบิดามารดากับของครูมีค่าค่อนข้างต่ำ และบิดามารดามักจะประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กสูงกว่าที่ครูประเมิน แต่ผลงานวิจัยทั้งสองขัดแย้งกับผลงานวิจัยของบรูว์นิงค์, วิตค็อก, เวทเธอร์แมน และฮิลล์ (Harrison. 1987:57; citing Bruininks, Woodcock, Weatherman, and Hill. 1985) ที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบิดามารดากับของครูมีค่าสูง และผลงานวิจัยของฟอสเตอร์ และแพรทท์ (Foster and Pratt. 1987:177-181) ที่พบว่าการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบิดามารดากับของครูไม่แตกต่างกัน

จากผลงานวิจัยต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบิดามารดากับของครู มีความคล้ายคลึงกัน ?

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว

งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา

ลีแลนด์ (Coulter and Morrow, 1978:25-26, citing Leland, 1978) กล่าวว่า พฤติกรรมการปรับตัวมีความสัมพันธ์กับสติปัญญาอย่างชัดเจน บุคคลที่มีสติปัญญาสูงจะมีความสามารถในการเรียนรู้ทักษะทางสังคมต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและได้รับการสนับสนุนว่าเป็นบุคคลที่มีควมรับผิดชอบ ตลอดจนมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมอยู่ในระดับสูง

แฮมสัน (Hamison, 1987:38-43) ได้ทบทวนงานวิจัยต่างๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญาไว้ดังนี้

ดอล (Doll, 1953) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ศึกษาคือ The Vineland Social Maturity Scale แบบวัดสติปัญญาที่ใช้ศึกษาคือ The Stanford Binet Scales ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญามีค่าเท่ากับ .83

เมอร์เซอร์ (Mercer, 1979) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ศึกษาคือ The Adaptive Behavior Inventory for Children แบบวัดสติปัญญาที่ใช้ศึกษาคือ WISC-R ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญามีค่าเท่ากับ .13

แฮมสัน (Hamison, 1981) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ศึกษาคือ The Adaptive Behavior Inventory for Children แบบวัดสติปัญญาที่ใช้ศึกษาคือ The McCarthy Scales ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญามีค่าเท่ากับ .47

กูคูบัลดี, เคลเมนชอร์, เพอร์รี่ และ เคชลี (Guidubaldi, Clemenshaw, Perry and Kehle, 1983) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ในการศึกษาคือ The Vineland

Adaptive Behavior Scales, Classroom Edition แบบวัดสติปัญญาที่ใช้ในการศึกษาคือ WISC-R ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา มีค่าอยู่ระหว่าง .31 ถึง .43

แฮริสัน และแคมพรอส (Harrison and Kamphaus. 1984) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้คือ The Vineland Adaptive Behavior Scales, Survey Form แบบวัดสติปัญญาที่ใช้คือ The Kaufman Assessment Battery for Children ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา มีค่าเท่ากับ 32

แฮริสัน (Harrison. 1985) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้คือ The Vineland Adaptive Behavior Scales, Classroom Edition แบบวัดสติปัญญาที่ใช้คือ The Kaufman Assessment Battery for Children ผลการศึกษาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา มีค่าเท่ากับ .51

จากผลการวิจัยต่างๆ ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำจนถึงปานกลาง

นอกจากนี้ เมเยอร์ และผู้ร่วมงาน (Harrison. 1987:182; citing Meyers and Coworkers. 1979) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา 3 ข้อคือ

1. องค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัวกับองค์ประกอบของสติปัญญามาจากโครงสร้างพื้นฐานเดียวกัน
2. พฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญาแยกออกจากกันเป็นอิสระ แต่มีโครงสร้าง (Constructs) ที่สัมพันธ์กัน
3. โครงสร้างของพฤติกรรมการปรับตัวกับโครงสร้างของสติปัญญาไม่มีความสัมพันธ์กัน

ผลการศึกษาสนับสนุนสมมุติฐานที่ว่าพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญาแยกออกจากกันเป็นอิสระ แต่มีโครงสร้าง (Construct) ที่สัมพันธ์กัน

แฮริสัน (Harrison. 1987:182) กล่าวว่า มีแนวความคิดที่ผิดเกี่ยวกับพฤติกรรม การปรับตัวที่ว่า พฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญามีความเท่าเทียมกัน ถึงแม้ว่าโครงสร้างของ ตัวแปรทั้งสองจะมีความสัมพันธ์กัน แต่การทำหน้าที่ของทั้งสองตัวแปรก็แยกออกจากกัน เป็นอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เมเยอร์ (Harrison 1987 39, citing Meyer. 1979) ที่ว่า พฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญามีความแตกต่างกันดังนี้คือ

1. สติปัญญาจะเน้นกระบวนการคิดในขณะที่พฤติกรรม การปรับตัวจะเน้น พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน
2. สติปัญญาจะวัดศักยภาพทางความคิดขั้นสูงสุดของบุคคลในขณะที่พฤติกรรม การปรับตัวจะวัดการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมตามแบบอย่างซึ่งสอดคล้องกับความต้องการ ของสังคมที่บุคคลดำเนินชีวิตอยู่
3. คะแนนจากการวัดสติปัญญาได้รับการสนับสนุนไว้ว่า มีความคงที่ในขณะที่ คะแนนจากการวัดพฤติกรรม การปรับตัวได้รับการสนับสนุนว่ามีการเปลี่ยนแปลงได้

นอกจากนี้ เกรย์ท (Bracken. 1991:172; citing Keith 1987) ยังกล่าวถึงความแตกต่างระหว่างพฤติกรรม การปรับตัวกับสติปัญญาไว้ว่า พฤติกรรม การปรับตัวเป็นสิ่งที่ปรับปรุงแก้ไขและฝึกฝนโดยตรงให้กับบุคคลได้ ในขณะที่สติปัญญาไม่สามารถจะฝึกฝนโดยตรงให้กับบุคคลได้ กล่าวโดยสรุปได้ว่า พฤติกรรม การปรับตัวกับสติปัญญามีโครงสร้างที่สัมพันธ์กัน แต่การทำหน้าที่ของตัวแปรทั้งสองเป็นอิสระแยกออกจากกัน

งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายๆ ท่านต่างก็มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและขัดแย้งกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น จึงได้มีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองดังนี้คือ

แลมเบิร์ต (Lambert. 1981) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติ แบบวัดพฤติกรรม การปรับตัวที่ใช้ศึกษาคือ The Adaptive Behavior Scales, School Edition แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้ศึกษาคือ SRA Reading and Math Achievement Tests ผลการศึกษาพบว่า

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าอยู่ระหว่าง 20 ถึง .60

แฮริสัน (Harrison, 1981) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนระดับชั้นเกรด I แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ศึกษาคือ The Adaptive Behavior Inventory for Children แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้ศึกษาคือ The Metropolitan Achievement Tests ผลการศึกษาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเท่ากับ 32

นอกจากนี้แฮริสันยังได้ทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง พบผลว่า พฤติกรรมการปรับตัวไม่ได้เป็นตัวช่วยเพิ่มการทํานายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาของแฮริสันสอดคล้องกับผลการศึกษาของโอ๊คแลนด์ (Oakland 1983) ที่ว่า พฤติกรรมการปรับตัวไม่ได้ช่วยในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แต่ผลการศึกษาของแฮริสัน (Harrison, 1981) กับของโอ๊คแลนด์ (Oakland, 1983) ขัดแย้งกับผลการศึกษาของเคิร์ท และผู้ร่วมงาน (Keith and Coworker 1987) โดยที่เคิร์ท, แฮริสัน และเอชลี (Keith, Harrison and Ehly, 1986) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้คือ The Vineland Adaptive Behavior Scales, Survey Form แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือ The Kauffman Assessment Battery for Children โดยทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองโดยใช้วิธี Path analysis ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวสามารถนำมาใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษา วิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าอยู่ในระดับต่ำจนถึงปานกลาง ส่วนการใช้พฤติกรรมการปรับตัวเป็นตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น ผลการศึกษายังมีความขัดแย้งกันอยู่ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรจะได้มีการศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับประเภทของการจัดจำแนกเด็กพิเศษ

แฮริสัน และคณะ (Harrison et al 1990 1-12) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบคะแนนของพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างเด็กปัญญาอ่อนที่เรียนรู้ได้ (Educable mentally retarded) กับกลุ่มตัวอย่างเด็กปัญญาอ่อนที่ฝึกฝนได้ (Trainable mentally retarded) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กปัญญาอ่อนที่เรียนรู้ได้อายุระหว่าง 3 ถึง 18 ปี จำนวน 204 คน และเป็นเด็กปัญญาอ่อนที่ฝึกฝนได้อายุระหว่าง 3 ถึง 18 ปี จำนวน 113 คน แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้คือ The Vineland Adaptive Behavior Scales (VABS) 3 ฉบับ ได้แก่ Survey Form, Expanded Form และ Classroom Edition โดยฉบับ Survey Form และ Expanded Form ใช้กับกลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 3 ถึง 18 ปี ส่วน Classroom Edition ใช้เฉพาะกับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 3 ถึง 12 ปี ผลการศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวจากแบบวัดทั้ง 3 ฉบับของกลุ่มตัวอย่างเด็กปัญญาอ่อนที่ฝึกฝนได้มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างเด็กปัญญาอ่อนที่เรียนรู้ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เลิฟแลนด์ และเคลลี (Loveland and Kelley, 1991 13-20) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพัฒนาการของพฤติกรรมการปรับตัวในเด็กออทิสติกก่อนวัยเรียน (Autism preschoolers) และเด็กดาวน์ก่อนวัยเรียน (Down syndrome preschoolers) กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กออทิสติกก่อนวัยเรียนจำนวน 16 คน และเด็กดาวน์ก่อนวัยเรียนจำนวน 16 คน แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ในการศึกษาคือ The Vineland Adaptive Behavior Scales (VABS) ผลการศึกษาพบว่า เด็กดาวน์ก่อนวัยเรียนมีคะแนนมาตรฐาน (Standard scores) และค่าเกณฑ์ปกติอายุ (Age equivalents) ขององค์ประกอบด้านสังคมประภคิต (Socialization skills) สูงกว่าในเด็กออทิสติกก่อนวัยเรียน และเกณฑ์ปกติอายุของการปรับตัว (Adaptive age equivalent) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับอายุตามปฏิทินของกลุ่มตัวอย่างเด็กดาวน์ในทุกองค์ประกอบหลักของพฤติกรรมการปรับตัว แต่สำหรับในเด็กออทิสติก พบว่าเกณฑ์ปกติอายุของการปรับตัว (Adaptive age equivalent) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับอายุตามปฏิทินเฉพาะองค์ประกอบด้านการสื่อความหมาย (Communication skills domain) เท่านั้น

เด้าทริทท์ (Douthitt 1992 .149-151) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวในเด็กที่มีพรสวรรค์ (Gifted children) กับเด็กปกติ (Nongifted children) กลุ่ม

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กที่มีพรสวรรค์ และเด็กปกติที่มีอายุอยู่ ระหว่าง 2-16 ปี จำนวนทั้งสิ้น 296 คน แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ในการศึกษาคือ The Vineland Adaptive Behavior Scales ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่มีพรสวรรค์ (Gifted children) มีพฤติกรรมการปรับตัวในองค์ประกอบด้านทักษะการสื่อความหมาย (Communication skills) ทักษะด้านสังคมประภคิต (Socialization skills) และทักษะด้านการดำรงชีวิตประจำวัน (Daily living skills) สูงกว่าเด็กปกติ (Nongifted children) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับประเภทของการจัดจำแนกเด็กพิเศษ จะเห็นได้ว่าเด็กพิเศษที่ได้รับการจัดจำแนก (Classification) แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเภทของการจัดจำแนกเด็กพิเศษเป็นตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวอีกตัวแปรหนึ่ง

งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับวิธีการจัดการเรียนการสอน

เชสเตอร์ (Chester 1993:803) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาลในโรงเรียนอนุบาลที่สอนตามแบบมอนเตสซอรี (Montessori) กับโรงเรียนอนุบาลที่ไม่ได้สอนตามแบบมอนเตสซอรี กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่สุ่มมาจากโรงเรียนที่สอนตามแบบมอนเตสซอรี จำนวน 3 โรงเรียนในรัฐออริโซนา จำนวน 27 คน และเป็นเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่สุ่มมาจากโรงเรียนที่ไม่ได้สอนตามแบบมอนเตสซอรี จำนวน 3 โรงเรียนในรัฐออริโซนา จำนวน 29 คน แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ในการศึกษาคือ The Vineland Adaptive Behavior Scales, Classroom Edition ผลการศึกษาพบว่า คะแนนของพฤติกรรมการปรับตัวในด้านทักษะในการดำรงชีวิต (Daily living skills) และทักษะการสื่อความหมาย (Communication skills) ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนตามแบบมอนเตสซอรีสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการสอนตามแบบมอนเตสซอรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ยังพบผลการศึกษาที่สำคัญอีกว่า เด็กนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่างที่บิดา มารดา มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกัน และสำหรับในกลุ่มตัวอย่างที่เรียนอยู่ในโรงเรียนตามแบบของมอนเตสซอรีพบว่า เด็กนักเรียนเพศหญิงกับเพศชายมีพฤติกรรมการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับวิธีการเรียนการสอน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรี ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนให้เด็กได้เรียนรู้ในกิจกรรมและโครงสร้างที่ถูกต้องเหมาะสมตามแต่ละขั้นตอนของธรรมชาติพัฒนาการของเด็ก (ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์, 2535:425) ก็เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการส่งเสริมพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กได้

บทสรุป

จากการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวเป็นพฤติกรรมที่บ่งชี้ให้เห็นถึงระดับของพัฒนาการของเด็กโดยเป็นการรวมส่วนของพัฒนาการในด้านต่างๆ อาทิ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านภาษา และด้านสังคม-อารมณ์เข้าด้วยกัน และสำหรับตัวแปรสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กก็คือ อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมต่างๆ ของเด็กและสถานการณ์เฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เป็นไปตามความคาดหวังของสังคมภายใต้สภาพการณ์นั้นๆ ดังนั้น การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่มีความเหมาะสมจึงขึ้นอยู่กับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดูเด็กเป็นสำคัญ และสำหรับวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดูเด็กนำมาใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้น ได้มีหลักฐานจากงานวิจัยอยู่หลายชิ้นที่พบว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กของบิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของบิดามารดา และระดับการศึกษาของผู้เลี้ยงดู กล่าวคือ บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูที่มีระดับการศึกษาต่างกันอาจใช้วิธีการในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ต่างกัน ซึ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ต่างกัันดังกล่าว จึงอาจส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่แตกต่างกันได้ นอกจากนี้แล้วในสังคมไทยความคาดหวังของครอบครัว สังคมและวัฒนธรรมต่อบทบาทของเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้วิธีการในการอบรมเลี้ยงดูเด็กหญิงกับเด็กชายมีความแตกต่างกันออกไปตามบทบาททางเพศที่เหมาะสม ดังนั้นเมื่อเด็กหญิงและเด็กชายได้รับการอบรมเลี้ยงดูในวิถีทางตามบทบาททางเพศที่ต่างกัน อาจส่งผลให้พฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กหญิงและเด็กชายแตกต่างกัน และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวในด้านต่างๆ ทั้งหมดดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ล้วนแต่เป็นงานวิจัยที่ได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในต่างประเทศทั้งสิ้น ด้วย เหตุผลสำคัญประการหนึ่งก็คือ ในต่างประเทศนักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความสนใจกันอย่างกว้างขวางในการศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับแนวความคิดและการวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัว รวมถึงการพัฒนาแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวให้มีความเป็นมาตรฐานและมีคุณสมบัติของแบบวัดทางจิตวิทยาอย่างครบถ้วนตลอดระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมา (Alex. 1990:29; citing Reschly. 1987-88) การมีแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่มีมาตรฐาน นอกจากจะก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการนำมาใช้เป็นเครื่องมือประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของบุคคล และการประเมินเพื่อจัดโปรแกรมการให้ความช่วยเหลือ โปรแกรมการศึกษา และโปรแกรมการฝึกฝนให้กับบุคคลที่มีภาวะบกพร่องในด้านพฤติกรรมกรรมการปรับตัวแล้ว แบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่มีมาตรฐานยังเป็นพื้นฐานของการศึกษาวิจัยในปัญหาวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว

ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่วงการจิตวิทยา วงการการศึกษา และวงการแพทย์ในต่างประเทศอย่างมากมาย สำหรับในประเทศไทย ปัจจุบันยังขาดแคลนแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่มีความเป็นมาตรฐานและมีคุณสมบัติของแบบวัดทางจิตวิทยาที่สำคัญสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กไทยอยู่ ทำให้การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวในกลุ่มตัวอย่างเด็กไทยมีน้อยมาก ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงสนใจที่จะสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่มีมาตรฐานสำหรับเด็กไทยปฐมวัยขึ้น โดยคาดหวังไว้ว่า แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นนอกจากจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบิดา มารดา, ครู, นักจิตวิทยา, นักการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กในด้านของการนำมาใช้เพื่อประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยแล้วแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวดังกล่าวยังสามารถใช้เป็นพื้นฐานของงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับกลุ่มตัวอย่างเด็กไทย อันจะทำให้เกิดความก้าวหน้าในด้านวิชาการ และแนวทางการปฏิบัติสำหรับหน่วยงานด้านจิตวิทยา หน่วยงานด้านการศึกษา หน่วยงานด้านการแพทย์ ตลอดจนหน่วยงานที่ศึกษา ค้นคว้าเรื่องเกี่ยวกับเด็กได้ต่อไปในอนาคต

สมมุติฐานในการศึกษา

1. พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ
2. พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยเพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกัน
3. พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันตามระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
- 3 วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล
- 4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นของ อนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อน ประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 124,702 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้น อนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อน ประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,582 คน ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบวัดครั้งที่ 1 จำนวน 217 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบวัดครั้งที่ 2 จำนวน 166 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบวัดครั้งที่ 3 เพื่อนำ มาสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยจำนวน 1,199 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

1. ประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ($\alpha = .05$) ขนาดของความคลาดเคลื่อนเป็น $\pm 5\%$ เมื่อเทียบจากตารางขนาดของตัวอย่างประชากรแล้วปรากฏว่าต้องใช้ขนาดของตัวอย่างประชากรในแต่ละระดับชั้นเรียนจำนวน 397 คนเป็นอย่างน้อย (ประคอง กรรณสูตร. 2535: 356-357; อ้างอิงมาจาก Yamane. 1970: 886) แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างระดับชั้นอนุบาล 1 จำนวน 397 คน ระดับชั้นอนุบาล 2 จำนวน 402 คน และระดับชั้นอนุบาล 3 จำนวน 400 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,199 คน

2. สำหรับการสอบัติครั้งที่ 1 สุ่มเขตการปกครองของกรุงเทพมหานครโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) มา 3 เขตการปกครองได้แก่ เขตจอมทอง เขตบางขุนเทียน และเขตบางซื่อ

3. สุ่มรายชื่อโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาของเขตการปกครองทั้ง 3 เขตการปกครองที่สุ่มได้ในข้อ 2 โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) มาเขตการปกครองละ 1 โรงเรียน ดังนี้

เขตจอมทอง ได้แก่ โรงเรียนแม่พระประจักษ์

เขตบางขุนเทียน ได้แก่ โรงเรียนควงวิภา

เขตบางซื่อ ได้แก่ โรงเรียนส่งเสริมวิทยา

4. สุ่มห้องเรียนจากระดับชั้นเรียนอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนทั้งหมดที่สุ่มได้ในข้อ 3 โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) มาระดับชั้นเรียนละ 1 ห้องเรียน ได้จำนวน 9 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 217 คน

5. สำหรับการสอบัติครั้งที่ 2 สุ่มเขตการปกครองของกรุงเทพมหานครโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) มา 3 เขตการปกครองได้แก่ เขตสัมพันธวงศ์ เขตลาดพร้าว และเขตบางกอกน้อย

6. สุ่มรายชื่อโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาของเขตการปกครองทั้ง 3 เขตการปกครองที่สุ่มได้ในข้อ 5 โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) มาเขตการปกครองละ 1 โรงเรียน ดังนี้

เขตสัมพันธวงศ์ ได้แก่ โรงเรียนมังกรจินตอะกุลเชิยะ

เขตลาดพร้าว ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลสุฤทัย

เขตบางกอกน้อย ได้แก่ โรงเรียนศิษย์วัฒนา

7. สุ่มห้องเรียนจากระดับชั้นเรียนอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนทั้งหมดที่สุ่มได้ในข้อ 6 โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) มา ระดับชั้นเรียนละ 1 ห้องเรียนได้จำนวน 9 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 166 คน

8. สำหรับการสอบวัดครั้งที่ 3 สุ่มเขตการปกครองของกรุงเทพมหานครโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) มา 13 เขตการปกครองได้แก่ เขตลาดกระบัง เขตบางรัก เขตบางกอกใหญ่ เขตหนองแขม เขตยานนาวา เขตราชบุรีบูรณะ เขตราชเทวี เขตบางพลัด เขตธนบุรี เขตบึงกุ่ม เขตคูสิต เขตจตุจักร เขตบางกะปิ

9. สุ่มรายชื่อโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาของเขตการปกครองทั้ง 13 เขตการปกครองที่สุ่มได้ในข้อ 8 โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) มาเขตการปกครองละ 1 โรงเรียนดังนี้

เขตลาดกระบัง	ได้แก่	โรงเรียนอนุบาลพร้อม
เขตบางรัก	ได้แก่	โรงเรียนสว่งวัฒนา
เขตบางกอกใหญ่	ได้แก่	โรงเรียนเสสะเวชวิทยา
เขตหนองแขม	ได้แก่	โรงเรียนอนุบาลนครธน
เขตยานนาวา	ได้แก่	โรงเรียนอนุบาลพระแม่แห่งยุดิธรรม
เขตราชบุรีบูรณะ	ได้แก่	โรงเรียนเมตตาวิทยา
เขตราชเทวี	ได้แก่	โรงเรียนบ้านคร้ววิทยา
เขตบางพลัด	ได้แก่	โรงเรียนศิริมงคลศึกษา (อนุบาล)
เขตธนบุรี	ได้แก่	โรงเรียนช่างดาครู้สคอนแวนต์
เขตบึงกุ่ม	ได้แก่	โรงเรียนอนุบาลชินวร
เขตคูสิต	ได้แก่	โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์
เขตจตุจักร	ได้แก่	โรงเรียนอนุบาลชนานันท์
เขตบางกะปิ	ได้แก่	โรงเรียนอนุบาลบ้านครู

10. สุ่มห้องเรียนจากระดับชั้นเรียนอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนทั้งหมดที่สุ่มได้ในข้อ 9 โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) มา ระดับชั้นเรียนละ 1 ห้องเรียนได้จำนวน 39 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 1,199 คน
ดังตาราง 2

ตาราง 2 รายชื่อโรงเรียน ระดับชั้นเรียน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง และครั้งที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลำดับ ที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน								
		การสอบวัดครั้งที่ 1			การสอบวัดครั้งที่ 2			การสอบวัดครั้งที่ 3		
		อ.1	อ.2	อ.3	อ.1	อ.2	อ.3	อ.1	อ.2	อ.3
1.	แม่พระประจักษ์	-	28	27						
2.	ดวงวิภา	27	36	34						
3.	ส่งเสริมวิทยา	28	14	23						
4.	มังกูจันเตอะกุงเซียะ				10	9	8			
5.	อนุบาลสุขฤทัย				18	21	47			
6.	ศิษย์วัฒนา				18	17	18			
7.	อนุบาลพร้อม							32	30	22
8.	สว่างวัฒนา							32	18	24
9.	เสสะเวชวิทยา							40	40	40
10.	อนุบาลนครชน							34	30	18
11.	อนุบาลพระแม่แห่งยุติธรรม							40	28	35
12.	เมตตาวิทยา							36	32	24
13.	บ้านครัววิทยา							35	25	35
14.	ศิริมงคลศึกษา (อนุบาล)							36	20	25
15.	ช่างตากุ้งคอนแวนท์							-	40	40
16.	อนุบาลชินวร							40	40	40
17.	เซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์							-	40	40
18.	อนุบาลชนานันท์							36	30	27
19.	อนุบาลบ้านครู							36	29	30
รวม		55	78	84	46	47	73	397	402	400
		217			166			1,199		

หมายเหตุ อ.1 หมายถึง อนุบาล 1, อ.2 หมายถึง อนุบาล 2, อ.3 หมายถึง อนุบาล 3

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวความคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย
2. สร้างนิยามปฏิบัติการ โดยการวิเคราะห์เอกสารและผ่านการพิจารณา โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
3. เขียนข้อวัด (items) ของแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย ตามนิยามปฏิบัติการโดยยึดหลักเกณฑ์ในการเขียนข้อวัด (item) ดังนี้
 - 3.1 เป็นการบ่งชี้ถึงกิจกรรมต่างๆที่แสดงให้เห็นความสามารถส่วนบุคคล และความสามารถทางสังคมของบุคคล
 - 3.2 เป็นพฤติกรรมที่มีความคงทน
 - 3.3 มีความชัดเจนทำให้ผู้ตอบเข้าใจได้ง่ายโดยไม่คำนึงถึงระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม และวัฒนธรรมของผู้ตอบ
 - 3.4 สามารถนำเสนอให้ผู้ตอบทุกข้อโดยไม่คำนึงถึงภูมิหลัง และสภาพทางภูมิศาสตร์
 - 3.5 สามารถให้คะแนนได้ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดได้
 - 3.6 สามารถแปลผลไปสู่การวางแผนในการจัดโปรแกรมด้านการศึกษา หรือด้านการให้ความช่วยเหลือได้ง่าย

(Sparrow, Balla and Cichetti, 1985: 9)

และแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการดังกล่าวมีลักษณะเป็นการสอบถามบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเด็กเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็ก โดยให้บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเด็กพิจารณาว่าเด็กสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมในแต่ละข้อวัด (items) ได้หรือไม่ แล้วประเมินความสามารถในการกระทำพฤติกรรมของเด็กตามเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

: ถ้าเด็กกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ได้	ให้ 1 คะแนน
: ถ้าเด็กกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ไม่ได้	ให้ 0 คะแนน

4. นำแบบวัดที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านวิธีการจำนวนคณะ 3 ท่าน พิจารณาว่าข้อวัด (items) ในแบบวัดที่สร้างขึ้นนั้นสามารถวัดได้ตรงตามนิยาม ปฏิบัติการที่กำหนดไว้หรือไม่ ควรแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อวัด (items) ใด รวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ ด้วย

5. นำแบบวัดที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำแบบวัดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมตรวจสอบดูอีกครั้ง เพื่อความชัดเจนครอบคลุมและถูกต้องตรงกัน แล้วจึงนำไปทำการสอบวัด

6. นำแบบวัดไปสอบวัดครั้งที่ 1 โดยนำแบบวัดจำนวน 217 ชุด ไปสอบถามบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเด็กของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และ อนุบาล 3 จำนวน 9 ห้อง มีนักเรียนจำนวน 217 คน จากโรงเรียน 3 แห่ง ดังนี้

1. โรงเรียนแม่พระประจักษ์ 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 55 คน
2. โรงเรียนดวงวิภา 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 97 คน
3. โรงเรียนส่งเสริมวิทยา 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 65 คน

7. วิเคราะห์แบบวัดเป็นรายข้อ โดยวิเคราะห์แยกในแต่ละระดับอายุ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อวัดแต่ละข้อ โดยใช้สูตร $P_H - P_L$ แบบเทคนิค 25% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ เลือกข้อวัดที่ผ่านเกณฑ์คือ มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่าหรือเท่ากับ 0.2 ในระดับอายุใดอายุหนึ่ง

8. นำแบบวัดไปสอบวัดครั้งที่ 2 โดยรวบรวมข้อวัด (items) ที่ผ่านเกณฑ์คือ มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่าหรือเท่ากับ 0.2 และมีเนื้อหาครอบคลุมตามนิยาม จากการวัดครั้งที่ 1 เป็นแบบวัด จำนวน 166 ชุด ไปสอบถามบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเด็กของเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 จำนวน 9 ห้อง มีนักเรียนจำนวน 166 คน จากโรงเรียน 3 แห่งดังนี้

1. โรงเรียนมังกรจินตชะงูงเซียง 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 27 คน
2. โรงเรียนอนุบาลสุขฤทัย 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 86 คน
3. โรงเรียนศิษย์วัฒนา 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 53 คน

9. วิเคราะห์แบบวัดเป็นรายข้อ โดยวิเคราะห์แยกในแต่ละระดับอายุ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อวัดแต่ละข้ออีกครั้งหนึ่ง โดยใช้สูตร $P_H - P_L$ แบบเทคนิค 25% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ เลือกข้อวัดที่ผ่านเกณฑ์คือ มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่าหรือเท่ากับ 0.2 ในระดับอายุใดอายุหนึ่ง

10. รวบรวมข้อวัด (items) ที่ผ่านเกณฑ์คือ มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่าหรือเท่ากับ 0.2 และมีเนื้อหาครอบคลุมตามนิยาม จากการสอบวัดครั้งที่ 2 เป็นแบบวัดฉบับสมบูรณ์ไปสอบวัดครั้งที่ 3 เพื่อหาเกณฑ์ปกติ (Norms) และคุณภาพของแบบวัดโดยนำแบบวัดจำนวน 1,199 ชุด ไปสอบถามบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเด็กของเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 จำนวน 39 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 1,199 คน จากโรงเรียน 13 แห่ง ดังนี้

1. โรงเรียนอนุบาลพร้อม	3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 84 คน
2. โรงเรียนสว่างวัฒนา	3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 74 คน
3. โรงเรียนเสสะเวชวิทยา	3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 120 คน
4. โรงเรียนอนุบาลนครธน	3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 82 คน
5. โรงเรียนอนุบาลพระแม่ แห่งยุติธรรม	3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 103 คน
6. โรงเรียนเมตตาวิทยา	3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 92 คน
7. โรงเรียนบ้านครัววิทยา	3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 95 คน
8. โรงเรียนศิริมงคลศึกษา (อนุบาล)	3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 81 คน
9. โรงเรียนช่างตากุ้งคอนแวนต์	3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 80 คน
10. โรงเรียนอนุบาลชินวร	3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 120 คน
11. โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์ คอนแวนต์	3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 80 คน
12. โรงเรียนอนุบาลขนานนท์	3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 93 คน
13. โรงเรียนอนุบาลบ้านครู	3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 95 คน

11. ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดที่สร้างขึ้นดังนี้

11.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ดังนี้

11.1.1 วิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) ด้วยวิธี Principal component โดยใช้ข้อมูลจากขั้นที่ 10

11.1.2 หาความสัมพันธ์ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยชุดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของไวน์แลนด์ (The Vineland Adaptive Behavior Scales (VABS); Survey Form) โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

11.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดแยกตามด้านหลัก ด้านย่อย และรวม โดยใช้สูตร KR-20

12. สร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ซึ่งเปลี่ยนคะแนนดิบให้เป็นคะแนนจี (Z-scores) และคะแนนที-ปกติ (T-scores) โดยแยกตามระดับอายุ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้มี 2 ชุด ได้แก่

1. แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้นตามแนวความคิดของแพตตี แบลแฮร์สัน โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการ ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านวิธีการ แบบวัดประกอบด้วยข้อวัด (Items) ที่วัดด้านหลักต่างๆ ดังนี้คือ

1. ด้านการช่วยเหลือตนเอง (Self-help skills)
2. ด้านการเคลื่อนไหว (Motor skills)
3. ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal skills)
4. ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย (Cognitive/ Communication skills) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้านย่อยได้แก่

- 4.1 ด้านการแสดงออก (Expressive language skills)
- 4.2 ด้านการรับรู้ (Receptive language skills)
- 4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน (Basic writing skills)

ลักษณะของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย

แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยมีลักษณะเป็นการสอบถามบิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดูเด็กเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กตามด้านหลักและด้านย่อยของพฤติกรรมการปรับตัวตามนิยามปฏิบัติการที่กำหนด โดยให้บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเด็กพิจารณาว่าเด็กสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมในแต่ละข้อวัด (items) ได้หรือไม่แล้วประเมินความสามารถในการกระทำพฤติกรรมของเด็กตามเกณฑ์การให้คะแนน

วิธีการตอบแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย

ให้ผู้ตอบอ่านข้อวัดแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าเด็กที่ได้รับการประเมินมีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมในแต่ละข้อวัดได้หรือไม่ แล้วเลือกขีดเครื่องหมายถูก (/) ลงในช่องระดับของความสามารถของเด็กดังตัวอย่าง

ข้อที่	พฤติกรรมของเด็ก	ทำได้	ทำไม่ได้	เหตุผลที่ทำไม่ได้ หรือคำอธิบายเพิ่มเติม
0	<u>การช่วยเหลือตนเอง</u> ดื่มน้ำจากแก้วได้เอง โดยน้ำไม่หก			
00	ใช้ช้อนตักอาหารกินเอง (โดยไม่หก)			
0	<u>การเคลื่อนไหว</u> เปิด-ปิดฝาจากเกลียวได้			
00	โยนลูกบอลให้เพื่อนรับได้			
0	<u>สัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล</u> บอกได้ว่าชอบเพื่อนคนใดมากกว่าคนใด			
00	บอกได้ถึงความรู้สึกที่ตนเองมี			

ข้อที่	พฤติกรรมของเด็ก	ทำได้	ทำไม่ได้	เหตุผลที่ทำไม่ได้ หรือคำอธิบายเพิ่มเติม
0	<u>สติปัญญา/การสื่อความหมาย</u> : การแสดงออก พูดประโยคสั้นๆ มีประธาน กริยา และกรรมได้ เช่น ตักดา ทานขนม ปีกจะตีแมว เป็นต้น			
00	พูดคำศัพท์ที่รู้จักได้อย่างน้อย 50 คำขึ้นไป แม้จะออกเสียงไม่ชัด			
0	: การรับรู้ ตั้งใจฟัง/สนใจ เรื่องที่ผู้ใหญ่เล่าได้ อย่างน้อย 5 นาที			
00	รู้จักประโยชน์ของสิ่งของ เช่น ดินสอ และปากกาใช้เขียนหนังสือ เตารีดใช้รีดผ้าให้เรียบ เป็นต้น			
0	: การเขียนขั้นพื้นฐาน ลากเส้นตรงตามแนวตั้ง (เอียงไม่ มากกว่า 30 องศา) ได้			
00	วาดรูป ○ ตามแบบได้			

เกณฑ์การให้คะแนน

- : ถ้าเด็กกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ได้ ให้ 1 คะแนน
: ถ้าเด็กกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ไม่ได้ ให้ 0 คะแนน

2. แบบวัด The Vineland Adaptive Behavior Scales (VABS); Survey Form

เป็นแบบวัดที่พัฒนาขึ้นใหม่โดยดัดแปลงจากแบบวัดเดิมคือ The Vineland Social Maturity Scale ของ Edgar A. Doll. (ซึ่งสร้างขึ้นในปี ค.ศ.1930 และดัดแปลงอีกครั้งในปี ค.ศ.1965) แบบวัดฉบับพัฒนาใหม่นี้สร้างขึ้นในปี 1980 โดย S.S. Sparrow, D.A. Balla และ D.V. Cicchetti และพิมพ์เผยแพร่ออกใช้ทั่วประเทศสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ.1984 แบบวัดฉบับพัฒนาใหม่นี้แบ่งออกเป็น 3 ฉบับ ได้แก่ The Survey Form, The Expanded

Form และ The Classroom Edition สำหรับในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำ The Survey Form มาใช้ ซึ่งเป็นฉบับที่ประกอบด้วยข้อกระทงคำถามจำนวน 297 ข้อ ใช้ประเมินพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) ทัวๆไปของบุคคลเพื่อศึกษาถึงลักษณะเด่นและลักษณะด้อยของพฤติกรรมนั้นๆ ดำเนินการทดสอบโดยนำเสนอแบบวัดต่อบิดามารดา หรือ พี่เลี้ยงของ ผู้รับการทดสอบ และใช้กับผู้รับการทดสอบที่มีช่วงอายุระหว่างแรกเกิดไปจนถึงอายุ 18 ปี 11 เดือน หรือผู้ใหญ่ที่มีอายุมากกว่านี้ แต่เป็นผู้ที่มีความสามารถในการประกอบกิจกรรมต่ำ (Low functioning) การสัมภาษณ์จะใช้เวลาประมาณ 20-60 นาที ขึ้นอยู่กับอายุ และระดับความสามารถของแต่ละบุคคล มีเกณฑ์ปกติ (norm-reference) ในรูปของคะแนนมาตรฐาน (Standard scores; มีขัณมีเลขคณิตเท่ากับ 100 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 15) ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile rank) สเตโนล (Stanines) ระดับของการปรับตัว (Adaptive level) และเกณฑ์ปกติอายุ (Age equivalents) ไว้เทียบ ซึ่งเกณฑ์ปกติดังกล่าวได้มาจกกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นชาวอเมริกันทั้งที่มีความพิการและไม่มีความพิการจำนวน 4,800 คน

คุณภาพของแบบวัด VABS; Survey Form

ความเที่ยงตรง (Validity)

แบบวัด VABS; Survey Form ได้รับการยอมรับว่าเป็นแบบวัดที่มีความเที่ยงตรง โดยได้ดำเนินการหาความเที่ยงตรงไว้ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity)
2. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) โดยใช้
 - 2.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis)
 - 2.2 การศึกษาการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาการ (Development progression of scores)
3. ความเที่ยงตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion-Related validity)
 - 3.1 การหาความสัมพันธ์กับเครื่องมือวัดพฤติกรรมปรับตัวอื่นๆ
 - 3.2 การหาความสัมพันธ์กับเครื่องมือวัดสติปัญญา

ความเชื่อมั่น (Reliability)

1. ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายใน (Internal consistency reliability) มีค่าอยู่ระหว่าง .83 ถึง .94
2. ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการสอบซ้ำ (Test-retest reliability) มีค่าอยู่ระหว่าง .81 ถึง .88
3. ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Interrater reliability coefficients) มีค่าอยู่ระหว่าง .62 ถึง .75

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมการปรับตัวซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการสอบวัดกับกลุ่มตัวอย่าง 3 ครั้งดังได้กล่าวมาแล้ว ในขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า โดยในการสอบวัดแต่ละครั้งมีวิธีการดำเนินการสอบวัดคล้ายคลึงกันตามลำดับขั้นดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ติดต่อโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียน และนัดหมายวัน เวลา เพื่อนำแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยไปสอบถามบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
3. จัดเตรียมแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยให้เพียงพอกับจำนวนบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างของการสอบวัดครั้งที่ 1 จำนวน 217 คน กลุ่มตัวอย่างของการสอบวัดครั้งที่ 2 จำนวน 166 คน และกลุ่มตัวอย่างของการสอบวัดครั้งที่ 3 จำนวน 1,199 คน
4. อธิบายให้บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่จะได้รับจากการตอบแบบวัด เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ตอบด้วยความเต็มใจและตอบตามความเป็นจริง
5. อธิบายให้บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจถึงวิธีการตอบแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนที่จะลงมือตอบ

6. เก็บรวบรวมแบบวัดทั้งหมด เพื่อนำผลการตอบแบบวัดมาตรวจให้คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS^X ในการคำนวณ

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 คะแนนเฉลี่ย (Mean)

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 ความแปรปรวน

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือวัด ได้แก่

2.1 วิเคราะห์แบบวัดเป็นรายข้อ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด พฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตร $P_H - P_L$ แบบเทคนิค 25% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย แยกตามด้านหลัก ด้านย่อยและรวมโดยใช้สูตร KR-20

2.3 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยชุดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) ด้วยวิธี Principal component

2.4 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยชุดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับแบบวัด The Vineland Adaptive Behavior Scale (VABS); Survey Form โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามวิธีการของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

3. สถิติที่ใช้สำหรับการสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ได้แก่

3.1 คะแนนซี (Z-scores)

3.2 คะแนนที-ปกติ (T-scores)

4 สถิติที่ใช้สำหรับทดสอบสมมุติฐาน

4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way analysis of variance) และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ (Pairwise comparison) โดยใช้ Tukey's test

4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยเพศชายกับเพศหญิง โดยใช้ t-test แบบ Independent.

4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยตามระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way analysis of variance) และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ (Pairwise comparison) โดยใช้ Tukey's test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r_u	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบวัด
r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบวัด พฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยกับแบบวัดพฤติกรรม การปรับตัวของวายน์แลนด์ (The Vineland Adaptive Behavior Scale (VABS) ; Survey Form)
t	แทน	ค่าวิกฤติในการทดสอบนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม (t-distribution)
F	แทน	ค่าวิกฤติในการทดสอบนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป (F-distribution)
T	แทน	คะแนนที่ปกติ (Normalized T-scores) ในการหาเกณฑ์ปกติ (Norms)
H	แทน	คะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเอง
M	แทน	คะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการเคลื่อนไหว
R	แทน	คะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
C	แทน	คะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย
S	แทน	คะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการแสดงออก
P	แทน	คะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการรับรู้

W	แทน	คะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน
AB	แทน	คะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวรวม

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอเป็นลำดับดังนี้

1. การทดลองแบบวัดครั้งที่ 1
 - 1.1 การวิเคราะห์รายชื่อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก
 - 1.2 การคัดเลือกข้อวัด และรวบรวมเป็นแบบวัดฉบับใหม่
2. การทดลองแบบวัดครั้งที่ 2
 - 2.1 การวิเคราะห์รายชื่อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก
 - 2.2 การคัดเลือกข้อวัด และรวบรวมเป็นแบบวัดฉบับใหม่
3. การทดลองแบบวัดครั้งที่ 3
 - 3.1 การหาคุณภาพของแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 3.1.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด
 - 3.1.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัด
 - 3.1.2.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis)
 - 3.1.2.2 การหาความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย กับแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของวายแลนด์ (The Vineland Adaptive Behavior Scales (VABS) ; Survey Form)
 - 3.2 การหาคะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 3.3 การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการปรับตัวตามตัวแปรต่างๆ
 - 3.3.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการปรับตัวตามตัวแปรอายุ
 - 3.3.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการปรับตัวตามตัวแปรเพศ
 - 3.3.3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการปรับตัวตามตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การทดลองแบบวัดครั้งที่ 1

1.1 การวิเคราะห์รายชื่อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านวิธีการ จำนวนด้านละ 3 ท่าน พิจารณาว่าข้อวัด (items) ในแบบวัดที่สร้างขึ้นนั้นสามารถวัดได้ตรงตามนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้หรือไม่ และนำแบบวัดที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจึงนำกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความชัดเจนครอบคลุมและถูกต้องตรงกัน ได้แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่ผ่านการตรวจสอบซึ่งมีจำนวนข้อวัดทั้งหมด 180 ข้อวัด ดังนี้

ด้านการช่วยเหลือตนเอง	จำนวน	43	ข้อ
ด้านการเคลื่อนไหว	จำนวน	25	ข้อ
ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	จำนวน	27	ข้อ
ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ซึ่งแบ่งเป็น			
: ด้านการแสดงออก	จำนวน	42	ข้อ
: ด้านการรับรู้	จำนวน	14	ข้อ
: ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	จำนวน	29	ข้อ

ผู้วิจัยนำแบบวัดดังกล่าวไปสอบถามบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเด็กของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 217 คน แล้วนำผลการสอบถามมาวิเคราะห์แบบวัดเป็นรายชื่อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อวัดแต่ละข้อ ซึ่งวิเคราะห์แยกในแต่ละระดับอายุ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ในการแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ซึ่งได้กลุ่มละ 14 คนในระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี กลุ่มละ 20 คนในระดับอายุ 4 ปี 1 เดือนถึง 5 ปี และกลุ่มละ 21 คนในระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สูตร P_H-P_L ดังปรากฏผลในตาราง 3-5

ตาราง 8 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย
ระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
1	13	0.93	14	1.00	-0.07
2	13	0.93	14	1.00	-0.07
3	13	0.93	13	0.93	0.00
4	13	0.93	14	1.00	-0.07
5	11	0.79	3	0.21	0.58
6	14	1.00	14	1.00	0.00
7	14	1.00	5	0.36	0.64
8	14	1.00	12	0.86	0.14
9	12	0.86	4	0.29	0.57
10	14	1.00	14	1.00	0.00
11	13	0.93	14	1.00	-0.07
12	13	0.93	13	0.93	0.00
13	9	0.64	4	0.29	0.35
14	11	0.79	8	0.57	0.22
15	12	0.86	14	1.00	-0.14
16	13	0.93	14	1.00	-0.07
17	13	0.93	8	0.57	0.36
18	12	0.86	5	0.36	0.50
19	9	0.64	3	0.21	0.43
20	11	0.79	4	0.29	0.50
21	9	0.64	4	0.29	0.35
22	12	0.86	4	0.29	0.57
23	11	0.79	3	0.21	0.58

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
24	11	0.79	9	0.64	0.15
25	10	0.71	6	0.43	0.28
26	11	0.79	10	0.71	0.08
27	13	0.93	14	1.00	-0.07
28	1	0.07	0	0.00	0.07
29	0	0.00	0	0.00	0.00
30	8	0.57	1	0.07	0.50
31	12	0.86	5	0.36	0.50
32	14	1.00	13	0.93	0.07
33	14	1.00	3	0.21	0.79
34	14	1.00	8	0.57	0.43
35	14	1.00	10	0.71	0.29
36	14	1.00	6	0.43	0.57
37	14	1.00	11	0.79	0.21
38	7	0.50	0	0.00	0.50
39	11	0.79	7	0.50	0.29
40	13	0.93	1	0.07	0.66
41	6	0.43	0	0.00	0.43
42	0	0.00	0	0.00	0.00
43	0	0.00	0	0.00	0.00
44	14	1.00	13	0.93	0.07
45	13	0.93	9	0.64	0.29
46	11	0.79	8	0.57	0.22
47	12	0.86	8	0.57	0.29

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
48	3	0.21	1	0.07	0.14
49	14	1.00	10	0.71	0.29
50	14	1.00	9	0.64	0.36
51	14	1.00	3	0.21	0.79
52	13	0.93	3	0.21	0.72
53	14	1.00	11	0.79	0.21
54	9	0.64	0	0.00	0.64
55	7	0.50	2	0.14	0.36
56	9	0.64	1	0.07	0.57
57	14	1.00	12	0.86	0.14
58	12	0.86	7	0.50	0.36
59	2	0.14	0	0.00	0.14
60	13	0.93	3	0.21	0.72
61	14	1.00	3	0.21	0.79
62	2	0.14	0	0.00	0.14
63	2	0.14	0	0.00	0.14
64	13	0.93	5	0.36	0.57
65	7	0.50	0	0.00	0.50
66	4	0.29	0	0.00	0.29
67	4	0.29	0	0.00	0.29
68	0	0.00	0	0.00	0.00
69	12	0.86	5	0.36	0.50
70	14	1.00	11	0.79	0.21
71	14	1.00	9	0.64	0.36

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
72	14	1.00	9	0.64	0.36
73	14	1.00	7	0.50	0.50
74	14	1.00	9	0.64	0.36
75	12	0.86	4	0.29	0.57
76	10	0.71	7	0.50	0.21
77	9	0.64	6	0.43	0.21
78	13	0.93	8	0.57	0.36
79	13	0.93	6	0.43	0.50
80	8	0.57	1	0.07	0.50
81	11	0.79	2	0.14	0.65
82	12	0.86	8	0.57	0.29
83	13	0.93	10	0.71	0.22
84	11	0.79	8	0.57	0.22
85	12	0.86	12	0.86	0.00
86	10	0.71	6	0.43	0.28
87	9	0.64	7	0.50	0.14
88	9	0.64	4	0.29	0.35
89	10	0.71	3	0.21	0.50
90	13	0.93	5	0.36	0.57
91	9	0.64	2	0.14	0.50
92	13	0.93	5	0.36	0.57
93	12	0.86	2	0.14	0.72
94	1	0.07	0	0.00	0.07
95	11	0.79	4	0.29	0.50

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
96	14	1.00	8	0.57	0.43
97	14	1.00	13	0.93	0.07
98	14	1.00	13	0.93	0.07
99	12	0.86	4	0.29	0.57
100	13	0.93	10	0.71	0.22
101	14	1.00	9	0.64	0.36
102	13	0.93	9	0.64	0.29
103	14	1.00	12	0.86	0.14
104	14	1.00	13	0.93	0.07
105	13	0.93	11	0.79	0.14
106	11	0.79	11	0.79	0.00
107	7	0.50	2	0.14	0.36
108	10	0.71	4	0.29	0.42
109	14	1.00	14	1.00	0.00
110	13	0.93	10	0.71	0.22
111	14	1.00	9	0.64	0.36
112	7	0.50	5	0.36	0.14
113	13	0.93	1	0.07	0.86
114	10	0.71	7	0.50	0.21
115	13	0.93	12	0.86	0.07
116	5	0.36	1	0.07	0.29
117	7	0.50	4	0.29	0.21
118	14	1.00	7	0.50	0.50
119	0	0.00	0	0.00	0.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
120	5	0.36	1	0.07	0.29
121	8	0.57	3	0.21	0.36
122	11	0.79	4	0.29	0.50
123	9	0.64	1	0.07	0.57
124	14	1.00	7	0.50	0.50
125	14	1.00	3	0.21	0.79
126	14	1.00	8	0.57	0.43
127	14	1.00	9	0.64	0.36
128	14	1.00	4	0.29	0.71
129	11	0.79	4	0.29	0.50
130	4	0.29	0	0.00	0.29
131	12	0.86	10	0.71	0.15
132	14	1.00	3	0.21	0.79
133	2	0.14	0	0.00	0.14
134	0	0.00	0	0.00	0.00
135	6	0.43	1	0.07	0.36
136	0	0.00	0	0.07	-0.07
137	0	0.00	0	0.07	-0.07
138	14	1.00	12	0.86	0.14
139	13	0.93	10	0.71	0.22
140	14	1.00	11	0.79	0.21
141	13	0.93	7	0.50	0.43
142	14	1.00	6	0.43	0.57
143	14	1.00	13	0.93	0.07

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
144	14	1.00	10	0.71	0.29
145	14	1.00	10	0.71	0.29
146	14	1.00	11	0.79	0.21
147	13	0.93	6	0.43	0.50
148	10	0.71	5	0.36	0.35
149	6	0.43	1	0.07	0.36
150	9	0.64	2	0.14	0.50
151	8	0.57	3	0.21	0.36
152	12	0.86	2	0.14	0.72
153	13	0.93	7	0.50	0.43
154	14	1.00	5	0.36	0.64
155	11	0.79	2	0.14	0.65
156	10	0.71	2	0.14	0.57
157	9	0.64	1	0.07	0.57
158	7	0.50	2	0.14	0.36
159	1	0.07	1	0.07	0.00
160	1	0.07	0	0.00	0.07
161	0	0.00	0	0.00	0.00
162	0	0.00	0	0.00	0.00
163	9	0.64	1	0.07	0.57
164	6	0.43	2	0.14	0.29
165	5	0.36	1	0.07	0.29
166	0	0.00	0	0.00	0.00
167	0	0.00	0	0.00	0.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
168	6	0.43	1	0.07	0.36
169	4	0.29	1	0.07	0.22
170	1	0.07	0	0.00	0.07
171	0	0.00	0	0.00	0.00
172	0	0.00	0	0.00	0.00
173	0	0.00	0	0.00	0.00
174	0	0.00	0	0.00	0.00
175	0	0.00	0	0.00	0.00
176	6	0.43	1	0.07	0.36
177	3	0.21	0	0.00	0.21
178	2	0.14	0	0.00	0.14
179	2	0.14	0	0.00	0.14
180	1	0.07	0	0.00	0.07

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย
 ระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี ทั้ง 4 ด้านหลักและ 3 ด้านย่อยรวม 180 ข้อวัด มีค่าอำนาจ
 จำแนกอยู่ระหว่าง -0.14 ถึง 0.86

ตาราง 4 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย
ระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
1	20	1.00	20	1.00	0.00
2	19	0.95	20	1.00	-0.05
3	18	0.90	16	0.80	0.10
4	20	1.00	20	1.00	0.00
5	14	0.70	4	0.20	0.50
6	19	0.95	19	0.95	0.00
7	19	0.95	8	0.40	0.55
8	19	0.95	18	0.90	0.05
9	14	0.70	10	0.50	0.20
10	20	1.00	20	1.00	0.00
11	20	1.00	20	1.00	0.00
12	20	1.00	20	1.00	0.00
13	16	0.80	11	0.55	0.25
14	15	0.75	17	0.85	-0.10
15	20	1.00	20	1.00	0.00
16	20	1.00	20	1.00	0.00
17	20	1.00	18	0.90	0.10
18	20	1.00	18	0.90	0.10
19	20	1.00	15	0.75	0.25
20	20	1.00	20	1.00	0.00
21	20	1.00	20	1.00	0.00
22	19	0.95	20	1.00	-0.05
23	19	0.95	18	0.90	0.05

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
24	16	0.80	17	0.85	-0.05
25	19	0.95	14	0.70	0.25
26	19	0.95	18	0.90	0.05
27	20	1.00	17	0.85	0.15
28	5	0.25	0	0.00	0.25
29	4	0.20	0	0.00	0.20
30	16	0.80	8	0.40	0.40
31	18	0.90	17	0.85	0.05
32	20	1.00	19	0.95	0.05
33	19	0.95	15	0.75	0.20
34	19	0.95	16	0.80	0.15
35	20	1.00	18	0.90	0.10
36	20	1.00	18	0.90	0.10
37	19	0.95	20	1.00	-0.05
38	14	0.70	3	0.15	0.55
39	17	0.85	12	0.60	0.25
40	16	0.80	13	0.65	0.15
41	11	0.55	8	0.40	0.15
42	3	0.15	2	0.10	0.05
43	4	0.20	2	0.10	0.10
44	20	1.00	20	1.00	0.00
45	20	1.00	19	0.95	0.05
46	18	0.90	16	0.80	0.10
47	20	1.00	19	0.95	0.05

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
48	8	0.40	2	0.10	0.30
49	20	1.00	20	1.00	0.00
50	20	1.00	19	0.95	0.05
51	20	1.00	13	0.65	0.35
52	20	1.00	12	0.60	0.40
53	20	1.00	20	1.00	0.00
54	13	0.65	2	0.10	0.55
55	12	0.60	7	0.35	0.25
56	17	0.85	9	0.45	0.40
57	16	0.80	19	0.95	-0.15
58	16	0.80	16	0.80	0.00
59	3	0.15	2	0.10	0.05
60	18	0.90	17	0.85	0.05
61	18	0.90	17	0.85	0.05
62	16	0.80	6	0.30	0.50
63	7	0.35	2	0.10	0.25
64	17	0.85	16	0.80	0.05
65	13	0.65	8	0.40	0.25
66	16	0.80	4	0.20	0.60
67	18	0.90	9	0.45	0.45
68	14	0.70	4	0.20	0.50
69	20	1.00	15	0.75	0.25
70	20	1.00	18	0.90	0.10
71	20	1.00	14	0.70	0.30

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
72	20	1.00	19	0.95	0.05
73	20	1.00	15	0.75	0.25
74	20	1.00	14	0.70	0.30
75	20	1.00	16	0.80	0.20
76	19	0.95	15	0.75	0.20
77	15	0.75	11	0.55	0.20
78	18	0.90	11	0.55	0.35
79	20	1.00	20	1.00	0.00
80	17	0.85	9	0.45	0.40
81	20	1.00	10	0.50	0.50
82	20	1.00	18	0.90	0.10
83	20	1.00	14	0.70	0.30
84	19	0.95	10	0.50	0.45
85	20	1.00	19	0.95	0.05
86	17	0.85	13	0.65	0.20
87	15	0.75	6	0.30	0.45
88	17	0.85	9	0.45	0.40
89	18	0.90	12	0.60	0.30
90	19	0.95	16	0.80	0.15
91	16	0.80	2	0.10	0.70
92	20	1.00	12	0.60	0.40
93	18	0.90	11	0.55	0.35
94	9	0.45	2	0.10	0.35
95	20	1.00	12	0.60	0.40

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
96	19	0.95	19	0.95	0.00
97	20	1.00	19	0.95	0.05
98	20	1.00	20	1.00	0.00
99	15	0.75	12	0.60	0.15
100	18	0.90	18	0.90	0.00
101	19	0.95	17	0.85	0.10
102	20	1.00	17	0.85	0.15
103	20	1.00	18	0.90	0.10
104	20	1.00	20	1.00	0.00
105	19	0.95	20	1.00	-0.05
106	19	0.95	19	0.95	0.00
107	15	0.75	5	0.25	0.50
108	18	0.90	10	0.50	0.40
109	20	1.00	20	1.00	0.00
110	20	1.00	18	0.90	0.10
111	20	1.00	19	0.95	0.05
112	20	1.00	11	0.55	0.45
113	20	1.00	15	0.75	0.25
114	20	1.00	12	0.60	0.40
115	20	1.00	20	1.00	0.00
116	16	0.80	2	0.10	0.70
117	19	0.95	13	0.65	0.30
118	20	1.00	20	1.00	0.00
119	7	0.35	3	0.15	0.20

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
120	10	0.50	4	0.20	0.30
121	19	0.95	4	0.20	0.75
122	19	0.95	13	0.65	0.30
123	20	1.00	11	0.55	0.45
124	20	1.00	19	0.95	0.05
125	20	1.00	17	0.85	0.15
126	20	1.00	16	0.80	0.20
127	20	1.00	18	0.90	0.10
128	20	1.00	18	0.90	0.10
129	20	1.00	14	0.70	0.30
130	7	0.35	2	0.10	0.25
131	20	1.00	20	1.00	0.00
132	19	0.95	16	0.80	0.15
133	10	0.50	0	0.00	0.50
134	2	0.10	0	0.00	0.10
135	10	0.50	4	0.20	0.30
136	11	0.55	4	0.20	0.35
137	11	0.55	0	0.00	0.55
138	19	0.95	18	0.90	0.05
139	19	0.95	18	0.90	0.05
140	20	1.00	19	0.95	0.05
141	20	1.00	15	0.75	0.25
142	19	0.95	18	0.90	0.05
143	19	0.95	19	0.95	0.00

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
144	20	1.00	15	0.75	0.25
145	20	1.00	19	0.95	0.05
146	20	1.00	15	0.75	0.25
147	19	0.95	16	0.80	0.15
148	18	0.90	8	0.40	0.50
149	12	0.60	4	0.20	0.40
150	19	0.95	10	0.50	0.45
151	17	0.85	5	0.25	0.60
152	18	0.90	13	0.65	0.25
153	19	0.95	18	0.90	0.05
154	19	0.95	19	0.95	0.00
155	19	0.95	16	0.80	0.15
156	19	0.95	16	0.80	0.15
157	19	0.95	13	0.65	0.30
158	19	0.95	18	0.90	0.05
159	19	0.95	13	0.65	0.30
160	10	0.50	1	0.05	0.45
161	7	0.35	0	0.00	0.35
162	2	0.10	0	0.00	0.10
163	18	0.90	17	0.85	0.05
164	17	0.85	12	0.60	0.25
165	18	0.90	16	0.80	0.10
166	15	0.75	9	0.45	0.30
167	12	0.60	2	0.10	0.50

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
168	18	0.90	10	0.50	0.40
169	16	0.80	7	0.35	0.45
170	14	0.70	2	0.10	0.60
171	4	0.20	0	0.00	0.20
172	3	0.15	0	0.00	0.15
173	15	0.75	5	0.25	0.50
174	10	0.50	2	0.10	0.40
175	4	0.20	0	0.00	0.20
176	16	0.80	9	0.45	0.35
177	14	0.70	2	0.10	0.60
178	10	0.50	0	0.00	0.50
179	7	0.35	0	0.00	0.35
180	5	0.25	0	0.00	0.25

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย
 ระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี ทั้ง 4 ด้านหลักและ 3 ด้านย่อยรวม 180 ข้อวัด มีค่าอำนาจ
 จำแนกอยู่ระหว่าง -0.15 ถึง 0.75

ตาราง 5 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย
ระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
1	21	1.00	21	1.00	0.00
2	21	1.00	21	1.00	0.00
3	21	1.00	13	0.62	0.38
4	20	0.95	20	0.95	0.00
5	21	1.00	8	0.38	0.62
6	20	0.95	21	1.00	-0.05
7	20	0.95	6	0.29	0.66
8	21	1.00	21	1.00	0.00
9	18	0.86	4	0.19	0.67
10	21	1.00	21	1.00	0.00
11	21	1.00	21	1.00	0.00
12	21	1.00	21	1.00	0.00
13	18	0.86	16	0.76	0.10
14	19	0.90	15	0.71	0.19
15	21	1.00	18	0.86	0.14
16	21	1.00	21	1.00	0.00
17	21	1.00	21	1.00	0.00
18	21	1.00	21	1.00	0.00
19	21	1.00	17	0.81	0.19
20	21	1.00	20	0.95	0.05
21	21	1.00	20	0.95	0.05
22	21	1.00	19	0.90	0.10
23	21	1.00	18	0.86	0.14

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
24	20	0.95	16	0.76	0.19
25	21	1.00	16	0.76	0.24
26	21	1.00	14	0.67	0.33
27	21	1.00	20	0.95	0.05
28	5	0.24	1	0.05	0.19
29	8	0.38	1	0.05	0.33
30	19	0.90	8	0.38	0.52
31	21	1.00	15	0.71	0.29
32	21	1.00	21	1.00	0.00
33	21	1.00	19	0.90	0.10
34	20	0.95	18	0.86	0.09
35	21	1.00	19	0.90	0.10
36	21	1.00	16	0.76	0.24
37	18	0.86	18	0.86	0.00
38	17	0.81	5	0.24	0.57
39	18	0.86	11	0.52	0.34
40	19	0.90	10	0.48	0.42
41	14	0.67	9	0.43	0.24
42	7	0.33	2	0.09	0.24
43	5	0.24	1	0.05	0.19
44	21	1.00	20	0.95	0.05
45	21	1.00	18	0.86	0.14
46	20	0.95	11	0.52	0.43
47	21	1.00	18	0.86	0.14

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
48	13	0.62	2	0.09	0.53
49	21	1.00	18	0.86	0.14
50	21	1.00	18	0.86	0.14
51	21	1.00	18	0.86	0.14
52	20	0.95	13	0.62	0.33
53	21	1.00	20	0.95	0.05
54	12	0.57	5	0.24	0.33
55	20	0.95	8	0.38	0.57
56	20	0.95	9	0.43	0.52
57	21	1.00	19	0.90	0.10
58	21	1.00	20	0.95	0.05
59	5	0.24	6	0.29	-0.05
60	20	0.95	15	0.71	0.24
61	20	0.95	20	0.95	0.00
62	15	0.71	4	0.19	0.52
63	8	0.38	3	0.14	0.24
64	21	1.00	21	1.00	0.00
65	18	0.86	9	0.43	0.43
66	18	0.86	14	0.67	0.19
67	18	0.86	9	0.43	0.43
68	18	0.86	3	0.14	0.72
69	21	1.00	16	0.76	0.24
70	21	1.00	21	1.00	0.00
71	21	1.00	21	1.00	0.00

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
72	21	1.00	17	0.81	0.19
73	21	1.00	18	0.86	0.14
74	21	1.00	20	0.95	0.05
75	21	1.00	17	0.81	0.19
76	19	0.90	15	0.71	0.19
77	20	0.95	15	0.71	0.24
78	21	1.00	16	0.76	0.24
79	21	1.00	17	0.81	0.19
80	21	1.00	5	0.24	0.76
81	20	0.95	16	0.76	0.19
82	21	1.00	20	0.95	0.05
83	21	1.00	18	0.86	0.14
84	20	0.95	16	0.76	0.19
85	20	0.95	19	0.90	0.05
86	21	1.00	18	0.86	0.14
87	17	0.81	9	0.43	0.38
88	21	1.00	10	0.48	0.52
89	21	1.00	13	0.62	0.38
90	21	1.00	17	0.81	0.19
91	15	0.71	4	0.19	0.52
92	21	1.00	17	0.81	0.19
93	21	1.00	15	0.71	0.29
94	16	0.76	2	0.09	0.67
95	21	1.00	15	0.71	0.29

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
96	21	1.00	16	0.76	0.24
97	21	1.00	18	0.86	0.14
98	21	1.00	20	0.95	0.05
99	19	0.90	10	0.48	0.42
100	21	1.00	19	0.90	0.10
101	21	1.00	19	0.90	0.10
102	21	1.00	18	0.86	0.14
103	21	1.00	20	0.95	0.05
104	21	1.00	20	0.95	0.05
105	21	1.00	21	1.00	0.00
106	21	1.00	15	0.71	0.29
107	18	0.86	4	0.19	0.67
108	19	0.90	13	0.62	0.28
109	21	1.00	21	1.00	0.00
110	21	1.00	18	0.86	0.14
111	21	1.00	21	1.00	0.00
112	21	1.00	15	0.71	0.29
113	21	1.00	13	0.62	0.38
114	21	1.00	18	0.86	0.14
115	21	1.00	21	1.00	0.00
116	20	0.95	11	0.52	0.43
117	19	0.90	11	0.52	0.38
118	20	0.95	21	1.00	-0.05
119	12	0.57	6	0.29	0.28

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
120	18	0.86	7	0.33	0.53
121	20	0.95	8	0.38	0.57
122	19	0.90	10	0.48	0.42
123	20	0.95	13	0.62	0.33
124	20	0.95	18	0.86	0.09
125	20	0.95	20	0.95	0.00
126	20	0.95	18	0.86	0.05
127	20	0.95	20	0.95	0.00
128	21	1.00	17	0.81	0.19
129	21	1.00	14	0.67	0.33
130	15	0.71	4	0.19	0.52
131	21	1.00	21	1.00	0.00
132	21	1.00	17	0.81	0.19
133	9	0.43	0	0.00	0.43
134	9	0.43	0	0.00	0.43
135	16	0.76	6	0.29	0.47
136	16	0.76	7	0.33	0.43
137	9	0.43	1	0.05	0.38
138	21	1.00	18	0.86	0.14
139	21	1.00	18	0.86	0.14
140	20	0.95	18	0.86	0.09
141	21	1.00	18	0.86	0.14
142	21	1.00	18	0.86	0.14
143	21	1.00	21	1.00	0.00

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
144	21	1.00	17	0.81	0.19
145	21	1.00	18	0.86	0.14
146	21	1.00	19	0.90	0.10
147	21	1.00	18	0.86	0.14
148	20	0.95	16	0.76	0.19
149	20	0.95	8	0.38	0.57
150	21	1.00	7	0.33	0.67
151	20	0.95	6	0.29	0.66
152	21	1.00	18	0.86	0.14
153	21	1.00	20	0.95	0.05
154	21	1.00	21	1.00	0.00
155	21	1.00	21	1.00	0.00
156	21	1.00	20	0.95	0.05
157	21	1.00	19	0.90	0.10
158	21	1.00	20	0.95	0.05
159	21	1.00	17	0.81	0.19
160	21	1.00	15	0.71	0.29
161	20	0.95	12	0.57	0.38
162	18	0.86	10	0.48	0.38
163	21	1.00	19	0.90	0.10
164	21	1.00	16	0.76	0.24
165	21	1.00	19	0.90	0.10
166	20	0.95	15	0.71	0.24
167	18	0.86	8	0.38	0.48

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
168	20	0.95	19	0.90	0.05
169	21	1.00	18	0.86	0.14
170	19	0.90	16	0.76	0.14
171	15	0.71	5	0.24	0.47
172	12	0.57	2	0.09	0.48
173	21	1.00	18	0.86	0.14
174	21	1.00	17	0.81	0.19
175	15	0.71	5	0.24	0.47
176	21	1.00	17	0.81	0.19
177	19	0.90	16	0.76	0.14
178	17	0.81	9	0.43	0.38
179	21	1.00	12	0.57	0.43
180	16	0.76	4	0.19	0.57

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่าแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย
ระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี ทั้ง 4 ด้านหลักและ 3 ด้านย่อยรวม 180 ข้อวัด มีค่าอำนาจ
จำแนกอยู่ระหว่าง -0.05 ถึง 0.76

1.2 การคัดเลือกข้อวัด และรวบรวมเป็นฉบับใหม่

จากการทดลองในครั้งที่ 1 ผู้วิจัยคัดเลือกข้อวัดโดยถือหลักเกณฑ์การ
พิจารณาค่าอำนาจจำแนกที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.2 ขึ้นไป (รัตนาศิริพานิช, 2533:158)
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระดับอายุ 3 ปี 1 เดือนถึง 4 ปี ผลปรากฏว่า ข้อวัดที่ผ่านเกณฑ์มีจำนวน
119 ข้อ ได้แก่ข้อวัดที่ 5, 7, 9, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 30, 31, 33, 34, 35,
36, 37, 38, 39, 40, 41, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 60, 61, 64, 65, 66,
67, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 86, 88, 89, 90, 91, 92,
93, 95, 96, 99, 100, 101, 102, 107, 108, 110, 111, 113, 114, 116, 117, 118, 120, 121,

122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 132, 135, 139, 140, 141, 142, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 163, 164, 165, 168, 169, 176, 177

ระดับอายุ 4 ปี 1 เดือนถึง 5 ปี ผลปรากฏว่า ข้อวัดที่ผ่านเกณฑ์มีจำนวน 91 ข้อ ได้แก่ข้อวัดที่ 5, 7, 9, 13, 19, 25, 28, 29, 30, 33, 38, 39, 48, 51, 52, 54, 55, 56, 62, 63, 65, 66, 67, 68, 69, 71, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 83, 84, 86, 87, 88, 89, 91, 92, 93, 94, 95, 107, 108, 112, 113, 114, 116, 117, 119, 120, 121, 122, 123, 126, 129, 130, 133, 135, 136, 137, 141, 144, 146, 148, 149, 150, 151, 152, 157, 159, 160, 161, 164, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180

ระดับอายุ 5 ปี 1 เดือนถึง 6 ปี ผลปรากฏว่า ข้อวัดที่ผ่านเกณฑ์มีจำนวน 74 ข้อ ได้แก่ข้อวัดที่ 3, 5, 7, 9, 25, 26, 29, 30, 31, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 46, 48, 52, 54, 55, 56, 60, 62, 63, 65, 67, 68, 69, 77, 78, 80, 87, 88, 89, 91, 93, 94, 95, 96, 99, 106, 107, 108, 112, 113, 116, 117, 119, 120, 121, 122, 123, 129, 130, 133, 134, 135, 136, 137, 149, 150, 151, 160, 161, 162, 164, 166, 167, 171, 172, 175, 178, 179, 180

จากข้อวัดทั้งหมดที่ผ่านเกณฑ์ในแต่ละระดับอายุ ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อวัดที่ผ่านเกณฑ์ของการวิเคราะห์ในระดับอายุใดอายุหนึ่ง ดังนั้นจึงได้ข้อวัดที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมดจำนวน 152 ข้อ ได้แก่ข้อวัดที่ 3, 5, 7, 9, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 99, 100, 101, 102, 106, 107, 108, 110, 111, 112, 113, 114, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 139, 140, 141, 142, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180

หลังจากการคัดเลือกข้อวัดที่ผ่านเกณฑ์และพิจารณาพบว่าข้อวัดครอบคลุมตาม
 นิยามปฏิบัติการแล้ว ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อวัดแล้วจัดเรียงลำดับที่ของข้อวัดใหม่ ได้แบบวัดที่
 มีจำนวนข้อวัดทั้งหมด 152 ข้อวัด ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-0.86 ประกอบด้วย
 ข้อวัดในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการช่วยเหลือตนเอง	จำนวน	29	ข้อ
ด้านการเคลื่อนไหว	จำนวน	22	ข้อ
ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	จำนวน	26	ข้อ
ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ซึ่งแบ่งเป็น			
: ด้านการแสดงออก	จำนวน	34	ข้อ
: ด้านการรับรู้	จำนวน	12	ข้อ
: ด้านการเขียนขึ้นพื้นฐาน	จำนวน	29	ข้อ

ตอนที่ 2 การทดลองแบบวัดครั้งที่ 2

2.1 การวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดซึ่งรวบรวมเป็นฉบับใหม่หลังจากผ่านการ
 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกในการทดลองครั้งที่ 1 มาแล้ว ไปสอบถามบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู
 เด็กของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 166 คน แล้วนำผลการสอบถามมาวิเคราะห์แบบ
 วัดเป็นรายข้อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อวัดแต่ละข้อ ซึ่งวิเคราะห์แยกในแต่ละระดับอายุ
 โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ในการแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ซึ่งได้กลุ่มละ 12 คนในระดับ
 อายุ 3 ปี 1 เดือนถึง 4 ปี กลุ่มละ 12 คนในระดับอายุ 4 ปี 1 เดือนถึง 5 ปี และกลุ่มละ 18
 คนในระดับอายุ 5 ปี 1 เดือนถึง 6 ปี แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สูตร P_H-P_L ดัง
 ปรากฏผลในตาราง 6-8

ตาราง 6 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย
ระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
1	12	1.00	8	0.67	0.33
2	9	0.75	7	0.58	0.17
3	11	0.92	6	0.50	0.42
4	8	0.67	4	0.33	0.34
5	5	0.42	1	0.08	0.34
6	7	0.58	4	0.33	0.25
7	11	0.92	7	0.58	0.34
8	11	0.92	5	0.42	0.50
9	9	0.75	4	0.33	0.42
10	12	1.00	6	0.50	0.50
11	10	0.83	5	0.42	0.41
12	11	0.92	4	0.33	0.59
13	9	0.75	4	0.33	0.42
14	9	0.75	5	0.42	0.33
15	12	1.00	8	0.67	0.33
16	1	0.08	0	0.00	0.08
17	0	0.00	0	0.00	0.00
18	4	0.33	0	0.00	0.33
19	9	0.75	3	0.25	0.50
20	9	0.75	4	0.33	0.42
21	12	1.00	4	0.33	0.67
22	11	0.92	5	0.42	0.50
23	10	0.83	7	0.58	0.25

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
24	12	1.00	12	1.00	0.00
25	5	0.42	2	0.17	0.25
26	8	0.67	7	0.58	0.09
27	9	0.75	8	0.67	0.08
28	4	0.33	1	0.08	0.25
29	1	0.08	0	0.00	0.08
30	11	0.92	11	0.92	0.00
31	11	0.92	6	0.50	0.42
32	12	1.00	7	0.58	0.42
33	5	0.42	0	0.00	0.42
34	11	0.92	8	0.67	0.25
35	12	1.00	8	0.67	0.33
36	11	0.92	8	0.67	0.25
37	12	1.00	6	0.50	0.50
38	12	1.00	12	1.00	0.00
39	4	0.33	1	0.08	0.25
40	4	0.33	2	0.17	0.16
41	5	0.42	0	0.00	0.42
42	11	0.92	7	0.58	0.34
43	11	0.92	3	0.25	0.67
44	12	1.00	3	0.25	0.75
45	3	0.25	0	0.00	0.25
46	3	0.25	0	0.00	0.25
47	11	0.92	6	0.50	0.42

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
48	7	0.58	1	0.08	0.50
49	5	0.42	0	0.00	0.42
50	3	0.25	0	0.00	0.25
51	1	0.08	0	0.00	0.08
52	10	0.83	10	0.83	0.00
53	12	1.00	11	0.92	0.08
54	12	1.00	7	0.58	0.42
55	12	1.00	8	0.67	0.33
56	12	1.00	6	0.50	0.50
57	11	0.92	11	0.92	0.00
58	12	1.00	6	0.50	0.50
59	11	0.92	6	0.50	0.42
60	7	0.58	7	0.58	0.00
61	10	0.83	8	0.67	0.16
62	12	1.00	7	0.58	0.42
63	9	0.75	0	0.00	0.75
64	10	0.83	0	0.00	0.83
65	11	0.92	8	0.67	0.25
66	12	1.00	7	0.58	0.42
67	11	0.92	9	0.75	0.17
68	10	0.83	6	0.50	0.33
69	9	0.75	7	0.58	0.17
70	11	0.92	1	0.08	0.84
71	10	0.83	6	0.50	0.33

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
72	12	1.00	7	0.58	0.42
73	6	0.50	4	0.33	0.17
74	12	1.00	5	0.42	0.58
75	11	0.92	5	0.42	0.50
76	2	0.17	0	0.00	0.17
77	9	0.75	2	0.17	0.58
78	12	1.00	9	0.75	0.25
79	12	1.00	4	0.33	0.67
80	12	1.00	11	0.92	0.08
81	10	0.83	10	0.83	0.00
82	12	1.00	9	0.75	0.25
83	12	1.00	11	0.92	0.08
84	8	0.67	4	0.33	0.34
85	8	0.67	7	0.58	0.09
86	12	1.00	8	0.67	0.33
87	12	1.00	7	0.58	0.42
88	7	0.58	2	0.17	0.41
89	12	1.00	3	0.25	0.75
90	9	0.75	6	0.50	0.25
91	3	0.25	0	0.00	0.25
92	7	0.58	3	0.25	0.33
93	12	1.00	8	0.67	0.33
94	3	0.25	0	0.00	0.25
95	2	0.17	0	0.00	0.17

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
96	12	1.00	1	0.08	0.92
97	12	1.00	1	0.08	0.92
98	7	0.58	0	0.00	0.58
99	12	1.00	3	0.25	0.75
100	12	1.00	2	0.17	0.83
101	12	1.00	6	0.50	0.50
102	12	1.00	5	0.42	0.58
103	12	1.00	4	0.33	0.67
104	12	1.00	5	0.42	0.58
105	2	0.17	0	0.00	0.17
106	12	1.00	5	0.42	0.58
107	0	0.00	1	0.08	-0.08
108	0	0.00	0	0.00	0.00
109	6	0.50	1	0.08	0.42
110	1	0.08	0	0.00	0.08
111	1	0.08	1	0.08	0.00
112	11	0.92	11	0.92	0.00
113	10	0.83	11	0.92	-0.09
114	11	0.92	6	0.50	0.42
115	11	0.92	6	0.50	0.42
116	11	0.92	8	0.67	0.25
117	11	0.92	10	0.83	0.09
118	10	0.83	11	0.92	-0.09
119	8	0.67	4	0.33	0.34

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
120	9	0.75	2	0.17	0.58
121	6	0.50	1	0.08	0.42
122	11	0.92	1	0.08	0.84
123	8	0.67	0	0.00	0.67
124	11	0.92	4	0.33	0.59
125	11	0.92	6	0.50	0.42
126	11	0.92	3	0.25	0.67
127	8	0.67	1	0.08	0.59
128	8	0.67	1	0.08	0.59
129	6	0.50	1	0.08	0.42
130	8	0.67	1	0.08	0.59
131	3	0.25	0	0.00	0.25
132	1	0.08	0	0.00	0.08
133	0	0.00	0	0.00	0.00
134	0	0.00	0	0.00	0.00
135	7	0.58	1	0.08	0.50
136	2	0.17	0	0.00	0.17
137	3	0.25	1	0.08	0.17
138	1	0.08	1	0.08	0.00
139	0	0.00	0	0.00	0.00
140	2	0.17	0	0.00	0.17
141	1	0.08	0	0.00	0.08
142	2	0.17	0	0.00	0.17
143	0	0.00	0	0.00	0.00

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่ .	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
144	0	0.00	0	0.00	0.00
145	1	0.08	0	0.00	0.08
146	0	0.00	0	0.00	0.00
147	0	0.00	0	0.00	0.00
148	1	0.08	0	0.00	0.08
149	1	0.08	0	0.00	0.08
150	0	0.00	0	0.00	0.00
151	0	0.00	0	0.00	0.00
152	0	0.00	0	0.00	0.00

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย
 ระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี ทั้ง 4 ด้านหลักและ 3 ด้านย่อยรวม 152 ข้อวัด มีค่าอำนาจ
 จำแนกอยู่ระหว่าง -0.09 ถึง 0.92

ตาราง 7 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย
ระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
1	10	0.83	12	1.00	-0.17
2	8	0.67	7	0.58	0.09
3	10	0.83	11	0.92	-0.09
4	10	0.83	7	0.58	0.25
5	9	0.75	6	0.50	0.25
6	11	0.92	7	0.58	0.34
7	12	1.00	8	0.67	0.33
8	12	1.00	10	0.83	0.17
9	11	0.92	10	0.83	0.09
10	11	0.92	10	0.83	0.09
11	12	1.00	8	0.67	0.33
12	12	1.00	9	0.75	0.25
13	11	0.92	8	0.67	0.25
14	9	0.75	7	0.58	0.17
15	12	1.00	8	0.67	0.33
16	1	0.08	0	0.00	0.08
17	1	0.08	0	0.00	0.08
18	9	0.75	2	0.17	0.58
19	12	1.00	6	0.50	0.50
20	11	0.92	9	0.75	0.17
21	12	1.00	7	0.58	0.42
22	12	1.00	10	0.83	0.17
23	12	1.00	10	0.83	0.17

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H			D ($P_H - P_L$)
24	12	1.00	12	1.00	0.00
25	12	1.00	1	0.08	0.92
26	8	0.67	10	0.83	-0.16
27	11	0.92	5	0.42	0.50
28	6	0.50	3	0.25	0.25
29	0	0.00	1	0.08	-0.08
30	12	1.00	12	1.00	0.00
31	11	0.92	10	0.83	0.09
32	12	1.00	11	0.92	0.08
33	6	0.50	0	0.00	0.50
34	12	1.00	11	0.92	0.08
35	11	0.92	11	0.92	0.00
36	11	0.92	11	0.92	0.00
37	10	0.83	9	0.75	0.08
38	12	1.00	12	1.00	0.00
39	9	0.75	4	0.33	0.42
40	9	0.75	2	0.17	0.58
41	8	0.67	4	0.33	0.34
42	12	1.00	10	0.83	0.17
43	11	0.92	8	0.67	0.25
44	11	0.92	11	0.92	0.00
45	8	0.67	0	0.00	0.67
46	1	0.08	0	0.00	0.08
47	12	1.00	10	0.83	0.17

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
48	6	0.50	3	0.25	0.25
49	10	0.83	3	0.25	0.58
50	8	0.67	4	0.33	0.34
51	8	0.67	2	0.17	0.50
52	12	1.00	11	0.92	0.08
53	12	1.00	11	0.92	0.08
54	12	1.00	12	1.00	0.00
55	12	1.00	12	1.00	0.00
56	12	1.00	9	0.75	0.25
57	12	1.00	12	1.00	0.00
58	10	0.83	6	0.50	0.33
59	12	1.00	6	0.50	0.50
60	9	0.75	7	0.58	0.17
61	12	1.00	6	0.50	0.50
62	12	1.00	10	0.83	0.17
63	11	0.92	2	0.17	0.75
64	10	0.83	4	0.33	0.50
65	12	1.00	11	0.92	0.08
66	12	1.00	12	1.00	0.00
67	12	1.00	8	0.67	0.33
68	11	0.92	6	0.50	0.42
69	9	0.75	6	0.50	0.25
70	10	0.83	2	0.17	0.66
71	11	0.92	6	0.50	0.42

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
72	11	0.92	10	0.83	0.09
73	7	0.58	3	0.25	0.33
74	12	1.00	7	0.58	0.42
75	12	1.00	6	0.50	0.50
76	1	0.08	0	0.00	0.08
77	10	0.83	7	0.58	0.25
78	11	0.92	10	0.83	0.09
79	9	0.75	8	0.67	0.08
80	12	1.00	11	0.92	0.08
81	12	1.00	11	0.92	0.08
82	12	1.00	11	0.92	0.08
83	12	1.00	9	0.75	0.25
84	8	0.67	5	0.42	0.25
85	11	0.92	6	0.50	0.42
86	12	1.00	10	0.83	0.17
87	11	0.92	11	0.92	0.00
88	11	0.92	9	0.75	0.17
89	10	0.83	6	0.50	0.33
90	12	1.00	8	0.67	0.33
91	4	0.33	2	0.17	0.16
92	7	0.58	3	0.25	0.33
93	12	1.00	11	0.92	0.08
94	3	0.25	1	0.08	0.17
95	7	0.58	1	0.08	0.50

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
96	10	0.83	5	0.42	0.41
97	11	0.92	6	0.50	0.42
98	11	0.92	6	0.50	0.42
99	12	1.00	11	0.92	0.08
100	12	1.00	10	0.83	0.17
101	12	1.00	9	0.75	0.25
102	12	1.00	10	0.83	0.17
103	12	1.00	11	0.92	0.08
104	11	0.92	11	0.92	0.00
105	5	0.42	1	0.08	0.34
106	12	1.00	10	0.83	0.17
107	3	0.25	1	0.08	0.17
108	2	0.17	0	0.00	0.17
109	4	0.33	0	0.00	0.33
110	3	0.25	2	0.17	0.08
111	3	0.25	0	0.00	0.25
112	12	1.00	11	0.92	0.08
113	12	1.00	12	1.00	0.00
114	12	1.00	9	0.75	0.25
115	12	1.00	12	1.00	0.00
116	12	1.00	11	0.92	0.08
117	12	1.00	11	0.92	0.08
118	12	1.00	11	0.92	0.08
119	11	0.92	6	0.50	0.42

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
120	11	0.92	6	0.50	0.42
121	12	1.00	3	0.25	0.75
122	10	0.83	5	0.42	0.41
123	9	0.75	2	0.17	0.58
124	11	0.92	9	0.75	0.17
125	12	1.00	12	1.00	0.00
126	12	1.00	11	0.92	0.08
127	12	1.00	10	0.83	0.17
128	12	1.00	9	0.75	0.25
129	12	1.00	9	0.75	0.25
130	11	0.92	10	0.83	0.09
131	10	0.83	1	0.08	0.75
132	4	0.33	0	0.00	0.33
133	4	0.33	0	0.00	0.33
134	3	0.25	0	0.00	0.25
135	11	0.92	8	0.67	0.25
136	9	0.75	3	0.25	0.50
137	10	0.83	4	0.33	0.50
138	7	0.58	2	0.17	0.41
139	5	0.42	0	0.00	0.42
140	8	0.67	4	0.33	0.34
141	7	0.58	1	0.08	0.50
142	6	0.50	1	0.08	0.42
143	3	0.25	0	0.00	0.25

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
144	3	0.25	0	0.00	0.25
145	7	0.58	1	0.08	0.50
146	4	0.33	0	0.00	0.33
147	0	0.00	0	0.00	0.00
148	7	0.58	1	0.08	0.50
149	5	0.42	1	0.08	0.34
150	2	0.17	1	0.08	0.09
151	2	0.17	0	0.00	0.17
152	1	0.08	0	0.00	0.08

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่าแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย
 ระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี ทั้ง 4 ด้านหลัก และ 3 ด้านย่อยรวม 152 ข้อวัด มีค่าอำนาจ
 จำแนกอยู่ระหว่าง -0.17 ถึง 0.92

ตาราง 8 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย
ระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
1	18	1.00	16	0.89	0.11
2	18	1.00	12	0.67	0.33
3	18	1.00	14	0.78	0.22
4	18	1.00	8	0.44	0.56
5	16	0.89	13	0.72	0.17
6	17	0.94	12	0.67	0.27
7	18	1.00	16	0.89	0.11
8	18	1.00	17	0.94	0.06
9	18	1.00	14	0.78	0.22
10	18	1.00	15	0.83	0.17
11	18	1.00	15	0.83	0.17
12	18	1.00	13	0.72	0.28
13	18	1.00	13	0.72	0.28
14	18	1.00	15	0.83	0.17
15	18	1.00	17	0.94	0.06
16	8	0.44	3	0.17	0.27
17	7	0.39	3	0.17	0.22
18	18	1.00	12	0.67	0.33
19	18	1.00	14	0.78	0.22
20	17	0.94	13	0.72	0.22
21	18	1.00	16	0.89	0.11
22	18	1.00	16	0.89	0.11
23	18	1.00	16	0.89	0.11

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
24	18	1.00	15	0.83	0.17
25	14	0.78	7	0.39	0.39
26	17	0.94	12	0.67	0.27
27	17	0.94	12	0.67	0.27
28	14	0.78	8	0.44	0.34
29	6	0.33	5	0.28	0.05
30	18	1.00	16	0.89	0.11
31	18	1.00	14	0.78	0.22
32	18	1.00	17	0.94	0.06
33	15	0.83	3	0.17	0.66
34	18	1.00	18	1.00	0.00
35	18	1.00	18	1.00	0.00
36	17	0.94	18	1.00	-0.06
37	18	1.00	11	0.61	0.39
38	18	1.00	15	0.83	0.17
39	14	0.78	6	0.33	0.45
40	16	0.89	8	0.44	0.45
41	18	1.00	11	0.61	0.39
42	17	0.94	15	0.83	0.11
43	17	0.94	17	0.94	0.00
44	18	1.00	18	1.00	0.00
45	18	1.00	10	0.56	0.44
46	15	0.83	6	0.33	0.50
47	18	1.00	16	0.89	0.11

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
48	15	0.83	10	0.56	0.27
49	18	1.00	11	0.61	0.39
50	18	1.00	12	0.67	0.33
51	16	0.89	10	0.56	0.33
52	18	1.00	15	0.83	0.17
53	17	0.94	14	0.78	0.16
54	18	1.00	16	0.89	0.11
55	18	1.00	14	0.78	0.22
56	18	1.00	15	0.83	0.17
57	18	1.00	18	1.00	0.00
58	18	1.00	16	0.89	0.11
59	18	1.00	11	0.61	0.39
60	17	0.94	9	0.50	0.44
61	18	1.00	11	0.61	0.39
62	18	1.00	16	0.89	0.11
63	18	1.00	10	0.56	0.44
64	18	1.00	12	0.67	0.33
65	17	0.94	16	0.89	0.05
66	18	1.00	16	0.89	0.11
67	18	1.00	15	0.83	0.17
68	18	1.00	12	0.67	0.33
69	17	0.94	12	0.67	0.27
70	18	1.00	13	0.72	0.28
71	18	1.00	12	0.67	0.33

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
72	18	1.00	13	0.72	0.28
73	18	1.00	8	0.44	0.56
74	18	1.00	17	0.94	0.06
75	17	0.94	14	0.78	0.16
76	8	0.44	1	0.06	0.38
77	18	1.00	13	0.72	0.28
78	18	1.00	15	0.83	0.17
79	16	0.89	12	0.67	0.22
80	18	1.00	17	0.94	0.06
81	18	1.00	16	0.89	0.11
82	18	1.00	17	0.94	0.06
83	18	1.00	15	0.83	0.17
84	14	0.78	8	0.44	0.34
85	18	1.00	14	0.78	0.22
86	18	1.00	18	1.00	0.00
87	18	1.00	17	0.94	0.06
88	18	1.00	15	0.83	0.17
89	18	1.00	12	0.67	0.33
90	18	1.00	14	0.78	0.22
91	17	0.94	5	0.28	0.66
92	18	1.00	13	0.72	0.28
93	18	1.00	18	1.00	0.00
94	14	0.78	3	0.17	0.61
95	15	0.83	6	0.33	0.50

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
96	16	0.89	13	0.72	0.17
97	17	0.94	12	0.67	0.27
98	18	1.00	13	0.72	0.28
99	18	1.00	18	1.00	0.00
100	18	1.00	17	0.94	0.06
101	17	0.94	17	0.94	0.00
102	18	1.00	16	0.89	0.11
103	18	1.00	15	0.83	0.17
104	18	1.00	11	0.61	0.39
105	13	0.72	4	0.22	0.50
106	18	1.00	12	0.67	0.33
107	12	0.67	6	0.33	0.34
108	11	0.61	1	0.06	0.55
109	11	0.61	4	0.22	0.39
110	17	0.94	11	0.61	0.33
111	13	0.72	3	0.17	0.55
112	18	1.00	15	0.83	0.17
113	18	1.00	18	1.00	0.00
114	17	0.94	13	0.72	0.22
115	18	1.00	18	1.00	0.00
116	16	0.89	14	0.78	0.11
117	18	1.00	14	0.78	0.22
118	18	1.00	16	0.89	0.11
119	18	1.00	12	0.67	0.33

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
120	17	0.94	11	0.61	0.33
121	16	0.89	4	0.22	0.67
122	18	1.00	5	0.28	0.72
123	17	0.94	7	0.39	0.55
124	17	0.94	14	0.78	0.16
125	17	0.94	18	1.00	-0.06
126	17	0.94	18	1.00	-0.06
127	17	0.94	17	0.94	0.00
128	17	0.94	17	0.94	0.00
129	17	0.94	14	0.78	0.16
130	17	0.94	18	1.00	-0.06
131	18	1.00	18	1.00	0.00
132	16	0.89	9	0.50	0.39
133	14	0.78	8	0.44	0.34
134	11	0.61	4	0.22	0.39
135	18	1.00	18	1.00	0.00
136	18	1.00	14	0.78	0.22
137	17	0.94	18	1.00	-0.06
138	17	0.94	14	0.78	0.16
139	15	0.83	8	0.44	0.39
140	18	1.00	15	0.83	0.17
141	17	0.94	9	0.50	0.44
142	16	0.89	10	0.56	0.33
143	14	0.78	6	0.33	0.45

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของกลุ่มสูง	P_H	คะแนนของกลุ่มต่ำ	P_L	D ($P_H - P_L$)
144	10	0.56	1	0.06	0.50
145	18	1.00	13	0.72	0.28
146	18	1.00	15	0.83	0.17
147	14	0.78	1	0.06	0.72
148	18	1.00	16	0.89	0.11
149	17	0.94	12	0.67	0.27
150	13	0.72	5	0.28	0.44
151	14	0.78	5	0.28	0.50
152	8	0.44	2	0.11	0.33

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่าแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี ทั้ง 4 ด้านหลักและ 3 ด้านย่อยรวม 152 ข้อวัด มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง -0.06 ถึง 0.72

2.2 การคัดเลือกข้อวัด และรวบรวมเป็นฉบับใหม่

จากการทดลองในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยคัดเลือกข้อวัดโดยถือหลักเกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนกที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.2 ขึ้นไป (รัตนาศิริพานิช, 2533: 158) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระดับอายุ 3 ปี 1 เดือนถึง 4 ปี ผลปรากฏว่า ข้อวัดที่ผ่านเกณฑ์มีจำนวน 98 ข้อ ได้แก่ข้อวัดที่ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 54, 55, 56, 58, 59, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 70, 71, 72, 74, 75, 77, 78, 79, 82, 84, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 106, 109, 114, 115, 116, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 135

ระดับอายุ 4 ปี 1 เดือนถึง 5 ปี ผลปรากฏว่า ข้อวัดที่ผ่านเกณฑ์มีจำนวน

79 ข้อ ได้แก่ข้อวัดที่ 4, 5, 6, 7, 11, 12, 13, 15, 18, 19, 21, 25, 27, 28, 33, 39, 40, 41, 43, 45, 48, 49, 50, 51, 56, 58, 59, 61, 63, 64, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 74, 75, 77, 83, 84, 85, 89, 90, 92, 95, 96, 97, 98, 101, 105, 109, 111, 114, 119, 120, 121, 122, 123, 128, 129, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 148, 149

ระดับอายุ 5 ปี 1 เดือนถึง 6 ปี ผลปรากฏว่า ข้อวัดที่ผ่านเกณฑ์มีจำนวน

83 ข้อ ได้แก่ข้อวัดที่ 2, 3, 4, 6, 9, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 25, 26, 27, 28, 31, 33, 37, 39, 40, 41, 45, 46, 48, 49, 50, 51, 55, 59, 60, 61, 63, 64, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 76, 77, 79, 84, 85, 89, 90, 91, 92, 94, 95, 97, 98, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 114, 117, 119, 120, 121, 122, 123, 132, 133, 134, 136, 139, 141, 142, 143, 144, 145, 147, 149, 150, 151, 152

จากข้อวัดทั้งหมดที่ผ่านเกณฑ์ในแต่ละระดับอายุ ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อวัดที่ผ่านเกณฑ์ของการวิเคราะห์ในระดับอายุใดอายุหนึ่ง ได้ข้อวัดที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมดจำนวน 140 ข้อ แต่เนื่องจากมีข้อวัดบางข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด แต่เมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนก (D) ของข้อวัดแล้ว พบว่าค่าอำนาจจำแนกมีแนวโน้มสูงขึ้นตามระดับอายุ แสดงว่าข้อวัดนั้นมีแนวโน้มที่สามารถจำแนกพฤติกรรมปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างได้ดีขึ้นตามระดับอายุที่เพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาคัดเลือกข้อวัดที่มีคุณลักษณะดังกล่าวมาอีก 7 ข้อ ได้แก่ข้อวัดที่ 24, 38, 52, 53, 81, 112, 118 ดังนั้นจึงได้ข้อวัดทั้งหมดจำนวน 147 ข้อ ซึ่งได้แก่ข้อวัดที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152

หลังจากการคัดเลือกข้อวัดที่ผ่านเกณฑ์และพิจารณาพบว่าข้อวัดครอบคลุมตาม
 นิยามปฏิบัติการแล้ว ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อวัดแล้วจัดเรียงลำดับที่ของข้อวัดใหม่ เพื่อใช้ในการ
 สอบวัดครั้งต่อไป ได้แบบวัดที่มีจำนวนข้อวัดทั้งหมด 147 ข้อวัด ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่
 ระหว่าง 0.11-0.92 ประกอบด้วยข้อวัดในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการช่วยเหลือตนเอง	จำนวน	28	ข้อ
ด้านการเคลื่อนไหว	จำนวน	21	ข้อ
ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	จำนวน	25	ข้อ
ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายซึ่งแบ่งเป็น			
. ด้านการแสดงออก	จำนวน	33	ข้อ
: ด้านการรับรู้	จำนวน	11	ข้อ
: ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	จำนวน	29	ข้อ

ตอนที่ 8 การทดลองแบบวัดครั้งที่ 3

การสอบวัดในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ที่ผ่านไประหว่างนั้น เป็นการทดลองสอบเพื่อหา
 คุณภาพของแบบวัดเป็นรายข้อแล้วคัดเลือกข้อวัดที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้นำไปสอบ
 วัดครั้งที่ 3

ข้อมูลจากการสอบวัดครั้งที่ 3 นำมาวิเคราะห์ดังนี้

3.1 การหาคุณภาพของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย

3.1.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด

3.1.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัด

3.1.2.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis)

3.1.2.2 การหาความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว
 สำหรับเด็กปฐมวัยกับแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของไวแลนด์ (The Vineland Adaptive
 Behavior Scales (VABS) ; Survey Form)

3.2 การหาคะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย

3.3 การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรต่างๆ

3.3.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรอายุ

3.3.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรเพศ

3.3.3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล

3.1 การหาคุณภาพของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย

3.1.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด

ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก ด้านย่อยและรวมในแต่ละระดับอายุ โดยใช้วิธี KR-20 ปรากฏผลดังตาราง 9

ตาราง 9 ค่าความเชื่อมั่นแบบ KR-20 ของพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก ด้านย่อยและรวมของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยในระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปีและ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

พฤติกรรมการปรับตัว	อายุ 3 ปี 1 เดือนถึง 4 ปี	อายุ 4 ปี 1 เดือนถึง 5 ปี	อายุ 5 ปี 1 เดือนถึง 6 ปี
	r_c	r_c	r_c
ด้านการช่วยเหลือตนเอง	.8000	.7800	.7059
ด้านการเคลื่อนไหว	.7630	.7421	.6778
ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	.7975	.8051	.7342
ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	.9195	.9334	.9194
ด้านการแสดงออก	.8535	.8403	.8045
ด้านการรับรู้	.7808	.7149	.7107
ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	.9005	.9356	.8942
รวม	.9441	.9445	.9258

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยมีค่าความเชื่อมั่นของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมเท่ากับ .9441 สำหรับคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักพบว่าค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายมีค่าสูงสุดคือ 9195 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการเคลื่อนไหวมีค่าต่ำสุดคือ .7630 และสำหรับคะแนน

พฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการเขียนขั้นพื้นฐานมีค่าสูงสุดคือ .9005 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการรับรู้มีค่าต่ำสุดคือ .7808

กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยมีค่าความเชื่อมั่นของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมเท่ากับ .9445 สำหรับคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักพบว่าค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายมีค่าสูงสุดคือ .9334 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการเคลื่อนไหวมีค่าต่ำสุดคือ .7421 และสำหรับคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการเขียนขั้นพื้นฐานมีค่าสูงสุดคือ .9356 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการรับรู้มีค่าต่ำสุดคือ 7149

กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยมีค่าความเชื่อมั่นของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมเท่ากับ .9258 สำหรับคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักพบว่าค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายมีค่าสูงสุดคือ .9194 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการเคลื่อนไหวมีค่าต่ำสุดคือ .6778 และสำหรับคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยของด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการเขียนขั้นพื้นฐานมีค่าสูงสุดคือ .8942 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการรับรู้มีค่าต่ำสุดคือ 7107

3.1.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัด

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้

3.1.2.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis)

3.1.2.2 การหาความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยกับแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของไวน์แลนด์(The Vineland Adaptive Behavior Scales (VABS); Survey Form) โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

3.1.2.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis)

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้คะแนนมาตรฐาน (Standard scores) ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย

ของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับอายุมาทำการสกัดองค์ประกอบด้วยเทคนิคแกนสำคัญ (Principal component analysis . PC) ปรากฏผลดังตาราง 10-14

ตาราง 10 เมตริกสหสัมพันธ์ระหว่างด้านหลัก 4 ด้าน ของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัว ของกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี

	H	M	R	C
H	1.0000	0.5441**	0.5438**	0.4605**
M		1.0000	0.6021**	0.6071**
R			1.0000	0.6338**
C				1.0000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี ด้านหลักทั้ง 4 ด้าน ของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.4605 ถึง 0.6338

ตาราง 11 เมตริกสหสัมพันธ์ระหว่างด้านหลัก 4 ด้าน ของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัว ของกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี

	H	M	R	C
H	1.0000	0.5097**	0.5001**	0.3848**
M		1.0000	0.5480**	0.5808**
R			1.0000	0.5721**
C				1.0000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี ด้านหลักทั้ง 4 ด้านของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.3848 ถึง 0.5808

ตาราง 12 เมตริกสหสัมพันธ์ระหว่างด้านหลัก 4 ด้านของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

	H	M	R	C
H	1.0000	0.3380**	0.4028**	0.3132**
M		1.0000	0.4614**	0.4686**
R			1.0000	0.5275**
C				1.0000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี ด้านหลักทั้ง 4 ด้านของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.3132 ถึง 0.5275

ตาราง 13 จำนวนองค์ประกอบ ค่าไอเกนและค่าร้อยละของความแปรปรวนของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

องค์ประกอบ	อายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี		อายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี		อายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี	
	ค่าไอเกน	ค่าร้อยละของความแปรปรวน	ค่าไอเกน	ค่าร้อยละของความแปรปรวน	ค่าไอเกน	ค่าร้อยละของความแปรปรวน
1	2.69317	67.3	2.49204	62.3	2.22839	55.7
2	.54653	13.7	.64665	16.2	.72631	18.2
3	.39829	10.0	.45787	11.4	.55830	14.0
4	.36202	9.1	.40344	10.1	.48700	12.2

จากตาราง 13 เมื่อพิจารณาทั้ง 3 กลุ่มระดับอายุแล้วพบว่ามียังองค์ประกอบที่ 1 เท่านั้นที่มีค่าไอเกน (Eigen value) เกินหนึ่ง นอกนั้นมีค่าต่ำกว่าหนึ่ง ซึ่งแสดงได้ว่าแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้านหลักนี้วัดองค์ประกอบร่วมกัน 1 องค์ประกอบโดยในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือนถึง 4 ปี มีค่าร้อยละของความแปรปรวนขององค์ประกอบที่ 1 เท่ากับ 67.3% ของความแปรปรวนทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างระดับ

อายุ 4 ปี 1 เดือนถึง 5 ปี มีค่าร้อยละของความแปรปรวนขององค์ประกอบที่ 1 เท่ากับ 62.3% ของความแปรปรวนทั้งหมดและกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือนถึง 6 ปี มีค่าร้อยละของความแปรปรวนขององค์ประกอบที่ 1 เท่ากับ 55.7% ของความแปรปรวนทั้งหมด หมายความว่า 55.7% ถึง 67.3% ของความแปรปรวนระหว่างตัวแปรหลักทั้ง 4 ตัวแปรนั้นสามารถอธิบายได้ด้วยองค์ประกอบ 1 องค์ประกอบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการวิเคราะห์องค์ประกอบของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับตัวปฐมวัยครั้งนี้ ความแปรปรวนระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการอธิบายองค์ประกอบมีเกินครึ่งหนึ่งของความแปรปรวนทั้งหมด และสรุปได้ว่า ด้านหลักทั้ง 4 ด้านของพฤติกรรมการปรับตัว ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายมีความเหมาะสมในการใช้วัดพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) ร่วมกัน นั่นคือ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity)

ตาราง 14 น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) เมื่อจำนวนองค์ประกอบเท่ากับ 1 ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือนถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

ตัวแปร	อายุ 3 ปี 1 เดือนถึง 4 ปี	อายุ 4 ปี 1 เดือนถึง 5 ปี	อายุ 5 ปี 1 เดือนถึง 6 ปี
	Factor loading		
H	0.76858	0.74014	0.65613
M	0.84302	0.83355	0.75924
R	0.84614	0.81650	0.80415
C	0.82208	0.76338	0.75815

จากตาราง 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.76858-0.84614 กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.74014-0.83355 และกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือนถึง 6 ปี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.65613-0.80415

เป็นที่น่าสังเกตว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือนถึง 4 ปี และระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี สูงกว่าในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือนถึง 6 ปี เล็กน้อยในทุกตัวแปร

3.1.2.2 การหาความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยกับแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของวายน์แลนด์(The Vineland Adaptive Behavior Scales (VABS) ; Survey Form)

ผู้วิจัยได้นำคะแนนของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยและคะแนนของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของวายน์แลนด์ (The Vineland Adaptive Behavior Scales (VABS); Survey Form) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยอายุ 5 ปี 5 เดือน ในเขตจังหวัดราชบุรี จำนวน 30 คน มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ของแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) เนื่องจากมีข้อจำกัดที่ว่า ผู้วิจัยไม่สามารถจะเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนในกลุ่มตัวอย่างเขตกรุงเทพมหานครที่สุ่มมาได้ทั้งนี้เพราะแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของวายน์แลนด์ ต้องใช้การสัมภาษณ์ ซึ่งใช้เวลานานและเนื่องจากได้มีผู้วิจัยกำลังศึกษาแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของวายน์แลนด์กับเด็กอายุ 5 ปี 5 เดือน ในเขตจังหวัดราชบุรี โดยเป็นเด็กในเมืองและมีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเองกำลังศึกษาอยู่ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลร่วมด้วย ปรากฏผลดังตาราง 15

ตาราง 15 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่แสดงถึงความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย

	X	Y
X	1.0000	
Y	0.3684*	1.0000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยกับคะแนนแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของวายน์แลนด์มีค่าเท่ากับ 0.3684 และจากผลการทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยกับแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของวายน์แลนด์มีความสัมพันธ์กัน

3.2 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย

คะแนนเกณฑ์ปกตินี้เป็นเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่นำมาสร้างเกณฑ์ปกติมีจำนวนทั้งหมด 1,199 คน โดยแบ่งเป็นเกณฑ์ปกติสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี จำนวน 350 คน เกณฑ์ปกติสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี จำนวน 354 คน และเกณฑ์ปกติสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี จำนวน 495 คน คะแนนเกณฑ์ปกตินี้เป็นคะแนนมาตรฐานในรูปคะแนนที่ปกติ (Normalized T-scores) โดยผู้วิจัยได้แปลงคะแนนดิบของด้านหลัก คะแนนดิบของด้านย่อย และคะแนนดิบของพฤติกรรมการปรับตัวรวมในแต่ละระดับอายุให้เป็นคะแนนซี (Z-scores) และแปลงคะแนนซีให้เป็นคะแนนที่ปกติ (Normalized T-scores) ปรากฏผลดังตาราง 16-18

ตาราง 18 เกณฑ์ปกติชนิดคะแนนที-ปกติ (T-scores) ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว
สำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี

คะแนนดิบ	ด้านหลัก				ด้านย่อย			พฤติกรรมการปรับตัว รวม (AB)	คะแนนดิบ
	H	M	R	C	S	P	W		
200				71					200
199				70					199
198				70					198
197				69					197
196				69					196
195				68					195
194				68					194
193				68					193
192				67					192
191				67					191
190				66					190
189				66					189
188				65					188
187				65					187
186				65					186
185				64					185
184				64					184
183				64					183
182				63					182
181				63					181
180				63					180
179				62					179
178				62					178

ตาราง 16 (ต่อ)

คะแนนดิบ	ด้านหลัก				ด้านย่อย			พฤติกรรมปรับตัว รวม (AB)	คะแนนดิบ
	H	M	R	C	S	P	W		
177				61					177
176				61					176
175				60					175
174				60					174
173				60					173
172				59					172
171				59					171
170				58					170
169				58					169
168				57					168
167				57					167
166				56					166
165				56					165
164				56					164
163				56					163
162				55					162
161				55					161
160				54					160
159				54					159
158				53					158
157				53					157
156				53					156
155				52					155
154				51					154

ตาราง 16 (ต่อ)

คะแนนดิบ	ด้านหลัก				ด้านย่อย			พฤติกรรมกรปรับตัว รวม (AB)	คะแนนดิบ
	H	M	R	C	S	P	W		
153				51					153
152				51					152
151				50					151
150				50					150
149				50					149
148				49					148
147				49					147
146				48					146
145				48					145
144				48					144
143				47					143
142				47					142
141				46					141
140				46					140
139				46					139
138				45					138
137				45					137
136				44					136
135				44				78	135
134				44				78	134
133				43				77	133
132				42				77	132
131				42				76	131
130				42				76	130

ตาราง 16 (ต่อ)

คะแนนดิบ	ด้านหลัก				ด้านย่อย			พฤติกรรมกรปรับตัว รวม (AB)	คะแนนดิบ
	H	M	R	C	S	P	W		
129				41				75	129
128				41				75	128
127				41				74	127
126				40				74	126
125				40				73	125
124				39				73	124
123				39				72	123
122				38				72	122
121				38				71	121
120				38				71	120
119				37				70	119
118				37				70	118
117				36				69	117
116				36				69	116
115				36				68	115
114				35				68	114
113				35				67	113
112				34				66	112
111				34				66	111
110				34				65	110
109				33				65	109
108				33				64	108
107				32				64	107
106				32				63	106

ตาราง 16 (ต่อ)

คะแนนดิบ	ด้านหลัก				ด้านย่อย			พฤติกรรมกรปรับตัว รวม (AB)	คะแนนดิบ
	H	M	R	C	S	P	W		
33								25	33
32								25	32
31					73			24	31
30					71			24	30
29					69			23	29
28					67		92	23	28
27	70				66		90	22	27
26	68				64		88		26
25	65		66		62		86		25
24	63		64		60		84		24
23	61		62		58		82		23
22	59		59		57		80		22
21	57	78	57		55		78		21
20	54	75	55		53		76		20
19	52	72	52		51		74		19
18	50	69	50		50		72		18
17	48	66	48		48		70		17
16	46	63	45		46		68		16
15	43	60	43		44		66		15
14	41	58	41		42		64		14
13	39	55	38		41		62		13
12	37	52	36		39		60		12
11	35	49	33		37	62	58		11
10	32	46	31		35	58	56		10

ตาราง 16 (ต่อ)

คะแนนดิบ	ด้านหลัก				ด้านย่อย			พฤติกรรมกรรมการปรับตัว	คะแนนดิบ
	H	M	R	C	S	P	W		
9	30	43	29		33	54	54		9
8	28	40	26		32	51	52		8
7	26	38	24		30	47	50		7
6	24	35			28	43	48		6
5	21	32			26	39	46		5
4	19	29			25	35	44		4
3	17	26			23	31	42		3
2	15	23			21	27	40		2
1	13	21			19	23	38		1
0	10	18			17	19	36		0

จากตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกณฑ์ปกติของคะแนนด้านหลักทั้ง 4 ด้าน คะแนนด้านย่อยทั้ง 3 ด้าน และคะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวรวมของแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี ในรูปคะแนนที่ปกติมีพิสัยดังนี้ ด้านการช่วยเหลือตนเองมีคะแนน T_{10} ถึง T_{70} ด้านการเคลื่อนไหวมีคะแนน T_{18} ถึง T_{78} ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีคะแนน T_{24} ถึง T_{66} ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายมีคะแนน T_{25} ถึง T_{71} ด้านการแสดงออกมีคะแนน T_{17} ถึง T_{73} ด้านการรับรู้มีคะแนน T_{19} ถึง T_{62} ด้านการเขียนขั้นพื้นฐานมีคะแนน T_{36} ถึง T_{92} และพฤติกรรมกรรมการปรับตัวรวมมีคะแนน T_{22} ถึง T_{78}

ตาราง 17 เกณฑ์ปกติชนิดคะแนนที่-ปกติ (T-scores) ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว
สำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี

คะแนนดิบ	ด้านหลัก				ด้านย่อย			พฤติกรรมการปรับตัว รวม (AB)	คะแนนดิบ
	H	M	R	C	S	P	W		
200									200
199									199
198				70					198
197				70					197
196				69					196
195				69					195
194				68					194
193				68					193
192				67					192
191				67					191
190				67					190
189				66					189
188				66					188
187				65					187
186				65					186
185				64					185
184				64					184
183				64					183
182				63					182
181				63					181
180				63					180
179				62					179
178				62					178

ตาราง 17 (ต่อ)

คะแนนดิบ	ด้านหลัก				ด้านย่อย			พฤติกรรมปรับตัว	คะแนนดิบ
	H	M	R	C	S	P	W		
177				61					177
176				61					176
175				60					175
174				60					174
173				60					173
172				59					172
171				59					171
170				58					170
169				58					169
168				58					168
167				57					167
166				56					166
165				56					165
164				56					164
163				55					163
162				55					162
161				55					161
160				54					160
159				54					159
158				53					158
157				53					157
156				53					156
155				52					155
154				52					154

ตาราง 17 (ต่อ)

คะแนนดิบ	ด้านหลัก				ด้านย่อย			พฤติกรรมปรับตัว รวม (AB)	คะแนนดิบ
	H	M	R	C	S	P	W		
153				51					153
152				51					152
151				51					151
150				50					150
149				50					149
148				49					148
147				49					147
146				48					146
145				48					145
144				48				71	144
143				47				71	143
142				47				70	142
141				46				70	141
140				46				69	140
139				45				69	139
138				45				68	138
137				45				68	137
136				44				67	136
135				44				66	135
134				43				66	134
133				43				65	133
132				43				65	132
131				42				64	131
130				42				64	130

ตาราง 17 (ต่อ)

คะแนนดิบ	ด้านหลัก				ด้านย่อย			พฤติกรรมกรปรับตัว รวม (AB)	คะแนนดิบ
	H	M	R	C	S	P	W		
129				41				63	129
128				41				63	128
127				40				62	127
126				40				62	126
125				40				61	125
124				39				60	124
123				39				60	123
122				38				59	122
121				38				59	121
120				37				58	120
119				37				58	119
118				37				57	118
117				37				57	117
116				36				56	116
115				35				56	115
114				35				55	114
113				35				55	113
112				34				54	112
111				34				53	111
110				33				53	110
109				33				52	109
108				33				52	108
107				32				51	107
106				32				51	106

ตาราง 17 (ต่อ)

คะแนนดิบ	ด้านหลัก				ด้านย่อย			พฤติกรรมกรปรับตัว รวม (AB)	คะแนนดิบ
	H	M	R	C	S	P	W		
33					70				33
32					68				32
31					66				31
30					64				30
29					62		68		29
28	67				60		67		28
27	65				58		65		27
26	62				56		64		26
25	59		62		54		63		25
24	56		59		52		61		24
23	54		57		50		60		23
22	51		54		48		59		22
21	51	68	51		46		57		21
20	46	65	49		44		56		20
19	43	62	46		42		54		19
18	40	59	43		40		53		18
17	38	56	41		38		52		17
16	35	54	38		36		50		16
15	32	51	35		34		49		15
14	30	48	33		32		48		14
13	27	45	30		30		46		13
12	24	42	27		28		45		12
11	22	39	25		26	60	43		11
10	19	36	22		24	55	42		10

ตาราง 17 (ต่อ)

คะแนนดิบ	ด้านหลัก				ด้านย่อย			พฤติกรรมกรรมการปรับตัว	คะแนนดิบ
	H	M	R	C	S	P	W	รวม (AB)	
9	16	33	19		22	50	41		9
8		30	17		20	46	39		8
7		27			18	41	38		7
6		24			16	36	37		6
5		21			14	31	35		5
4		18			12	26	34		4
3		16			10	21	32		3
2						16	31		2
1							30		1
0							28		0

จากตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกณฑ์ปกติของคะแนนด้านหลักทั้ง 4 ด้าน คะแนนด้านย่อยทั้ง 3 ด้าน และคะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวรวมของแบบวัด พฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี ในรูปคะแนน ที่-ปกติมีพิสัยดังนี้ ด้านการช่วยเหลือตนเองมีคะแนน T_{16} ถึง T_{67} ด้านการเคลื่อนไหวมี คะแนน T_{16} ถึง T_{68} ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีคะแนน T_{17} ถึง T_{62} ด้านสติปัญญา/การ สื่อความหมายมีคะแนน T_{28} ถึง T_{70} ด้านการแสดงออกมีคะแนน T_{10} ถึง T_{70} ด้านการรับรู้มี คะแนน T_{16} ถึง T_{60} ด้านการเขียนขั้นพื้นฐานมีคะแนน T_{28} ถึง T_{68} และพฤติกรรมกรรมการ ปรับตัวรวมมีคะแนน T_{23} ถึง T_{71}

ตาราง 18 เกณฑ์ปกติชนิดคะแนนที-ปกติ (T-scores) ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว
สำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

คะแนนดิบ	ด้านหลัก				ด้านย่อย			พฤติกรรมการปรับตัว รวม (AB)	คะแนนดิบ
	H	M	R	C	S	P	W		
185									185
184									184
183				63					183
182				63					182
181				62					181
180				62					180
179				61					179
178				61					178
177				60					177
176				60					176
175				60					175
174				60					174
173				59					173
172				59					172
171				58					1717
170				58					170
169				58					169
168				57					168
167				57					167
166				56					166
165				56					165
164				55					164
163				55					163

ตาราง 18 (ต่อ)

คะแนนดิบ	ด้านหลัก				ด้านย่อย			พฤติกรรมปรับตัว	คะแนนดิบ
	H	M	R	C	S	P	W	รวม (AB)	
162				55					162
161				54					161
160				54					160
159				53					159
158				53					158
157				53					157
156				53					156
155				52					155
154				52					154
153				51					153
152				51					152
151				50					151
150				50					150
149				50					149
148				49					148
147				49				67	147
146				48				66	146
145				48				66	145
144				48				65	144
143				47				64	143
142				47				63	142
141				46				63	141
140				46				62	140
139				45				61	139

ตาราง 18 (ต่อ)

คะแนนดิบ	ด้านหลัก				ด้านย่อย			พฤติกรรมปรับตัว รวม (AB)	คะแนนดิบ
	H	M	R	C	S	P	W		
42									42
41									41
40									40
39									39
38									38
37									37
36									36
35									35
34									34
33					65				33
32					63				32
31					60				31
30					58				30
29					56		60		29
28	65				53		58		28
27	61				51		56		27
26	57				48		54		26
25	54		62		46		52		25
24	50		58		44		50		24
23	47		55		41		48		23
22	43		52		39		46		22
21	39	64	48		37		44		21
20	36	60	45		34		42		20
19	32	57	41		32		40		19

ตาราง 18 (ต่อ)

คะแนนดิบ	ด้านหลัก				ด้านย่อย			พฤติกรรมการปรับตัว รวม (AB)	คะแนนดิบ
	H	M	R	C	S	P	W		
18	28	53	38		29		38		18
17	25	49	35		27		36		17
16	21	46	31		25		34		16
15	17	42	28		22		32		15
14	14	38	25		20		30		14
13	10	35	21		18		28		13
12	6	31	18		15		26		12
11		27	15		13	57	24		11
10		24	11		11	51	22		10
9		20			8	45	20		9
8					6	39	18		8
7						34	16		7
6						28	14		6
5						22	12		5
4						16			4
3						10			3
2						4			2
1									1
0									0

จากตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกณฑ์ปกติของคะแนนด้านหลักทั้ง 4 ด้าน คะแนนด้านย่อยทั้ง 3 ด้าน และคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมของแบบวัด พฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี ในรูปคะแนน ที่-ปกติมีพิสัยดังนี้ ด้านการช่วยเหลือตนเองมีคะแนน T_6 ถึง T_{65} ด้านการเคลื่อนไหวมี คะแนน T_{20} ถึง T_{64} ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีคะแนน T_{11} ถึง T_{62} ด้านสติปัญญา/การ สื่อความหมายมีคะแนน T_{39} ถึง T_{63} ด้านการแสดงออกมีคะแนน T_6 ถึง T_{65} ด้านการรับรู้มี

คะแนน T_4 ถึง T_{57} ด้านการเขียนขั้นพื้นฐานมีคะแนน T_{12} ถึง T_{60} และพฤติกรรมการปรับตัวรวมมีคะแนน T_5 ถึง T_{67}

3.3 การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรต่างๆ

3.3.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรอายุ

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านหลัก ค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านย่อย และค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมระหว่างกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี โดยใช้ F-test (One-Way analysis of variance) และกรณีที่ F มีนัยสำคัญทางสถิติก็ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้ Tukey's test (HSD) ปรากฏผลดังตาราง 19-20

ตาราง 19 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวจำแนกตามด้านหลัก ด้านย่อย และรวมของกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

พฤติกรรมการปรับตัว	อายุ 3 ปี 1 เดือนถึง 4 ปี		อายุ 4 ปี 1 เดือนถึง 5 ปี		อายุ 5 ปี 1 เดือนถึง 6 ปี	
	n = 350		n = 354		n = 495	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการช่วยเหลือตนเอง	18.0343	4.5432	21.5734	3.7426	23.9556	2.7431
ด้านการเคลื่อนไหว	11.3657	3.4975	14.7910	3.4174	17.1859	2.7341
ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	18.0200	4.2456	20.4633	3.7250	21.4633	2.9712
ด้านสติปัญญา/การสื่อสาร	32.9629	10.7096	47.7260	11.8933	60.3495	9.4358
ความหมาย						
: ด้านการแสดงออก	18.2514	5.6019	23.0367	5.0185	26.6465	4.2137
: ด้านการรับรู้	7.8600	2.5695	8.9124	2.0561	9.7778	1.6904
: ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	6.8514	5.0658	15.7768	7.2552	23.9253	4.9733
รวม	80.3829	19.2002	104.5537	18.5367	123.0263	14.0755

จากตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าคะแนนพฤติกรรมการปรับตัว ด้านหลัก ด้านย่อยและรวมมีค่าสูงสุดในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี และมีค่าต่ำสุดในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี แสดงว่า คะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก ด้านย่อยและรวมมีค่าเพิ่มขึ้นตามอายุ สำหรับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก ด้านย่อยและรวมมีค่าสูงสุดในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี และมีค่าต่ำสุดในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี แสดงว่า คะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก ด้านย่อยและรวมของกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี แตกต่างกันมากที่สุด และของกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี แตกต่างกันน้อยที่สุด

ตาราง 20 ค่า F ของการทดสอบความแตกต่างและการทดสอบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของ
คะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก ด้านย่อยและรวมระหว่างกลุ่มตัวอย่างในระดับอายุ
3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

พฤติกรรมการปรับตัว	F	คู่เปรียบเทียบ	ผลต่างของค่าเฉลี่ย	ค่า HSD วิฤฤฤที่ $\alpha = 0.05$
ด้านการช่วยเหลือตนเอง	271.0046**	1 กับ 2	3.5391*	0.6108
		1 กับ 3	5.9213*	
		2 กับ 3	2.3822*	
ด้านการเคลื่อนไหว	343.6815**	1 กับ 2	3.4253*	0.5331
		1 กับ 3	5.8202*	
		2 กับ 3	2.3949*	
ด้านสัมพันธภาพ ระหว่างบุคคล	98.8519**	1 กับ 2	2.4433*	0.6047
		1 กับ 3	3.5154*	
		2 กับ 3	1.0721*	
ด้านสติปัญญา/การสื่อ ความหมาย	688.3769**	1 กับ 2	14.7631*	1.7749
		1 กับ 3	27.3866*	
		2 กับ 3	12.6235*	
ด้านการแสดงออก	302.0808**	1 กับ 2	4.7853*	0.8203
		1 กับ 3	8.3951*	
		2 กับ 3	3.6098*	
: ด้านการรับรู้	86.7299**	1 กับ 2	1.0524*	0.3499
		1 กับ 3	1.9178*	
		2 กับ 3	0.8654*	
: ด้านการเขียนขั้น พื้นฐาน	903.3859**	1 กับ 2	8.9254*	0.9669
		1 กับ 3	16.1488*	
		2 กับ 3	8.1485*	
รวม	641.2891**	1 กับ 2	24.1708*	2.86
		1 กับ 3	42.6434*	
		2 กับ 3	18.4726*	

** $p < .01$; $F_{\alpha=.01}$; $df (2, 1196) = 4.61$

* $p < .05$

หมายเหตุ

1 = ระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี

2 = ระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี

3 = ระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

จากตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรม การปรับตัวพบว่า กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี มีพฤติกรรม การปรับตัวรวมพฤติกรรม การปรับตัวด้านหลักและด้านย่อยทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการทดสอบรายคู่ระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี มีพฤติกรรม การปรับตัวรวม พฤติกรรม การปรับตัวด้านหลัก และด้านย่อยทุกด้านสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

3.3.2 เปรียบเทียบพฤติกรรม การปรับตัวตามตัวแปรเพศ

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านหลักค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านย่อยและค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม การปรับตัวรวมระหว่างเพศชายกับเพศหญิงในแต่ละระดับอายุโดยใช้ t-test ปรากฏผลดังตาราง 21

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปฎิบัติงานด้าน 5 ข้อของและรวมระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ในกลุ่มตัวอย่างระดับ ๑๕

3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี 1 เดือน ทั้ง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง ๑ ปี

พฤติกรรมทางการบริหาร	5 ปี 1 เดือนถึง 4 ปี				t	4 ปี 1 เดือนถึง 5 ปี				t	5 ปี 1 เดือนถึง ๑ ปี				t
	ชาย (n=1๐๐)		หญิง (n=184)			ชาย (n=141)		หญิง (n=213)			ชาย (n=172)		หญิง (n=323)		
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
ด้านการวางแผนจัดการ	17.5783	4.586	18.1457	4.475	1.79	21.0567	3.849	21.9155	3.040	-2.12*	23.4767	3.071	24.2105	2.519	-2.69**
ด้านการติดต่อประสานงาน	11.5783	3.452	11.1735	3.530	1.08	14.1773	3.343	15.1972	3.413	-2.77**	17.2151	2.041	17.1703	2.786	0.17
ด้านการบริหารงาน	17.9518	4.380	18.0815	4.126	0.29	19.7092	4.184	20.9024	3.304	-2.94**	21.0698	3.412	21.7833	2.080	2.36*
ด้านการปฏิบัติงาน	32.2470	11.203	33.0087	10.232	1.19	44.0071	11.009	50.1876	11.456	-4.94**	57.0744	9.910	61.7740	8.804	-4.54**
ด้านการประเมินผล	17.9819	5.767	18.1940	5.453	0.85	21.0384	5.295	23.9024	4.011	-4.25**	25.7055	4.334	27.1486	4.067	-3.08**
ด้านการรักษา	7.8434	2.026	7.8750	2.522	0.11	8.7660	2.021	9.0094	2.072	-1.09	9.6570	1.811	9.8421	1.622	-1.12
ด้านการจัดการข้อมูล	0.4217	5.153	7.2391	4.908	-1.51	13.0026	6.704	17.2160	7.226	-4.72**	22.3140	5.325	24.7833	4.550	-5.16**
รวม	79.3554	20.644	81.3078	18.412	0.95	98.9504	18.904	108.3029	17.319	-4.77**	119.4360	14.904	124.9381	13.209	-4.05**

$t_{p < 0.05, t_{p < 0.01} = \pm 1.96$

$t_{p < 0.01, t_{p < 0.001} = \pm 2.57$

จากตาราง 21 ผลการเปรียบเทียบสำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี พบว่าพฤติกรรมกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักและด้านย่อยทุกด้านของเพศชายไม่แตกต่างจากเพศหญิง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักทุกด้านและพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยทุกด้านยกเว้นด้านการรับรู้ของเพศหญิงสูงกว่าเพศชายอย่างน้อยที่ระดับนัยสำคัญเท่ากับ 05 ($\alpha=0.05$)

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักทุกด้านยกเว้นด้านการเคลื่อนไหวและพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยทุกด้านยกเว้นด้านการรับรู้ของเพศหญิงสูงกว่าเพศชายอย่างน้อยที่ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .05 ($\alpha=0.05$)

3.3.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลอาจเป็นบิดามารดาหรือผู้ให้ข้อมูลอื่นที่มีใช้บิดามารดาก็ได้ เพื่อให้ทราบว่าพฤติกรรมการปรับตัวเกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลหรือไม่ ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล แต่จากผลการรวบรวมข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีจำนวน 301 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดามีจำนวน 814 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลอื่นมีจำนวนเพียง 84 คน ซึ่งมีจำนวนน้อยมากสำหรับการนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้วิจัยจึงได้ตัดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลอื่นออกไป เหลือเพียง 2 กลุ่มเท่านั้นที่นำมาวิเคราะห์ โดยแยกการวิเคราะห์ดังนี้

3.3.3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดา

3.3.3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดา

แต่เนื่องจากผลการวิเคราะห์ตัวแปรอายุ พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวเกี่ยวข้องกับอายุ ดังนั้นเพื่อให้ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับตัวแปรระดับการศึกษาชัดเจนขึ้นจึงได้วิเคราะห์แยกผลของตัวแปรระดับการศึกษาในแต่ละระดับอายุของกลุ่มตัวอย่างด้วย

และนอกจากนี้ในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี ยังพบผลอีกว่า หญิงและชายมีพฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักและพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยในบางด้านต่างกัน ดังนั้น

เพื่อให้ผลการวิเคราะห์มีความชัดเจนยิ่งขึ้นจึงทำการวิเคราะห์แยกชายและหญิงในด้านดังกล่าวด้วย

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านหลัก ค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านย่อย และค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมตามระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดาและผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดาในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี รวมทั้งชายหญิง, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี แยกชายและหญิง และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี แยกชายและหญิง โดยใช้ F-test (One-Way analysis of variance) และกรณีที่ F มีนัยสำคัญทางสถิติก็ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้ Tukey's test (HSD) ปรากฏผลดังตาราง 22-25

ตาราง 22 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวส่วนหลัก ห้าบ้อยและรวมงานแผนกตามระดับการศึกษา 5 ระดับ (1-5) ของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดาในกลุ่มตัวอย่างระยะหัดอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

พฤติกรรมกรรมการปรับตัว	3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี (รวมชายและหญิง)										4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี										5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี									
	รวม										รวม										รวม									
	๑๑-13	๑2-20	๑3-23	๑4-23	๑5-4	๑6-12	๑7-8	๑8-10*	๑9-4	๒0-7	๒1-12	๒2-8	๒3-10*	๒4-10*	๒5-4	๒6-13	๒7-5	๒8-21	๒9-5	๓0-9	๓1-13	๓2-10	๓3-10	๓4-13	๓5-2	๓6-10	๓7-22	๓8-16	๓9-7	๔0-7
ด้านการช่วยเหลือตนเอง	19.46	16.75	16.30	18.43	17.50	20.57	19.25	21.25	22.00	20.75	23.13	22.40	21.90	23.00	25.67	21.87	23.60	22.23	17.00	25.20	23.59	24.63	24.85	24.85	24.85	24.85	24.85	24.85	24.85	24.85
ด้านการสื่อสาร	4.01	5.16	4.14	3.88	2.78	5.13	7.72	9.37	4.14	0.50	3.42	4.16	3.43	2.92	1.00	3.62	3.20	2.13	9.90	2.13	2.20	2.60	2.07	2.07	2.07	2.07	2.07	2.07	2.07	2.07
ด้านการเคลื่อนไหว	12.54	11.10	10.30	12.74	11.50	13.86	12.17	16.25	15.10	12.00	14.07	11.20	15.57	18.20	17.53	16.33	19.10	16.85	16.00	16.20	16.64	17.94	17.41	17.41	17.41	17.41	17.41	17.41	17.41	17.41
ด้านความสัมพันธ์ทางบุคคล	3.18	3.24	3.32	3.41	4.80	5.08	7.10	2.49	3.87	0.82	4.40	5.45	3.46	1.92	2.35	3.11	1.73	2.27	0.00	3.79	3.43	2.46	2.99	2.99	2.99	2.99	2.99	2.99	2.99	2.99
ด้านสติปัญญาและการแก้ปัญหา	17.08	16.20	16.74	19.04	19.25	19.57	16.83	21.50	20.30	17.50	20.80	17.60	21.05	22.80	20.44	20.73	22.10	19.77	19.50	20.90	22.50	21.83	22.07	21.83	21.83	21.83	21.83	21.83	21.83	21.83
ด้านการแสดงออก	4.68	4.47	4.34	3.28	3.86	5.65	3.95	2.98	4.08	1.73	3.84	5.22	3.14	2.68	3.94	4.35	2.08	4.00	6.30	3.51	1.99	3.77	2.51	2.51	2.51	2.51	2.51	2.51	2.51	2.51
ด้านการปรับตัว	35.15	28.55	33.65	35.30	35.50	47.29	36.33	40.00	45.30	40.00	49.93	42.00	54.52	60.00	56.78	57.40	59.60	59.08	61.50	53.70	60.36	63.50	63.50	63.50	63.50	63.50	63.50	63.50	63.50	63.50
ด้านการเรียนรู้	13.82	11.88	13.30	10.18	3.70	15.20	12.09	8.78	12.63	15.71	17.48	19.40	25.62	27.60	23.67	25.27	28.30	26.54	26.00	27.20	26.43	28.19	28.44	28.44	28.44	28.44	28.44	28.44	28.44	28.44
ด้านการเรียนรู้พื้นฐาน	19.54	15.25	18.35	20.22	20.25	21.71	17.42	20.13	21.20	18.75	23.13	19.40	25.62	27.60	23.67	25.27	28.30	26.54	26.00	27.20	26.43	28.19	28.44	28.44	28.44	28.44	28.44	28.44	28.44	28.44
รวม	57.23	72.60	79.00	83.52	83.75	101.29	84.58	99.00	102.70	90.25	107.93	96.40	113.05	124.00	120.22	116.53	124.40	117.92	114.00	115.60	123.09	127.18	127.93	127.93	127.93	127.93	127.93	127.93	127.93	127.93

1 = ระดับประถมศึกษา 2 = ระดับมัธยมศึกษา 3 = ระดับอนุบาล 4 = ระดับปริญญาตรี 5 = ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

* = กลุ่ม 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี เพศชาย n5 มี 1 คน รวม n4 9 คน = 10 คน (ระดับปริญญาตรีขึ้นไป)

จากตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี มีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมสูงสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามี การศึกษาระดับประถมศึกษาและมีค่าต่ำสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับ มัธยมศึกษา สำหรับคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักได้แก่ ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย พบว่า มีค่าสูงสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับปริญญา ตรี ระดับสูงกว่าปริญญาตรีและระดับประถมศึกษาตามลำดับ และมีค่าต่ำสุดในกลุ่มผู้ให้ ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา ระดับอนุปริญญา ระดับมัธยมศึกษาและระดับ มัธยมศึกษาตามลำดับ ส่วนคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยได้แก่ด้านการแสดงออก ด้านการรับรู้และด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน พบว่ามีค่าสูงสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามี การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และระดับประถมศึกษาตามลำดับ และมี ค่าต่ำสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และ ระดับปริญญาตรี ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือนถึง 5 ปี (ชาย) มีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัว รวมสูงสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และมีค่าต่ำสุดใน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สำหรับคะแนนพฤติกรรม การปรับตัวด้านหลักได้แก่ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพ ระหว่างบุคคลและด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย พบว่ามีค่าสูงสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็น บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ระดับอนุปริญญา ระดับอนุปริญญาและระดับ ประถมศึกษาตามลำดับและมีค่าต่ำสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับมัธยม ศึกษาในทุกด้าน ส่วนคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยได้แก่ด้านการแสดงออก ด้าน การรับรู้และด้านการเขียนขั้นพื้นฐานพบว่ามีค่าสูงสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการ ศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีทุกด้านและมีค่าต่ำสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาทุกด้าน

กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี (หญิง) มีคะแนนพฤติกรรมการปรับ ตัวรวมสูงสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีและมีค่า ต่ำสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา สำหรับคะแนนพฤติกรรม การปรับตัวด้านหลักได้แก่ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพ ระหว่างบุคคลและด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย พบว่ามีค่าสูงสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็น บิดามีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีทุกด้านยกเว้นด้านการช่วยเหลือตนเองที่พบว่า

เป็นระดับมัธยมศึกษา และมีค่าต่ำสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาทุกด้าน ส่วนคะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านย่อยได้แก่ ด้านการแสดงออก ด้านการรับรู้ และด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน พบว่ามีค่าสูงสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีทุกด้านและมีค่าต่ำสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับอนุปริญา และระดับประถมศึกษาตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี (ชาย) มีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมสูงสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับอนุปริญญาและมีค่าต่ำสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี สำหรับคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักได้แก่ ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย พบว่ามีค่าสูงสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับอนุปริญญา ระดับอนุปริญญา และระดับสูงกว่าปริญญาตรี เมตต์ระดับ และมีค่าต่ำสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีทุกด้าน ยกเว้นด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายที่พบว่าเป็นระดับประถมศึกษา ส่วนคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อย ได้แก่ ด้านการแสดงออก ด้านการรับรู้และด้านการเขียน ขึ้นพื้นฐาน พบว่ามีค่าสูงสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรี ระดับอนุปริญญาและระดับสูงกว่าปริญญาตรีตามลำดับ และมีค่าต่ำสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาทุกด้าน ยกเว้นด้านการเขียนขึ้นพื้นฐานที่พบว่าเป็นระดับมัธยมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี (หญิง) มีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมสูงสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีและมีค่าต่ำสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา สำหรับคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักได้แก่ ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย พบว่ามีค่าสูงสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ระดับมัธยมศึกษา และระดับสูงกว่าปริญญาตรีตามลำดับและมีค่าต่ำสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาทุกด้าน ยกเว้นด้านการช่วยเหลือตนเอง ที่พบว่าเป็นระดับมัธยมศึกษา ส่วนคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยได้แก่ ด้านการแสดงออก ด้านการรับรู้และด้านการเขียนขั้นพื้นฐานพบว่ามีค่าสูงสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีทุกด้าน และมีค่าต่ำสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาทุกด้าน

ตาราง 23 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก ด้านย่อยและรวมตามระดับการศึกษา 5 ระดับ (1-5) ของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดาในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

พฤติกรรมการปรับตัว	3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี						4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี						5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี					
	รวมชายและหญิง			ชาย			หญิง			ชาย			หญิง					
	F	F	F	ค่า HSD ของค่าเฉลี่ย	ค่า HSD วิฤฤหที่ที่ $\alpha=0.5$	ค่า HSD วิฤฤหที่ที่ $\alpha=0.5$	ค่า HSD วิฤฤหที่ที่ $\alpha=0.5$	ค่า HSD วิฤฤหที่ที่ $\alpha=0.5$	ค่า HSD วิฤฤหที่ที่ $\alpha=0.5$	ค่า HSD วิฤฤหที่ที่ $\alpha=0.5$	ค่า HSD วิฤฤหที่ที่ $\alpha=0.5$	ค่า HSD วิฤฤหที่ที่ $\alpha=0.5$	ค่า HSD วิฤฤหที่ที่ $\alpha=0.5$	ค่า HSD วิฤฤหที่ที่ $\alpha=0.5$	ค่า HSD วิฤฤหที่ที่ $\alpha=0.5$	ค่า HSD วิฤฤหที่ที่ $\alpha=0.5$	ค่า HSD วิฤฤหที่ที่ $\alpha=0.5$	ค่า HSD วิฤฤหที่ที่ $\alpha=0.5$
ด้านการช่วยเหลือตนเอง	1.5636	0.9036	0.5748															
ด้านการเคลื่อนไหว	1.8617	2.3082	1.9208															
ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น	1.7318	2.3367	2.1779															
ด้านสติปัญญาและการเคลื่อนไหว	1.5004	1.5864	2.5090															
ด้านการแสดงออก	2.5192	1.1412	1.3025															
ด้านการรับรู้	1.5002	0.2546	1.4032															
ด้านการปรับตัวทั้งหมด	1.3834	1.8429	1.3927															
รวม	1.5392	1.8087	2.7498															

1 = ระดับประถมศึกษา 2 = ระดับมัธยมศึกษา 3 = ระดับอนุประถมศึกษา 4 = ระดับปริญญาตรี 5 = ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

หมายเหตุ

ระดับอายุ 3 ปี 1 เดือนถึง 4 ปี

รวมชาย/หญิง $F_{\alpha=.05}$; df (4, 78) = 2.53

ระดับอายุ 4 ปี 1 เดือนถึง 5 ปี

ชาย $F_{\alpha=.05}$; df (3, 33) = 2.92

หญิง $F_{\alpha=.05}$; df (4, 45) = 2.61 ; * $p < .05$

ระดับอายุ 5 ปี 1 เดือนถึง 6 ปี

ชาย $F_{\alpha=.01}$; df (4, 44) = 3.83 ; ** $p < .01$

$F_{\alpha=.05}$; df (4, 44) = 2.61

หญิง $F_{\alpha=.01}$; df (4, 77) = 3.65 , ** $p < .01$

$F_{\alpha=.05}$; df (4, 77) = 2.53 ; * $p < .05$

จากตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี (รวมชายหญิง) พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักและด้านย่อยทุกด้านของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี เพศชาย พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก และด้านย่อยทุกด้านของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี เพศหญิง พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก และด้านย่อยทุกด้านของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี เพศชาย พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักทุกด้านยกเว้นด้านการช่วยเหลือตนเอง และ

พฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านย่อยทุกด้านของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน สำหรับการช่วยเหลือตนเอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับอนุปริญญาสูงกว่าระดับสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี เพศหญิง พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักทุกด้านยกเว้นด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายและพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านย่อยทุกด้านยกเว้นด้านการแสดงออกของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน สำหรับการสติปัญญา/การสื่อความหมายและด้านการแสดงออก พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรีสูงกว่าระดับประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรม การปรับตัวด้านหลัก คำย่อยและรวมจำแนกตามระดับการศึกษา ระดับ (1-5) ของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดาในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

พฤติกรรมการปรับตัว	3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี (รวมชายและหญิง)										4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี										5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี														
	รวม					หญิง					รวม					หญิง					รวม					หญิง									
	n1-35	n2-46	n3-48	n4-80	n5-12	n1-19	n2-20	n3-22	n4-30	n5-6	n1-24	n2-21	n3-26	n4-55	n5-8	n1-31	n2-16	n3-18	n4-31	n5-5	n1-32	n2-30	n3-48	n4-92	n5-19	n1-31	n2-16	n3-18	n4-31	n5-5	n1-32	n2-30	n3-48	n4-92	n5-19
ด้านการร่วมใจ	10.66	18.56	18.48	17.65	18.67	18.74	19.75	22.23	22.63	21.17	22.04	21.27	22.23	21.98	20.50	23.81	21.75	23.83	24.10	23.80	24.78	23.90	24.04	24.14	24.03	23.81	21.75	23.83	24.10	23.80	24.78	23.90	24.04	24.14	24.03
	9.0	4.52	4.62	4.71	1.97	3.48	4.17	2.36	3.29	2.71	3.06	4.12	3.31	3.72	5.73	3.05	2.24	2.83	2.51	1.92	1.91	3.01	2.37	2.31	2.55	3.05	2.24	2.83	2.51	1.92	1.91	3.01	2.37	2.31	2.55
ด้านการเคลื่อนไหว	10.86	11.62	11.25	11.31	12.25	11.74	13.45	13.45	16.03	15.50	14.33	15.15	14.62	15.98	16.38	15.91	16.63	19.11	17.77	18.00	17.06	16.47	17.54	17.51	17.84	15.91	16.63	19.11	17.77	18.00	17.06	16.47	17.54	17.51	17.84
	3.82	3.13	3.16	3.46	2.67	3.40	2.78	2.65	2.74	2.07	4.06	3.27	2.79	3.12	1.85	3.07	2.68	1.37	1.99	2.35	2.91	2.37	2.79	2.62	2.48	3.07	2.68	1.37	1.99	2.35	2.91	2.37	2.79	2.62	2.48
ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	16.86	18.24	18.31	18.23	20.00	17.56	18.45	20.59	21.60	20.00	20.75	21.00	21.08	21.09	21.38	20.10	21.63	22.78	21.45	21.40	21.14	21.27	21.90	22.08	21.95	20.10	21.63	22.78	21.45	21.40	21.14	21.27	21.90	22.08	21.95
	4.06	4.33	4.30	4.05	2.30	4.74	4.88	3.11	2.80	3.71	7.47	3.15	2.92	3.51	2.39	4.35	2.03	1.59	2.00	3.29	2.55	3.25	2.61	2.61	2.61	4.35	2.03	1.59	2.00	3.29	2.55	3.25	2.61	2.61	2.61
ด้านสติปัญญาหรือความสามารถ	32.34	34.29	32.46	32.26	34.50	42.53	39.75	45.86	46.57	51.67	47.63	48.46	48.12	53.00	51.13	52.71	61.12	63.50	59.00	62.20	57.72	61.21	62.73	63.75	64.11	52.71	61.12	63.50	59.00	62.20	57.72	61.21	62.73	63.75	64.11
	9.72	10.36	10.49	9.17	5.41	9.86	12.31	10.91	9.74	9.00	10.26	11.65	10.60	9.96	10.51	12.64	6.43	5.52	6.23	6.83	8.85	9.93	8.99	6.34	6.36	12.64	6.43	5.52	6.23	6.83	8.85	9.93	8.99	6.34	6.36
ด้านการแสดงออก	17.03	18.79	18.19	18.75	21.75	19.74	20.20	22.55	23.87	25.67	22.96	23.10	23.69	24.96	26.00	23.71	26.75	28.61	26.35	28.00	25.25	26.57	27.33	28.04	28.11	23.71	26.75	28.61	26.35	28.00	25.25	26.57	27.33	28.04	28.11
	5.09	6.05	5.60	4.91	3.33	4.38	6.20	4.42	3.18	3.27	5.31	4.72	4.18	3.16	4.31	5.56	3.07	2.28	3.04	2.24	1.91	4.47	4.13	3.12	2.77	5.56	3.07	2.28	3.04	2.24	1.91	4.47	4.13	3.12	2.77
ด้านการรับใช้	7.60	8.14	7.90	8.00	8.50	8.63	7.95	8.36	9.03	9.83	8.83	8.39	8.81	9.73	9.88	9.16	9.75	10.22	10.26	10.60	9.63	9.64	9.90	9.93	10.53	9.16	9.75	10.22	10.26	10.60	9.63	9.64	9.90	9.93	10.53
	2.60	2.35	2.69	2.34	2.43	2.06	2.35	1.38	1.58	1.66	1.81	2.12	1.79	2.08	1.13	2.41	1.61	0.88	1.24	0.55	1.65	1.99	1.57	1.31	0.77	2.41	1.61	0.88	1.24	0.55	1.65	1.99	1.57	1.31	0.77
ด้านการรับผิดชอบ	7.71	7.36	6.78	5.91	4.25	14.16	11.60	14.45	13.07	16.17	15.83	16.98	15.62	18.71	15.25	19.81	24.63	24.67	22.39	23.60	22.84	25.01	25.10	25.77	25.47	19.81	24.63	24.67	22.39	23.60	22.84	25.01	25.10	25.77	25.47
	5.34	4.16	4.01	4.80	1.60	7.04	6.39	6.97	5.58	7.31	5.46	7.16	7.20	7.09	8.51	6.20	3.56	3.51	4.22	5.59	4.81	4.57	4.63	3.73	3.73	6.20	3.56	3.51	4.22	5.59	4.81	4.57	4.63	3.73	3.73
รวม	79.00	82.71	80.50	79.46	83.42	90.58	91.40	102.14	106.83	108.33	104.75	105.88	106.04	112.05	109.38	112.58	123.13	129.22	122.32	125.40	121.00	122.67	125.81	127.95	127.95	112.58	123.13	129.22	122.32	125.40	121.00	122.67	125.81	127.95	127.95
	17.12	18.50	19.81	17.73	8.75	15.70	19.51	15.63	14.60	15.03	17.10	17.86	15.29	15.80	15.27	19.54	10.68	7.45	8.07	8.62	8.62	13.18	13.37	10.75	9.49	19.54	10.68	7.45	8.07	8.62	8.62	13.18	13.37	10.75	9.49

1 = ระดับประถมศึกษา 2 = ระดับมัธยมศึกษา 3 = ระดับอนุบาล 4 = ระดับปริญญาตรี 5 = ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ระดับสูงกว่าปริญญาตรีทุกด้าน ยกเว้นด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน ที่พบว่าเป็นระดับปริญญาตรี และมีค่าต่ำสุดในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาทุกด้าน

ตาราง 25 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านเด็ก ด้านย่อยและรวมตามระดับการศึกษา 5 ระดับ (1-5) ของผู้ให้ข้อมูลที่ให้เป็นารดาไปเกณฑ์ด้วยจะผัดๆ 3 ปี
 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

พฤติกรรมการปรับตัว	3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี				4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี				5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี			
	(รวมชายและหญิง)		ชาย		หญิง		ชาย		หญิง		รวม	
	F	t	ดูเปรียบเทียบกับ	ผลต่างค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนที่ $\alpha=0.5$	F	ดูเปรียบเทียบกับ	ผลต่างค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนที่ $\alpha=0.5$	t	ดูเปรียบเทียบกับ	ผลต่างค่าเฉลี่ย
ด้านการช่วยเหลือตนเอง	1.1008	5.3365**	1 < 3	3.4905*	3.47	0.5723				0.6109		
ด้านการเคลื่อนไหว	0.5585	7.6800**	1 < 4	3.8905*	2.93	1.6856	1 < 3	3.1756*	2.51	1.2187		
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	1.5814	4.0799**	1 < 5	1.7632*	3.98	0.0711				0.7693		
ด้านสติปัญญาทางสื่อ	0.5523	2.2914				1.8410	1 < 3	10.7581*	9.09	3.8112**	1 < 1	6.0312*
ด้านภาษา	1.8552	4.1061**	1 < 5	5.9299*	1.79	1.9765	1 < 5	9.4581*	4.06	4.0151**	1 < 5	6.3865*
ด้านการแสดงออก			2 < 5	5.4667*			1 < 3	4.8692*			1 < 4	2.7935*
ด้านการรับรู้	0.4249	2.7413*		ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ		1.8275	1 < 5	4.2581*			1 < 5	2.8553*
ด้านการเจริญเติบโต	2.3615	0.8804		ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ		1.3673						
รวม	0.4495	4.8155**		ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ		1.3405	1 < 3	16.6416*	13.61	2.2062	1 < 4	2.9279*

1 = ระดับประถมศึกษา 2 = ระดับมัธยมศึกษา 3 = ระดับอนุบาล 4 = ระดับปริญญาตรี 5 = ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

หมายเหตุ

ระดับอายุ 3 ปี 1 เดือนถึง 4 ปี

รวมชาย/หญิง $F_{\alpha=.05}$; df (4, 236) = 2.37

ระดับอายุ 4 ปี 1 เดือนถึง 5 ปี

ชาย $F_{\alpha=.01}$; df (4, 92) = 3.48 ; ** $p < .01$

$F_{\alpha=.05}$; df (4, 92) = 2.45 ; * $p < .05$

หญิง $F_{\alpha=.05}$; df (4, 149) = 2.45

ระดับอายุ 5 ปี 1 เดือนถึง 6 ปี

ชาย $F_{\alpha=.01}$; df (4, 96) = 3.48 ; ** $p < .01$

$F_{\alpha=.05}$; df (4, 96) = 2.45

หญิง $F_{\alpha=.01}$; df (4, 216) = 3.32 ; ** $p < .01$

$F_{\alpha=.05}$; df (4, 216) = 2.37 ; * $p < .05$

จากตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี (รวมชายหญิง) พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักและด้านย่อยทุกด้านของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี เพศชาย พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักในด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย และพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยทุกด้านยกเว้นด้านการแสดงออกของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านการช่วยเหลือตนเอง พบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดาที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและระดับปริญญาตรีสูงกว่าระดับประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านการเคลื่อนไหว พบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดาที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรีสูงกว่าระดับประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับ

ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดา มีการศึกษาระดับปริญญาตรีสูงกว่าระดับประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสำหรับด้านการแสดงออก พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดา มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีสูงกว่าระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี เพศหญิง พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักและด้านย่อยทุกด้านของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดา มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ไม่แตกต่างกัน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี เพศชาย พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวมของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดา มีการศึกษาระดับอนุปริญญาสูงกว่าระดับประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักในด้านการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดา มีการศึกษาระดับอนุปริญญาสูงกว่าระดับประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และในด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดา มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและระดับสูงกว่าปริญญาตรีสูงกว่าระดับประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านการช่วยเหลือตนเองและด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดา มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ไม่แตกต่างกันและสำหรับพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยทุกด้านยกเว้นด้านการแสดงออกของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดา มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านการแสดงออก พบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดา มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและระดับสูงกว่าปริญญาตรีสูงกว่าระดับประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี เพศหญิง พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักทุกด้านยกเว้นด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายและพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยในด้านการรับรู้ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดา มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรี ไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายและด้านการแสดงออก พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดา มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรี สูงกว่าระดับประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

และสำหรับการเขียนขั้นพื้นฐาน พบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดาที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีสูงกว่าระดับประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1 เพื่อสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีมาตรฐาน
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 สร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณสมบัติทาง
การวัดที่เหมาะสมอันได้แก่ มีความเชื่อมั่น (Reliability) และมีความเที่ยงตรง (Validity)

1.2 เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็ก
ปฐมวัย ซึ่งเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของ
โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.3 สร้างคู่มือการใช้ (Manual) ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็ก
ปฐมวัย

2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยที่มีอายุอยู่ระหว่าง 3 ปี 1
เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยตามตัวแปรเพศและ
ระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1
อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,582 คน ซึ่งเป็นกลุ่ม
ตัวอย่างที่ใช้ในการสอบวัดครั้งที่ 1 เพื่อหาคุณภาพเป็นรายชื่อจำนวน 217 คน กลุ่มตัวอย่าง
ที่ใช้ในการสอบวัดครั้งที่ 2 เพื่อหาคุณภาพเป็นรายชื่อจำนวน 166 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้
ในการสอบวัดครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพแยกตามด้านหลัก ด้านย่อยและคุณภาพทั้งฉบับตลอด

จนสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยจำนวน 1,199 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งแบบวัดประกอบด้วยข้อวัด (Items) ที่วัดด้านหลัก 4 ด้านดังนี้คือ

1. ด้านการช่วยเหลือตนเอง (Self-help skills)
2. ด้านการเคลื่อนไหว (Motor skills)
3. ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal skills)
4. ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย (Cognitive/Communication skills) ซึ่ง

แบ่งเป็น 3 ด้านย่อยได้แก่

- 4.1 ด้านการแสดงออก (Expressive language skills)
- 4.2 ด้านการรับรู้ (Receptive language skills)
- 4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน (Basic writing skills)

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ติดต่อโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนและนัดหมาย วัน เวลา เพื่อนำแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยไปสอบถามบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
3. จัดเตรียมแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยให้เพียงพอกับจำนวนบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างของการสอบวัดครั้งที่ 1 จำนวน

217 คน กลุ่มตัวอย่างของการสอบวัดครั้งที่ 2 จำนวน 166 คน และกลุ่มตัวอย่างของการสอบวัด ครั้งที่ 3 จำนวน 1,199 คน

4. อธิบายให้บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่จะได้รับจากการตอบแบบวัดเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ตอบด้วยความเต็มใจและตอบตามความเป็นจริง

5. อธิบายให้บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจถึงวิธีการตอบแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนที่จะลงมือตอบ

6. เก็บรวบรวมแบบวัดทั้งหมด เพื่อนำผลการตอบแบบวัดมาตรวจให้คะแนนโดยการสอบวัดครั้งที่ 1 วิเคราะห์รายข้อและคัดข้อที่ผ่านเกณฑ์และพิจารณาพบว่าครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการ สำหรับการสอบวัดครั้งที่ 2 วิเคราะห์รายข้อ และคัดข้อที่ผ่านเกณฑ์และพิจารณาพบว่าครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการ

7. นำแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่ผ่านการวิเคราะห์รายข้อและคัดเลือกมาแล้ว ไปสอบวัดกับกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดและหาเกณฑ์ปกติเพื่อใช้ในการแปลความหมายของคะแนนต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ได้แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยจำนวน 147 ข้อ ประกอบด้วยข้อวัดที่ผ่านเกณฑ์ของการวิเคราะห์ในระดับอายุหนึ่งคือมีค่าอำนาจจำแนก (D) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.2 หรือมีค่าอำนาจจำแนกสูงขึ้นตามระดับอายุและพิจารณาพบว่าครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการตลอดจนสามารถนำไปใช้ได้ โดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.11-0.92 ซึ่งประกอบด้วยด้านหลัก 4 ด้านและด้านย่อย 3 ด้านดังนี้

1.1	ด้านการช่วยเหลือตนเอง	จำนวน 28 ข้อ
1.2	ด้านการเคลื่อนไหว	จำนวน 21 ข้อ
1.3	ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	จำนวน 25 ข้อ
1.4	ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้านย่อยได้แก่	
1.4.1	ด้านการแสดงออก	จำนวน 33 ข้อ
1.4.2	ด้านการรับรู้	จำนวน 11 ข้อ
1.4.3	ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	จำนวน 29 ข้อ

หมายเหตุ ผู้ที่สนใจแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยฉบับสมบูรณ์และคู่มือการใช้แบบวัด โปรดติดต่อ คุณพิศสมัย อรทัย ห้องผ่าตัดจักษุ-โสต โรงพยาบาลรามารินทร์ อ.พระรามหก แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยมีค่าความเชื่อมั่นของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมเท่ากับ .9441, .9445 และ .9258 ตามลำดับ สำหรับคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก พบว่าค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายสูงสุดคือ .9195, .9334 และ .9194 ตามลำดับ ส่วนค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการเคลื่อนไหวมีค่าต่ำสุดคือ .7630, .7421 และ .6778 ตามลำดับ และสำหรับคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยของด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย พบว่าค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการเขียนขึ้นพื้นฐานมีค่าสูงสุดคือ .9005, .9356 และ .8942 ตามลำดับ ส่วนค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการรับรู้มีค่าต่ำสุดคือ .7808, .7149 และ .7107 ตามลำดับ

3. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัด ผลการนำคะแนนมาตรฐาน (Standard scores) ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับอายุมาทำการสกัดองค์ประกอบด้วยเทคนิคแกนสำคัญ (Principal component analysis : PC) ปรากฏว่าแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้านหลักนี้วัดองค์ประกอบร่วมกัน 1 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบดังกล่าวสามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี ได้ร้อยละ 67.3, 62.3 และ 55.7 ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยกับคะแนนแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของไวน์แลนด์ (The Vineland Adaptive Behavior Scales (VABS); Survey Form) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนจากแบบวัดทั้งสองมีค่าเท่ากับ 0.3684

4. ได้เกณฑ์ปกติชนิดคะแนนที่ (Normalized T-score Norms) ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยดังนี้

เกณฑ์ปกติของคะแนนด้านหลักทั้ง 4 ด้าน คะแนนด้านย่อยทั้ง 3 ด้าน และคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี ในรูปคะแนนที่ปกติมีพิสัยดังนี้ ด้านการช่วยเหลือตนเองมีคะแนน T_{10} ถึง T_{70} ด้านการเคลื่อนไหวมีคะแนน T_{18} ถึง T_{78} ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีคะแนน T_{24} ถึง T_{66} ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายมีคะแนน T_{25} ถึง T_{71} ด้านการแสดงออกมีคะแนน T_{17} ถึง T_{73} ด้านการรับรู้มีคะแนน T_{19} ถึง T_{62} ด้านการเขียนขั้นพื้นฐานมีคะแนน T_{36} ถึง T_{92} และพฤติกรรมการปรับตัวรวมมีคะแนน T_{22} ถึง T_{78}

เกณฑ์ปกติของคะแนนด้านหลักทั้ง 4 ด้าน คะแนนด้านย่อยทั้ง 3 ด้าน และคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี ในรูปคะแนนที่ปกติมีพิสัยดังนี้ ด้านการช่วยเหลือตนเองมีคะแนน T_{16} ถึง T_{67} ด้านการเคลื่อนไหวมีคะแนน T_{16} ถึง T_{68} ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีคะแนน T_{17} ถึง T_{62} ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายมีคะแนน T_{28} ถึง T_{70} ด้านการแสดงออกมีคะแนน T_{10} ถึง T_{70} ด้านการรับรู้มีคะแนน T_{16} ถึง T_{60} ด้านการเขียนขั้นพื้นฐานมีคะแนน T_{28} ถึง T_{68} และพฤติกรรมการปรับตัวรวมมีคะแนน T_{23} ถึง T_{71}

เกณฑ์ปกติของคะแนนด้านหลักทั้ง 4 ด้าน คะแนนด้านย่อยทั้ง 3 ด้านและคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี ในรูปคะแนนที่ปกติมีพิสัยดังนี้ ด้านการช่วยเหลือตนเองมีคะแนน T_6 ถึง T_{65} ด้านการเคลื่อนไหวมีคะแนน T_{20} ถึง T_{64} ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีคะแนน T_{11} ถึง T_{62} ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย มีคะแนน T_{39} ถึง T_{63} ด้านการแสดงออกมีคะแนน T_6 ถึง T_{65} ด้านการรับรู้มีคะแนน T_4 ถึง T_{57} ด้านการเขียนขั้นพื้นฐานมีคะแนน T_{12} ถึง T_{60} และพฤติกรรมการปรับตัวรวมมีคะแนน T_5 ถึง T_{67}

5. เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรต่างๆ

5.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี มีพฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก และด้านย่อยทุกด้านสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี มีพฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก และด้านย่อยทุกด้านสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี ทั้งนี้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

5.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรเพศ สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัว

ด้านหลักและด้านย่อยทุกด้านของเพศชายไม่แตกต่างจากเพศหญิง สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักทุกด้านและพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยทุกด้านยกเว้นด้านการรับรู้ของเพศหญิงสูงกว่าเพศชายอย่างน้อยที่ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .05 ($\alpha=.05$) และสำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักทุกด้านยกเว้นด้านการเคลื่อนไหว และพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยทุกด้านยกเว้นด้านการรับรู้ของเพศหญิงสูงกว่าเพศชายอย่างน้อยที่ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .05 ($\alpha=.05$)

5.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล

5.3.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดา พบว่า

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี และกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักและด้านย่อยทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี เพศชาย ซึ่งผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักทุกด้านยกเว้นด้านการช่วยเหลือตนเองและพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยทุกด้านไม่แตกต่างกัน โดยด้านการช่วยเหลือตนเอง พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับอนุปริญาจะมีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าระดับสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี เพศหญิง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักทุกด้านยกเว้นด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายและพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยทุกด้านยกเว้นด้านการแสดงออกไม่แตกต่างกัน โดยด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย และด้านการแสดงออก พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบิดามีการศึกษา ระดับอนุปริญา ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรีจะมีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าระดับประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดา พบว่า

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง และกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี เพศหญิง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักและด้านย่อยทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี เพศชาย ซึ่งผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักในด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายและพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยทุกด้านยกเว้นด้านการแสดงออกไม่แตกต่างกัน โดยด้านการช่วยเหลือตนเอง พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดามีการศึกษาระดับอนุปริญาและระดับปริญญาตรีจะมีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าระดับประถมศึกษา ด้านการเคลื่อนไหว พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรีจะมีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าระดับประถมศึกษา ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีจะมีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าระดับประถมศึกษา และด้านการแสดงออก พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดามีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีจะมีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ทั้งนี้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี เพศชาย ซึ่งผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักในการช่วยเหลือตนเอง ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยทุกด้านยกเว้นด้านการแสดงออกไม่แตกต่างกัน สำหรับพฤติกรรมการปรับตัวรวมและด้านการเคลื่อนไหว พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดามีการศึกษาระดับอนุปริญาจะมีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าระดับประถมศึกษา สำหรับด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายและด้านการแสดงออก พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดามีการศึกษาระดับอนุปริญาและระดับสูงกว่าปริญญาตรีจะมีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าระดับประถมศึกษา ทั้งนี้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี เพศหญิง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักทุกด้านยกเว้นด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายและพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยในการรับรู้ไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายและด้านการแสดง

ออก พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดาที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรี จะมีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าระดับประถมศึกษา และด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดาที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจะมีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าระดับประถมศึกษาทั้งนี้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

อภิปรายผล

1. ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด

จากการทดลองสอบวัดครั้งที่ 1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้านหลักและ 3 ด้านย่อย รวม 180 ข้อวัดในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง -0.14 ถึง 0.86 ในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง -0.15 ถึง 0.75 และในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง -0.05 ถึง 0.76 ซึ่งมีข้อวัดที่มีค่าไม่ถึงเกณฑ์ในระดับอายุใดอายุหนึ่งจำนวน 28 ข้อ ผลจากการวิเคราะห์ในครั้งนี้ พบว่า ช่วงค่าอำนาจจำแนกกระจายมาก ค่าที่ได้ในบางข้อไม่ดี บางข้อมีค่าต่ำมากจนมีค่าติดลบ ซึ่งถือว่าใช้ไม่ได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเป็นการทดลองสอบวัดครั้งแรก ซึ่งแบบวัดยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์มาก่อนเลย จึงอาจมีข้อบกพร่องเกิดขึ้นได้ เช่นเกิดจากความกำกวมของคำถามในด้านภาษาหรือข้อวัดมีจำนวนมาก การตอบแบบวัดใช้เวลานานเกินไปทำให้ผู้ตอบเบื่อหน่าย ในการคัดเลือกและรวบรวมเป็นฉบับใหม่จึงคัดเลือกข้อวัดที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ออก คัดเลือกข้อวัดที่มีคุณภาพ คือมีค่าอำนาจจำแนกสูง และอยู่ในเกณฑ์ไว้ 152 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-0.86 จากนั้นได้จัดเรียงลำดับข้อวัดใหม่แล้วนำไปทดลองสอบวัดครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่างใหม่ พบว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้านหลักและ 3 ด้านย่อย รวม 152 ข้อวัดในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง -0.09 ถึง 0.92 ในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง -0.17 ถึง 0.92 และในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง -0.06 ถึง 0.72 ซึ่งมีข้อวัดที่มีค่าไม่ถึงเกณฑ์ในระดับอายุใดอายุหนึ่งจำนวน 12 ข้อ ถึงแม้ว่าแบบวัดจะได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งที่ 1 แล้วก็ยังข้อวัดบางข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงกลุ่มตัวอย่างใหม่ ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อวัดที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่

ถึงเกณฑ์ออก แต่จากการพิจารณาค่าอำนาจจำแนก (D) ของข้อวัดบางข้อแล้วพบว่า ค่าอำนาจจำแนกมีแนวโน้มสูงขึ้นตามระดับอายุ ซึ่งแสดงว่าข้อวัดนั้นมีแนวโน้มที่สามารถจำแนกพฤติกรรมการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างได้ดีขึ้นตามระดับอายุที่เพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงพิจารณาคัดเลือกข้อวัดที่มีคุณลักษณะดังกล่าวมาอีก 7 ข้อวัด ได้ข้อวัดที่มีคุณภาพคือ มีค่าอำนาจจำแนกสูงและอยู่ในเกณฑ์ไว้ 147 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.11-0.92 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่า ค่าอำนาจจำแนกที่ดีควรมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.2 (รัตนศิริพานิช, 2533:158) รวมถึงมีค่าเปลี่ยนแปลงไปตามระดับอายุ จึงจะแสดงได้ว่ากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจริงในแต่ละข้อวัดนั้นๆ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าอำนาจจำแนกสอดคล้องกับเกณฑ์ เชื่อถือได้ และนำมาใช้ได้ตามต้องการ

เป็นที่น่าสังเกตว่าค่าอำนาจจำแนกในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี สูงกว่าในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี

2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด

ผู้วิจัยได้คำนวณหาความเชื่อมั่นของพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก ด้านย่อยและรวมของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยในแต่ละระดับอายุโดยใช้สูตร KR-20 ผลปรากฏว่า ในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยมีค่าความเชื่อมั่นของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวเท่ากับ .9441, .9445 และ .9258 ตามลำดับ สำหรับคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายสูงสุดคือ .9195, .9334 และ .9194 ตามลำดับ ส่วนค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการเคลื่อนไหวมีค่าต่ำสุดคือ .7630, .7421 และ .6778 ตามลำดับ และสำหรับคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยพบว่าค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการเขียนขึ้นพื้นฐานมีค่าสูงสุดคือ .9005, .9356 และ .8942 ตามลำดับ ส่วนค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการรับรู้มีค่าต่ำสุดคือ .7808, .7149 และ .7107 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดแยกตามด้านหลักในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ระดับอายุแล้ว พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านหลักด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายมีค่าสูงสุด ส่วนค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการเคลื่อนไหวมีค่าต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจำนวนข้อวัดในแต่ละด้านหลัก กล่าวคือจำนวนข้อวัดของด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายมีจำนวนสูงสุดคือ 73 ข้อ

วัด ส่วนจำนวนข้อวัดของด้านการเคลื่อนไหวมีจำนวนต่ำสุดเพียง 21 ข้อวัด ซึ่งสอดคล้องกับหลักของการวัดที่ว่าแบบวัดใดมีจำนวนข้อน้อยจะมีค่าความเชื่อมั่นต่ำ แต่ถ้าจำนวนข้อในแบบวัดมากขึ้น จะมีผลทำให้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเพิ่มมากขึ้นด้วย (พวงรัตน์, ทวีรัตน์, 2531:135) แต่เมื่อพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดแยกตามด้านย่อยในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ระดับอายุแล้วพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านย่อยด้านการเขียนขั้นพื้นฐานมีค่าสูงสุด ส่วนค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการรับรู้มีค่าต่ำสุด โดยที่จำนวนข้อวัดของด้านการแสดงออก ด้านการรับรู้และด้านการเขียนขั้นพื้นฐานมีจำนวน 33, 11 และ 29 ข้อ ตามลำดับ การที่พบว่าค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการเขียนขั้นพื้นฐานมีค่าสูงสุด อาจเนื่องมาจากระดับความยากของข้อวัดเป็นรายข้อ กล่าวคือ ข้อวัดของด้านการเขียนขั้นพื้นฐานมีค่าระดับความยากเหมาะสมกว่า (พิสัยอยู่ระหว่าง 0.5-0.7) ข้อวัดในด้านย่อยอื่น ซึ่งส่งผลให้การกระจายของคะแนนมีมากทำให้ค่าความเชื่อมั่นสูง ซึ่งสอดคล้องกับหลักของการวัดที่ว่าความยากของข้อสอบมีอิทธิพลต่อค่าความเชื่อมั่นในแง่ที่ทำให้การกระจายของคะแนนมีมากน้อยต่างกัน การกระจายของคะแนนมากจะทำให้ค่าความเชื่อมั่นสูงกว่าคะแนนที่มีการกระจายน้อย เนื่องจากข้อสอบที่ง่ายมาก ผู้ตอบส่วนใหญ่ทำได้ คะแนนของแต่ละคนก็ไม่แตกต่างกัน ทำนองเดียวกัน ข้อสอบที่ยากเกินไปผู้ตอบส่วนใหญ่ทำไม่ได้เหมือนกัน คะแนนแต่ละคนก็ไม่แตกต่างกันเช่นกัน ซึ่งเป็นเหตุให้ค่าความเชื่อมั่นต่ำลงเพราะคะแนนมีการกระจายแคบ (บุญส่ง นิลแก้ว, 2519) ส่วนการที่พบว่าค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้านการรับรู้มีค่าต่ำสุดก็อาจเนื่องมาจากมีจำนวนข้อวัดต่ำสุดเพียง 11 ข้อวัดเท่านั้น สำหรับค่าความเชื่อมั่นของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี มีค่าเท่ากับ .9441, .9445 และ .9258 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้ง 3 ระดับอายุมีค่าสูงและมีค่าใกล้เคียงกัน ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของบรูนิงค์, วูดค็อก, เวทเทอร์แมนและฮิลล์ (Bruininks, Woodcock, Weatherman and Hill, 1984) ที่พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) ของแบบวัด Scales of Independent Behavior (SIB) มีค่าเท่ากับ .95 และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของสแปร์ไรว์และคณะ (Sparrow et. al. 1984) ที่พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) ของแบบวัด The Vineland Adaptive Behavior Scales (VABS): Survey Form มีค่าอยู่ระหว่าง 0.83 ถึง 0.94 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของแลมเบิร์ตและวายนัมมิลเลอร์ (Lambert and Windmiller, 1981) ที่พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) ของแบบวัด Adaptive Behavior Scales, School

Edition (ABS-SE) มีค่าอยู่ระหว่าง .27 ถึง .97 และยังพบว่าสอดคล้องกับผลการศึกษาของ แกรี่ แอด อัดัมส์ (Gary L. Adamis. 1984) ที่พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) ของแบบวัด Normative Adaptive Behavior Checklist (NABC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.99 ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยมีค่าเชื่อถือได้

3. ความเที่ยงตรงของแบบวัด

ผู้วิจัยได้นำคะแนนมาตรฐาน (Standard scores) ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหวด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับอายุมาทำการสกัดองค์ประกอบด้วยเทคนิคแกนสำคัญ (Principal component analysis:PC) ผลปรากฏว่า ในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี, 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี ด้านหลักทั้ง 4 ด้านของคะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.4605 ถึง 0.6338, 0.3848 ถึง 0.5808 และ 0.3132 ถึง 0.5275 ตามลำดับ และจากการพิจารณาค่าไอเกน (Eigen value) ที่มีค่าเกินหนึ่งของทั้ง 3 กลุ่มระดับอายุแล้วพบว่า มีองค์ประกอบที่ 1 เท่านั้นที่มีค่าไอเกนเกินหนึ่ง นอกนั้นมีค่าต่ำกว่าหนึ่ง ซึ่งแสดงได้ว่า แบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้านหลักนี้ วัดองค์ประกอบร่วมกัน 1 องค์ประกอบ โดยในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี องค์ประกอบที่ 1 สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยได้ 67.3% ในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี องค์ประกอบที่ 1 สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยได้ 62.3% และในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี องค์ประกอบที่ 1 สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยได้ 55.7% หมายความว่า 55.7% ถึง 67.3% ของความแปรปรวนระหว่างตัวแปรหลักทั้ง 4 ตัวแปรนั้น องค์ประกอบ 1 องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรหลักทั้ง 4 ตัวแปรได้เกินครึ่งหนึ่งของความแปรปรวนทั้งหมด ซึ่งสรุปได้ว่าด้านหลักทั้ง 4 ด้านของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวได้แก่ ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายมีความเหมาะสมในการใช้วัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) ร่วมกัน นั่นคือแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยกับแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของไวน์แลนด์ (The Vineland Adaptive Behavior Scales (VABS); Survey Form) โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนจากแบบวัดทั้งสองมีค่าเท่ากับ 0.3684 และจากผลการทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยกับแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของไวน์แลนด์มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของมีเลอร์ (Mealor, 1984 อ้างใน Harrison 1987:45) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัด The Vineland Adaptive Behavior Scales, Classroom Edition กับแบบวัด The Adaptive Behavior Scales, School Edition) โดยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดทั้งสองมีค่าอยู่ในช่วง .22 ถึง 45 และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บรูว์อิงค์, วิตค็อก, เวทเทอร์แมนและฮิลล์ (Bruininks, Woodcock, Weatherman and Hill, 1985 อ้างใน Harrison, 1987:46) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัด The Scales of Independent Behavior กับแบบวัด The Adaptive Behavior Scales, School Edition โดยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดทั้งสองมีค่าอยู่ในช่วง .27 ถึง 87 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ซอยสเตอร์ และเอชลีย์ (Soyster and Ehly, 1986 อ้างใน Harrison, 1987:46) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัด The Adaptive Behavior Inventory for Children กับแบบวัด The Behavior Rating Profile โดยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดทั้งสองมีค่าเท่ากับ 31 จะเห็นได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของไวน์แลนด์ (The Vineland Adaptive Behavior Scales (VABS); Survey Form) มีค่าใกล้เคียงกับผลการศึกษาอื่นๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว จึงเป็นหลักฐานอันหนึ่งที่สนับสนุนความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย

4. คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms)

ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติของคะแนนด้านหลัก คะแนนด้านย่อยและคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมในแต่ละระดับอายุในรูปของคะแนนที่ปกติ (Normalized T-scores) เพื่อใช้เปรียบเทียบคะแนนด้านหลัก คะแนนด้านย่อยและคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมให้เป็นหน่วยเดียวกันในการประเมินผลการสอบวัด ถ้าต้องการทราบระดับความ

สามารถในแต่ละด้านหลัก ระดับความสามารถในแต่ละด้านย่อย และระดับพฤติกรรม การปรับตัวรวมของเด็กเป็นรายบุคคลว่าอยู่ในเกณฑ์สูง-ต่ำเพียงใดก็สามารถพิจารณาได้ตามเกณฑ์ที่สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรกำหนดไว้ดังนี้

ตั้งแต่ T_{65} และสูงกว่า	แปลว่า	สูงมาก
ตั้งแต่ $T_{55} - T_{64}$	แปลว่า	สูง
ตั้งแต่ $T_{45} - T_{54}$	แปลว่า	ปานกลาง
ตั้งแต่ $T_{35} - T_{44}$	แปลว่า	ต่ำ
ตั้งแต่ T_{34} และต่ำกว่า	แปลว่า	ต่ำมาก

(ชวาล แพรัตกุล และคนอื่นๆ 2520:52)

เกณฑ์ดังกล่าวนี้สามารถนำมาใช้ร่วมกับเกณฑ์ปกติเพื่อตีความหมายคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวได้ดังกรณีตัวอย่าง 3 กรณีต่อไปนี้

กรณีที่ 1 เด็กอายุ 3 ปี 4 เดือนได้รับการประเมินจากแบบวัดพฤติกรรม การปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยโดยได้คะแนนจากด้านหลักด้านการช่วยเหลือตนเอง 17 คะแนน คะแนนจากด้านหลักด้านการเคลื่อนไหว 14 คะแนน คะแนนจากด้านหลักด้าน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล 19 คะแนน คะแนนจากด้านย่อยด้านการแสดงออก 24 คะแนน คะแนนจากด้านย่อยด้านการรับรู้ 8 คะแนน คะแนนจากด้านย่อยด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน 10 คะแนน คะแนนจากด้านย่อยทั้ง 3 ด้าน รวมเป็นคะแนนด้านหลักด้านสติปัญญา/การสื่อ ความหมายได้ 167 คะแนน และคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมเท่ากับ 92 คะแนน เมื่อเทียบกับตารางเกณฑ์ปกติระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี ของคะแนนด้านหลักด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อ ความหมาย ด้านย่อยด้านการแสดงออก ด้านการรับรู้ ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน และ พฤติกรรมการปรับตัวรวมจะได้คะแนนที่ปกติเท่ากับ T_{48} , T_{58} , T_{52} , T_{57} , T_{60} , T_{51} , T_{56} และ T_{56} ตามลำดับ ซึ่งหมายความว่าเด็กคนนี้มีสมรรถนะในการช่วยเหลือตนเอง ความสามารถด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และความสามารถด้านการรับรู้อยู่ในระดับปาน กลาง และมีความสามารถด้านการเคลื่อนไหว ความสามารถด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ความสามารถด้านการแสดงออก ความสามารถด้านการเขียนขั้นพื้นฐานและ พฤติกรรมการปรับตัวรวมอยู่ในระดับสูง

กรณีที่ 2 เด็กอายุ 4 ปี 8 เดือน ได้รับการประเมินจากแบบวัดพฤติกรรมการปรับ ตัวสำหรับเด็กปฐมวัย โดยได้คะแนนจากด้านหลักด้านการช่วยเหลือตนเอง 17 คะแนน

คะแนนจากด้านหลักด้านการเคลื่อนไหว 14 คะแนน คะแนนจากด้านหลักด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล 19 คะแนน คะแนนจากด้านย่อยด้านการแสดงออก 24 คะแนน คะแนนจากด้านย่อยด้านการรับรู้ 8 คะแนน คะแนนจากด้านย่อยด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน 10 คะแนน คะแนนจากด้านย่อยทั้ง 3 ด้าน รวมเป็นคะแนนด้านหลักด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายได้ 140 คะแนน และคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมเท่ากับ 92 คะแนน เมื่อเทียบกับตารางเกณฑ์ปกติระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี ของคะแนนด้านหลักด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ด้านย่อยด้านการแสดงออก ด้านการรับรู้ ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน และพฤติกรรมการปรับตัวรวมจะได้คะแนนที่ปกติเท่ากับ T_{38} , T_{48} , T_{46} , T_{46} , T_{52} , T_{46} , T_{42} และ T_{43} ตามลำดับ ซึ่งหมายความว่าเด็กคนนี้มีความสามารถด้านการช่วยเหลือตนเอง ความสามารถด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน และพฤติกรรมการปรับตัวรวมอยู่ในระดับต่ำและมีความสามารถด้านการเคลื่อนไหว ความสามารถด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ความสามารถด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ความสามารถด้านการแสดงออก และความสามารถด้านการรับรู้ในระดับปานกลาง

กรณีที่ 3 เด็กอายุ 5 ปี 7 เดือนได้รับการประเมินจากแบบวัดพฤติกรรม การปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยโดยได้คะแนนจากด้านหลักด้านการช่วยเหลือตนเอง 27 คะแนน คะแนนจากด้านหลักด้านการเคลื่อนไหว 20 คะแนน คะแนนจากด้านหลักด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล 22 คะแนน คะแนนจากด้านย่อยด้านการแสดงออก 29 คะแนน คะแนนจากด้านย่อยด้านการรับรู้ 10 คะแนน คะแนนจากด้านย่อยด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน 20 คะแนน คะแนนจากด้านย่อยทั้ง 3 ด้าน รวมเป็นคะแนนด้านหลักด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายได้ 149 คะแนน และคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมเท่ากับ 128 คะแนน เมื่อเทียบกับตารางเกณฑ์ปกติระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี ของคะแนนด้านหลักด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ด้านย่อยด้านการแสดงออก ด้านการรับรู้ ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน และพฤติกรรมการปรับตัวรวมจะได้คะแนนที่ปกติเท่ากับ T_{61} , T_{60} , T_{52} , T_{50} , T_{56} , T_{51} , T_{42} และ T_{54} ตามลำดับ ซึ่งหมายความว่าเด็กคนนี้มีความสามารถด้านการเขียนขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับต่ำมีความสามารถด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ความสามารถด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ความสามารถด้านการรับรู้และพฤติกรรมการปรับตัวรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความสามารถด้านการช่วยเหลือตนเอง ความสามารถด้านการเคลื่อนไหว และความสามารถด้านการแสดงออกอยู่ในระดับสูง

ข้อสังเกต คะแนนมาตรฐานที่ (T-scores) มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 10 เมื่อพิจารณาพิสัยของคะแนนที่ (พฤติกรรมการปรับตัวรวม) ในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง T_{22} ถึง T_{78} ซึ่งคะแนนที่ครอบคลุมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ทางซ้ายและทางขวาพอๆ กัน ซึ่งมีการแจกแจงเป็นเส้นโค้งปกติ ส่วนพิสัยของคะแนนที่ (พฤติกรรมการปรับตัวรวม) ในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี มีค่าอยู่ระหว่าง T_5 ถึง T_{67} ซึ่งคะแนนที่มีการแจกแจงเป็นลักษณะเส้นโค้งเบ้ซ้าย ซึ่งหมายความว่า เด็กส่วนใหญ่ในระดับอายุนี้ได้คะแนนสูง แสดงว่าแบบวัดง่ายสำหรับเด็กกลุ่มนี้ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายจำแนกที่พบ

5. เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรต่างๆ

5.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรอายุ

ผลจากการศึกษา พบว่า เด็กที่มีระดับอายุต่างกันจะมีพฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักและด้านย่อยทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบรายคู่ พบว่า เด็กที่มีระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี มีพฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก และด้านย่อยทุกด้านสูงกว่าเด็กที่มีระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี ตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า เมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นจะมีพฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักและด้านย่อยทุกด้านสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลที่ว่า เด็กในระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี เป็นวัยที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3 ตามลำดับ ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากบ้านมาสู่โรงเรียนได้ดีแล้ว มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้มากขึ้น การเรียนในระบุนี้นี้จะเป็นการสอนให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้เป็นส่วนใหญ่ เริ่มมีการเรียนรู้แบบแผนต่างๆ ของสังคม จึงทำให้เด็กมีพฤติกรรมการปรับตัวอยู่ในระดับสูงกว่าเด็กระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี ซึ่งเป็นวัยที่เพิ่งจะเริ่มเข้าเรียนในชั้นอนุบาล 1 ช่วงนี้เป็นช่วงที่เด็กเพิ่งจะเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมจากบ้านมาสู่โรงเรียนจึงทำให้เด็กมักมีปัญหาด้านการปรับตัว เช่น ไม่ยอมไปโรงเรียน มีอาการเจ็บป่วยอยู่บ่อยๆ เป็นต้น นอกจากนี้เด็กในระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี ยังมีวุฒิภาวะ ความพร้อมและการเรียนรู้ต่ำกว่าเด็กในระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี จึงทำให้เด็กวัยนี้มีพฤติกรรมการปรับตัวอยู่ในระดับต่ำกว่า ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่าสอดคล้องกับผลการศึกษาของวัตสัน (Watson, 1973:66-67 อ้างในถวิล รักษลธิ, 2526:48) ที่ว่า เด็กเรียนรู้ที่จะทำสิ่งต่างๆ จนเป็นลักษณะ

นิสัยส่วนตัวได้ช่วยตนเองเมื่ออายุมากขึ้น และยังสอดคล้องกับผลการศึกษากิจเซล (Gesell, 1943:159-219 อ้างใน ถวิล รักษลธิ, 2526:48) เกี่ยวกับพัฒนาการและลักษณะพฤติกรรมพื้นฐานที่ว่า พัฒนาการในด้านการเคลื่อนไหว การรับประทานอาหาร การขับถ่าย การแต่งกาย การนอน การล้างมือ และการเล่นของเด็กจะค่อยๆพัฒนาจากการช่วยเหลือตนเองได้น้อย ต้องพึ่งพาคนอื่น มาเป็นช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา สุวรรณทัต และคณะ (จรรยา สุวรรณทัต และคณะ 2513:167-169 อ้างใน ถวิล รักษลธิ, 2526:48) ที่ศึกษาถึงอิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการของเด็ก ณ หมู่บ้านพรานหมื่น จังหวัดอุดรธานี และหมู่บ้านอุเหม้ง จังหวัดเชียงใหม่ ผลปรากฏว่า เด็กอายุ 3 ขวบ จะเริ่มได้รับการฝึกให้ช่วยตนเองในด้านการรับประทานอาหาร การอาบน้ำ การแต่งตัว การล้างมือ แบบง่ายๆ โดยต้องมีผู้ใหญ่คอยช่วยเหลือแนะนำหรือทำให้บ้างและเมื่อเด็กอายุ 5 ปี เด็กจะช่วยตนเองได้มากขึ้น สามารถรับประทานอาหารเองได้ แต่งตัวง่ายๆ ได้เอง รวมทั้งช่วยทำงานบ้านได้โดยการเลียนแบบพ่อแม่ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ถวิล รักษลธิ (ถวิล รักษลธิ, 2526:46-47) ที่พบว่า เมื่อเด็กมีอายุมากขึ้น จะมีพัฒนาการทางด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมเพิ่มขึ้น จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการปรับตัวก็เหมือนกับพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา ซึ่งจะค่อยๆพัฒนามากขึ้นไปตามระดับวุฒิภาวะ ความพร้อม และการเรียนรู้ของเด็ก.

ซึ่งสรุปได้ว่า พัฒนาการด้านพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กวัย 3-6 ขวบ จะเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ

อนึ่ง ผลการวิจัยในส่วนนี้ยังสนับสนุนความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยอีกด้วย ทั้งนี้เพราะให้ผลสอดคล้องกับทฤษฎีที่ว่า พฤติกรรมการปรับตัวมีค่าเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ

5.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรเพศ

จากผลจากการศึกษา ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศของพฤติกรรม การปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักและด้านย่อยทุกด้านในกลุ่มตัวอย่างระดับ อายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี แต่จะพบความแตกต่างระหว่างเพศของพฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักและด้านย่อยในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี โดยพบว่า เพศหญิงจะสูงกว่าเพศชายในทุกด้าน ยกเว้นด้านการ รับรู้ในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี กับด้านการเคลื่อนไหวและด้านการรับรู้ ในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี การศึกษาที่พบในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3

ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี อาจเนื่องมาจากเด็กชายและเด็กหญิงวัยนี้มีความแตกต่างทางพัฒนาการในด้านต่างๆ ระหว่างเพศน้อยมาก (สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2533:57) กล่าวคือ ในด้านพัฒนาการทางร่างกาย พบว่า เด็กวัยนี้สามารถที่จะบังคับการเคลื่อนไหวของร่างกายได้ดี เช่น เดินได้อย่างคล่องแคล่ว วิ่งและกระโดดได้ แต่เด็กวัยนี้ก็ยังมีความจำกัดในด้านของการใช้กล้ามเนื้อเล็ก จะเห็นได้จากการจับดินสอไม่ถนัด ยังผูกเชือกรองเท้าหรือติดกระดุมเสื้อไม่ได้ เป็นต้น นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างตาและมือของเด็กยังไม่สมบูรณ์นัก ทำให้เด็กยังทำงานที่ต้องการความละเอียดและปราณีตไม่ได้ ในด้านพัฒนาการทางสติปัญญา พบว่า ความคิดของเด็กวัยนี้ยังขึ้นอยู่กับการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ เพิ่งจะเริ่มหัดใช้ภาษาในการอธิบายสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัว เริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ในด้านพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ พบว่า เป็นวัยแห่งการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง คิดว่าตนเองสำคัญที่สุด มีความสุขที่จะเล่นคนเดียว ยังไม่ให้ความร่วมมือ ไม่แบ่งปัน อารมณ์ของเด็กวัยนี้มักจะแปรปรวนไปอย่างเปิดเผย การแสดงอารมณ์ของเด็กมีการเกิดขึ้นอย่างปุบปับ กระทั่งหันหน้าและมักจะเปลี่ยนได้ง่าย ยังไม่มีการควบคุมอารมณ์ นอกจากนี้ยังเป็นวัยของการปฏิเสธ ขอบต่อต้านผู้ใหญ่หรือสิ่งที่ไม่พอใจ โดยแสดงออกทางคำพูดและพฤติกรรมทางกาย เช่น แกล้งทำเป็นไม่ได้ยิน เงียบเฉย ทำเป็นไม่เข้าใจคำขอร้อง ไม่เอาใจใส่ต่อกิจวัตรประจำวัน เป็นต้น และในด้านพัฒนาการทางภาษา พบว่า เด็กวัยนี้การออกเสียงยังไม่ค่อยชัด การใช้คำพูดต่างๆ มักจะเกี่ยวข้องกับตนเองหรือบุคคลในครอบครัวและกิจกรรมที่ตนเองชอบเป็นส่วนใหญ่ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2533:57-61) จะเห็นได้ว่าจากความจำกัดในด้านของวุฒิภาวะและความพร้อมที่จะเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้ประกอบกับการเพิ่งเริ่มเข้าเรียนในโรงเรียน ซึ่งต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ เช่น การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเพื่อนๆ และครูการปฏิบัติตามกฎและระเบียบวินัยต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กไม่เคยประสบมาก่อน จึงส่งผลให้พฤติกรรมปรับตัวของเด็กชายและเด็กหญิงในวัยนี้ไม่แตกต่างกัน

สำหรับผลการศึกษาที่พบในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี และ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี นั้น พบว่าสอดคล้องกับคำกล่าวของโยฮัน คันสนยูท และคณะ (โยฮัน คันสนยูท และคณะ. 2525:22) ที่ว่าความแตกต่างทางสรีระของเด็กชายและเด็กหญิงเกิดจากการจับคู่ของโครโมโซม (Chromosomes) ขณะที่เกิดการปฏิสนธิ ตามปกติแล้วเด็กชายมีโครโมโซม XY และเด็กหญิงมีโครโมโซม XX จากการกำหนดดังกล่าวนี้ทำให้เพศชายและเพศหญิงมีโครงสร้างทางอวัยวะเพศและลักษณะการแสดงออกทางเพศที่แตกต่างกัน มีการผลิตฮอร์โมนเพศที่แตกต่างกัน มีอัตราการเจริญการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงตามระดับวุฒิภาวะต่างกัน จากความแตกต่างทางสรีระซึ่งกำหนดมาตั้งแต่แรกปฏิสนธิ

ตามธรรมชาติเด็กชายจะอ่อนแอกว่าเด็กหญิงในด้านความต้านทานต่อความกดดันและโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ลักษณะผิดปกติต่างๆ ทางร่างกายที่ปรากฏออกมาภายนอกก็ยังมีมากกว่าเด็กหญิง และเด็กชายก็มีบุคลิกภาพในด้านต่างๆ ซ้ำกว่าเด็กหญิง เช่น การนั่ง การเดิน การพูด ฯลฯ มีผลการวิจัยของเฮนส์เตดและเทเลอร์ (Ounsted and Taylor, 1972 อ้างใน โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ, 2525:22) ได้ยืนยันความแตกต่างเหล่านี้โดยพบว่า โครโมโซม Y เป็นตัวที่แสดงลักษณะต่างๆ ทางพันธุกรรมให้ปรากฏออกมาภายนอกได้มากและอาจทำให้เด็กชายมีพัฒนาการที่ช้ากว่าเด็กหญิง และสรวงศ์ โค้วตระกูล (สรวงศ์ โค้วตระกูล 2523:58) ยังได้กล่าวไว้ว่าเด็กหญิงมีความก้าวหน้าทางพัฒนาการด้านร่างกายสูงกว่าเด็กชายทุกด้านเป็นต้นว่าพัฒนาการทางกล้ามเนื้อเล็กของเด็กหญิงดีกว่าเด็กชายทำให้เด็กหญิงสามารถหยิบจับของเล็กได้ดีกว่าเด็กชายมาก นอกจากนี้จากผลการศึกษาของ จินตนา สุทธจินดา (จินตนา สุทธจินดา, 2522:68) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา เค้าเนชันและสัดส่วนของคำของเด็กก่อนวัยเรียน โดยพบว่า เด็กชายมีสัดส่วนของการใช้คำกริยา คำวิเศษณ์และคำอื่นๆ ต่ำกว่าเด็กหญิง ซึ่งตรงกับ มีด, แมคคาร์ธี, เดวิส และยัง (Meed, Mc Carthy, Davis and Young อ้างอิงมาจาก Landreth, 1958:153 อ้างใน จินตนา สุทธจินดา, 2522:73) ที่พบว่าเด็กหญิงมีพัฒนาการทางภาษาสูงกว่าเด็กชาย

จากผลการศึกษาที่พบว่าการรับรู้ของเด็กชายไม่แตกต่างจากเด็กหญิงทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เด็กในวัยนี้ยังมีความจำกัดในด้านของความสามารถในการรับรู้ ลาฮีและจอห์นสัน (Lahey and Johnson อ้างในชลลดาวัลย์ ต้นมงคล, 2538:16-17) กล่าวว่า ความสามารถในการรับรู้ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพ ความสามารถทางสติปัญญา แรงจูงใจ สิ่งแวดล้อมและพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู จะเห็นได้ว่าเด็กวัยนี้มักจะซุกซน ไม่อยู่นิ่ง หักเหความสนใจได้ง่ายและเปลี่ยนกิจกรรมหนึ่งไปยังอีกกิจกรรมหนึ่งอยู่เสมอ เด็กมักขาดความสนใจและความตั้งใจในการรับรู้สิ่งต่างๆ ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้เป็นอย่างมาก (รัตน พทยาบรรลือ 2527:1 อ้างใน ชลลดาวัลย์ ต้นมงคล, 2538:2) จากความจำกัดของความสามารถในการรับรู้ อันเนื่องมาจาก บุคลิกภาพของเด็กดังกล่าวจึงส่งผลให้ความสามารถในการรับรู้ของเด็กชายไม่แตกต่างจากเด็กหญิง และสำหรับผลการศึกษาที่พบว่า ความสามารถด้านการเคลื่อนไหวของเด็กชายไม่แตกต่างจากเด็กหญิงทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เด็กวัย 4-5 ปี นี้สามารถที่จะบังคับการเคลื่อนไหวของร่างกายได้ดี เดิน วิ่ง และกระโดดได้อย่างคล่องแคล่ว (สรวงศ์ โค้วตระกูล, 2533:57) โดยเฉพาะเด็กชายซึ่งมักจะได้รับการฝึกฝนและส่งเสริมจากบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูในด้านของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่มากกว่าเด็กหญิงทำให้พัฒนาการของกล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กชายก้าวหน้ามากกว่าเด็กหญิง ในขณะที่เด็กหญิงมักจะได้รับการฝึกฝนและส่งเสริม

เสริมจากบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูในด้านของการใช้กล้ามเนื้อเล็ก เช่น การหยิบจับวัตถุชิ้นเล็กๆ การวาดรูปต่างๆ ฯลฯ มากกว่าเด็กชาย ประกอบกับพัฒนาการทางกล้ามเนื้อเล็กของเด็กหญิงวัยนี้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว (สุรางค์ โค้วตระกูล 2533:58) ทำให้พัฒนาการของกล้ามเนื้อเล็กของเด็กหญิงก้าวหน้ามากกว่าเด็กชาย สำหรับแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยในด้านการเคลื่อนไหวได้มีการวัดความสามารถของเด็กในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กร่วมกัน จึงอาจมีส่วนทำให้ผลรวมของคะแนนด้านการเคลื่อนไหวของเด็กชายและเด็กหญิงไม่แตกต่างกัน ดังจะเห็นได้จากตาราง 20 ที่แสดงให้เห็นว่า เด็กชายมีคะแนนรวมด้านการเคลื่อนไหว ($X=17.2151$) ใกล้เคียงกับเด็กหญิง ($X=17.1703$) มาก

5.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล

5.3.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลที่บิดา

จากผลการศึกษา เมื่อมองในภาพรวม พบว่า บิดาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีแนวโน้มว่าพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กชายและเด็กหญิงไม่แตกต่างกัน แต่ในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี พบว่า ระดับการศึกษาของบิดาจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กในบางด้าน โดยที่เด็กชายจะเป็นด้านการช่วยเหลือตนเอง ซึ่งพบว่า เด็กที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับอนุปริญาจะมีความสามารถสูงกว่าเด็กที่บิดามีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี สำหรับเด็กหญิงจะเป็นด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายและด้านการแสดงออก ซึ่งพบว่าเด็กที่บิดามีการศึกษาระดับอนุปริญา ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรีจะมีความสามารถสูงกว่าเด็กที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา

ผลการศึกษาที่พบว่า บิดาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีแนวโน้มว่าพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กชายและเด็กหญิงไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในภาวะปัจจุบัน ค่าครองชีพในการดำรงชีวิตของคนในกรุงเทพมหานครสูงขึ้น ทุกคนต้องต่อสู้ คดิรน แข่งขัน เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างราบรื่น บิดาไม่ว่าจะมีการศึกษาระดับใดต่างก็มีหน้าที่สำคัญคือ หาเลี้ยงครอบครัว โดยเฉพาะครอบครัวที่มีบุตร ยิ่งต้องมีภาระในการหาค่าครองชีพมากขึ้น ดังนั้นบิดาจึงต้องทำงานหนักเพิ่มขึ้น ประกอบกับปัญหาสังคมที่กำลังคุกคามคนในกรุงเทพมหานครอย่างหนักก็คือ ปัญหาการจราจรที่ทำให้ต้องออกจากบ้านแต่เช้ากลับเข้า

บ้านค่าเวลาในการเลี้ยงดู ส่งเสริมและฝึกฝนพัฒนาการในด้านต่างๆ ของเด็กจึงน้อยลง ทำให้พบว่าพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กไม่แตกต่างกัน

สำหรับผลการศึกษาที่พบในเด็กชายระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี นั้นอาจเนื่องมาจากบิดาที่มีระดับการศึกษาต่ำและปานกลาง (ประถมศึกษาและอนุปริญญา) มักจะทำงานแบบหาเช้ากินค่ำหรือทำงานหนัก ไม่ค่อยมีเวลาให้กับลูก อีกทั้งยังไม่ค่อยสนใจหรือเอาใจใส่ลูกเท่าที่ควรมักปล่อยให้ลูกทำอะไรด้วยตนเอง เด็กจึงต้องช่วยเหลือตนเองตั้งแต่อายุน้อย ในขณะที่บิดาที่มีระดับการศึกษาสูง (สูงกว่าปริญญาตรี) มักจะให้ความรักและความเอาใจใส่ต่อลูกมาก ชอบเลี้ยงดูบุตรแบบประคบประหงม มักมองว่าบุตรยังเล็กถ้าปล่อยให้บุตรทำอะไรด้วยตนเองเกรงว่าบุตรจะได้รับอันตราย ชอบช่วยเหลือบุตรในการทำสิ่งต่างๆ ให้ จึงทำให้เด็กมีความสามารถช่วยเหลือตนเองอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บาวมรินด์ (Baumrind, n.d. อ้างใน Watson and Henry, 1973:297 อ้างใน ถวิล รักชลธิ 2526:50-5) ที่ว่า เด็กที่พ่อแม่เลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ไม่ค่อยสนใจลูก เด็กจะมีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองได้สูง แต่มีแนวโน้มที่จะเป็นเด็กก้าวร้าว มีพฤติกรรมเรียกร้องความสนใจและขาดระเบียบวินัย และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ถวิล รักชลธิ (ถวิล รักชลธิ, 2526:51) ที่ว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจากพ่อแม่ มีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองสูง เนื่องจากเด็กมีอิสระในการที่จะฝึกฝนพัฒนาการด้วยการเรียนรู้และเลียนแบบจากบุคคลอื่นเพื่อช่วยตนเอง

และสำหรับผลการศึกษาที่พบในเด็กหญิงระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี ก็อาจเนื่องมาจากบิดาที่มีระดับการศึกษาปานกลางและสูง (อนุปริญญา, ปริญญาตรี, สูงกว่าปริญญาตรี) เห็นคุณค่า และตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา จึงพยายามส่งเสริม ฝึกฝนให้ประสบการณ์ทักษะในด้านต่างๆ แก่บุตรอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะเด็กหญิง ซึ่งบิดามักจะให้ความรักและเอ็นดูเป็นพิเศษด้วยการสนับสนุนบุตร ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตร บางครั้งอาจทำด้วยการสอนหนังสือแก่บุตรก่อนเข้าเรียน หรือเมื่อเข้าเรียนแล้วก็สอนทำการบ้าน เมื่อบุตรทำการบ้านไม่ได้ก็อธิบายให้บุตรฟังจนเข้าใจ นอกจากนี้ บิดาที่มีระดับการศึกษานานกลางและสูงมักจะเป็นผู้ที่มีอาชีพมั่นคง มีรายได้และสถานภาพทางการเงินที่ดี จึงมีกำลังทรัพย์อย่างเพียงพอในการส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ ของเด็ก อาทิ การส่งเสริมให้เรียนพิเศษ การเรียนเสริมทักษะพิเศษต่างๆ (ดนตรี วาดรูป บัลเลต์ ฯลฯ) การจัดหาสื่อสำหรับเสริมทักษะในด้านต่างๆ (เกมส์ คอมพิวเตอร์ วีดีโอเทป ฯลฯ) เป็นต้น ในขณะที่บิดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ (ประถมศึกษา) มักจะขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ประกอบกับการไม่ค่อยมีเวลาสนใจหรือเอาใจใส่ต่อบุตร อันเนื่องมาจาก

ความจำเป็นในการทำมาหาเลี้ยงครอบครัวเป็นตัวบังคับ ทำให้เด็กถูกปล่อยปละละเลย จึงส่งผลให้ความสามารถด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย และความสามารถด้านการแสดงออกของเด็กอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เณลิมพล ตันสกุล. (เณลิมพล ตันสกุล อ้างในงามตา วนิทนานนท์ และคณะ. 2529:621) ซึ่งศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาและความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กก่อนวัยเรียน และพบว่า เด็กที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับสูงมีสติปัญญาและความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าสูงกว่าเด็กที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับต่ำ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ งามตา วนิทนานนท์ และคณะ (งามตา วนิทนานนท์ และคณะ. 2529:62) ที่พบว่า เด็กที่บิดามีการศึกษาสูง มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมสูงกว่าเด็กที่บิดามีการศึกษาต่ำ

5.3.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นมารดา

จากผลการศึกษา พบว่า มารดาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กชายและเด็กหญิงระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี และกลุ่มเด็กหญิงระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี ไม่แตกต่างกัน แต่ในเด็กชายระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี พบว่า ระดับการศึกษาของมารดาเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวในด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านการ แสดงออก โดยพบว่า เด็กชายที่มารดามีระดับการศึกษาสูงจะมีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กชายที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ สำหรับเด็กชายระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี พบว่า ระดับการศึกษาของมารดาเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวในด้านการเคลื่อนไหว ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย และด้านการแสดงออก โดยพบว่าเด็กชายที่มารดามีระดับการศึกษาปานกลางและสูงจะมีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กชายที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ และสำหรับเด็กหญิงระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี พบว่า ระดับการศึกษาของมารดา เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวในด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ด้านการแสดงออก และด้านการเขียนขึ้นพื้นฐาน โดยพบว่าเด็กหญิงที่มารดามีระดับการศึกษาสูงจะมีพฤติกรรม การปรับตัวสูงกว่าเด็กหญิงที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ

ผลการศึกษาที่พบในเด็กชายและเด็กหญิงระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี และเด็กหญิงระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี อาจเนื่องมาจากปัจจุบันมารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้นไม่ว่ามารดาจะมีการศึกษาระดับใดก็ตาม เนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจเป็นตัวบังคับทำให้เวลาในการเลี้ยงดูบุตรน้อยลง นอกจากนี้ในกลุ่มมารดาที่มีระดับการศึกษาปานกลางและสูง (อนุปริญญาขึ้นไป) ถึงแม้ว่าจะเป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านของการส่งเสริม

พัฒนาการเด็กในด้านต่างๆ ก็ตาม แต่เนื่องจากการมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบมาก จึงทำให้ไม่มีเวลาในการส่งเสริมและฝึกฝนทักษะด้านต่างๆ ให้กับบุตร ส่วนในกลุ่มมารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ (มัธยมศึกษาลงมา) เป็นผู้ที่มีความรู้่น้อย มักมองว่าวัยเด็กเล็กไม่ได้สำคัญ ต้องรอให้โตขึ้นพอสมควร จึงจะดูแลอย่างใกล้ชิด ซึ่งการปล่อยปละละเลยโดยที่เด็กไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลเท่าที่ควรอาจทำให้เด็กมีความล่าช้าเกี่ยวกับพัฒนาการในด้านต่างๆ ได้ (วรารณ รักริฉัย 2521:9) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กหญิง ผู้ที่เป็นมารดามักอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างทะนุถนอมมากกว่าบุตรชาย เนื่องจากเห็นว่าเด็กหญิงอ่อนแอกว่า ได้รับอันตรายจากการเล่นต่างๆ ได้ง่ายกว่า จึงไม่ค่อยให้อิสระในการทำกิจกรรมต่างๆ ส่งผลให้พฤติกรรม การปรับตัวของเด็กไม่แตกต่างกัน

ส่วนผลการศึกษาที่พบในเด็กชายระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี นั้นก็อาจเนื่องมาจากเด็กวัยนี้กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาล 2 มีการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนๆ และโรงเรียนได้ดีมากขึ้นแล้ว อีกทั้งยังได้รับประสบการณ์ทางสังคม การฝึกฝนทักษะ และความรู้ต่างๆ เพิ่มเติมจากทางโรงเรียน จึงส่งผลให้ความสามารถด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ความสามารถด้านการรับรู้และความสามารถด้านการเขียนขั้นพื้นฐานและพฤติกรรม การปรับตัวรวมของเด็กชายวัยนี้ไม่แตกต่างกัน สำหรับความสามารถด้านอื่นนั้นพบว่า มารดาที่มีระดับการศึกษาสูงเป็นผู้ที่มีความรู้ในการเลี้ยงดูบุตรให้เหมาะสมกับบทบาททางเพศเป็นอย่างดี จึงส่งเสริมบุตรชายให้ใช้ความสามารถของตนเองช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุด ให้อิสระภาพแก่บุตรในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนฝึกฝนทักษะต่างๆ อย่างเต็มที่ มีการจัดหาอุปกรณ์การเล่นที่พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ การฝึกการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก นอกจากนี้ยังเป็นมารดาที่มีความทันสมัย มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพภายนอกบ้านได้ดี มีการติดต่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีให้บุตรได้เลียนแบบในการสร้างความคุ้นเคยและความสัมพันธ์กับผู้อื่นและนอกจากนี้มารดาที่มีระดับการศึกษาสูงมักมีหน้าที่การงานมั่นคง มีสถานภาพทางเศรษฐกิจดี จึงสามารถจัดหาสื่อต่างๆ อาทิเช่น หนังสือ อเนกเล่ม วีดีโอ คอมพิวเตอร์ เกมต่างๆ ฯลฯ มาให้เด็กได้พัฒนาความรู้และทักษะต่างๆ ได้มาก (งามตา วนิทานนท์ และคณะ. 2529:87) จึงส่งผลให้เด็กชายที่มารดามีระดับการศึกษาสูงมีความสามารถด้านการช่วยเหลือตนเอง ความสามารถ ด้านการเคลื่อนไหว ความสามารถด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลและความสามารถด้านการแสดงออกอยู่ในระดับสูง ในขณะที่มารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำมักจะขาดความรู้ ความเข้าใจในการส่งเสริมและฝึกฝนพัฒนาการให้กับเด็กอีกทั้งมักจะวุ่นวายอยู่กับการทำมาหาเลี้ยงครอบครัว ทำให้ปล่อยปละละเลยไม่สนใจและเอาใจใส่ต่อบุตร ซึ่งเป็นตัวแบบที่ไม่ดีแก่บุตร บุตรจึงมักจะเป็นเด็กก้าวร้าว

คือสิ่ง ขอบต่อต้านขัดขืนไม่ค่อยยอมทำตามที่มารดาบอก พฤติกรรมบางอย่างทำได้ก็แกล้งทำไม่ได้ เพื่อเรียกร้องความสนใจจากมารดา (วราภรณ์ รักษ์วิชัย. 2521:31) จึงทำให้พบว่า เด็กชายที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำมีความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง ความสามารถด้านการเคลื่อนไหว ความสามารถด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และความสามารถด้านการแสดงออกอยู่ในระดับต่ำ

สำหรับผลการศึกษาที่พบในเด็กชายระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเด็กชายเติบโตขึ้นมีวุฒิภาวะสูงขึ้น ช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น ประสบการณ์ทางสังคมต่างๆ ที่เด็กได้รับจากทางโรงเรียนตลอดจนการได้รับความรู้ การได้รับการส่งเสริมและฝึกฝนทักษะต่างๆ เพิ่มมากขึ้น เด็กจึงมีการเรียนรู้ในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น รู้จักการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น เรียนรู้การให้และการรับ ส่งผลให้เด็กชายวัยนี้มี ความสามารถด้านการช่วยเหลือตนเอง ความสามารถด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ความสามารถด้านการรับรู้ และความสามารถด้านการเขียนขั้นพื้นฐานใกล้เคียงกัน จึงทำให้คะแนนเฉลี่ยของเด็กชายที่มารดามีระดับการศึกษาต่างๆ ไม่แตกต่างกัน ส่วนความสามารถด้านการเคลื่อนไหว ความสามารถด้านการแสดงออก ความสามารถด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายที่พบว่าเด็กชายที่มารดามีระดับการศึกษาปานกลางและสูง มีความสามารถสูงกว่าเด็กชายที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการได้รับการพัฒนา ส่งเสริมและฝึกฝนเพิ่มเติมจากมารดาที่มีความรู้ในการเลี้ยงดูบุตรให้เหมาะสมกับบทบาททางเพศมากกว่านั่นเอง

และสำหรับผลการศึกษาที่พบในเด็กหญิงระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเด็กหญิงเติบโตขึ้น มีวุฒิภาวะเพิ่มขึ้น ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และมัดเล็กเพิ่มขึ้น ความแข็งแรงของร่างกายมีมากขึ้น ประกอบกับการได้รับประสบการณ์ต่างๆ ทางสังคมเพิ่มขึ้นจากทางโรงเรียน เด็กได้รู้จักผู้คนมากมายหลายตา มีการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น เรียนรู้ในการที่จะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น เรียนรู้ที่จะรับรู้และตอบสนองความต้องการของผู้อื่น สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนทำให้เด็กหญิงวัยนี้ช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น มีความสามารถในการเคลื่อนไหว ความสามารถด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ความสามารถด้านการรับรู้สูงขึ้นส่งผลให้พฤติกรรมปรับตัวรวมสูงขึ้น จึงทำให้พบว่า คะแนนเฉลี่ยของเด็กหญิงที่มารดามีระดับการศึกษาต่างๆ กันไม่แตกต่างกัน ส่วนความสามารถด้านการแสดงออกและความสามารถในการเขียนขั้นพื้นฐานที่พบว่า เด็กหญิงที่มารดามีระดับการศึกษาสูงมีความสามารถสูงกว่าเด็กหญิงที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการได้รับการส่งเสริมและการฝึกฝนเพิ่มเติมจากมารดาที่มีความรู้ในการเลี้ยงดูบุตรให้เหมาะสมกับบทบาททางเพศ และส่งผลให้ความสามารถทางสติปัญญาอยู่ใน

ระดับสูงด้วย เนื่องจากความสามารถทางสติปัญญาเป็นผลรวมของความสามารถด้านการแสดงออกและความสามารถในการเขียนขั้นพื้นฐานนั่นเอง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. แบบวัดนี้สามารถนำไปใช้ประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยได้ โดยแปลผลคะแนนการสอบวัดจากเกณฑ์ปกติที่ผู้วิจัยได้สร้างไว้
2. จากผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นน่าสนใจในส่วนที่พบว่า โดยภาพรวมแล้วบิดามารดาที่มีการศึกษาสูง เด็กจะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าแต่มีอยู่ด้านหนึ่งก็คือด้านการช่วยเหลือตนเองที่พบว่า เด็กชายที่บิดามีการศึกษาสูงมีความสามารถด้านนี้อยู่ในระดับต่ำ จึงควรให้บิดาได้ตระหนักถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรให้มีความสามารถช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพื่อปรับปรุงแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานในการวัดพฤติกรรมการปรับตัว เพราะในการวิจัยครั้งนี้พบว่า แม้แบบวัดนี้จะใช้ได้สำหรับเด็กระดับอายุ 3-6 ปี แต่ผลของค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นในเด็กระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี มีค่าต่ำกว่าในเด็กระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี ดังนั้นจึงควรได้มีการปรับปรุงแบบวัดให้ใช้ในเด็กระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี ได้ดีพอๆ กับเด็กระดับอายุ 3 ปี 1 เดือน ถึง 4 ปี ด้วย เช่น สร้างข้อวัดให้มีความเหมาะสมกับเด็กระดับอายุ 5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี มากขึ้น
2. นอกจากตัวแปรอายุ เพศ และระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลที่ได้ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้แล้วควรมีการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่มีต่อพฤติกรรมการปรับตัวของเด็ก เช่น การอบรมเลี้ยงดู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิธีการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบิดามารดากับของครู เพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้ เช่น ถ้าพบว่า มีความสัมพันธ์กันสูง ผู้ประเมินแบบวัดก็อาจเป็นบิดามารดาหรือครูก็ได้
4. การวิจัยครั้งนี้ ประชากรเป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนั้นในการนำแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยไปใช้กับประชากรที่แตกต่างออกไปควรรหาเกณฑ์ปกติใหม่สำหรับการแปลผลคะแนนจากการสอบวัด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- งามตา วณินทานนท์ และคณะ. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการหยังเด็กทางสังคมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร รายงานการวิจัย ฉบับที่ 36 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- จินตนา สุทธจินดา. พัฒนาการทางภาษาด้านชนิดและสัดส่วนของคำของเด็กก่อนวัยเรียน ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา
- จันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์. การศึกษาพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่อยู่ในโครงการแม่สอนลูกในเขตพื้นที่เกษตรกรรมชนบทในจังหวัดพิษณุโลกและสุโขทัย. พิษณุโลก ภาควิชาอนุบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัยพิษณุโลก, 2533.
- ณัฐชา คงมหาฤกษ์. การสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (ฟอร์ม A) ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ศศ.ม กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2536. อัดสำเนา
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก (แปลจาก ดร. อาร์. เมอเร. โทมัส.) ภาควิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. อิทธิพลของชุมชนที่มีต่อพัฒนาการทางสติปัญญาด้านเหตุผล และความสามารถในการเข้าใจบุคคลอื่น. รายงานการวิจัยฉบับที่ 2 ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์, 2522
- ชลลดาวัลย์ ต้นมงคล. เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบเพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2838. อัดสำเนา.
- ฉวีล รักชวลี. การศึกษาพัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมของเด็กก่อนวัยเรียนเขตบางกะปิ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

- ทองคำ บุญประเสริฐดี. การทดลองใช้วิธีการระดมการกลุ่มสัมพันธ์พัฒนาความสามารถทางสติปัญญา และความสามารถทางสังคมของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- นิยะดา จิตต์จรัส. ความตรงของการวัดทางจิตวิทยา. เอกสารประกอบการเรียนการสอนภาควิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2534.
- นิยะดา จิตต์จรัส. หลักการสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรทางจิตวิทยา. เอกสารประกอบโครงการอบรมภาคฤดูร้อน. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- นิยะดา จิตต์จรัส. คะแนน การแปลงคะแนนและเกณฑ์ปกติ. เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดสอบทางจิตวิทยา. ภาควิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- บงกช สุขจิระ. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพการแสดงตัวสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวัดและการประเมินผลทางการศึกษา. ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2520.
- บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์. การวัดและการประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- บุญส่ง นิลแก้ว. การวัดผลทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์แพรวพิตยา, 2519.
- บุปผา สุวรรณ์ปรีชา. จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย. พิษณุโลก:วิทยาลัยพินุลสงคราม พิษณุโลก, 2531.
- บังอร จำปา. พฤติกรรมความช่วยเหลือของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นมุมบ้านแบบเจาะจงกับการเล่นมุมบ้านปกติ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- ประกอง กรรณสุต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

- ประชุมสุข อาชาวำรุง และคณะ (แปลจาก แอน อนาสตาซี). *การตรวจสอบเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญผล, 2531.
- โยธิน ศันสนยุทธ. การศึกษาข้ามวัฒนธรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างแม่และเด็กในวัยเด็กตอนต้น. รายงานการวิจัย ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. มูลสารการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์ กรุงเทพฯ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2526 (อัดสำเนา)
- เพ็ญศิริ ศิริบุหงศ์. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดสงขลา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- รัตนา ศิริพานิช หลักการสร้างแบบสอบวัดทางจิตวิทยาและทางการศึกษา กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533
- รุจิร ภู่อาระ และคณะ การประเมินผลทางการศึกษา กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2526
- วนิดา บุญยะกนิษฐ์. ผลของการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติกับแบบปกติที่มีต่อทักษะการเปรียบเทียบของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- วราภรณ์ รักวิจัย การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์ค้นคว้า, 2533
- ศรีโพยม ศรีพลอย การปรับแบบสำรวจค่านิยมเกี่ยวกับงานของซูเปอร์ (Super) เพื่อใช้กับนักเรียนมัธยมประจำจังหวัดในภาคใต้ของประเทศไทย วิทยานิพนธ์ ศศ ม กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533 อัดสำเนา
- สุวัฒน์ วรานุสาสน์. การศึกษาประสิทธิภาพของเครื่องเล่นที่ส่งผลต่อการพัฒนาความพร้อมทางการเรียน 4 ด้านของเด็กก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ ม กรุงเทพฯ.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526 อัดสำเนา
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และอเนกกุล กริแสง หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา. (โครงการ ตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก) กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2518.
- อุทุมพร ทองอุไทย. การประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: วิชาการพิมพ์, 2526.

อุทุมพร ทองอุไทย. การวิเคราะห์ตัวประกอบ. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524 อัดสำเนา.

✓ Adam, G.L. Normative Adaptive Behavior Checklist Examiner's Manual Columbus, OH: Charles E. Merrill, 1984b.

Alex T and others. Best Practices in School Psychology II. Ohio : National Association of School Psychologist, 1990.

Alpern, G.D , T.J. Boll. and M.S Shearer. Development Profile II. Aspen, CO . Psychological Development Publications, 1980.

Anastasi, Anne Psychological Testing. 3rd ed. New York. Macmillan Publishing Co., Inc., 1976.

Bracken, Bruce. A. The Psychoeducational Assessment of Preschool Children, Second edition, A Division of Simon and Schuster, Inc., 1991.

✓ Bruininks, R H. and others. Scales of Independent Behavior Examiner's Manual. Alen, Tx . DLM Teaching Resources, 1984

Chester, B J. The Adaptive Behavior of Kindergarten Children Who Attended Accredited and Non- Accredited Preschools. DAL-A, 54(03): 803-A: Sep, 1993

Cone, J.D. The Pyramid Scales. Austin, Tx . PRO-ED, 1984.

✓ Coulter, A.W. and H.W Morrow. Adaptive Behavior : Concepts and Measurements New York : Grune and Stratton, 1978.

Doll, E.A Measurement of Social Competence. Circle Pines, MN. American Guidance Service, 1953.

Douthitt, V.L. "A Comparison of Adaptive Behavior in Gifted and Nongifted Children," Roeper Review. 14(3): 149-151; 1992.

Foster, G D. and C. Pratt. "Comparison of Parent and Teacher Rating of Adaptive Behavior of Children with Mental Retardation," American Journal on Mental Retardation. 94(2): 177-181; Sep 1987.

Greenspan, S. "Social Competence and handicapped Individuals: Practical Implications and A Proposed Model," Advances in Special Education. 3: 41-82; 1981.

- Gresham, F.M. and S.W. Elliot. The Relationship between Adaptive Behavior and Social Skills : Issues in Definition and Assessment. Journal of Special Education 21: 167-182; 1987
- Grossman, H.J. Manual on Terminology and Classification in Mental Retardation (Special Publication No.2). Washington, D.C.. American Association on Mental Deficiency, 1973
- Grossman, H.J. Classification in Mental Retardation Washington, D.C · American Association on Mental Deficiency, 1983
- Guidubaldi, T and others Factors Affecting Adjustment of Children from Divorced Families. Symposium Conducted at the 91st Annual Meeting of the American Psychological Association, Anaheim, CA; August, 1983
- Hamadah, L.N "KVCE · A Kuwaiti Version of the Vineland Adaptive Behavior Scales, Classroom Edition," DAI-A, 54(09): 3399-A, Mar, 1994
- Harrison, P.L. Mercer's Adaptive Behavior Inventory, the McCarthy Scales, and Dental Development as Predictors of First Grade Achievement. Journal of Educational Psychology. 73: 78-82; 1981.
- Harrison, P L and R.W Kamphaus. Comparison between the K-ABC and Vineland Adaptive Behavior Scales. Paper Presented at the Meeting of the National Association of School Psychologists, Philadelphia, PA; April, 1984.
- Harrison, P L Vineland Adaptive Behavior Scales, Classroom Edition Manual Circle Pines, MN American Guidance Service, 1985.
- Harrison, P L and Colleagues Vineland Adaptive Behavior Scales Performance of EMR Children and TMR Children. Paper Presented of the Annual Meeting of the National Association of School Psychologist, 1990.
- Harrison, P L "Research with Adaptive Behavior Scales," Journal of Special Education 21. 37-68; 1987.
- Harrison, P L Assessment of Adaptive Behavior. In Bruce, B A (Eds). The Psychoeducational Assessment of Preschool Children, Second Edition (pp 168-186), A Division of Simon and Schuster, Inc., 1991

- Horn, E. and D. Fuch. "Using Adaptive Behavior in Assessment and Intervention: An Overview," The Journal of Special Education. 21(1). 11-26; 1987.
- Keith, T.Z., P.L. Harrison and S.W. Ehly. "Effects of Adaptive Behavior on Achievement: Path Analysis of A National Sample," Professional School Psychology 2. 205-216; 1987
- Lambert, N.M. AAMD Adaptive Behavior Scale, School Edition: Diagnostic and Technical Manual Monterey, CA: Publishers Test Service, 1981.
- Lambert, N.M. and M. Windmiller. AAMD Adaptive Behavior Scale, School Edition, Monterey, CA. Publishers Test Service, 1981.
- Leland, H. Adaptive Behavior VS Adaptive Skills, Dimensions in Coping Development Paper Presented at the Annual Meeting of the American Association on Mental Retardation, 1991
- LeMay, D W., P.M. Griffin. and A.R Sanford. Learning Accomplishment Profile- Diagnostic Edition. Winston-Salem, NC. Kaptan Press, 1983.
- Loveland, K.A. and M.L. Kelley. "Development of Adaptive Behavior in Preschoolers with Autism or Down Syndrome," American Journal of Mental Retardation. 96 (1): 13-20; 1991
- ✓ Mercer, J.R. and J.F. Lewis. Adaptive Behavior Inventory for Children Interview's Manual. New York: Psychological Corp, 1978.
- Mercer, J.R. System of Multicultural Pluralistic Assessment (SOMPA): Technical manual. New York: Psychological Corp, 1979
- Middleton, H.A., R.G. Keene. and G.W. Brown. "Convergent and Discriminant Validity of the Scales of Independent Behavior and The Revised Vineland Adaptive Behavior Scales," American Journal on Mental Retardation. 94(6): 669-673; 1990
- Newborg. and others. Battelle Development Inventory Examiner's Manual. Allen, TX: DLM Teaching Resources, 1984
- Nihira, K. Dimensions of Adaptive Behavior of Institutionalized Mentally Retarded Children and Adults. American Journal of Mental Deficiency. 81: 215-226, 1976.

- Reschly, D J. Best Practices : Adaptive Behavior. In a. Thomas and J. Grimes (Eds.), Best Practices in School Psychology (pp.353-368). Stratford, CT: National Association of School Psychologist, 1991.
- Reynolds, C.R. "Critiques of School Psychological Materials," Journal of School Psychology 25: 97-100; 1987
- Richmand, B.O and R.H. Kicklighter Manual for the Children's Adaptive Behavior Scale. Atlanta, GA Humanics Ltd , 1980
- Ridenhour, S.M. and S. Brownlow. The Use of the Vineland Adaptive Behavior Scales to Predict Accurate Social Perception Poster Presented at the Annual Meeting of The Southeastern Psychological Association, 1993
- Salvia, J and C. Hughes. Curriculum-Based Assessment in Adaptive and Social Behavior Macmillan Publishing Co., 1990.
- Sparrow, S.S., D A Balla and D.V Cicchetti Vineland Adaptive Behavior Scales Survey Form Manual. Circle Pines, MW: American Guidance Service, 1984 b
- Tombokan, J.R., Nitko, A. Translation, Cultural Adjustment, and Validation of a Measure of Adaptive Behavior Research in Developmental Disabilities. 13(5). 481-501,1992.
- Widaman, K F and others "Construct Validity of Dimensions of Adaptive Behavior A Multitrait-Multimethod Evaluation," American journal on Mental Retardation 98(2): 219-234; 1993

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาว พิศสมัย ชื้อสกุล ורתัย
เกิดวันที่	16 เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2511
สถานที่เกิด	จังหวัดสระบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 48/11 หมู่บ้าน ป.การ์เด็นส์ ต.ธารเกษม อ.พระพุทธบาท จ.สระบุรี 18120
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	พยาบาลวิชาชีพ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ห้องผ่าตัดฉุกเฉิน-โสต โรงพยาบาลรามาริบัติ 270 ถ.พระรามหก เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2529	มัธยมศึกษา จากโรงเรียนสระบุรีวิทยาคม
พ.ศ. 2533	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) จากมหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2540	การศึกษามหบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนา การ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร